

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Index Rervm Omnivm, Qvæ In Hoc Volumine Continentvr.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

INDEX RERVM OMNIUM, QVÆ IN HOC VOLUMINE CONTINENTVR.

Litera D. denotat Disputationem, litera N. numerum: series autem numerorum inchoatur à quavis disputatione, & terminatur ad sequentem, etiam per commentarios articulorum, quæ inter nonnullas disputationes intercedunt.

Quæ vero in margine notata sunt hoc signo † ad Logicam, Philosophiam, & Metaphysicam pertinent.

A, particula.

Particula originem denotat. disput. 143. num. 28.

Rationem primi principij denotare aliqui Patres Græci existimauerunt. disput. 146. num. 36.

Præpositionem à genus causa efficientis denotare communiter S. Thomas affirmat. d. 151. n. 22.

Abailardus.

Abailardus quem habuerit errorem. d. 109. n. 4.

De Spiritu sancto quid senserit. d. 110. n. 2.

Absolutum.

† Absolutum est, quod à termino soluitur. d. 130. n. 11.

† Absolutum, & respectivo nulla ratio potest esse communis. ibid.

† Idem est aliquid concipi non ad aliud, & concipi absolutum. ibid.

† Absolutum non potest contrahi essentialiter per differentias relictas. ibid.

† Absoluta in diuinis communia sunt personis. disput. 159. num. 33.

Abstractum, abstractio.

† In abstractione differentia manet sine ratione abstracta. d. 121. n. 4.

† Non fit abstractio generis ab speciebus, sed ab earum differentis. ibid.

† Abstractum & concretum in quo differant. d. 121. n. 18.

† Hæc distinctio sufficiens est ad tollendam predicationem inter abstracta & concreta. n. 19.

† Abstractum non semper essentialiter predicatur, sed aliquando denominatiue. d. 120. n. 9.

† Quoties officium, aut actum abstracti denotamus, vnum abstractum de alio denominatiue predicatur. num. 9. 10.

† Abstracta & concreta in diuinis sola ratione differunt. d. 126. n. 4. 2. 3.

† Abstracta & concreta in diuinis pro eodem vsurpari existimauit Præpositus. n. 3.

† Distinctio abstracti & concreti secundum rationem non repugnat diuina simplicitati. n. 8.

† Quoties abstracta sunt formalia principia actionis, de illis poterunt predicari ea, quæ significant talem actionem. n. 9.

† Abstracta de abstractis identice predicantur, quando abstractio non tollit identitatem, secundum Scotum. ibid.

† Abstracta, quæ in suo conceptu formali non includunt infinitatem, non seruari identitatem casu dicit Scotus. ibid.

† In abstractione solum tollitur formalis identitas, non realis. num. 10.

† Abstracta semper sequuntur numerum formarum. d. 159. num. 1.

Abstinentes.

† Abstinentes heretici qui, & quæ eorum heresi. disput. 110. num. 2.

Acatius.

† Acatius Arrianorum caput. d. 109. n. 3.

Accidens.

† Accidens analogice dicitur de nouem predicamentis. disput. 114. n. 6.

† Si accidens vnam rationem significaret, nouem predicamentis communem, vniuersum esset. n. 6.

† Accidens saltem incompletum omnibus modis & differentis accidentiam essentialiter conuenit. n. 7. 8.

† Quo sensu accidentia loco personalitatis ponantur à Aristotele. d. 118. n. 16.

† Accidentia entia dicuntur, non simpliciter, sed tam ad substantiam. d. 121. n. 4.

† Accidentis ratio, in proxime significat nouem rationes predicamentorum. n. 10.

† Et non vnam rationem communem. d. 150. n. 11.

† Accidens ex natura rei debet distinguere à substantia. disput. 173. n. 5.

† Accidens existere super natura esse inesse. n. 10.

† Accidens non est ens, sed ens ens. d. 174. n. 3.

† Accidentia proxime disponuntur ad formam non intelligentis agentis eleuatione, vt illam introducant. d. 189. num. 10.

† Cur dicantur instrumenta substantia. ibid.

† Modus perfectatis, quo possunt esse per se accidentia non est supernaturalis secundum substantiam. d. 114. n. 21. & 199.

† Accidens corporeum in subiecto spirituali substantari non potest, neque spirituale in corporeo. d. 243. n. 27.

Actio.

† Actio & passio non distinguuntur realiter. disput. 116. num. 7.

† Actionem & passionem inter se ratione differt, quia non sunt eadem re, & ratione vni tertio, semper notis, non dixit Aristoteles. d. 123. n. 4. 5.

† Per

Index rerum.

† Per quasdam actiones nihil produci, quo sensu dicat Arist. d. 141. n. 20. 21.
 † Alique sunt actiones secundum Caietanum, que in suo conceptu includunt terminum ut particulariter determinantem qualitatem actionis. d. 151. n. 7.
 † Quaedam actiones sub vno respectu tantum, quedam sub duplici significantur. d. 151. n. 12.
 † In aliquibus actionibus agens denominatur à termino productio in casu effectivo. n. 12. 19.
 † Actiones & passionis circa singularia versantur, & à singularibus sunt. d. 157. n. 23.
 † Actio, & passio in humanis cur in subiecto recipiantur. d. 150. n. 41.
 † Eadem via prout est ab agenti in terminum, dicitur actio, prout est à passio in terminum dicitur passio ibid.
 † Actiones esse suppositorum nunquam dixit Arist. sed esse circa singularia. d. 172. n. 10. 11.
 † Cur actionum non detur actio, neque relationis relatio. d. 166. num. 9.
 † Quando una actio pendat per se ab alia actione, & per se ordinem habeat cum illa. d. 168. n. 7.
 † Ordo per se inter duas actiones bisaria contingit. n. 4. 5.
 † Si actionis motus pura restat relatio. d. 173. n. 3.
 † Actio non semper est in passio, sed passio n. 4.
 † Actio predicamentalis accidens debet esse. n. 5.
 † Actio non dicitur productio, sed ipsa est productio ibid.
 † Actio & passio, que non est idem secundum rem cum substantia, etiam si non sit motus, predicamentalis est. ibid.
 † Actio & passio naturalium etiam sunt secundum mentem Arist. d. 171. n. 15.
 Actio immanens non manet in remoto & vniuersali operanti sed in proximo. d. 216. n. 19.
 Actio que circa aliquod obiectum versatur, inepte dicitur esse meritoria. d. 219. n. 7.
 Predicamentalis actio prior natura est suo termino, non autem grammaticaliter. ibid.
 Humanarum actionum proxima regula est propositio honesti, prima vero regula est rationalis natura. d. 231. num. 16.
 Actus.
 Actus notionalis ratione essentialis quem continet super ipsum principium actus reflecti potest. d. 151. n. 6.
 Actus humani, aut cuiuslibet rationalis creaturæ secundum quam relationem secreta cordis dicantur. d. 210. num. 2. & seqq.
 † Actus liberi iam producti quidquid possunt, sine dependentia producant. d. 211. n. 21 & seqq.
 † Actibus iam productis non vimus cum volumus, quibus habitibus vitamur. n. 22 & 23.
 Actus humanus non potest infici malitia finis, nisi voluntas à qua procedit, sit actus liber, & humanus, diff. 243. n. 5.
 Actio vitalis. v. Operatio.
 Adamus.
 Adamus in statu innocentie mysterium incarnationis agnouit. d. 215. n. 2.
 Matrimonium Adami cum Eva, mysterium Christi cum Ecclesia, & coniunctionem per carnem significabat. num. 9.
 Adamum in sanctitate fuisse conditum non definiuit Tridentinum, definiuit tamen illam habuisse ante peccatum. d. 227. n. 13.
 Adamum in gratia & iustitia creatum fuisse, valde est probabile. n. 14. 19.
 Sanctitas non tollebat in Adamo carnis rebellionem, sed peculiaris Dei protectio. n. 24.
 Valquez in f. Partem. Tom. II.

Beatorem esse quemlibet hominem iustum in hac vita, quam Adamum in paradiso, quod attinet ad spem future vite, non docuit Augustinus. num. 19.
 Adamum non indiguisse auxilio gratiæ, ut reciperet bonum sanctitatis, quo sensu dicat Augustinus. disput. 228. num. 16.
 Si Adamus non peccasset, multo minus esset ministerium & custodia Angelorum. d. 229. n. 7.
 Adiectiua.
 † Vnitatis vel pluralitatis nominum adiectiuorum vnde sumenda. d. 155. n. 31. 32.
 † Adiectiua significant directe subiecta sub tali forma, formamque ut alteri adiacentem. ibid.
 † Idem omnino significant, quod habent talem aut talem formam. n. 34.
 Adoratio.
 Adoratio diuino numini debetur. d. 131. n. 17.
 Aegyptij.
 Aegyptij aliquid de mysterio Trinitatis ab Hebræis didicerunt. d. 112. n. 6.
 Quoniam ab Aegyptiis illud didicerint. ibid.
 Aer.
 Aer cur spiritus Domini dicatur. d. 108. n. 9.
 Aer non est apta materia, ut ab igne accendatur. d. 189. num. 11.
 In aere multi demones manserunt vsque ad diem iudicii. d. 243. num. 1.
 Aeternum, Aeternitas.
 † Ut aliquid dicatur æternum, quodlibet sui debet esse æternum. d. 170. n. 9.
 † Etiam si ab æterno res fuisset, posset dici ex nihilo deducta ad sui esse. d. 27. n. 14.
 Aeternitas, que est Dei proprietas, nulli potest creaturæ conuenire. d. 177. n. 12.
 Bene tamen æternitas, que consistit in adoratione sine initio. ibid.
 Affectus.
 Affectus qui ex subiecto malus non est, ex eo solum quod intensior fiat, non potest fieri malus. d. 22. n. 9.
 Agens.
 † Agens voluntate in quo differat ab eo, quod agit natura, ex S. Thom. d. 159. n. 46.
 † Agens rationale, & irrationale quomodo differant ex Arist. d. 161. n. 10.
 † De ratione agentis liberi non est duratione precedere effectum. d. 177. n. 12.
 † In agentibus quibusdam duplicem esse potentiam, quarum altera agit in proximum, altera in remotum, existimauit Scotus. d. 189. n. 23.
 † Quandoque meliorem effectum producant agentia in remotam materiam quam in propinquam. n. 9.
 † Agentia creata loci propinquitate indigent, ut in externam materiam deriuent effectum. d. 209. n. 8. & d. 212. n. 3. & d. 189. n. 6.
 † Agens quod potest formam aliquam intendere, poterit etiam producere. d. 16. n. 110.
 Agentia à proposito que sint. d. 241. n. 14.
 † Naturalia agentia suapte natura absque alio extrinseco principio in actu primo sunt ad operandum ibid.
 † Solum indigent concursu prime causæ, & materia circa quam operentur. n. 14. 15.
 Agentia à proposito, ut sint in actu primo, cogitatione indigent, quam interdum sequitur motus indeliberatus voluntatis. n. 15.
 † Ab agente corporeo virtute propria non potest spiritualis effectus deriuari. d. 243. n. 17.
 b 3 Airani.

Index rerum.

- Airani.**
Airani qui, & quæ eorum hæresis. d. 110. n. 2.
- Albigenses.**
Albigenses in Gallia noui Manichæi sunt dicti, & cur. d. 171. num. 4.
- Alexandrinum Concilium.**
In Concilio Alexandrino aliquis vsus vocis Hypostasis concessus est. d. 124. n. 2.
Alexandrinæ Concilij Patres cur nomen coniunctum haberint suspectum. d. 121. n. 10.
- Alius.**
Alius masculine personam significat, neutraliter vero naturam. d. 31. n. 3. & 6. d. 157. n. 3. 5.
In diuinis est alius, & alius, non autem aliud & aliud. d. 121. n. 3. & 6.
Alius seu diuersus, & idem immediate opponuntur, si ad idem referantur. d. 157. n. 36.
- Alogiani.**
Alogiani heretici cur sic dicti. d. 41. n. 1.
Verum in diuinis negantur. ibid.
Ioannis Euangelium, Apocalypsin, imo & ipsius Epistolæ non recipiebant. ibid.
Quo tempore fuerint. ibid.
Eorum hæresis in hæresim Sabellianorum videtur incidere. ibid.
- Alter.**
Alter masculine personam, naturalem vero naturam denotat. d. 131. n. 6.
- Amor, amans.**
Amantem esse in amato, & contra, quomodo contingat. pag. 8.
Amor creatus, & increatus primo diuersi sunt essentialiter. d. 113. n. 23.
Creatum non accidit amori nostro, neque in creatum diuino. ibid.
Amor diuinus producit Deum, est prædicatio in quarto modo dicendi per se. n. 34.
Amor diuinus non operatur in diuina natura, sicut in subiecto. ibid.
Amor proprie dicitur de tertia persona Trinitatis. d. 141. num. 5.
Non possit amorem esse perfectum, & iucundum, nisi saltem sit inter duos, docet Ricardus de S. Vidore. d. 150. num. 8.
Licet plenitudo sapientiæ in vna tantum inueniri possit persona, non tamen amoris plenitudo. ibid.
Perfectio amoris in eo consistit, ut mutus sit. ibid.
Amor et amoris solum postulat procedere à voluntate, siue in vno, siue in pluribus existat. n. 13. 14.
Amor mutus per se in quarto modo exigit à duobus proficere. ibid.
Propter vocum inopiam utimur nomine amoris quod essentialiter est, ad significandum proprietatem tertia personæ. num. 14.
Nomen amoris per se commune est tribus diuinis personis. num. 1.
Appropriatur tamen se. tertia personæ. ibid.
Amor essentialis, & notionalis vnus est amor. n. 17.
Notionalis amor supra essentialem solam addit relationem productionis. ibid.
Amor dicitur primum donum, & cur. d. 153. n. 9.
Si donari posset inter homines, substantialiter, & vi sue processionis esset donum. ibid.
Idem est procedere vi impressionem voluntatis, & vi amorem. n. 11.
Amor alius est naturalis, alius electiuus, & quid uterque sit. d. 223. n. 23. 24.
- Amare est alicui bonum velle.** n. 27. & d. 237. n. 7.
In omni amoris actu duplex est respectus, alter amicitie, alter concupiscentie. d. 223. num. 27. & 31. & d. 231. num. 7. 8.
Amor amicitie solum respicit rationales creaturas, alii rationales enim amore ducimur concupiscentie. d. 223. num. 27. 33.
Nemo est, qui se ipsam non amet naturaliter etiam si mortem aspicit. n. 28.
Amore concupiscentie res supposita distincta quæcumque coniungendas aliqua operatione amamus. n. 28.
Quæ amore amicitie amamus, per se diligimus, quæ vero amore concupiscentie, per accidens. n. 31.
Magis diliguntur quæ amore amicitie amantur, quam quæ amore concupiscentie. ibid.
In amore, quo Deus amatur amore concupiscentie, non est ordo præpositus, nec prauus animus. ibid.
Nullus amor amicitie erga Deum etiam naturalis habet potestatem sine gratia à dono creationis distincta. d. 126. n. 6. & d. 123. n. 32.
Amor naturalis amicitie erga Deum, si esset, amicitie posset ex sententia S. Thomæ. d. 126. n. 6.
Amor summus boni clare visi non solum necessarius est ex parte obiecti, sed etiam ex parte principij productionis. d. 163. n. 6. 7.
Amor intelligi nequit sine obiecto, circa quod refertur. d. 229. n. 18. 19.
Amor dei super omnia non intelligitur, sed appetitur. d. 235. n. 12.
In eo consistit, ut nihil contra veram amicitiam quæ dicitur. ibid.
Amicitia talis natura est, ut secum non patiatur aliquod, quod notabiliter sit contra voluntatem amici. d. 228. num. 6.
- Analogia.**
† Analogia non potest dari communis conceptus. d. 119. num. 6.
† Si daretur esset vniuersalis. ibid.
† Analogia non significat vnam conceptum communem, sed proprie ipsa analogia. d. 121. n. 4.
- Ancyranum Concilium.**
Ancyranum Concilium, quid de laiciis definiat. d. 184. num. 16.
- Angelus.**
Angelus idem est, quod nuntius. d. 178. n. 1.
Angeli cur sic dicti. ibid.
Angeli nomine naturam spirituales præter animam rationalem significant Ecclesiastici scriptores. n. 3.
Angelos semper fuisse quo sensu docuit Augustinus. d. 177. n. 10. 11.
Angeli vocantur substantie separate ab istis, & præcipit. d. 178. n. 2.
Bonos angelos demones, malos vero cacodæmones appellant Platonici. ibid.
Angelos esse negant Sadducæi. ibid.
Angelos superiores esse substantias quam homines de filiis est. ibid.
Angelos esse experientia docet. n. 2. 3.
Non sola Dei voluntate, sed ipsa natura vnus angelus alio differt. d. 177. n. 20.
Malos angelos nullibi concedere videtur Aristoteles. d. 178. num. 4.
Eos cognouerunt Plato & nonnulli alij Gentiles philosophi. ibid.
Angeli sæpe in Scriptura filij Dei vocantur. n. 6.
Immerito id negat Chrysostomus. ibid.

Index rerum.

- Angelos non fuisse dictos Filios Dei loquens de filio per naturam docet Paulus. *ibid.*
 Angelos esse corporeos multi existimant. *ib.*
 Angeli essentiam visam fuisse a B Virgine in salutatione quo sensu dicat Athanasius. *n. 7.*
 Angelos loco circumscripti quomodo dicat magnus Gregor. *n. 7. 8.*
 Qui dicunt Angelos esse corporeos dicunt etiam esse visibiles. *num. 8.*
 Angelos esse incorporeos definitum videtur in Lateranensi Concilio. & in cap. Firmiter. *n. 8.*
 Angelos esse incorporeos siue temeritatis nota negari non potest. *num. 9.*
 Ex motus velocitate, & ex aliis, quae eis conueniunt, id essentialiter conueniunt. *n. 10. 11.*
 Angelos saepe vocat Scriptura spiritus, corporeos vero nunquam. *num. 11.*
 Angelos posse depingi probant Ioannes Theologus, quia essent corporei. *d. 1. n. 12.*
 Conclusio de Angelorum pictura recepta est in septima synodo, non tamen ratio quae id probatum est. *ibi.*
 Si nomine Angeli spiritus intelligatur, gigantes esse Angelorum filios non docuit Ambrosius. *disput. 178. num. 13. & seqq.*
 Angelos componi ex materia & forma id est ex actu, & potentia dixerunt aliqui. *n. 17.*
 Quamuis Angelus ex actu, & potentia non tamen ex materia, & forma componitur. *ibid.*
 † Angelos non componi ex genere & differentia, poni tamen in predicamento sensu Durandus. *disp. 179. num. 1.*
 † In angelis esse & essentiam realiter distingui aliqui opinantur, eorum tamen opinio non placet. *n. 3. 4.*
 † In Angelis genus sumi ab essentia, & differentiam ab esse quidem docent *ibid.*
 Non solum intelligentias quadraginta septem, sed plures alias concessit Aristoteles. *d. 180. n. 1.*
 Angelorum magnam esse numerum clare ex Scriptura colligitur. *n. 1. 2. 3.*
 Maiorem esse Angelorum multitudinem, quam corporum non satis certe definitur potest. *d. 180. n. 4.*
 Plures esse Angelos quam corpora Beata Brigitta fuisse reuelatum testatur Catusianus. *n. 6.*
 Ex Scriptura id certo non colligitur, sed probabiliter videtur. *n. 7. 8.*
 Angeli suam multitudinem cognoscunt secundum Dionysium. *num. 5.*
 † Angelos non posse numero multiplicari per absolutam Dei potentiam non docuit S. Thomas. *d. 181. n. 2.*
 † Angelos esse posse solo numero differentes nihil impedit. *n. 6.*
 † Angelos omnes solo numero differre non pauci affirmant. *n. 5.*
 Errum de facto Angeli differant solo numero, an etiam specie incertum est. *ibid. & d. 202. n. 3.*
 Ex diuersis Angelorum officiis non satis eorum specifica distinctio colligitur. *d. 181. n. 11.*
 Angeli nulli corpori substantialiter sunt uniti. *d. 183. n. 3. & seqq.*
 Si Angelus corpori substantialiter vniatur, vel non differret ab anima hominis, vel frustra vniatur. *n. 6.*
 Adhuc per potentiam absolutam non possunt corpori substantialiter vniari. *ibid.*
 Angelos aderare non fuit prohibitum in veteri testamento. *imo vstratum. n. 5.*
 Angelos esse corporeos consonum videtur menti Augustini. *d. 181. n. 4.*
 Perfectioni Angelorum non derogat, si vnus ab alio in effectu aliquo inuenitur. *d. 193. n. 17.*
 Nullam qualitatem (si impulsus excipias) potest Angelus imprimere corporibus. *nu. 11. & d. 201. n. 5. & d. 218. num. 9. 10.*
 Angelus in vnus ordine habet non situs sed naturae perfectionis, & ministerij. *d. 194. n. 8.*
 In Angelo tria esse, scilicet essentiam, virtutem, & operationem docuit Dionysius. *d. 98. n. 1.*
 Angeli societatis capaces sunt, sicut & quilibet rationalis creatura. *d. 211. n. 4.*
 † Quando in externam materiam Angelus operatur, si corporeus sit effectus, a distantia impeditur. *disp. 211. n. 3.*
 Angelus nomine saepe in Scriptura vocatur robustus, potentes & gigantes. *d. 216. n. 18. 19.*
 † Angelos agricolas comparat Aug. *d. 218. n. 2.*
 Nullam substantialem formam Angelus potest inducere in materiam. *n. 1. & seqq.*
 Habitus, qui & adesse disponat, scilicet ad sanitatem, & ad valetudinem, non habent Angeli. *disp. 219. num. 6.*
 Non refertur Angelus ad Deum habitudine ex natura rei à se distincta. *n. 11.*
 Angeli administratorij spiritus sunt non natura sed more, & officio. *d. 224. n. 9.*
 Deludi possunt apprehensione boni, aut mali apparentis, non tamen cruciari dolore de malo quod non est. *d. 242. num. 15.*
 Omnes Angelos equaliter fuisse in via relictos absque certitudine casus, aut perseverantia sub spe, & timore suae salutis, ut cooperarentur diuinae gratiae si vellent verisimile est. *d. 226. n. 17.*
 Angelum diligenter describit Damascus. *d. 239. n. 5.*
 Angelus non potest ab omni operatione voluntatis cessare. *d. 243. n. 8.*
 Angeli dolore possunt affici. *d. 244. n. 3.*
 Etiam si Angelus Deum comprehenderet minantem sibi aliquid malum non tam in eo esset causa tristitiae, quam timoris. *d. 243. n. 4.*
 † Nulla qualitas imprimi potest angelo, quae ipsi sit causa destructionis, vel deformitatis. *n. 1. 2.*
 † Earum rerum, quarum specie non habemus in sensu, non potest ab Angelo excitari in nobis cogitatio. *d. 238. n. 11. 12.*
 † Imaginationem nostram per commotionem spirituum animalium, si in eis species recipiantur, & non aliter possunt Angeli immutare. *ibid.*
 † Hominis imaginationem ita posse ab angelo male commoueri, ut velit noluit, cogitet de malo, certum videtur. *num. 14.*
 Vnius hominis phantasma non potest in alterum transferri ab angelo. *ibid.*
 Angelorum apparitiones.
 Angelorum prestigij varie possunt apparere, sicut, quae tamen fictitiae sint. *d. 184. n. 1. 2. 6.*
 Angelos sola imaginatione apparuisse non multi dixerunt. *n. 1.*
 Angeli non assumunt corpora illa informando. *n. 6.*
 Angelus solum vniatur corpori assumpto, sicut motor mobili. *n. 7.*
 Corpus assumptum ab angelo aliquo modo ipsum representat. *ex S. Thom. ibid.*
 Ut corpus assumatur ab angelo non requiritur eius virtute formari. *ibid.*
 Quando Angelorum pedes Abrahamus, & Loth lauerunt Angelos se non cognouerunt. *n. 2.*
 Semper Angelorum ministerio Deum apparuisse tam in veteri

Index rerum.

veteri, quam in nouo testamento verisimilius est.
 d. 185. n. 2. & seqq.
 Alique operationes vitales ab Angelis fieri possunt in assum-
 ptis corporibus. num. 10. & d. 186. n. 34. & d. 284.
 n. 12. 13.
 Angelos, qui Abrahamo apparuerunt, escas sumpsisse eodem
 modo ac Christum post resurrectionem, in quo sen-
 su dicat Aug. d. 186. n. 7.
 Angelorum beatitudo.
 Nulla vera beatitudo naturalis ex dono creationis Angelis
 conuenit. d. 226. n. 45.
 Angeli mali neque in beatitudine fuerunt creati, neque fue-
 re vnquam beati. d. 226. n. 8. 9. 14.
 Angelos Apostatas fuisse aliquando vere beatos non asserit
 Aug. n. 11. 12.
 Aliquando fuisse beatos quo sensu idem dixerit. numer.
 12. & seqq.
 Bonis Angelis a principio sui esse non fuit concessa patria
 beatitudo. n. 14. 15.
 Ab initio sui esse lucis aeternae fuisse participes quo sensu di-
 xerit Aug. n. 17.
 Nunquam fuisse peregrinos idem asserit. ibid.
 Ante Christum resurrectionem viderunt Angeli Dei essentiam.
 d. 229. n. 7.
 Angeli beati in beatitudine essentialiter non crescunt. d.
 230. num. 2. & seqq.
 Beatitudine accidentaria vsque in diem iudicii cumulandi
 sunt. n. 6. & 7.
 Angelorum cognitio.
 Angeli intelligere non distinguunt a sua substantia aliqui exi-
 stimant. d. 198. n. 1. & seqq.
 Intellectus potentia Angeli ab eius substantia realiter di-
 stinguuntur. n. 5.
 Non accipit Angelus species a rebus, quas percipit. d. 199. n.
 2. & d. 210. n. 4. & seqq.
 Intellectus agens in Angelo non est ponendus. n. 3. 4.
 Speciebus impressis Angelum vti ad intuitum cognitionem
 non facile probari potest. d. 200. n. 5. & seqq.
 Cognitio qua Angelus intuitus aliquid cognoscit, non ab
 obiecto effluenter provenit. n. 11.
 Ab obiecto nomen determinatur, ut circa ipsum non possit
 nisi talem operationem habere. n. 11.
 Non excitatur ab obiecto, ut hoc potius, quam illud consi-
 detur. ibid.
 Angelum non indigere forma superaddita ad intelligenda
 obiecta equalia sua virtuti satis est probabile. num.
 11. 12.
 Possibilia, qua in solo Dei potentia continentur, & futura
 contingentia libera non sunt obiecta potentia cogno-
 scitiae Angelis equalia. n. 14.
 Obiecta naturalia speciebus a Deo infusis cognoscit ab Ange-
 lo communis est doctrina. n. 5. 14.
 Si semel Angelus futura pro tali tempore cognosceret ex
 ipsorum praesentia, nulla fieret mutatio in cognitio-
 ne. d. 200. n. 9.
 Quo pacto rerum species in Angelo producantur, difficilli-
 mum est. n. 10. 11.
 Angelos singula obiecta singulis speciebus intelligere docuit
 Scot. d. 201. n. 1. 2. 3.
 Si dentur species, probabilis est plura ab Angelo intelligi v-
 nica specie. n. 3. & seqq.
 Si species, quibus Angeli vtuntur ex eorum essentia pro-
 fluenter, perfectiores Angeli perfectiores haberent
 species, non tamen necessario vniuersaliores. disput.
 203. num. 3. 4.
 Supremum Angelum vnica tantum specie omnia intellige-
 re sine fundamento Caietanus docuit. n. 4. 5.

Angelos perfectiores paucioribus vijs speciebus nec Diuinitatem
 nec Aristoteles, vsquam docuerunt. n. 6. & 7.
 Non determinatur Angelus ad primam cognitionem a re-
 bus, quarum habet species. n. 9. 10. & d. 211. num.
 21. 22. 23.
 Superiorem Angelum ea, que vnico conceptu intelligi in-
 ferioribus in plura distribuere docuit. Dionys. d. 204.
 num. 11. 12.
 De multitudine specierum, quibus Angeli cognoscunt nihil
 certi habetur. ibid.
 Per species alienas non potest Angelus seipsum cognoscere.
 204. num. 1.
 Nec seipsum cognoscere potest non cognita propria essen-
 tia. num. 1. & seqq.
 Non potest simul intuitum, & abstractum cognoscere
 habere, sicut beati homines. n. 4. 5.
 Seipsum per suam essentiam absque specie superaddita in-
 telligit. n. 5. & d. 220. n. 13.
 Ad huiusmodi cognitionem solum concurrat essentia Angeli
 ut commune principium, intellectus vero prius
 mam. d. 203. n. 12. 13.
 Vnus Angelus propria virtute non potest fieri alteri ignarus.
 d. 205. num. 1.
 Angelos, & demones non se mutuo cognoscere docuit Iste-
 nus. ibid.
 Angelum voluntate sua fieri demoni insidens docuit
 Chrysost. ibid.
 Hoc solum vera sunt ex Dei voluntate, non ex natura
 ibidem.
 Essentia Angeli non deseruit loco speciei ad cognitionem a-
 liorum intuitum. n. 2.
 Aequaliter vnus Angelus per suam essentiam alium posset
 cognoscere. n. 2. 3.
 Etiam post claram Dei distinctionem, reuertit Angelus cogniti-
 onem, qua Deum cognoscit in sua essentia. n. 3.
 Cum vnus Angelus non habeat virtutem conferendi alii,
 non potest illi illud. n. 4.
 Si Angelus moueret aliquid ad sui cognitionem non posset
 ab illo cognosci, nisi esset loco communis. n. 6.
 Si Angelus non cognoscit alia a se per species, aliam app-
 tum cognoscit solo proprio intellectu. n. 7.
 Licet vnus Angelus seipsum comprehendat, aliam tamen
 aut vllam aliam creaturam liberam non com-
 prehendit. n. 8. 9.
 Angelus maior nullo modo posset communicare notitiam pro-
 priam, & quidditativam Dei. d. 206. n. 1.
 Cognitione qua Angelus, seipsum vel quolibet rem creatam
 cognoscit, Deum etiam sine distinctione percipit. n. 5.
 Cum Angelus Deum cognoscit naturalis cognitione, insuper
 licuit rei prius cognita ipsam intelligit. n. 6.
 Quod attinet ad questionem an sit Deus, equum bene ipsam
 cognoscit Angelus per suam naturam, ac per speciem
 aliarum rerum. n. 7.
 Quando Deus cognoscitur, de Angelo instaturum crea-
 rum, multo melius cognoscitur, si percipiatur in
 plurimum creaturam, quam Angeli solent. n. 8.
 Angelus directo & proprio conceptu singularia cognoscit, et
 iam materialia. ibid.
 Recte posset Angelus eadem specie vniuersalia & singularia
 cognoscere, nisi aliud obstat. n. 8.
 A rebus quas proprie, vel quidditative cognoscit Angelus
 vniuersale abstrahere nequit. ibid.
 Futura contingentia, qua non pendunt ex libero arbitrio,
 certo ab Angelo cognoscuntur. d. 207. n. 4. 7.
 Angelos bonos futura temporalia melius cognoscere quam
 demones, quo sensu dicat Aug. n. 12.
 Futura libera ab Angelis non posse certo cognosci Catholici
 indubitatum est. d. 208. n. 1. & seqq.

Index rerum.

- Non potest id ratione philosophica monstrari, bene tamen Scripturae auctoritate, & Patrum testimonio suaderi. n. 4. & seqq.
- Futura libera, quae frequenter accidunt, coniectura praegnantur ab Angelo, sicut si raro contingant. n. 7.
- Angelos non cognoscere futura per species a principio habitas, bene tamen praesentia sine mutatione specierum sensu Caiet. d. 208. n. 7. 8.
- Varie torquentur auctores, ut explicent, quia ratione futura libera cognoscit Angelus, dum sunt praesentia sine variatione facta in specie. n. 11. & seqq.
- Etiamsi Angelus speciebus non videretur, libera futura non cognosceret, bene tamen praesentia ibid.
- Omnia naturalia, quae ab initio mundi gesta sunt, agnosceret Angelus, si nunc crearetur. n. 20.
- Omnia possibilis secundum speciem, quae sunt in potentia naturali creaturae, certo cognoscit Angelus. ibid.
- Individua non simul sed paulatim. ibid.
- Omnia quae non implicent contradictionem fieri a Deo in creatura, agnoscat suspente natura. ibid.
- Supposita gratiae, & peccati cognitione, an de absoluta Dei potentia possint esse simul, recte Angeli dignoscunt. ibid.
- Alias species rerum, quam facta sunt, a Deo fieri posse Angelus cognoscit. n. 21.
- Secreta cordium praesentia certo ab Angelis cognoscit male Hieronymus & Durandus docent. d. 209. n. 1. & seqq.
- Secreta cordium suapte natura posse ab Angelis cognosci, quamvis id de facto impediatur, non recte sentit Scotus. n. 7. & seqq.
- Cognitionem, & actum voluntatis vnius Angeli certo ab alio cognosci, non tamen utrumque affirmet, vel neget, fugiat, aut prosequatur, falso aliqui docuerunt. num. 12. & seqq.
- Substantiam cogitationis & affectus vnius Angeli ab alio recte cognosci non cognitio sine Henrici, falso comminiscitur. n. 18. & seqq.
- Per eundem conceptum vniuersale, & singulare ab Angelo cognosci idem docet. n. 22.
- Conceptum vnius Angeli quatenus circa vniuersale est, ab alio cognosci, non tamen quatenus circa singulare perperam autumat ibid.
- Distancia loci Angelorum cognitioni non obest, neque propinquitas prodest. n. 24.
- Cur Angeli secreta cordis non agnoscant, non bene Ricard. explicat. n. 24. & seqq.
- Vnum Angelum alteri fieri inuisibilem quo sensu dicat Chrysostomus. n. 28.
- Si dentur species in Angelis, recte ab Angelis cognoscuntur, sicut & habitus. n. 32. 33.
- Rationem, qua sanctus Thomas probat secreta cordis ignota esse Angelo, non attingit Ferrarisenfis. n. 30. & seqq.
- Substantiam intellectus vnius Angeli ab alio cognosci, non autem libertatem consonum videtur. S. Thomas num. 7. 38.
- Secretum Angeli non cognosci ab alio, quia in illo non est tanquam in subiecto, non recte Gregorius numer. 40. 41.
- Mentem S. Thomae de Angelorum cognitione calluit Caietanus. n. 34. & seqq.
- Sola ratione naturali assequi non valeamus, quarum rerum species Angelis debeantur naturaliter n. 42.
- Ex Scriptura, & Patribus cordis secreta ab Angelis non dignosci constat. ibid.
- Si seivel supponatur non omne creatum esse intellectus Angelici naturale obiectum, & Patrum doctrinam sequemur, ratio apparebit, cur secreta cordis Angelis non appareant. n. 42. 43.
- Cognitiones vnius Angeli ab alio recte cognosci secundum substantiam est valde probabile. d. 210. n. 2. & seqq.
- Affectus voluntatis liberi, vel necessarij solum ex inconsiderantia Angelo ignoti sunt, secus necessarij ex natura obiecti. n. 7.
- Recte deducit Angelus motum nostrae voluntatis ex subito appetitus motu, ipsam autem in se non intuetur. num. 8. 9.
- Non cognoscit Angelus voluntatis affectum, etiamsi intentionem & perfectionem cogitationum agnoscat. n. 10. & d. 211. n. 62.
- Peculiarem proportionem, & expressionem qua voluntas mouetur ab aliqua cogitatione, non potest Angelus penetrare d. 210. n. 10.
- Erroris intellectus circa fidem, quatenus est enunciatio falsa, cognoscit Angelus non tamen quatenus est insidelitatis peccatum ibid.
- Cogitationes ab Angelo cognosci non putauit falsum Angelum. n. 11.
- Hominem lapsum esse in infidelitatem, unde deducit Angelus. n. 10.
- Intellectionem alicuius obiecti quatuor modis posse Angelis contingere Scotus autumat. d. 211. n. 6.
- Licet in primo instanti creationis habuerint Angeli omnium rerum species, non tamen illarum omnium actuale cognitionem habuerunt n. 32.
- Speciebus insusceptus Angelus videtur, cum vult. ibid.
- Cognitio qua Angelus alterius affectum cognoscit ex re latit ipsius loquentis, per species alienas fit. ibid.
- Non egreditur limites cognitionis abstractus. ibid.
- Perfectior est quam cognitio qua vnus homo affectum alterius cognoscit. ibid.
- Secretum cordis solum est Angeli obiectum, quatenus loquela, aut reuelatione aliqua expressum n. 33. & seqq.
- Angelus non potest alteri habitum, quem in mente habet, celare. d. 211. n. 44.
- Mysterium Trinitatis & Incarnationis, aliaque gratiae mysteria, quae potest Deus facere, nequit viribus naturae Angelus cognoscere. d. 214. n. 1.
- Aliquid supernaturale fieri posse a Deo, quidquid illud sit, viribus naturae Angelus potest cognoscere. ibid.
- Quid sit supernaturale secundum substantiam, quid vero secundum modum, propriis viribus non assequitur Angelus. n. 2.
- Est supernaturalia secundum modum propria virtute Angelus cognoscit, non cognoscit supernaturalia secundum substantiam. n. 12.
- Non ex ipso quod Angelus cognoscit duo extrema, cognoscet etiam omnia, quae per Dei potentiam inter illa duo fieri possunt n. 14. 15.
- Ex eo quod aliquid pendeat a solo Deo non sequitur iam productum non posse ab Angelo cognosci. n. 16. 15.
- Supernaturalia secundum modum tantum non solum cognoscuntur ab Angelo, quando sunt, sed quando non sunt n. 16.
- Licet Angelus cognoscit substantias omnibus accidentibus perfectiores, non sequitur omnia accidentia cognoscere. n. 17.
- Ex his quae sunt in Eucharistia Sacramento, non cognoscit Angelus vnionem corporis, & Sanguinis Christi cum verbo, neque horum virtutem ad significandum. num. 18.
- Si propria virtute cognosceret Angelus hypostaticam vnionem, utique cognosceret animae sanctificationem. n. 14. 15.
- Defectionem substantiae panis in Eucharistia proprie & intuitiue Angelus cognoscit naturaliter n. 19.
- Sanctificationem, quam in suscipientibus operatur Sacramentum

Index rerum.

eramentum Eucharistiae, propria virtute non assequitur
 Angelus. num. 18.
 Cuiuslibet rei naturalis definitionem etiam si supernaturaliter
 definit, proprijs viribus cognoscit. n. 20.
 Hanc definitionem actu positino tanquam proprium obiectum
 percipit. n. 21. 22.
 Modus per se existendi accidentium in Eucharistia intuiti-
 ue ab Angelo dignoscitur. n. 23.
 Si anima brutorum per se existerent à materia separata, mo-
 di ille perfectissimis cognoscitur ab Angelo. n. 26.
 Humanitatem Christi propria personaliitate cavere non as-
 sequuntur Angeli virtutibus naturae. n. 27. & seqq.
 Imo sua naturae relictæ eam habere existimarent ibid.
 Propter coniunctionem cum aliquo supernaturali fallitur
 nonnunquam Angelus in cognitione rei, cuius propriam
 habet speciem. n. 29. & seqq.
 Sanguinem & corpus sub speciebus sacramentalibus esse pro-
 pria virtute Angeli dignoscunt. n. 31. 32.
 Vident etiam corpus Christi in Eucharistia indivisibiliter
 existere. n. 32. 33.
 Licet modus, quo Christus est indivisibiliter sub Sacramen-
 to, ignotus esset Angelo, corpus tamen ipsum videret.
 num. 35.
 Verba consecrationis à Christo fuisse instituta, ut solum esset
 Christi corpus sub speciebus sine panis, & vini substantia
 Angelus recte cognoscit. n. 38. 39.
 Modum transubstantiationis, quo Christus est in Sacramen-
 to, propria virtute cognoscit Angelus. ibid.
 Incarnationis mysterium in via fuisse Angelis revelatum,
 communis est sententia d. 225. n. 2. 10. & seqq.
 Aliqui Patres id negant. n. 9.
 Non potest hoc probari Scripturae testimoniis. n. 4. & seqq.
 Aliquas incarnationis circumstantias Angeli ignorarunt in
 via. num. 9.
 Decursu temporis Angelos beatos multa noviter cognoscere,
 docuit S. Thom. n. 11.
 Angelos in verbo omnia cognoscere sola voluntate Dei su-
 tur, antequam fiant, docuit Isidorus. n. 12.
 Non est univsum verum. ibid.
 Habitu fidei ad credendum mysteria supernaturalia ha-
 buerunt Angeli in via, in patria vero habitum luminis.
 d. 219. n. 2.
 Nullum naturalem habitum sine boni, sine mali ab specie-
 bus distinctum Angeli habent. n. 4. & seqq.
 Angelum non posse à cognitione omni vacare, valde est pro-
 babile, efficaciter tamen non probatur. n. 7. & seqq.
 Essentia Angeli ad sui cognitionem ipsi deseruit ut species ex-
 sententia S. Thomae. n. 9.
 Si Angelus non potest à sui cognitione cessare, nec poterit
 à cognitione Dei naturali. n. 10. 11.
 Quando Angelus rem aliquam, ut est in se, cognoscit omnia,
 quae sunt in alia, simul considerat. n. 11.
 In consideratione univsum semper Angelum versari non po-
 test firmiter fundamento affirmari. ibid.
 In cognitione eorum, quae quidditative, aut per revelationem
 Angelus cognoscit, non decipitur. n. 28.
 Secus in eorum cognitione, quae coniectura tantum assequi-
 tur. ibid.
 Angeli boni cur non decipiantur in his, quae coniectura asse-
 quuntur, mali vero non item. ibid.
 Quo sensu dicat S. Thom. in cognitione Angelorum posse per
 accidentem esse falsitatem. ibid.
 Non solum in vera Angeli compositione, sed in cognitione,
 quae simplex sit qualitas, verum erit, aut falsum, si per
 eam extremorum convenientia, aut disconvenientia co-
 gnoscatur. n. 19. 20.
 Simplex cognitio, qua Angelus hominem cognoscit esse ani-
 mal, nostra compositioni aequivalere. n. 2.

In Angelis viatoribus non fuit ulla notitia propria, & qui-
 ditatina Dei. d. 226. n. 6.
 Modus cognoscendi Angelorum.
 Plura per modum plurium non posse ab Angelo cognosci
 eodem modo, bene tamen modo diverso Angelus dicitur.
 d. 220. n. 2. & seqq.
 Non cognoscit Angelus seipsum, & alia eadem cognitione,
 num. 13.
 Quando se cognoscit Angelus, posse etiam alia simul posse
 cognoscere indubitatum est. n. 14.
 Discurreret Angelus circa res naturales, si eas cognoscat
 tione sua essentia. ibid.
 Quo pacto plura possit simul cognoscere Angelus dicitur
 docent auctores. n. 1. & seqq.
 Si plura per modum unius unius simpliciter qualitate cog-
 nosceret Angelus non solum non discurreret, sed non con-
 neret, aut divideret. n. 9. 10. 11.
 Plura per modum plurium optime potest Angelus simul co-
 gnoscere. n. 12. & seqq.
 In huiusmodi cognitione non ita perfecte circa singula
 peratur, ac si cognosceret singula per se. n. 17.
 Omnia creata simul ab Angelo cognosci sine fundamento
 quis diceret esse possibile. d. 22. n. 9.
 Multa circa hoc, sed sine efficacia aliqua docent aliqui,
 1. & seqq.
 Angelus potest cognoscere simul omnes verum species, qu-
 rum unicam habet impressam similitudinem. n. 14.
 Harum specierum omnia individua simul cognoscere neque-
 quam possunt. n. 14. 15.
 Omnia obiecta, quorum species habent Angeli, posse simul
 ab eis cognosci, videtur Augustinum sentire. n. 15. 16.
 Ex his, quae eadem specie representantur, unum sine alio po-
 test Angelus concipere. n. 16.
 Per eandem intelligibilem speciem plura per modum plu-
 rium repraesentantem non potest Angelus plures cog-
 nitiones simul elicere. ibid.
 Si Angelus specie intelligibili videretur secundum rem simi-
 tudinem, non posset non elicare commensuram etiam spe-
 ciem expressam. n. 17.
 Humani cordis secretum solum per coniecturam & discus-
 sum Angeli cognoscunt. d. 22. n. 4.
 Quaecumque sunt Angelo per se nota, sunt ei evidenter
 nota. ibid.
 Obiecta naturalia, quorum Angelus habet propriam speciem
 suae discursu intelligit. n. 5. & seqq.
 Circa supernaturalia obiecta, & circa naturalia sola re-
 latione nota nonnihil habet discursus. n. 1.
 Non inveniuntur in Angelo omnia quod ad perfectum discus-
 sum requiruntur. n. 5. & 12.
 Rem, cuius propriam speciem habet Angelus, simul com-
 prietatibus naturalibus unio conceptu cognoscit. n. 8.
 Notitia unius non est causa notitiae alterius id Angelis quæ-
 do utrumque propria, & quidditativa notitia cog-
 nit. n. 9. 10.
 Non solum necessaria propositiones, sed contingentes etiam
 Angelo sunt per se notae, quando per eas aliquid commu-
 tur, cuius propriam habet speciem. n. 11. 12.
 Et si ex his, quae supernaturali modo Angelus cognoscit, non
 cognoscit per aliud prius notum, non tamen virtutis ple-
 ralitate conceptuum. n. 13. 14.
 Angelum posse vii vero, & propria discursu si velis incertum
 est. num. 16.
 Quae soliaratione distinguuntur, non potest Angelus propria
 neque per compositionem, aut divisionem percipere. d. 22.
 22. n. 2.
 Omnia, quae alicui convenient tanquam proprietates,
 aut communia accidentia, etiam si realiter distin-
 guantur,

Index rerum.

quantur, sine compositione Angelus de illo enunciat.
num. 3.

¶ Angelus componat, aut diuidat, non satis est obiecta, inter qua conuenientiam cognoscit esse reipsa distincta. ibidem.

Aliqua cognoscit Angelus per compositionem, aut diuisionem, & quae sint haec. n. 4. & seqq.

Ad res naturales & supernaturales cognoscendas non est in Angelo eadem species. n. 4.

Nullus Angelorum vnica specie omnes res mundi cognoscit. n. 7. & d. 221. n. 9.

Quando per diuersas species rerum conuenientiam, aut disconuenientiam Angelus percipit, semper componit, aut diuidit. d. 222. n. 10. 11.

Angelorum creatio.

Angelos fuisse creatos ante mundum visibilem aliqui Patres docuerunt. d. 224. n. 1. & seqq.

Hac sententia nec in Scriptura, nec in Concilijs damnata reperitur. n. 6. & seqq.

Non fuerunt creati hominibus gratia, sed post conditum hominem ad eius ministerium deputati. n. 9.

Angelum ante mundum, & creaturam corporalem conditos fuisse nullum fidelium dubitare docuit Cassianus. n. 12.

Tali tempore Angelos produci ex sola Dei voluntate, non ex ipsorum natura pendet. n. 14.

Simul duratione cum corporea creatura Angelos fuisse conditos probabilis est. n. 20. & seqq.

Nomine lucis Angelorum creationem fuisse a Mose explicatam docent Aug. & Beda. n. 24.

In instanti sine creationis Angeli deo gratias egerunt, & laudauerunt. n. 26.

Bonos Angelos intra caelum, malos autem extra fuisse creatos falso quidam dixerunt. d. 225. n. 2. & 3.

Angelos primum extra caelos producos, deinde in caelum per gratiam translatos sine fundamento docuit Rupertus. num. 3.

Angelos in caelo empyreo fuisse creatos probabile tantum est. n. 3. & seqq.

In naturali beatitudine fuisse creatos nonnulli dixerunt. d. 226. n. 12.

Angelorum custodia.

Angeli septem vniuersa terra sunt a Deo praefecti. disp. 180. num. 1.

Cur isti septem dicantur stare in conspectu Dei n. 2. Ab aliquibus dicuntur esse septem oculi, quos Zacharias vidit in lapide. n. 2.

Angelus in caelo existens non custodiit sola intellectus attentione, & desiderio. ex S. Thoma d. 188. n. 14.

Angeli custodes ad quid constituti. d. 209. n. 10.

Ex angelis, qui ad nos mittuntur, quidam tutelares sunt, quos ad malis liberare solent. disp. 245. num. 1. & disp. 244. num. 1.

Singulis hominibus a die natiuitatis suae singulos deputatos esse custodes sine temeritate negari nequit. d. 245. n. 2.

Angeli custodia post mortem hominis non durat. n. 3.

Angelus matris parvulum custodit ante natiuitatem. n. 3.

Angeli dupliciter homines custodiunt, & quis vterque custodiat. modus. n. 4.

Aliquando eos labi permittunt. n. 5.

In hac permissione scienter, & prudenter se habent, neque de casu dolent. ibid.

Non tantum cura, & custodia hominum incumbunt, sed & eorum orationes Deo offerunt. ibid.

Singulis rerum speciebus, Collegijs, & Civitatibus singulos Angelos esse deputatos in custodiam multi probabiliter docent. n. 6. 7. & d. 180. n. 6.

Angelos ex officio ad custodiam deputatos ex infimo ordine infima Hierarchia esse communis est sententia. d. 245. num. 7.

Custodes Angelos supereminentes vocauit Chrysostomus, non tamen comparatione aliorum Angelorum. n. 8.

Angelorum dilectio.

In Angelo naturalis est electiua dilectio. d. 223. n. 22. & seqq.

Amor, quo se amat Angelus, naturalis semper est, si consideretur secundum amicitiae respectum, secus vero secundum respectum concupiscentiae. n. 28.

Nullus est actus amoris sui quoad exercitium necessarius Angelo, nisi amor, quo Deum clare visum sibi amat. num. 29. 30.

Vnus Angelus alium necessario diligit quoad specificationem ratione natura ipsius. n. 31.

At ratione alicuius adiuncti ipsum potest odio habere imo & desiderare eius non esse. ibid.

Cum Angelus Deum diligit amore amicitiae, magis Deum quam seipsum diligit, secus si seipsum amet amore amicitiae, Deum vero amore concupiscentiae. n. 33.

Deus obscure cognitus non amatur ab Angelo necessario quoad exercitium. ibid.

Angeli in primo sua creationis instanti Deum super omnia dilexerunt. d. 228. n. 14. & d. 235. n. 8.

Simul tempore potest Angelus seipsum diligere dilectione naturalis, & Deum dilectione libera. d. 236. n. 15.

Angelorum duratio & instantia.

† Duratio intrinseca Angeli non mensuratur seipsa, sed nostro tempore. d. 197. n. 15.

Angelos fuisse sine durationis initio, non docuit Basil. disp. 224. n. 4.

Successionem operationum Angeli tempus vocat August. ibid.

Instantia Angelorum non sunt temporis nostri momenta, sed durationes sine succensione. d. 229. n. 45.

† Nostro tempori coexistere possunt. ibid.

† Angelorum eum in se induisibile est. ibid.

† Tempori nostro diuisibili coexistit, & illo mensurari potest. ibid.

Vna Angeli operatio siue intellectus, siue voluntatis vnum instans temporis discreti dicitur. ibid.

Omnium Angelorum via brevis fuit. n. 50.

Vnicuique instans via bonorum, duplex autem malorum Angelorum. n. 42. 48.

Angelorum Hierarchia.

De Angelorum ordinibus nihil certi haberi docuit August. d. 216. n. 1.

Angelos superiores Doctores esse inferiorum Dionys. docet. num. 5.

Angelorum Hierarchias secundum mensuram naturalis perfectionis distribuit Dionys. d. 228. n. 6.

Prima Angelorum Hierarchia nullam esse diuiniorem Dionys. testatur. ibid.

Angeli septem, qui terra praesunt, supremi, vel de supremis esse dicuntur. d. 244. n. 4.

Angelorum Hierarchia tres sunt, & quibus nominibus eorum angeli gaudeant. n. 5.

Nomina secunda, & tertiae Hierarchiae Angelorum denotare videntur ministerium aliquod. n. 6.

Angelorum illuminatio.

Illuminatio, qua Angelus alium illuminat, diuisione conceptum vniuersalium in singulares fit. d. 223. n. 7. & d. 217. num. 5.

Angelum illuminari per internam aliquam mutationem ab alio in eius mente causatam, varie auctores docent. d. 216. n. 7. & seqq.

Non illuminari vnum Angelum ab alio velut discipulum a Magistro falso Durandus docet. n. 45. 6.

Sola ex-

Index rerum.

Sola externa propositione Angelus illuminatur, sicut inter homines discipulus à Magistro. n. 21. & seqq.
 Angelus illuminat hominem, veluti qui fenestram aperit, ut domus lumen recipiat secundum Aug. n. 23.
 Ex Scriptura non colligitur illuminari unum Angelum ab alio. n. 28. 29.
 Angelus speculum appellatur respectu intellectus nostri. num. 30. 31.
 Omnes Angelos immediate à Deo illuminari, Durandus existimat. n. 4. & seqq. & d. 217. n. 1.
 Simplex propositio mysteriorum fidei non solum Angelis superioribus respectu inferiorum, sed contra: imo & hominibus respectu Angelorum convenire potest. num. 2.
 Superioribus Angelis suapte natura condeunt inferiores illuminare. non contra n. 25.
 Peculiare, quod in propositione obiecti, ut illuminatio dicitur, reperitur, Angelus superioribus suapte natura competit. ibid.
 Angeli superioris naturam virtutem ad illuminandum pulchre describit Dion. ibid.
 Dionysii descriptionem non attigit Bassolis ibid.
 De re solum, quam proprio & quiddam conceptu non agnoscunt Angeli, illuminatur. ibid. & n. 7.
 Angelus illuminans cognitionis sui modum non mutat, sed rem eo modo explicat, quem audientibus cognoscit aptorem n. 5. 6.
 Inferioribus Angelis gratia Dei potest convenire peculiare illud, quod est in illuminatione, licet natura non conveniat. num. 7.
 Supremos Angelos in multis fuisse illuminatos ab anima Christi probabilissimum est. ibid.
 Angelum illuminari circa res, quas in verbo videt, perperam docuerunt Scotus & Bassolis. n. 9.
 Angelorum incorruptibiles.
 Angeli, si cum creata potentia comparentur, incorruptibiles sunt, & immortales. d. 182. n. 4.
 Cum Dei potentia comparati mortales, & corruptibiles naturaliter, & reali potentia sunt. n. 4. 12. 15. 16.
 Angelos esse corruptibiles logica tantum potentia, si cum Deo comparentur, vocent aliqui n. 2. 7. & 17.
 Angelos suapte natura non esse immortales, sed sola Dei gratia, si immortale referatur ad Dei potentiam, est dogma fidei. n. 7. 8.
 Hoc assentibus erroris notam minus considerate aliqui inveniunt. n. 7.
 Angelos esse corruptibiles logica potentia, & non physica quodammodo dici potest. n. 11. 12.
 Angelos solum esse corruptibiles à potentia creatoris, & non ex seipsis cur dixit Sanctus Thomas. n. 10.
 Aliter sunt Angeli incorruptibiles, quam beatorum corpora. num. 12.
 Gratia incorruptibilitatis Angelis facta non est negatio potentie passivae ad corruptionem, sed negatio actus destructionis. n. 12. 13.
 Angeli annihilatio quodam modo est supernaturalis, aut contra naturam, quodam vero est naturalis, vel non contra naturam. n. 13. 14.
 Angelus secundum suam predicatam essentialia indifferens est ut sit & non sit. n. 14.
 Non potest à Deo produci creatura potens Angelos corrumpere. n. 15.
 Incorruptibile sumptum pro impotentia ad non esse quomodo cumque non convenit Angelo absolute. n. 16.
 Si aliquod esset nomen significans solam potentiam passivam ad non esse, de Angelis absolute diceretur. n. 17.
 Angeli dicuntur communi modo loquendi natura sua incorruptibiles non tamen corruptibiles. n. 16. 18.

Angeli absolute dicuntur annihilabiles. n. 17.
 Angeli non inferretur violentia, etiam si corrupterentur. num. 19.
 Angelorum iustificatio.
 Angelos non fuisse in gratia creatos multi Scholastici docuerunt. d. 227. n. 1. & seqq.
 Tam boni quam mali Angeli in gratia fuerunt creati. n. 2. & seqq.
 Patrum testimonio hoc probatur. ibid.
 Scriptura auctoritate non facile id adstruitur. n. 10. 11. 12.
 Angelos in gratia, & iustitia fuisse creatos probandi ratione conuincitur. n. 12. 14.
 Malos Angelos nequissime charitatem habere dicitur habere. Papa. n. 5. 26.
 Eadem semina habuisse preparata ut cum boni ceteros conuincerent quo sensu dixerit Magnus Gregorius. 16. 17.
 Angelos euidenter cognovisse suam caritatis suam in via non obstat, quo minus ab illa cadere possent. num. 20.
 Angeli in instanti sua iustificationis propria operatione in gratia ad sanctitatem fuisse dispositi. d. 182. n. 3. 4. & d. 229. n. 36. 37.
 Nulla naturalis dispositio in Angelis praestat ad sui iustificationem. n. 3. & seqq.
 De fide est Angelorum naturalem dignitatem non fuisse causam gratia ipsi collata. n. 5.
 Superioribus Angelis maior iustificationis gratia fuit concessa. n. 6. 7.
 Angeli perfectiori natura maiori vocationi gratiae in primo instanti fuerunt praeventi. n. 9.
 Eodem modo diuisi Deus Angelis vocationis atque benedictionis. ibid.
 Non potuerunt Angeli sine auxilio gratiae Dei gratiam iustificationis retinere. n. 11.
 Perperam Nictus varios modos salutis in Angelis saltem numerat. d. 229. n. 3.
 Angelorum locus.
 Angelos esse in loco modo intelligitur quid sit secundum Damascen. d. 187. n. 3. 4.
 Angeli secundum suam substantiam vere possunt esse loco praesentes. n. 2. 3.
 Angeli cur dicantur esse in loco definitur. n. 5.
 Angelus existens in loco denominatur a praesentia suae dum loquimur, quicquid hoc sit. d. 188. n. 1.
 Angelos in loco constitui, esse qualitatem dicuntur commutatam putant Alexan. n. 1. 2.
 Angeli esse in loco per operationem transcurrentem putant Argid. & alij. n. 2. 3.
 Hanc sententiam fuisse Parisiis damnatam perperam docet Scot. n. 4.
 Si Angelus esset in loco per operationem transcurrentem, non posset ipse quiescenti mouere aliquod corpus. num. 5. 7. & seqq.
 Angelos abusive, & metaphorice esse in loco docet Caetan. num. 9.
 Angeli non sunt in loco sine contactu aliquo virtutis. d. 188. n. 12.
 Angeli esse in loco per aliquid instanti operationis transcurrentis perperam aliqui dixerunt. n. 13. & seqq.
 Angelos non esse in loco per applicationem virtutis commutatam ostenditur. n. 16. & seqq.
 Caeterum ostenditur, Angeli substantiam esse in loco determinatam, sed communi Durandus male docuit. num. 19. & seqq.
 Angelus non potest esse in loco etiam determinato per nudam substantiam. n. 24. 25.

Index rerum.

- † Si ita esset, semper locum haberet aequalem, neque a loco permanenti moveri posset. n. 25. 26.
- † Optime potest Angelus deferre locum absque motu solo suae voluntatis nutu. n. 26.
- † Angeli quo pacto possint ab omni loco absolui. num. 26. 27.
- Ordo qui ad Angelos inter res vniuersi pertinet, non est ordinatus. n. 26 & seqq.
- † Propria virtute in pluribus adequatis locis Angelus esse non potest. d. 1. o. n. 1.
- † Neque in pluribus inadéquatis, si dista sint. n. 4. bene tamen si contigua. n. 7. 8.
- † Si in pluribus locis distis posset Angelus esse, posset etiam in pluribus in quacunque distantia positis se locare. n. 6. 7.
- Angelos esse ubique terrarum aliqui Patres docent summam motus eorum celeritatem denotantes. disput. 191. num. 1.
- † Locum Angelorum circulem esse, & ita determinatum, ut nec maior nec minor esse possit, docuit Hybernicus. ibid.
- † Locum Angeli versus maximum, intrinsece terminatus est. n. 3.
- † In maximo, & in minori loco Angelus potest esse. n. 2. 4.
- † Angelus libere in minori aut maiori loco constituitur. ibid.
- † In corpore cuiusvis figura potest locari. ibid.
- † Angelum posse in puncto esse nec argui contradictionem, nec efficaciter probari potest. d. 192. n. 3.
- † Si Angelus posset esse in puncto, in minori & minori loco in infinitum esse posset. d. 191. n. 5.
- † Angelum esse posse in minori, & minori loco in infinitum contendit Scot. probare, sed non assequitur. nu. 7. & seqq.
- † Id fieri posse Angeli virtute non satis constat, ac Dei potentia esse possibile non est dubium. n. 5. 6. 8.
- † Angelus non potest effectum aliquem in solo puncto quantitati producere. d. 192. n. 4.
- † Non ambitur a loco, neque illum conseruat, sed simplici presentia suae substantiae in eo est. n. 11.
- Non tollitur ordo quem habet Angelus cum tota vniuerso, licet plures Angeli in eodem loco collocentur. disput. 193. num. 2. 3.
- Angelus nullo modo potest esse in alio, neque in eius substantiam illabi. n. 3.
- † Est plures Angeli sint in eodem loco, non sequitur esse penetratos. n. 5.
- † Angelus nullum effectum formalem tribuit corpori, cui vnitur. n. 6.
- † In eodem loco non solum inadéquato, sed adequato plures Angeli possunt esse simul. n. 10.
- Id plane ex Scriptura deducitur. ibid.
- † Plures Angeli simul in eodem loco adequato, & equali esse posse sola virtute inaequalitatis tollit. n. 12.
- † Si corpus cui Angelus vnitur, in diuersis locis constituitur, ipsum Angelus sequitur. d. 195. n. 11. & 12.
- † Imo & ipsum in duplici loco constitutum mouere poterit. ibid.
- † Miraculum hoc non dissoluit necessario naturale vinculum, quo Angelus corpori vnitur. ibid.
- Vide verbum Angelorum motus, & verbum Angelorum praesentia.

Angelorum locutio.

Voces ab Angelis editae non in corporibus assumptis, sed in aere obiecto formantur. d. 184. n. 8.

Angeli sibi mutuo loquuntur, & secreta cordium manifestant. d. 211. n. 1. & seq.

Valquez in l. Patrem Tom. II.

Locutionibus corporeis, quibus in assumptis corporibus Angelis hominibus loquuntur, spirituales Angelorum locutiones inducantur. ibid.

Angelum loqui imprimendo audienti intellectionem obiecti, quod ipse considerat, autemant Scot. & alij. n. 5. & 36. & seqq.

Tribus modis vnum Angelum alteri posse loqui idem affirmant. n. 8.

Quando Angelus inferior superiorem alloquitur, tantum speciem obiecti imprimere eius intellectui, si aliam eam non habeat, docet Scot. n. 9.

Si locutio Angelorum fieret per impressionem cognitionis in alio, posset Angelus anima nostra, dum est in corpore, hoc modo loqui. & contra. n. 14.

Etsi unus Angelus alteri imprimeret obiecti intellectionem, non ei loqueretur. n. 12.

Non potest Angelus intellectum alterius imitare. n. 12. 20.

Eandem operationem Angeli diuersimode consideratam posse esse locutionem, & audicionem Scot. docet. n. 17.

Locutionem Angeli fieri per productionem speciei in mente audientis dixerunt aliqui. n. 17. & seq.

Hanc speciem non recipi in mente audientis, sed in radio quodam spiritali docuit Ricardus. n. 17. & 18.

Quam hoc sit commentitium ostenditur. n. 30. 31.

Non posset secretum cordis celari Angelo neque loquutio a voluntate penderet, si fieret per speciem productam in mente audientis. n. 21. & seq.

Si Angeli intellectus suapte natura non produceret speciem in audiente illam non produceret imperio voluntatis. num. 25.

Si locutio fieret per impressionem speciei, hoc modo anima nostra Angelo loqueretur. n. 26. & seq.

Vnus Angelus non cogitur audire alterum loquentem, sicut contingit in hominibus. n. 31. 32.

Angelum loqui ei solum, cui velit suam manifestare secretum docuit Caiet. n. 40. 41.

Si hoc esset Angelorum locutio, affectus voluntatis notus esset Angelo, circa quem versatur. n. 43. 46.

Talis locutio non esset expressio, & significatio. n. 44.

Linguam Angelorum esse eorum intellectum dicunt Theophylactus & Theodorius. ibid.

Intellectum vnius Angeli ex ordine voluntatis moueri, ut loquatur, quo sensu dicat Sanctus Thomas. n. 48. 48.

Angelum loqui vni, & non alteri, cum secretum cordis, ipsi dirigit, docet Durand. n. 49.

Angeli locutionem non in cognitione, sed in spiritali quodam signo consistere satis probabiliter Augustinus & alij docent. n. 53. 54.

Angeli locutionem in intellectione, qua vni Angelus suum secretum alteri explicat, consistere docent Henricus & alij. n. 59.

Si conceptu suae mentis Angelus loqueretur, non aliter esset locutio, quam si exteriori verbo id significaret. n. 62.

Locutio spiritalis Angelorum est intellectus conceptio qua ad aliquem directam secretum cordis manifestatur. num. 66.

Hanc locutionem esse voluntatis desiderium quod sensu dixerit Greg. Mag. n. 67.

Angelus pluribus sine termino loqui potest. n. 70.

Ut ad multos Angelus loquatur, satis est voluntatem eius in omnes confuse fieri. ibid.

Sive loquatur Angelus de rebus naturalibus, sive de supernaturalibus, non potest alium excitare, ut necessario audiatur. n. 71.

Non solum superior Angelus inferiori loquitur, & animabus separatis, sed inferior, & ipse etiam superiori loquuntur. n. 72.

Angeli Deo optime loqui possunt. ibid.

Distam-

Distancia nihil obest Angelorum locutioni d. 212. n. 3.

Vnum Angelum ita posse alteri loqui, ut non possit ab aliis audiri, multi docuerunt d. 213. n. 1. & seqq.

Si loquatur communi locutione, non poterit non audiri ab omnibus, si ipsi velint n. 6. 7.

Quando vnus Angelus aliis loquitur eos illuminando, bene potest ita loqui, ut ab aliquibus aliis non audiat. num. 7.

Et si, cum Angelus loquitur locutione communi, ab omnibus audiat, cum vno poterit loqui, & non cum aliis. ibid.

Vide verbum Angelorum illuminatio.

Angelorum meritum.

Angelos in primo sua creationis instanti gloriam meruisse aperte docet sanctus Thomas d. 228. n. 4.

Prima gratia Angelus donata fuit absque vilo eorum merito etiam congruo. n. 7.

Angeli suam beatitudinem promeriti fuerunt non tamen per opera sequentia beatitudinem. disput. 229. n. 1. 6. & seqq.

Multa dona nobis mereri possunt Angeli beati, sibi vero nulla. d. 229. n. 10.

In vno instanti mereri potuit Angelus gloriam, quam nunc habet n. 0. 11.

Non simul duratione beatitudinem meruerunt Angeli, & beati fuerunt. n. 13. 4. 9.

Angelos non fuisse consequutos beatitudinem per meritum in patria terminatum, & consummatum contra Caietanum ostenditur d. 229. n. 27. & seqq.

Si potuisset Angelus in primo sua beatitudinis instanti meritum consummare, potuisset vtrique toto beatitudinis tempore mereri. n. 30.

Angelus non potuit in instanti, quo primum peccauit, poenam eternam incurrere n. 32. 33.

Eo instanti, in quo Angeli peccauerunt non fuerunt in auxilio sufficienti privati, quo damnati carent n. 32.

Modos assignandi instantia ab Scoto ad beatitudinem, & eternam poenam, falsus ostenditur n. 26. 37.

Meritum bonorum Angelorum in eo constituit Augustinus, ut mali caderent ipsi steterint n. 40.

Instantia beatificationis Angelorum non recte assignauit Ferrus n. 9. & seqq.

Instantia meriti, & premij bonorum Angelorum, demeriti, & poene malorum rectius assignantur n. 42. 47.

Hec assignatio instantium certo nobis non constat n. 50.

In primo instanti boni, & mali Angeli in gratia Dei creati vitam eternam meruerunt. n. 12.

Angeli boni post vnum actum meriti continuatum cum perseverantia beatitudinem fuerunt consequuti. n. 48.

Mali post meriti actum interruptum fuerunt damnati. ibid.

Cum sola poena damni recte potest intelligi idem instans via, & damnationis in malis Angelis, non autem cum poena sensus n. 9.

Angeli beati essentialiter in beatitudinem crescunt d. 230. n. 1. & seqq.

Angeli non merentur beatitudinem augmentum gaudij accidentarij, quo cumulantur n. 7. & seqq.

Illud in via simul cum beatitudine essentiali meruerunt. ibid.

Non habuerunt gloriam per Christum, sicut nec gratiam. num. 10.

Iudicium Angelorum quod attinet ad premium accidentarium, pertinere ad Christum, quatenus homo est, quod sen u dicat sanctus Thomas. ibid.

Vide verbum Angelorum beatitudo, peccatum, & duratio.

Angelorum missio.

Quidam ex Angelis in ministerium beatitudinis & salutis mittuntur. d. 244. n. 1.

Missio Angelorum a missione vnus diuina persona d. 245. n. 2.

Angelos supremos ad nos mitti nec leuiter infirmos nec oppositum docet n. 8. 9.

Angeli etiam inferiores, quos medijs superioribus Deus mittit, absolute dicuntur a Deo mitti. n. 12.

Vtrum Angeli supremi solent ad nos mitti, et vni inferiorum, incertum est n. 1. & seqq.

Omnes Angelos administratores spiritus in ministerium missos vocauit Apostolus n. 15. 16.

Angelorum missio secundum imperium est. n. 2.

Angelorum motus operatio.

† Etiam si Angeli sint spirituales, loci, & spatio corpore moveri possunt. d. 178. n. 16.

† Angelos non moueri per loca, sed per tempora, quod secundum Augustinum. d. 187. n. 4.

† Angelus inferioris adhibere gradus quodlibet calidus corpore mouere potest. d. 188. n. 21.

† Angelus loci propinquitate indiget ad operandum d. 189. n. 14.

† Si Angelus posset agere in distantia, sphaera eius nullam posset in terminis assignari ibid.

† Angelus non eget esse secundum suam substantiam in quous parte corporis, quod mouet n. 14.

† Vt corpus possit ab Angelo moueri, non est necessarium, petus distinctus a motu. d. 192. n. 6.

† Secus ut possit detinere corpus, ne moueatur ibid. & disput. 218. n. 10.

† Angelus mouens caelum non est in toto caelo, sed in aliqua illius parte. d. 192. n. 12.

† Non derivat influxum a quo caelum mouetur, in fluxum vnicam celi partem. ibid.

† Modum, quo partibus celi succedunt transmutationes, mutat Angelus, fixus tamen manet ipse ibid.

† Motu circulari potest ab vno Angelo corpus moueri, & simul ab alio motu recto. d. 193. n. 11.

† Angelus non minus vere loco mouetur, quam in locum. d. 194. n. 2. & seqq.

† Angelorum pedes alatos depingi propter motus celeritatem, docet Dionysius. n. 3.

Ex eo quod Angeli dicuntur ascendere, & descendere, aut mitti, aliquam partem, non probatur efficiant loco moueri n. 5. 6.

Colligitur optime ex eo, quod dicuntur mitti de vno loco in alium. ibid.

† Angelus a seipso mouetur de loco ad locum n. 8.

Vnus Angelus, quantumvis excellens aliam, non potest locum pellere, nisi Dei virtute, & imperio n. 11.

† Motum Angelis in corpore assumpto formaliter distinguimus a motu ipsius corporis assumpti, docuit Scotus. d. 195. num. 1.

† Motum Angelis esse illi formam intrinsecam, docuit aliqui. ibid.

† Cum Angelus mouetur non motu corporis in quo est, sed per se, aliqua debet fieri in ipso variatio n. 12. 21.

† Motus localis Angelis formaliter est extrinsecus deum variatio distantie. n. 14. 15.

† Cum Angelus mouetur motu corporis, in quo est, nullum patitur intrinsecam mutationem. n. 13. & seqq.

Variis partibus eiusdem corporis, aut diuersis corporibus, succedunt Angelus vnitur. n. 15.

† Quando Angelus per accidens mouetur, non suum efficienter, sed formaliter etiam a motu corporis determinatur. n. 16.

† Ang.

Index rerum.

† Angelus motu continuo optime moueri potest, si loca communicant: a petra transcat. n. 25. 28. 29.
Sicut per loca non communicantia ibid.
† De extremo ad extremum sine medio communicante moueri posse, non tamen sine medio non communicanti, docet Scotus. d. 296. n. 2. 3.
† Sine viroque medio de extremo ad extremum Angelum posse moueri verius est. n. 5. 6.
Non tamen potest, si ratione sue substantia esset in loco. num. 7.
† Angelus non potest transcendendo per medium in instanti moueri, etiam per absolutam potentiam Dei. d. 197. num. 2. 3. 5.
† Resistencia ad motus successionem non minus est in Angelo, quam in corporibus. n. 9.
† Motus Angeli velocitas ex sola Angeli virtute presluit. num. 10.
Velocitas Angeli in motu breuitati, qua Sol irradiat terram, solet a Patribus comparari. d. 197. n. 11.
† Terminum habet in velocitate sui motus, ultra quem progredi nequit. ibid.
† Ad motum Angelorum discretum satis est semel ex vno loco in alterum sine medio moueri. n. 12.
† Angelus in motu discreto semper quiescit per tempus in aliquo loco. n. 4.
† Angeli potentia motiua nihil est aliud, quam intellectus, & voluntas in actu. d. 218. n. 10.
Vide Vtrum locus Angelorum, & presentia.

Angelorum obduratio.
Angelum esse sententia, & ratione mutabilem docet Damascenus. d. 739. n. 5. & seqq.
Idem docet Fulgentius. n. 10. 11.
Idem dicitur, quod prius habuerat circa mortem Christi, Angelus mutauit. n. 12. 13.
Inflexibilem non esse sapientia natura ab eo, quod semel vult & eligit, auctoritate, & ratione dilucide ostenditur. n. 5. vique ad 19.
Non minus flexibilis est natura sua a malo, quam a bono. ibid.
A malo natura sua flexibilis est non quidem per fructuosam penitentiam, & secundum virtutem, sed quocumque alio fine. n. 14. & seqq.
Talis natura est Angeli intellectus, imo quicunque creatus, ut efficacia nunc vnam proponat, nunc aliud. n. 2.
Obduracionem Angeli in malo ex aliqua natura illius praua dispositione firmiter fundamento non dicitur provenire. n. 21. & seqq.
Inflexibilitas ab eo, quod semel plena deliberatione profectus Angelus, rationes varias, sed insufficientes assignans Scholasticus. n. 25.
Status Angeli inflexibilis ex sola Dei voluntate auxilium gratie subtrahentis provenit. num. 27. 28. & d. 246. num. 8. 9.
Angeli immutabilitatem ab eo, quod semel vult, in perspicacitatem intellectus refert S. Thomas. d. 129. n. 31.
Post vnum peccatum Angelos fuisse obduratos de fide est. num. 28.
Cur Angelus post primum peccatum locus penitentia fuerit denegatus hominibus autem concessus. num. 28. & seqq.
Obduracionem Angelorum provenire ex habitu in eorum voluntate a Deo productio falsum est. disput. 240. num. 5. 6.
Angelum non penitere, quia non compungitur docet Isidorus. num. 10.
Non recte Scotus explicat, quo pacto iustificatio gratia malis Angelis perpetuo denegatur. n. 1. & seqq.
Valquez in l. Partem Tom. II.

Angelorum peccatum.

Primum Angelorum peccatum fuisse superbiam non libidine carnis docuit Ambrosius. d. 178. n. 13.
Angelum esse qui castitatem seruat, diabolum vero qui non seruat, pulchre dixit Ambrosius. ibid.
Angelorum qui de cœlis ceciderunt ruinas ex hominibus reparandas, docet Augustinus. d. 80. n. 6.
An omnes vacua Angelorum sedes ex hominibus suppleda sint, solum Deo esse notum. affirmat Isidorus. n. 7.
Nali Angeli aliquando sine peccato fuerunt. d. 226. n. 11.
Angeli etiam post lapsum integra manserunt naturalia omnia. d. 227. n. 12. 13.
Angeli mali quotidie peccant contra naturalia precepta. d. 231. n. 21.
Angeli mali odio habent Deum, & homines invident etiam diuine providentie, & maiestati. n. 23.
Non solum contra legem super naturalem, sed contra naturalem etiam primo & per se peccare possunt. nu. 21. & seqq. & d. 226. n. 7.
In Angelo malo omne peccatum potest esse secundum reatum. d. 231. n. 15. 26.
Solum posse esse formaliter peccatum superbia, & inuidia in Angelis, docuit S. Thomas. n. 25.
Probabile videtur in Angelis posse reperiri peccatum iniustitie, & alia plura etiam formaliter. n. 27.
In Angelis iracundiam esse posse, negat Sanctus Thomas. num. 29.
Oppositum probabile apparet. ibid.
Primum Angelorum peccatum fuisse spirituales luxuriam, non superbiam proprie dictam, docet Scotus. d. 232. num. 1. & seqq.
Huius doctrina falsitas ostenditur. n. 7. & seqq.
Primum Angelorum peccatum fuisse superbiam auctoritate & ratione probatur. n. 12. & seqq.
Angelos ad malum agere moueri posse, dixit Damascenus. n. 15. 16.
Angelus desiderare potuit vnionem hypostaticam sine errore aliquo. d. 231. d. 7.
Si Angelus vnionem hypostaticam appeteret, non appeteret proprie nature destructionem. ibid.
Angelus appetens vnionem hypostaticam superbia peccato potuit peccare, sed non peccauit de facto. n. 8. & seqq.
Appetitu equalitatis cum Deo secundum naturam Angelum potuisse peccare, multi docent disput. 234. nu. 1. & seqq.
Non videtur improbabile tali peccato potuisse peccare, etiam sine errore. n. 6. & seqq.
Appetitu vnionis hypostaticæ, aut inuidia incarnationis Angelum peccasse, nullus Patrum dixit. n. 1.
Angeli peccarunt ante peccatum hominis, imo ante ipsius creationem. d. 233. n. 4. 10.
Angelum seipsum clare videre non obflaret, quo minus posset se apprehendere, ac si esset Deus. d. 234. n. 11.
Etiam si Angelus appeteret se esse Deum, non appeteret se non esse. n. 12.
Non repugnaret Angelum appetere se esse Deum, etiam si videret in se hoc appetitu sui destructionem desiderare. num. 13.
Si Angelus equalitatem cum Deo secundum naturam appetret, figmentum desideraret grauiusque peccare. n. 9.
Hoc peccato Angelum peccasse valde est incertum. n. 17.
Aequalitatem Dei appetendo Angelum peccasse, quo sensu aliqui Patres dicant. n. 17.
In Angeli peccato aliquis fuit affectus similitudinis Dei. ibid.
Peccare potuit Angelus superbia peccato per immoderatum suam beatitudinis supernaturalis affectum. d. 235. num. 5. 6.

Index rerum.

De facto hoc peccato peccasse probabile sit auctoritate potius, quam ratione. d. 235. n. 31. 32.
 Nullo sibi imposito precepto Angelum peccasse, docent Origenes & Chrysost. n. 9.
 Angelum non peccasse eo, quod suam beatitudinem appetierit, non considerans auxilio Dei esse consequendam, contra Caietanum, & Ferra. ostenditur. num. 7. & seqq.
 Intensus Deum amando concupiscentia, quam amicitia amore non potuit Angelus peccare. n. 12.
 Desiderio obtinendi beatitudinem supernaturalem propriis viribus Angelum peccasse, probabile est valde. num. 13. & seqq.
 Hoc peccatum affectu simplici committere, efficaci vero nequaquam potuit Angelus. n. 16. & seqq.
 Nullus fuit in hoc affectu superbo error, fuit tamen defectus in intellectu n. 17. 18. & d. 239 n. 22.
 Citius obtinere beatitudinem, quam Deus voluit, desiderando, Angelum peccasse ridiculum est d. 235 n. 12.
 Angelo non potuit peccatum accidere ex inconsiderantia. n. 29. & d. 238 n. 10.
 Non potuit esse superbus in delectatione de propria, & naturali excellentia, ex eo solum quod illam non retulit in Deum. d. 235 n. 29. 30. 35.
 In primo instanti sue creationis nullum fuit Angelo impositum preceptum. n. 31.
 In complacentia sue beatitudinis naturalis superbiere potuit Angelus. n. 31. 32.
 Ut Angeli peccatum esset superbia, debuit esse appetitus altius excellentie sibi non debita. n. 34 & seqq.
 Peccare potuit Angelus aliis preferri affectans, aut nulli subesse. n. 33. & seqq.
 Nullo modo in Angelis est naturalis inclinatio ad peccandum. num. 40.
 Angelum in primo instanti sue creationis peccasse, docent aliqui, sed falso. d. 236 n. 1. & seqq.
 Si Angelus natura sua malus esset, non diceretur de celo cecidisse. num. 2.
 Longe absint ab hæresi Manichei, qui Angelum in primo instanti sue creationis peccasse dicunt. n. 3.
 Angelum in primo instanti sue creationis potuisse peccare non apparet repugnans. n. 18. 19.
 Vtique potuerunt in primo instanti mereri. n. 22. 23.
 Supremum Angelum inter eos, qui ceciderunt, fuisse etiam supremum inter omnes Angelos, Patrum auctoritate sit probabile d. 237 n. 2.
 Inferiores Angelos inductos fuisse à superiori ad peccandum. d. 238 n. 3. & seqq.
 Variis modis Angelus superior inferiores potuit ad peccandum provocare n. 6.
 Aliquo tempore in peccato perseveravit malus Angelus, antequam in infernum detruderetur. n. 8.
 Non antequam in penam obdurationis incideret. ibid.
 Supremus, & inferiores Angeli simul tempore peccarunt. num. 10.
 Quæ potuerit esse Angelorum inferiorum peccatum explicatur n. 12.
 Plures Angelos fuisse, qui manserunt, quam qui ceciderunt, neque ratione, neque testimonio potest firmari. num. 14.
 Angelum ita peccasse, ut non potuerit peccare intensus, incertum est. d. 239 n. 11.
 Angeli primum peccatum initium fuisse damnationis extrinsece quidem, non intrinsece, dixit Fulgentius. d. 229. num. 33.
 Idem fuisse Angelis lapsum quod hominibus est mors, Nyssenus, & Damascenus dixerunt n. 24.
 Vide verbum Angelorum meritum.

Angelorum poena.
 Vide Poena demonum.
 Angelorum presentia.
 † Angelorum ubi, extrinseca denominatio est, neque n. 24.
 † Angelorum ubi, extrinseca denominatio est, neque n. 24.
 † Angelus in loco existit per modum absolutum ex sua voluntate prononciem. d. 188 n. 27. 29.
 † In maiori, & minori loco locari, de extremo ad centrum sine medio transire Angelus potest. n. 27.
 † Existens Angelus in loco non est sola relatio distantie. num. 28.
 † Hoc modo absoluto Angelus vivit corpori, & ubi presens sit. n. 29.
 † Aliqualiter dissimilis est hic modus, omnino tamen distinctione quantitatua indissimilis. n. 30.
 † Si dissimilis esset quantitas, Angelus esset in loco ad modum corporis. n. 31.
 † Per hunc modum vivit Angelus corpori, non per forma materiam, neque vi pars partem, neque preter corpus est, aut alibi, sed absolute. n. 32.
 † Eodem modo Angelus corpori vivit, que Christus speciebus ibid.
 † Ratione huius vivit cum corpore, per se non habet Angelus respectum distantie. ibid. & d. 193 n. 8. 14.
 † Manente eodem corpore Angelus retinet eandem modum conjunctionis cum illo, etiam variata distantia. ibid. & d. 195 n. 8. & seqq.
 † Angelum non indigere loci propinquitate ad operandum non docuit Caietan. ut quidam falso putant, disp. 389. num. 12.
 † De presentia Angelus in loco philosophandum est, sicut de presentia Christi in Eucharistia, & animarum rationem in corpore. d. 195 n. 7.
 † Hec tria per modum absolute non corpori continentia dixerunt, & relationem presentie ad ipsum habere ibid.
 † Modo, quo Angelus vivit corpori, non opponitur distantia localis, sed negatio conjunctionis cum corpore. num. 20.
 Vide verbum Angelorum locus & motus, & verbum Dæmonum.
 Annihilatio.
 † Annihilatio transitiva est de esse ad non esse. disp. 174. num. 13. 14.
 † Cur annihilatio non possit dari morale infernum. d. 176 n. 7.
 Anima.
 † Anima tribuere potest gradum substantiam sentiri & ratiocinandi, qua nec sentiat, nec ratiocinetur. d. 173. num. 2.
 † Non potest anima unum gradum tribuere, quin etiam omnes quos habet tribuat. n. 3.
 † Si anima esset æterna, & in tempore vivit corpus, homo esset temporalis. d. 170 n. 9.
 † Natura potentia est in anima ad recipiendum habitum virtutum supernaturalium. d. 174 n. 10.
 † Hæc anima potentia, licet naturalis, seu innata dicitur, non dicitur naturalis. n. 10.
 † Anima rationalis esse est simpliciter esse disputat. 178. num. 11.
 † Additione propria sit que sit creatio, nec de potentia materiæ educi potest. ibid.
 † Dum est in corpore non est per se, sed in toto. n. 15.
 † Cur fiat per creationem. n. 16.
 † A solo Deo fieri potest. n. 20.
 † Natura sua postulat produci ad constitutorem hominem. num. 22.
 † Sentiat

Index rerum.

† Servato ordine naturæ sine corpore conservatur, non tamen producitur. *ibid.*
† Per potentiam absolutam Dei etiam sine corpore produci potest. n. 23.
† Inductione formæ contrariæ animæ rationalis non potest corrumpi, bene tamen expelli. d. 182. n. 15.
† Anima rationalis ita vituitur materie, ut ab ea non pendeat in suo esse. *ibid.*
† Eodem modo dicitur corruptibilis, & incorruptibilis sicut Angelus. n. 16. 17.
† Anima rationalis incorruptibilis dicitur à Lateranensi Concilio, & quo sensu. n. 18.
† Modus quo anima rationalis corpori vituitur inextensus est quantitate, divisibilis tamen virtute. disputat. 188. num. 30.
† Anima rationalis potest esse in corpore minori, quam sit maximum, quod potest informare. d. 19. n. 4.
† Minus & maius corpus informari ab anima vnde proveniat. *ibid.*
† Anima brutorum si extensa sint cum corpore crescant, secus si inextensa. *ibid.*
Anima hominis capacitas sola Trinitate Dei completur. d. 193. n. 4.
† Anima rationalis non tantum dum est in corpore, sed etiam separata movetur. d. 94. n. 6.
† Animam separatam nullibi esse fuit error Durandi. n. 7.
† Corpora movere nequit, seipsam potest. n. 8. 10.
† Si anima separata corpus posset movere, posset etiam vitare. n. 9.
† Aliter intelligit separatam, quam corpori unita. *ibid.*
† Si in loco esset per transcurrentem operationem, non posset à se moveri. *ibid.*
† Anima à corpore, quod informat, seipsam non potest avertere. n. 10.
† Non propria voluntate, sed generationis natura corpori vituitur. *ibid.*
† Modus quo corpori coniungitur, spiritalis est ipsi animæ inherens. d. 195. n. 13.
† Non posset intelligi rationalis anima neuter informare materiam, quin in seipsa aliter se haberet. n. 10.
† Anima à motu corporis quod informat, motui denominatur. d. 95. n. 16.
† Potentias animæ ab ea realiter distingui non facili ratione philosophica probari potest. d. 198. n. 5.
† Anima quamdiu est in corpore, solum intelligit speciem sensus acquisitis. d. 109. n. 40.
† Etsi Angelus, vel anima separata cum anima informante corpus penetrarentur, non cognoscerentur ab ipsa. *ibid.*
† Anima hominis solum media imaginatione immutari potest ab Angelo. d. 211. n. 12.
† Animas Angelis posse loqui non est dubium, imo & aliis separatim animabus. n. 26.
Animam divinis animæ Abrabæ fuisse loquentem, constat ex Luca Evangelio. *ibid.*
† Si anima corpori unita species haberet infusas, eiu sine miraculo intelligeret. n. 28.
† Anima virtute propria, si sensibus alligetur, non potest species acquirere sine ministerio sensuum. n. 29.
† Anima separata eodem modo inter se, & Deo loquitur, ac Angeli. d. 21. n. 72.
† Anima separata aliter illuminatur ab Angelo ac corpori unita. d. 216. n. 29.
Animæ Beatorum in patria postulant, & orant pro salute nostra. d. 230. n. 3.
Animam separatam obstinationem contrahere per aliquem actum post separationem falsissimum est. d. 239. nu. 25. & d. 140. n. 11.

Valquez in I. Partem Tom. II.

Animæ separate cur ad penitentiam nequeant converteri. d. 240. n. 17.
Eadem est obdurationis causa in animalibus separatim, ac in Angelis. *ibid.*
Solum, quamdiu sunt animæ corpori unitæ in hac vita, mereri possunt. *ibid.*
Nullum à damnatis animalibus opus bonum fieri potest. d. 241. n. 18.
Quando anima existens in corpore de combustione tristatur, tristitia est de aliquo sensibili corpore. d. 243. n. 8.
Anima separata cruciari potest memoria doloris, quem in corpore passa est. n. 16. 17.
Aliter animæ separate ab igne cruciuntur in inferno, quam demones. n. 25. 26.
Eodem doloris genere, separate cruciuntur, ac si essent corpori unitæ. n. 26.
Non magis cruciuntur corpori unitæ post diem iudicii, quam cruciuntur nunc separate. *ibid.*
Cur animæ potius igne, quam alio elemento torquantur. *ibid.*

Animal.

Quodlibet animal ab omni sensus operatione naturaliter cessare potest. d. 219. n. 28.

Animus.

Animus cogitabundus cur alibi esse dicatur. pag. 8.

Anselmus.

Anselmus meminit heresis Gilberti tacito nomine. d. 120. num. 6. 7.
Hæresim hanc relatam ab Anselmo male quidam intellexerunt. *ibid.*
Anselmus heresim hanc non satis percussit. n. 8.
Eam reuocatam fuisse à proprio auctore in Remensi Concilio sub Reinaldo testatur Anselmus. *ibid.*
Contra Græcorum errorem librum scripsit de processione Spiritus sancti. d. 146. n. 5.
Falso tribuitur Anselmo illa propositio, In diuinis omnia sunt vnum, &c. d. 147. n. 18. 19. 20.

Antiochenum Concilium.

Antiochenum Concilium cur vocem, homousion, reiecerit. d. 109. n. 25.

Apelles.

Apelles fuit primus hereticus qui duo principia posuit, alterum Deum bonum, alterum malum. d. 271. n. 3.
Mundum visibilem à Deo malo factum, & Deum malum à Deo bono dicebat. *ibid.*

Apollo.

Apollo Delphicus Trinitatis testimonium oraculo quodam perhibuit. d. 12. n. 4.

Apostoli.

Quo sensu dixerint Apostoli in Constitutionibus Filium Patri ministrasse in creatione. d. 176. n. 46.

Apparitio.

Apparitio alia est secundum imaginationem, alia secundum visum externum. d. 184. n. 5.
Apparitio secundum visum bifariam contingit. n. 6.

Appellatio.

† Appellatio eadem servanda est ad hoc, ut forma arguendi legitima sit. d. 122. n. 24. 25.

Appetitus.

Appetitus elicitus quo modo desiderium naturale dicatur aliquando. d. 234. n. 45.
Neminem posse appetere sui non esse non docuit Arist. n. 14.
Locus Aristotelis ubi hoc videtur insinuare, elucidatur. *ibid.*
Nec appetitu animali, nec rationali primum appetitur id, quod summe delectabile est. d. 235. n. 5.

Index rerum.

Appetitus animalis, id primum appetitur, quod primo occurrit, rationali vero prout voluntas libere se mouerit. n. 5. Quidquid appetimus ut careamus malo aliquo desideramus. d. 241. n. 10.

Applicatio.

† *Applicatio virtutis ad corpus, non est nisi ad aliquam operationem circa illud. d. 188. n. 7.*

Apprehensio.

† *Apprehensio simplex sufficit ad mouendam voluntatem in aliquod obiectum. d. 234. n. 7.*

† *In apprehensione simplici error esse non potest. disp. 235. num. 16.*

Aqua.

† *Actus caloris existentis in aqua cur non deriuetur ab aqua, secus vero ab igne. d. 164. n. 14.*

Aqua non minus posset a Deo assumi ut instrumentum gratiae immota, quam motu suo abluens. d. 176. n. 4.

Arafricanum Concilium.

† *Persecutionem in bono, etiam in integra natura, esse donum Dei, definit Concilium Arafricanum secundum. d. 228. n. 11.*

Arbitrium.

Arbitrium magis esse liberum, cum peccare non potest, quo sensu dicat Augustinus. d. 61. n. 3.

† *Arbitrij libertas non tollit veritatem determinatam futurorum. d. 208. n. 4.*

† *Oppositum huius tenuit Aristoteles.*

Arduum.

Arduum est spei obiectum. d. 235. n. 23.

In eo consistit, ut ab alio id, quod desideramus speremus. ibid.

Quod a nobis fieri desideramus, arduum non est. ibid.

Argumentum.

† *Argumentum ab impossibili per locum intrinsecum quid sit. d. 147. n. 2.*

† *Ad quid sit vile. ibid.*

Ariminenſe Concilium.

Ariminenſe Concilium non fuit legitimum. d. 109. n. 4.

Quid Ariminenſe Concilium de nomine Hypoſtaſis defini- rit. d. 124. n. 2.

Aristoteles.

† *Liber de causis falso Aristoteli adſcribitur. disput. 203. num. 7.*

Arreptitij.

Arreptitij homines multa faciunt supra proprias vires. disp. 179. n. 2.

Medicamentis & musica interdum sanantur. ibid.

Arreptitios homines nequit daemon torquere, nisi prauos humores incitando. ibid.

Varios effectus quos in arreptitiis videmus ex naturali in- temperie accidere docuit Aristoteles. d. 178. n. 4.

Arriani.

Arriani vocem Homouſion, non admitterant, & voce ingenitum abutebantur. d. 140. n. 1. 2. 3.

Filium Dei prolatum esse a Deo negabant, ut negarem esse verbum. d. 141. n. 32.

Arriani quam varij fuerint in suis erroribus. disput. 146. num. 5.

Arriani adſcribant Filium Dei esse creaturam. disput. 177. num. 11.

Arrius.

Arrius quis, & cuius heresis auctor. d. 109. n. 2.

Spiritus sancti diuinitatem etiam negauit. d. 120. n. 1.

Aſſenſus.

† *Omnis aſſenſus testimonio innixus fides est. disput. 135. num. 8.*

Aſſenſus, siue diſſenſus non est nouus actus intellectus post cognitam convenientiam, aut diſconuenientiam extra- morum. d. 23. n. 16.

† *Aſſenſus nihil aliud est quam conceptus datam rem, vel rationum ſecum conuenientum. n. 17.*

† *Ordo vnus cum alio ſine aſſenſu, aut diſſenſu appetitus non poteſt. ibid.*

† *Apprehenſa vnus rei cum alia conuenientia non poteſt eſſe diſſenſus. ibid.*

Aſtra.

† *Eſſe virtutis, & viuij capacia, vtpote animata ſenſa Cri- genes. d. 183. n. 1.*

† *Si aſtra eſſent animata beata eſſent, & ratione propria dignitatis adorari poſſent. n. 4. 5.*

Aſtra ratione propria dignitatis non poſſunt adorari, ſed quatenus Deum repraeſentant. n. 5.

† *Aſtra ex celo ſunt facta. d. 224. n. 7.*

Aſtra quarto die fuerunt creati. n. 16.

Athanaſius.

ſymbolum quod dicitur Athanaſij ab eo fuiſſe compoſitum non eſt dubitandum. d. 146. n. 23. 24.

Huius ſymboli auctoritatem impudenter Valentinus Gen- tilis, & Trinitarij haeretici labefactare conantur. n. 24.

Athanaſius Patrem comparat Soli, Filium ſplendori, Spiritum ſanctum luci. ibid.

Attributa.

Vera attributi definitio. d. 116. n. 3.

Attributa varie definiunt Scholaſtici. n. 1. 2.

Diuina attributa quomodo connotent reſpectum rationis. d. 115. n. 4.

Attributa diſtingui ab eſſentia rei formaliter ante intel- lectum inſinuat Scotus. d. 116. n. 8.

Attributa non diſtinguntur ex natura rei a Dei eſſentia. num. 13. & ſeqq.

Non ſolum diſtinctionem ex natura rei non admittere, ſed ſeſum videtur, ſed negationis inter attributa Dei, & eſſentiam. n. 14. 24.

Quid de attributorum diſtinctione ab eſſentia Dei ſentiat Auguſtinus. num. 15.

Propter ſolam diſtinctionem rationis multa de vno attributo enuntiantur, & non de alio. num. 27.

Attributa Dei ſolo nomine diſtingui exſtimant Nomina- les. d. 117. n. 1.

Attributorum nomina viatoribus non ſunt ſynecryma. num. 23.

Cum dicimus attributa in Deo ratione diſtingui, loqui- mur de illis, prout nobis obſcuiantur, non prout in Deo ſunt. n. 3.

Nullum attributum Deo conuenit per reſpectum realem ad creaturas. n. 5. & d. 118. n. 2.

Non poſſumus plura in Deo diſtinguere attributa, niſi per ordinem ad creaturas. d. 117. n. 6.

Attributa Dei non poſſunt diſtingui ab intellectu cogni- te ea, ſicut ſunt in ſe. d. 118. n. 4. 5. 6.

Dei attributa reipſa ſunt abſoluta. n. 8.

Non poterunt cum relatione concipi, ſi, ut ſunt in ſe, ita- guoſcantur. ibid.

Non ſolum repugnat attributa diſtingui ab intellectu diuino ſine reſpectu ad alia, ſed etiam cum illo. n. 32. 33.

Attributa in concreto ſumpta ad inuicem predicantur for- mali predicatione: etiam in abſtracto eodem modo pre- dicari, docuit Canarienſis. d. 119. n. 3.

De eſſentia, aut de alio attributo non poteſt attributum in abſtracto formaliter predicari. n. 4.

Vnum attributum non eſt de alterius conceptu. ibid.

Si vnu...

Index rerum.

Si vnum attributum de alio predicaretur in abstracto formaliter, in eodem sensu posset predicari actus vnius attributi de alio attributo. *ibid.*

Vnum attributum non differt ab alio, neque ab essentia penes explicitum, & implicitum. n. 7.

Quando vnum attributum de alio predicatur per verbum substantivum, identica est predicatio in communi modo loquendi. *ibid.*

Si vero sit per verbum adiectivum, semper est in sensu formalis, & falsa. n. 7. 8.

Quodlibet attributum infinitum apprehenditur in genere suo, absque eo quod cognoscatur alia includere. d. 119. num. 10.

Imo etiam si omni alia attributa in se includeret, inde non posset infinitatem habere. n. 11.

Vnum attributum non est, de essentia, aut definitione alterius. *ibid.*

Attributum nomen est secunda intentione. d. 128. n. 4. 5. 7.

Attributum est nomen significans aliquid, quod deo tribuimus per nostram considerationem. *ibid.*

Vnum attributum recte potest in sensu identico de alio predicari, secus in sensu formali. n. 11.

Cur falsa sit haec propositio, Attributum sapientiae est attributum bonitatis, & nullo modo posset esse vera. *ibid.*

Attributa comparantur cum verbo Dei ut principium per modum obiecti. d. 142. n. 10.

Non minus per se attributa pertinent ad productionem verbi, quam essentia. d. 143. n. 17.

Ita necessario conveniunt Deo attributa, sicut essentia. *ibid.*

Auctor.

Nomen auctor non significat principium sine principio. d. 139. num. 17. 18.

Auditus.

Auditum esse soni & silentij quo sensu dixerit Arist. d. 214. num. 19.

Augustinus.

Platonem ab Hieremia in Aegypto Theologiam didicisse asseruit quondam August. sed postea hanc retractavit sententiam. d. 132. n. 6.

Apud Augustinum idem est aliquid dici relative in divinis, & non dici essentialiter. d. 141. n. 12.

Quondam docuit August. Patrem esse sapientem sapientia genita, sed postea hanc retractavit sententiam. d. 142. n. 8. & d. 151. n. 11. 19.

Nusquam retractavit August. propositionem illam, Pater & filius diligunt se Spiritu sancto. d. 151. n. 12.

Quid nomine natura, & mali intelligat August. probans contra Manicheam nullam naturam esse malam. d. 177. num. 22.

Opera Dionysij non vidit August. d. 216. n. 1.

Omnia simul a Deo fuisse constituta contra communem sententiam & scripturam sensum, docuit Augustinus. d. 221. num. 16. & d. 224. num. 6.

Sola Angelorum cognitiōe dies illos Genesis August. distinguit. *ibid.*

Augustino non certo ascribitur liber de verbi incarnatione. d. 224. n. 12.

Augustini eximia charitatis erga Deum insigne testimoniū refertur. d. 234. n. 9.

Auxilium.

Auxilium operans, & cooperans quid sint, & in quo distinguantur. d. 241. n. 13.

Operans, & praeviens auxilium aliud efficax est, aliud sufficiens tantum, & quid vnumquodque n. 15. 16.

Aymericus.

Quingentos errores ex scriptis Raymundi auctoritate Gre-

gorij Pontificis XL. decerptos, agente Aymerico inquisitore fuisse notatos, putarunt aliqui. d. 135. n. 10.

Bullam eiusdem Pontificis, qua Raymundi errores damnantur positam ab Aymerico in suo Directorio ab eodem fuisse confictam multi ex Catalonia regno Romae contenderant anno 1590. n. 10. 11.

Quaestita fuit bulla haec a iunione Alamani Cardinalis mandato in registro Pontificis, imo & nostro tempore sub Gregorio XIII. cum Romae, tum a iunione, nunquam tam inveniuntur posuit. n. 11.

Damnatus fuit Aymericus a Bernardo Episcopo Castellae, quod bullam confinxerit. *ibid.*

Huius damnationis transcriptum authenticum auctor habuit in Hispania a Ioanne Herrera Philippi secundi Architecto. *ibid.*

Inter scripta, quae ex Catalonia regno allata, sunt Romae in defensionem Raymundi libellus erat, qui singulis erroribus ab Aymerico notatis respondebat. *ibid.*

B.

Basilides.

Basilides haereticus trecentos sexaginta caelos esse dicebat. d. 171. num. 1.

Deum abraham vocabat. *ibid.*

Fabulosam, & ridiculam rerum creationem adstruebat. num. 2.

Basilius.

Non disputavit contra Eunomium de nomine genitura. d. 213. n. 9.

Beatus, & Beatitudo.

In beatis essentia divina non producit simile aliquid in natura, quamvis sit proximum principium Beatitudinis, ut obiectum. d. 113. n. 38.

Beati nullo modo possunt in Deo plura distinguere. d. 108. n. 5. 6. & d. 139. n. 14.

Rem videns sicut est in se non potest efficere ens rationis. d. 108. n. 11.

Vno nomine simplicissimo sibi inuicem exprimit, quid quid est in Deo. n. 17.

Modum quo beatus vnicuique nomine simplicissimum deo essentiam potest significare cogitare non vlemus. *ibid.*

Omnia Dei nomina beatus sunt synonyma. *ibid.*

Si beatus Deum definiret, vna esset Dei, & attributorum definitio. d. 119. n. 11.

Beatus non potest a rebus conceptum communem abstrahere. d. 139. n. 14.

Vnico conceptu rationem principij essentialis, & notionalis in Deo concipiunt. n. 16.

Beatorum corporaliter sunt incorruptibilia quam Angeli. d. 182. n. 12.

Beatitudo formalis supernaturalis est secundum substantiam. d. 214. n. 8.

Non vident Beati creaturas ex vi visionis divinae essentiae. d. 215. n. 11.

Dicuntur tamen omnia, quae vident, in verbo intueri. *ibid.*

Quamvis respectu obiectorum, quae clare vident Beati, non discurrant, vsuntur tamen discursu per species, quod habent receptas a phantasmatibus. d. 222. n. 15. 16.

In patria retinent Beati modum cognitionis, quem in via habuerunt. n. 16.

Ita necessario quoad specificationem fertur voluntas creatura circa beatitudinem, ut non possit eam odio habere. d. 223. num. 25.

Beatitudinem aliam esse naturalem, aliam supernaturalem nonnulli dicunt, & quod sit inter eas discrimen. d. 223. n. 12.

Beatitudinem naturalem quo sensu dicant hi esse perpetuam. num. 3.

Index rerum,

Nulla operatio naturalis esse potest in via, quae creaturam rationalem beare possit. n. 3. 4.
 Vera beatitudo, & felicitas cum peccato esse nequit. n. 4. 5.
 Si in via aliquid est, quod nomen beatitudinis aliquo modo mereatur, illud est recta vita in charitate & bonis operibus num. 5. 6.
 Beatum illum appellavit Aug. qui secundum rectam rationem, & virtutem vivit. n. 6.
 Vera beatitudo non consistit in cognitione Dei naturali, etiam adiuncto naturali amore amicitia erga Deum, si talis esse possit. ibid.
 Si actus aliquis via beatitudini patriae assimilatur, is est intellectus operatio, ratio vero beatitudinis via meretur. ib.
 Non quaecunque clara Dei visio, sed quae perpetua est, beatitudo dicitur. n. 8. 15.
 Per opera beatitudinem sequentia nemo potest sibi mereri beatitudinem. n. 15. & d. 229. n. 7.
 Primo parenti, sicut etiam Angelis, beatitudinem futuram esse mercedem, homini vero post peccatum futuram gratiam, docuit Aug. d. 228. n. 12.
 Opera posteriora beatitudine ex ipsa oriuntur sicut ex principio d. 229. n. 7. & seqq.
 Si haec opera condigna essent maiori gloria, concedendum esset in Beatis condignum meritum augmenti beatitudinis num. 8.
 Formalis nostra beatitudo operatio nostra debet esse. n. 16.
 Non sumus beati formaliter solo Deo ipso, sed ipsius Dei consecutione. ibid.
 Actus dilectionis in Beatis est necessarius, ac proinde nullus meriti n. 19. 20.
 Beatitudo non in habitibus, sed in operatione posita est. num. 20.
 Accidentaria beatitudo gaudium est de quacunque alia re praeter Deum, essentialis vero est ipsius Dei visio d. 230. num. 5.
 Accidentaria beatitudinis augmentum non erit ultra diem indicij n. 6. 7.
 Non merentur Beati in Patria beatitudinis accidentaria augmentum, quo cumulantur, sed id in via meruerunt. num. 7. 8.
 Corporis beatitudo & gloria proposita est ut premium accidentarium & secundarium bonorum operum, iuxta mensuram cum gloria animae. n. 9.
 Haec corporis beatitudo non potest crescere per merita ipsam sequentia. ibid.
 Beati ita clara Dei visione delectantur, ut tristari non possint. d. 242. n. 11.
 Dos incorruptilitatis & impassibilitatis in corpore Beati qualitas est contra omnem actionem contrariorum. d. 282. n. 12.
 Vide verbum Angelorum beatitudo.
 Beda.
 Multo ante Concilium Remense fuit d. 120. n. 3.
 Non fuit author commentarij in Boethium, qui est apud ipsum. ibid.
 Behemoth.
 Demonem figurate significat. d. 124. n. 27. & disput. 237. num. 6.
 Primario & literario sensu elephantem significat, aut aliud animal terrestre de genere draconum. ibid.
 Initium viarum Domini dicitur non duratione, sed vastitate, magnitudine, & fortitudine, quae reliquis animalibus antecedit. ibid.
 Benedictus secundus.
 Quo sensu damnavit illam propositionem, Voluntas secundum essentiam genuit voluntatem. d. 175. num. 45. & seqq.

Quid ei fuerit responsum a Toletano Concilio XLIIII.
 Benevolentia.
 Vide verbo Amor, Amare.
 Bernardus.
 In Concilio Remensi distinctionem realem essentiae divinae a personae confutavit d. 116. n. 5. & 10. & 25.
 Docte loquitur de modo, quo plura in Deo cognosci possunt. d. 118. n. 4. & seqq.
 Dum de distinctione attributorum, & eorum cognitione contra Scotum agitur, multum pondero habet Bernardi sententia n. 6.
 Licet tacto nomine acerrimus fuit Gilberti impugnator. d. 120. num. 1. 3. 6.
 Cum provinciarum Galliae Episcopi priuatum causam didicerunt contra Gilbertum n. 10.
 Agre id tulerunt Cardinales in Remensi Concilio cum legatione III congregati n. 11.
 Quam ob causam id fecerit Bernardus. ibid.
 Canones a Bernardo contra Gilbertum editi non habende fore ut regulam fides statuit Eugenius III n. 11.
 Quamlibet quatermitatem realem in duntaxat Bernardi arime reiecit n. 21.
 Bernardus Luthemburgensis.
 Bernardum Luthemburgensem Raymundum a damone liberatum, eiusque doctrinam magna ex parte haecum paravit. d. 133. n. 10.
 Bessarion.
 Cardinalis Bessarion, natione Graecus, contra Graecorum errorem acute disputavit. d. 146. n. 6.
 Boethius.
 Mens Boethij negantis in Deo praedicamentum relationis, ita esse videtur, quod explicatur a S. Thoma d. 114. n. 10.
 Quid de distinctione attributorum ab essentia sentiat disputat. d. 116. n. 15.
 Bogomili.
 Damaones uxores sibi accepisse fabulantur d. 178. n. 14.
 Bonitas, & Bonum.
 Bonitatem in genere distingui ex natura rei a sapientia genere putat Scotus. d. 116. n. 8. 9.
 Bonum & perfectum idem sunt. d. 122. n. 2.
 Bonitas, quae est passio entis, sola ratione differt ab eo. num. 20. 22.
 Non multiplicantur in Deo bonitates, quamvis multiplicentur relationes n. 26. 27.
 Aliter patitur bonitas passio entis, quam valet d. 128. num. 11.
 Summum bonum ita determinat voluntatem ad sui amorem, ut non possit non mouere. d. 161. n. 6. 7.
 Amor summus boni clare visi non solum necessarius est ex parte obiecti, sed ex parte principij producentis. ibid.
 Bonum morale est id, quod a rationali natura ut a rationali consensuens est. d. 221. n. 16.
 Ad bonitatem moralem alius actus non requiritur circumstantiam ultimam finis, nempe Dei. d. 21. n. 5.
 Cur, etiam si nobis desideremus bonum aliquod formale, imo Deum ipsam, non peccemus d. 241. n. 12.
 Beata Brigitta.
 Plures esse Angelos, quam homines beate Brigitta fuisse reuelatum, testatur Carthusianus d. 180. n. 6.
 C.
 Caecus.
 Caecus, qui nunquam habuit speciem coloris, & ideo non poterit excitari, ut de colore & luce cogit d. 218. num. 12.
 Cain.
 Filia Cain filia hominum dicta. d. 178. n. 13.
 Calix.

Index rerum.

Calor.

- † Si calor idem esset in viro & in muliere, non haberet eandem virtutem operandi. d. 165. n. 2.
- † Calor ut quatuor non potest à Deo eleuari, vt producat calorem vt octo. d. 176. n. 30. 31.
- † Etiam si posset eleuari, minus distaret intellectus à visione Dei clara, quam calor vt quatuor à calore vt octo. n. 31.
- † Actio caloris existentis in aqua non derivatur ab aqua, sed ab igne. d. 164. n. 14.

Calvinus.

Falso Calvinus Catholicos Doctores divisit in unum hominem à proprio Angelo custodiri, vt nunquam ab alijs etiam Angelis adiuvetur. asserit. d. 245. n. 3.

Capillus.

- † Capillos vivere putavit S. Thomas. d. 130. n. 2.
- † Oppositum verius apparet. ibid.
- † Etiam si viverent, non deberentur filijs. ibid.

Carolinus.

Carolinus liber immerito Tharastum reprehendit, quod dixerit Spiritum sanctum per filium procedere. d. 146. num. 14.

Carolus Magnus.

Carolum Magnum Aquilani Concilium coegisse contra Grecorum errorem refert Annonius. d. 146. n. 3.

Carprocrates.

Carprocrates hereticus mundum visibilem ab Angelis conditum asserbat. d. 171. n. 2.

Casus.

Casus dicitur eventus sequens per accidens respectu alterius cause, quam rationalis licet necessario eveniat in terminum alicuius alterius cause naturalis, & necessario operantis. d. 207. n. 10.

Causa.

- † Teridem modis causa dicitur quot principia, quo sensu dicitur. d. 139. n. 21.
- † Causam, & principium dici ad convergentiam non sensu Arist. ibid.
- † Difficilis Aristotelis locus circa hoc explicatur. d. 139. n. 21.
- † Nomen cause imperfectioris dicitur causati, quod scilicet pendeat ab ea. n. 19.
- † Hoc nomine libere utuntur Græci ad denotandam processionem in divinis. n. 18. 19.
- † Latini ab illo abstinendum est. n. 19.
- † Nomen cause, aliquando sumitur pro ratione qua modo nostro intelligendi causa est. n. 20.
- † Minus late patet, quam nomen principium. n. 22.
- † Nonnunquam cum principio identificatur. n. 21.
- † Quæ dicuntur cause essentialiter subordinatæ, quæ vero accidentialiter. d. 168. n. 25.
- † Omnes secundæ cause Dei instrumenta aliquo modo dicuntur. d. 176. n. 24.
- † Nulla creata causa respicit ens in viuisum. n. 19.
- † Cause efficientis actus proprius est infundere, materia vero recipere. n. 47.
- † Cause subordinatæ essentialiter omnes actu movent ad effectum, sed vero subordinate per accidens. disp. 177. n. 16. 17.
- † In causis essentialiter subordinatis repugnat dari processum in infinitum. ibid.
- † Causarum inferiorum eventus naturales bisariam impediri possunt. d. 207. num. 4. & seqq.
- † Quando impediuntur à libero arbitrio eorum eventus nequeunt à creatura aliqua certo cognosci, sed si solum à naturali causa impediuntur. ibid.
- † Causarum naturalium eventus libere ad virumnis ex libertate, & in differentia cause evenire secundum re-

tam fidem, & veram philosophiam dici non potest. num. 9.

† Quæ sit causa partialis subordinata, quæ vero non subordinata. d. 231. n. 11.

† Tam causa partialis non subordinata, quam subordinata terminum habet in operando. n. 11. & seqq.

Cerdon.

Cerdon hereticus tempore Higinij Cape fuit. d. 171. n. 4. Duos Deos introduxit, alterum ignotum mundo, quem Patrem dicebat Christi, & bonum appellabat alterum opificem totius creaturæ, quem crudelem dicebat. ibid.

Cerinthus.

Cerinthi error quis. d. 109. n. 1. Cerinthus habuit etiam Carpocratis errorem. disput. 171. num. 2.

Charitas.

Actus charitatis, qui simul est cum infusione habitus gratiæ ab omnibus dispositio vocatur. d. 288. n. 3.

Vide rebum Amor, Contritio.

Cherubin.

Cherubin idem significat, quod sciens. d. 237. n. 5.

Chrysothomus.

Quo sensu dicat Chrysothomus esse unum, & eandem, æqualemque imaginem Patris & Filij, d. 145. n. 2.

Christiani.

Christiani dicuntur, qui Christi nomen invocant. d. 178. num. 13.

Christianus non eximitur per Baptismum à iurisdictione infidelis Principis, quod attinet ad causas civiles, & seculares, neque huius oppositum docuit Paulus. disp. 230. num. 12.

Christus, Christi operatio, & præsentia.

Christus non potest Deus temporalis appellari. disp. 209. num. 13.

Naturam humanam, quæ verbo unita fuit, aliquando significat. n. 19.

In Christo vera est compositio ex persona verbi humana natura, nihil tamen horum habet rationem partis. d. 155. n. 7.

In Christo non est alius, & alius, sed aliud, & aliud ex communi Patrum, & Conciliorum doctrina. d. 131. n. 5.

Christus genitus & ingenuus quo sensu dicatur, disp. 140. num. 5. 6.

Quamvis Christus dici possit aliud, & aliud, hoc, & illud, minor, & equalis, non tamen potest dici duo, nec masculinus, nec neutraliter. d. 155. n. 22. 24.

Bene posset dici plura esse in Christo ibid.

Recte dicitur, Christus est plures naturæ simul, & est unum, & duo. n. 24.

Si verbum assumpsisset duas humanitates, posset dici Christus duo homines, non tamen duo absolute. ibid.

Nomen Christi est nomen personæ, connotans duas naturas. d. 157. n. 20.

Hæ propositiones, Christus mortuus, Christus non est mortuus, contradictoria sunt, affirmativa vero negativa falsa. ibid.

Christum directe significare humanam naturam, viram Deitatem, connotando personam verbi cum aliquo fundamento dici potest. n. 20.

Sicut dici potest Christus vere mortalis, & immortalis, ita Deus genitus, & ingenuus. n. 21.

Christi humanitatis potentia ad patranda miracula tantum fuit moralis. d. 176. n. 14. 18.

Humanitatem Christi seipsam producere seu conservare secundum substantiam in Eucharistia perperam dicunt aliqui. n. 15.

Corpus

Index rerum.

Corpus Christi fieri ex pane satis proprie dicitur. n. 43.
Christum non pro hominibus solum, sed pro angelis etiam,
& aliis mortuum esse, dixit Origenes. d. 183. n. 1.
Maximum argumentum resurrectionis Christi fuit se di-
scipulis tribuisse contrectandum. d. 184. n. 12. 13.
Christus vere post resurrectionem comedit. d. 186. n. 6.
Nutritio non fuit sequuta, sed cibis euanuit. ibid.
Argumentum comedendi in Christo post resurrectionem
non fuit efficax per se, ut probaretur eius resurrectio.
num. 7.
Animam Christi aliquem habuisse effectum in animas Pa-
trum, & damnatorum, ratione cuius dicitur fuisse in in-
ferno, perperam docuit Caietanus. d. 188. n. 16. 17.
† Christus ita unitur speciebus in sacramento, sicut Ange-
lus corpori. n. 22.
† Si maneat eadem species etiam si varietur distantia, ead-
em manebit unio Christi cum speciebus. ibid.
† Ita est in hostia Christi corpus, ut si partes diuidantur,
quatenus distite sint, eu unitus maneat. d. 190. n. 7.
Animam Christi vere ad inferos descendisse de fide est. d. 194.
num. 7.
† Christi corpus in Eucharistia per accedens mouetur à mo-
tu specierum, & à mouente species. d. 195. n. 17.
† Modus quo Christus unitur speciebus, non infert ex se di-
stantiam ad puncta fixa. ibid.
† Ratione specierum, quibus Christus unitur in sacra-
mento, distantiam habet. ibid.
† Consecrationis verba prestant, ut Christus presens sit
speciebus in sacramento, non prout in hoc, aut illo loco
sunt, sed ut tales sunt. ibid.
Si Christus non moueretur à mouente species sacramenta-
les, non posset dicere sacerdos secum afferens species, secum
etiam deferre se Christum. n. 18.
Moueri potest corpus Christi secundum modum, quem habet
in Eucharistia, sine medio absque nouo miraculo. d. 196.
n. 6.
Species anime Christi infusa ad res naturales cognoscendas
naturalis sunt ordinis, ad supernaturalia vero obiecta
supernaturalis ordinis. d. 200. n. 12.
Cum anima Christi speciebus infusis operaretur, solum fuit
miraculum in infusione specierum, non autem in opera-
tione, semel iam infusus speciebus. d. 211. n. 29.
Corpus Christi in Eucharistia non potest ab intellectu hu-
mano prout in hoc statu percipi. d. 214. n. 5.
† Speciem mittendam in oculum à corpore Christi in Eu-
charistia, ut videretur, nisi peculiari Dei providentia im-
pediatur asseruit Okam. ibid.
Ea gratia fuit anime Christi concessa, ut in multis supre-
mos Angelos illuminauerit. d. 217. n. 6.
Christus recte potest discurre per species, quas habet acce-
ptas a phantasmatibus. d. 222. n. 16.
Scientia sua infusa, qua rerum essentias quidditative co-
gnoscat, nunquam discurrit. n. 12.
Qui conceperunt causam venientis Christi fuisse remedium
peccati, consequenter docent non venturum Christum,
nisi esset peccatum. d. 220. n. 7.
Quatenus Christus non potuerit mereri sibi aliquid gloriæ
essentialis nobis tamen recte potuit mereri per aliqua o-
pera libera. n. 10.
Christus non fuit predestinatus ordine diuine prescientiæ
ante peccatum Angelorum, neque ante peccatum primi
parentis. d. 222. n. 10. 11.
Ad Christum in Agonia postum Gabriel Angelus missus
est, non ut corroboraret imbecillitatem humanitatis eius
sed ut fortitudinem ipsius laudaret. d. 224. n. 3.

Circuminfessio.

Modus existendi per circuminfessionem est existere per mo-

dum subsistentis in alio subsistenti. d. 199. n. 4.
Vide verbum Personarum circuminfessio.

Cælum.

† Cælum omnia continere, quo pacto sit intelligendum. d.
139. n. 11.
† Cælus esse corpora simplicissima existimantur. Dicitur d.
162. n. 2.
† Si cæli motus fuisset ab æterno, iam infinita spatio re-
pente saltem transisset. d. 177. n. 18.
† Si creatum fuisset cælum ab æterno, Sol & Luna non ef-
fent creati in primo aliquo puncto sue creationis in
iunctione, vel oppositione. n. 19.
† Creatio cæli, si fuisset ab æterno creatum, esset quasi
continua conseruatio. ibid.
† Cæli potes non haberi. d. 178. n. 11.
† Materia, & forma cæli componi non satis efficitur
probat. n. 18.
† Cælus esse animatus qui philosophi docuerunt. d. 183.
num. 1. & seqq.
† Anima informante non assistente cælo esse animatus,
dixit Arist. n. 1.
† Cælus sex habere differentias positionis idem. infra. ibid.
† Nulla est in cælo sensibilis qualitas. d. 184. n. 12.
† Cælum tantum sentire potest ratione resistentia, quæ
impenetrabilitate prouenit. ibid.
† Non introducit formam substantialem in materialem,
& quæ sit huius forme causa. d. 189. n. 10.
† Cælum ex materia, & forma componi, docuit Arist. d.
218. n. 4.
Nomine cæli significari solet æterno regio excellentia d. 191.
tatis, imo & Ecclesia. d. 225. n. 4. 5.
† Cur non possit cælum à sua operatione desiccare. d. 191.
num. 25.
Vide Angelorum motus.
Cogitatio.
Cogitationem vocant Angustinus doctum cognitionem. d.
141. num. 24. 25.
Hanc cognitionem dixit esse dictionem verbi, & quæ solum
num. 25.
Quatenus sunt cogitationes ex libera voluntate pendentes,
elicuntur tamen à causa naturali, scilicet à intellectu.
d. 209. num. 30.
Cogitationes absolute simpliciter nihil aliud sunt, quam intel-
lectus operationes. d. 210. n. 5. 6.
Cum autem additur cogitatio cordis, secundum præceptum
Scripturæ significantur cogitationes cum affectu, & ra-
tione intentione. ibid.
Prima cogitatio de aliqua re non ab alio agente, quam à
Deo determinari potest. d. 211. n. 32 & d. 211. n. 11.
Quæ cogitatio rationem habeat locutionem cum Deo, & cum
Angelis. d. 211. n. 64. 65.
Omni cogitatio est locutio, quæ sibi ipsi aliquo modo
loquitur diciturque verbum. ibid.
Vt cogitatio aliqua de nouo incipiat ex libertate, requiritur
actus voluntatis positus, non autem ex conseruato-
re. d. 211. n. 19. 20.
Reflexa cogitatio, quæ intellectus considerat se in tali conce-
ptu vocari, naturalis est orta ex ipsa diuina cogitatione,
non libera. ibid.
Vbi nulla necessitas de aliqua re cogitatio, non potest culpa
imputari operatio. d. 215. n. 9.
Cognitio.
Non est idem cognoscere aliquid esse in intellectu, & cog-
noscere modum, quo est in intellectu. d. 118. n. 3.
† Quod expresse non est in nostra cognitione, non imputa-
ditur in re cognita, prout à nobis cogitatur. d. 119.
num. 6. † Absoluta.

Index rerum.

- † Abstraham, & intuitum cognitionem varie expli-
cant Scholastici. d. 134. n. 12.
- † Intuitiva cognitio in rem fertur cum sua existentia in
propria temporis differentia. n. 2.
- † Cognitio intuitiva est, quia quidditativa, & propter rem
cognoscimus sine absens sit, sine praesens. n. 6. 7.
- † Non datur media cognitio, quae clara sit, inter intuitivam
cognitionem, & per alias species ibid.
- † Cognitio evidens, quod attinet ad questionem an est,
non habetur per proprias species. d. 135. n. 1.
- Cognitio, quae verbum divinum procedit per se in quarto
modo, comprehensiva est. d. 142. n. 25.
- † Cognitio intuitiva rei, secundum Scotum, est rei vi exi-
stentis actu, & vi praesentis. d. 210. n. 8.
- † Ad cognitionem alicuius potest aliquid deferre, vel
tamen species representant, vel vi prius cognitum. d.
202. n. 8. 9.
- † Si deferat vi prius cognitum, debet esse aut ratio illius,
quod facit cognoscere, aut illud formaliter continere.
num. 9.
- Quoties de re aliqua diversimodum cognoscimus, non possumus no-
habere notitiam. & cogitationem diversam omnino a
priori. d. 109. n. 14. & seqq. & d. 211. n. 61. & d. 220.
num. 10.
- † Non solum possumus cognosci plura per modum unius v-
nietae specie expressa, & qualitate simpliciter, sed per plures
etiam conceptus, ordinatos tamen. d. 220. n. 11. 12.
- † Huius fuisse sententia S. Thomae plures docent Thomi-
sta. n. 14.
- † Plura possunt simul cognosci per modum plurium pluri-
bus speciebus inter se non ordinatis. ibid.
- † Hoc non negat Aristoteles. n. 21.
- † Illa Aristotelis propositio, Contingit scire plura co-
gitare vero non, quomodo intelligenda sit. ibid.
- † Illud etiam Aristotelis testimonium, nihil intelligere
contingit nihil unum intelligentes, elucidatur.
num. 11. 22.
- † Non tam repugnat plura simul cognosci per diversos co-
ceptus formales quam repugnat idem corpus simul diver-
sis figuris figurari. d. 220. n. 13.
- † In cognitione rerum, quae per se nota sunt, non potest esse
aliquid generis discursus. d. 222. n. 16.
- Vide verbum Compositio intellectus, discursus, &
divisio, conceptus, & intellectus.
- Columba.
- Visio columbae, in qua Spiritus sanctus apparuit, non fuit
solum imaginaria. d. 170. n. 18.
- Commune.
- Nihil commune reipsa inuenitur in rebus, sed quia similes
sunt, concipiuntur a nobis in uno convenire. d. 179. n. 2.
& d. 181. n. 9.
- Complacentia.
- Actus complacentiae unius rei idem manens non potest esse
actus fuge, & displicentiae eiusdem. d. 209. n. 14.
- In actu simplicis complacentiae potest esse magnum meritum,
& similiter magnum peccatum. d. 234. n. 9.
- Compositio intellectus.
- † Compositio, aut divisio non fit in nobis una simpliciter qua-
litate. d. 234. n. 10. 14.
- † Compositio est affirmatio, quia intellectus unum de alio
enunciat. d. 223. n. 1.
- † Non est, nisi ubi sunt diversi conceptus formales diversa
representantes. n. 2.
- † Compositionem, seu divisionem esse qualitatem ex plu-
ribus physice compositam nonnulli autumant, num. 12.
& seqq.
- † Compositio sunt duo conceptus, quibus obiecta represen-
tantur inter se convenientia, si autem represententur di-
sconvenientia, erit divisio. d. 223. n. 15.
- † Particula est, quae ponitur in compositione, aut divisio-
ne, non respondens in mente peculiaris conceptus rei, sed
per illam denotatur extremorum convenientia, aut si
addatur negatio, inconvenientia. ibid.
- Nunquam est compositio, & divisio in sola apprehensione
sine iudicio. n. 16.
- Vide verbum Divisio, cognitio, conceptus, & iudi-
cium intellectus.
- Compositio, Compositum.
- † Vera compositioni satis est, si plura convenient ad unum
tertium constituendum, licet nullum eorum rationem
partis habeat. d. 115. n. 6.
- † Compositio quid sit, & quid componere. disputat. 121.
num. 10.
- † Rationis compositio non habet ortum ex reali. n. 13.
- † Nullum compositum secundum rationem compositi cre-
ari dicitur, etiam si secundum se totum incipiat. d. 174.
num. 16. 17.
- † Composita ex materia, & forma aequaliter dicuntur
creari ratione materiae prima, imo & ratione formae, si
sit anima rationalis. n. 21.
- † Tam esse compositum, quam compositum ipsum est termi-
nus generationis. d. 175. n. 8.
- † Compositio metaphysica ex conceptibus generis & diffe-
rentiae sit. d. 181. n. 9.
- Non opponit compositionem ex genere & differentia sim-
plicitati Elias Cretensis. d. 118. n. 15. 16.
- Vide verbum, Constitutio, Constitutum genus.
- Comprehensio.
- Ad rationem comprehensionis non est opus, ut cognitio sit
aeque perfecta in suo genere, ac res comprehensa in gene-
re intelligibilis. d. 205. n. 8.
- Quia cognitio sit vere comprehensio. n. 89.
- Conceptus.
- Conceptuum adiectivorum multiplicitas unde oritur. d.
117. n. 2.
- † Formalium conceptuum multiplicitas unde n. 7.
- † Obiectivus conceptus in esse obiectivi formaliter pendet
a conceptu formali. d. 118. n. 14.
- † Vbi non est diversus conceptus rei significata non potest
esse diversus modus significandi. d. 119. n. 4.
- † Conceptus communis fundamentum est singularis natu-
ra, prout in multis similis inuenitur. d. 189. n. 9.
- † Conceptus non solum est cognitio ei, qui ideo videtur, sed
signum est alteri videnti, & intuiti ipsum. disput. 211.
num. 61. 65.
- † Diversitas formalium conceptuum non aliunde colligi-
tur, quam ex diversitate specierum impressarum. d. 223.
num. 9.
- † Non potest ex duobus integris conceptibus unus fieri phy-
sice compositus. n. 13. 14.
- † Neque ex pluribus partialibus fieri potest, & componi
physice totalis, & integer. n. 14. 15.
- Vide verbum, Cognitio, Compositio & Divisio, In-
tellectus, & Iudicium.
- Concilia.
- Generale concilium, etiam approbante Pontifice, non potest
praescribere futuris conciliis modum condendi symbolum
aliquod. d. 146. n. 21.
- Concilia, & Patres quo sensu aliquando nominibus abstra-
ctis videntur, ut denotent originem unius personae ab alia
d. 157. n. 45.
- Si verbis Concilii aliquid expresse inueniamus definitum,
etiam si ad id definiendum non fuerit Concilium coactum,
non

Index rerum.

non licet de illius definitionis veritate ambigere. *disput.* 224. n. 17.

Vide Antiochenum Concilium, Alexandrinum, Ariminense, Ancyranum, Arausicanum, Florentinum, Lateranense, Nicænum, Remense, Sirmienfe, Sardicense, Tolletanum, Tridentinum.

Concretum.

† Nomina concreta præter formam aliquid aliud denotant. *d.* 155. n. 1.

† Concreta alia sunt adiectiva, ut sapiens, alia substantiva, ut homo, Deus. *ibid.*

Vide Abstrahum, Adiectiva.

Concursus.

† Concursus respondens naturæ virtuti alicuius cause secundæ naturalis est illi. *d.* 176. n. 22.

† Unde proveniat concursus supernaturalis. *n.* 23.

Vide Causa, Creatura, Forma.

Coniunctio.

Nomen coniunctio collectionem plurium in unum participatione quadam significare videtur. *d.* 131. n. 10.

Hoc nomine libere videntur Græci ad significandam unitatem diuinam personarum. *ibid.*

Suspectum fuit nomen hoc Patribus Alexandrini Concilij. *ibidem.*

Consecratio.

Consecrationis verba moraliter operantur, non physice. *d.* 176. num. 31.

Etiamsi physice operarentur, non dicendum esset operari substantiam corporis, & sanguinis Christi. *n.* 33.

Ad veritatem horum verborum, ex qua Tridentinum collegij propriam transubstantiationem, non requiritur substantialis operatio. *ibid.*

Verborum consecrationis veritas practica est, & non tantum speculativa. *n.* 35.

Ad veritatem eorum sufficit corpus & sanguinem Christi ita fieri presentem, ut eo ipso substantia panis destruitur. *ibid.*

Si verba consecrationis fuissent hæc. Hic sit corpus Christi, & non sit panis, quamvis idem sequeretur effectus qui nunc est, non fieret per transubstantiationem. *n.* 37.

Si maneret substantia panis, non essent vera verba consecrationis. *d.* 214. n. 31.

Ad hoc solum constituitur destructio substantiæ panis, ut sint vera verba consecrationis. *ibid.*

Vide verbum Eucharistia.

Conseruatio.

† Continuum rerum conseruatio à deo, vera est ex nihilo creatio. *d.* 172. n. 11. & *d.* 174. n. 17.

Vide verbum Creatio.

Constitutus Imperator.

Cur vocem Homouision, reiecerit. *d.* 109. n. 24.

Constitutio.

† Constitutio est natura rei distinctionem constituentium postulat ante intellectum. *d.* 158. n. 5.

† Nomen Constitutionis non solum significatur res conueniens cum alijs, & distincta ab eis, sed actus, & ordo constituentis principij circa rem constitutam. *n.* 78.

† Absoluite videtur nomine constitutionis, non autem nomine compositionis, cum de constitutione per rationem loquimur. *n.* 8.9.

Non significamus aliquid oppositum diuinæ simplicitati nomine constitutionis, secus nomine compositionis. *num.* 9.

Vide Compositio, Compositum.

Constitutuum.

† Constitutum rei eam ab alijs etiam distinguat. *d.* 147. n. 36.

† Si solum rem constituit per rationem, solum distinguit etiam per rationem. *scilicet si a parte rei constitutum est.* *d.* 158. n. 21.

† Constitutum rei semper constituitur per modum forme in seculo esse. *d.* 158. n. 6.

† Debet esse commune alijs à constituto. *n.* 22.

† Quando duo sunt constitutiva alicuius, non tamen ab alio modum, quem habet in constitutione. *num.* 28.29.

† Ut aliquid sit vltimum constitutum, necesse est ipsius posse amplius constitui eodem genere constitutionis. *num.* 32.

Construatio.

† Construatio transiua, vel intransiua quid sit. *num.* 3.

Contactus.

† Contactus duorum corporum non est essentialis, sed modus existendi corporum. *d.* 210. n. 15.

Vide verbum Corpus.

Contradictio.

† Ut de eadem re simplicissima contradictoria enuntietur, sufficit distinctio rationis. *d.* 150. n. 25.

† Non ex eo, quod non appareat contradictio in hoc quod effectus producti possit ab aliqua causa secunda statim affirmandum. *d.* 191. n. 6.

† Argumentum non contradietionis solum vim habet respectu Dei. *ibid.*

Contritio.

Contritio nonnumquam sumitur pro dolore ore ex animi Dei seu per omnia, nonnumquam pro dolore ex alio fine. *d.* 128. n. 3.

In priori significatione non potest tempore præcedere indignationem, bene tamen in acceptance posteriori. *ibid.*

Sufficiens est priori modo accepta insufficiens non tamen posteriori, nisi ex vi adiuncti sacramenti. *n.* 4.

Conuersio ad Deum sine gratia Dei fieri non potest. *d.* 173. num. 1.

Vera contritio propter Deum sanæ dilectionis effectus est dei dilectio super omnia. *n.* 6.

Compunctio est penitentiam apud ipsam videtur esse primus motus non deliberatus ad penitentiam, in quo gratia excitans agnoscitur. *d.* 240. n. 10.

Vide gratia.

Cor.

Corde vniuersi, aliud verbi proferri subdolum est. *disput.* 173. num. 19.

Nomine cordis sepius in Scriptura affectus voluntatis seu voluntas ipsa significatur. *d.* 10. n. 6.

Corpus, corpus assumptum.

† Non potest corpus, quod in vno stat loco, in duobus esse absque aliqua sui mutatione. *d.* 176. n. 44.

† In corporibus huius inferioribus inter partem, & partem est pars solida. *d.* 178. n. 11.

Corpus ab Angelo assumptum aliquo modo ipsum angelum repræsentat ex S. Thoma. *d.* 84. n. 7.

Vt corpus dicatur assumptum ab angelo, necesse est eius virtute fuisse formatum. *ibid.*

Figura corporis assumpti dupliciter videtur. *disput.* 10.9.

In his corporibus assumptis nullus est color, sed solida mixtio vi in iride. *ibid.*

Non est durities aut mollities, nec alia qualitas que regulari ratione obiecta, nisi sit appareat durities in appere assumpto. *n.* 10.11.

Est tamen qualitas aliqua, que in tali positione non sit appareat visui sub specie talis coloris. *ibid.*

Hæc corpora dura, aut mollia apparent tactui, talique figure unde proveniunt. *n.* 11.

Index rerum.

Si quis cognosceret corpus quod contrahatur, esse ab Angelo assumptum, facile perciperet duritiem aut molitiem eius non esse veram. n. 12.

Exemplo demonis succubi hoc illustratur. ibid.

Secus esset, si ignoraretur corpus ab Angelo assumptum. num. 11.

Assumpta corpora ex corpore aëreo sunt simul mixta et asseri substantia. n. 17. & seq.

Non sola compressione, & condensatione figurantur. n. 19.

Propria Angeli virtute formari verisimilius est. num. 19. 20.

† Solis corporibus per se ordo situs in universo competit. d. 188. n. 6.

† Ratione sua quantitatis convenit corpori, quod alterius quanti mensuram recipere possit. n. 27.

† Imo & ratione eiusdem in corpore nascitur presentia, quæ dicitur vbi. ibid.

† Ex modo presentia in vno corpore sequitur distantia ab alio etiam extra celum, sequiturque posse corpus moveri. & d. 195. n. 7. 14.

† Modus hic presentia corporibus quantitativè convenit necessario. d. 188. n. 27. & d. 195. n. 7.

† Maiorem vel minorem esse ex quantitate corporis pronuntiat. d. 188. n. 27.

† Liquetum corpus magis penetrat instrumentum tactus, quam densum. d. 189. n. 12.

† Corporum contiguitas ad operationem valde iuvat. disp. 190. n. 8.

† Solidum corpus non potest prius recipere motum in vna parte, quam in alia, sicut fluidum. d. 192. n. 5.

Grave corpus in aëre detinetur ab Angelo per impressionem impulsus, & non aliter. n. 6.

Quando autem movetur ab Angelo, non opus est distinctio aliquo impetu à motu. ibid.

† Duo corpora nequeunt esse intra eandem superficiem. d. 193. n. 6.

† Corpora moveri ad formam solum extrinsecam videtur colligi ex Arist. d. 195. n. 3.

† Corpus in duplici loco constitutum in vitroque habet omnia accidentia, quæ ei non conveniunt in ordine ad locum. n. 11.

Hoc intelligendum est, cum patitur à corpore extrinsecus agenti. n. 12.

† Ideo dicuntur corpora intrinsecè moveri, quia moventur ad formam sibi inherentem, quam dicimus vbi. num. 21.

† Quoties corpus in aliquo puncto quiescit, vbi habet indivisibile. n. 22.

Hoc vbi relinquit per ultimum esse eiusdem, quo est ultimum non esse motus. ibid.

† Hoc indivisibile vbi quantitati corporis, in quo est adequatur. ibid.

† In successione motus corpus acquirit vbi successuum mobili non adequatum. ibid.

Gloriosum corpus ad motum anime moveri dixit Augustinus, ut eius velocitatem ostenderet. d. 197. n. 11.

† Non potest corpus pluribus figuris simul figurari, & quæ sit huius ratio. d. 220. n. 19.

Corpora ad hoc fuisse creata, ut creatura spirituales quæ peccaverunt in eis, tanquam in ergastulis punirentur docuit Orig. d. 224. n. 15.

† Inter corpora aliquod ita esse perfectum, ut in nullo deficiat in sua operatione. d. 231. n. 23.

Vide verbum, Quantitas vbi.

Corruptibile.

† Corruptibile & mortale incorruptibile & immortale biformam accipi possunt. d. 182. n. 4.

Valquez in I. Partem Tom. II.

† Unde pronuntiat corruptibilitas. n. 19.

Vide verbum, Incorruptibilitas mortale.

Creare, Creatio.

Potentia creandi ita est in tribus divinis personis, ut earum pluralitas non comparatur per se in quarto modo cum creaturarum productione. d. 152. n. 7.

Ratio creandi creaturas est virtus essentia in Deo non pluralitas personarum. n. 5.

† Creatio tam activa quam passiva in creatura est. Deunt autem solum extrinsecè denominat. d. 159. n. 1.

† Consideratur ut actus medius inter creatorem, & creaturam, quamvis sit pura relatio, non quidem in facto esse, sed in fieri. n. 42.

† Creatio late sonatur pro rei alicuius productione, presse tamen ac proinde pro productione ex nihilo. d. 172. num. 1. 2.

Aliquando à Patribus sumitur pro reuocatione, generationeque spirituali. ibid.

† Definitionem creationis presse sumpta varie explicant Scholastici. ibid. & n. 1.

† Terminum à quo creationis non esse omnino nihil an recte dixerint Scotus & VViclef. n. 4.

† In definitione creationis particula, ex nihilo, terminum à quo denotat. n. 10.

† Particula, ex, in hac definitione non denotat antecessiorem durationis, sed naturæ. n. 11. 13.

† Creatio dicitur productio entis, non autem productio talis entis in quantum tale ens. num. 10. & disp. 174. num. 8.

† Continua rerum conservatio à Deo vera est ex nihilo creatio. d. 172. n. 11. & d. 174. n. 17.

† Creatio non est propria mutatio. d. 173. n. 1.

† Esse actionem & passionem ad predicamentum proprie pertinentem, & aliquid in se includere absolutum nonnulli dixerunt. ibid.

† Nihil aliud est secundum rem quam relatio ipsa creatura pendens à creatore. d. 173. n. 3.

† Est tamen verus influxus & productio. ibid.

† Cur creatio licet ex genere suo non sit motus, non est in Deo. n. 4. & d. 159. n. 11.

† Non est actio predicamentalis. d. 173. n. 4. 5.

† Creationem à re creata non distingui vnde sic colligendum. n. 6. & seq.

† Quamvis creatio concipitur ut accidens reipsa est substantia. n. 8.

† Creatio, ut est relatio creatura productæ in facto esse, à nobis intelligitur post rem productam. n. 12.

In aliis omnibus eodem modo philosophandum est de creatione in fieri, & in facto esse respectu creatura sicut de origine passiva respectu persone divine productæ. ibid.

† Creationem in predicamento poni actionis non impedit identificatio cum relatione, nisi aliud obstat. num. 16.

† Creatio non est tantum subsistentium actu, sed eorum, quæ suapte natura sine alio subsistere possunt. d. 174. num. 16.

† Quæ à causa secunda secundum substantiam producuntur, creati à Deo non dicuntur. d. 174. n. 20. 21.

† Quod sit ex aliquo tanquam ex subiecto vel tanquam ex principio constituyente, non potest fieri per creationem. num. 21.

† Esse subsistentium creationem quo sensu dicat S. Thom. num. 21.

† Creandi potentiam esse infinitam non recte probat Caiet. d. 175. n. 3. & seq.

† Qui creat non producit omne ens, sed ens in particulari. num. 10.

d

† Termi-

Index rerum.

- † Terminum à quo creationis esse nihil eatenus requiritur, quatenus nihil illius, quod antea erat, manet in compositione termini ad quem. d. 176. n. 40. 41.
- † Terminum à quo creationis nullo modo potest esse aliquid posterum. n. 41.
- † Rerum creatio à principio facta à Deo non fuit supernaturalis, & quæ sit ratio. d. 114. n. 11.
- † Desinit, & incipit creatio ad desinutionem, & inceptionem rei create, cum qua identificatur. d. 220. n. 45.
- † Dependencia quæ in primo instanti dicitur creatio in reliquo tempore conservatio vocatur. ibid.
- Creatura.**
- Nulla creatura ad Deum refertur ut trinum, sed tantum ut unum. d. 125. n. 4. & d. 4. n. 20. 21.
- Si ad claram cognitionem creaturæ opus esset Deum clare cognoscere, qui videret creaturam, mysterium Trinitatis etiam videret. d. 135. n. 5.
- Creatura Filij Dei dicuntur, non proprie, sed metaphorice per similitudinem ad verum filium. d. 139. n. 29.
- Creaturarum cognitio etiam existentium verbum Dei procedere per se in quarto modo quidam falso putant. d. 142. n. 3.
- Creaturarum futurarum cognitio tantum addit Deo ordinem rationis. ibid.
- Possibile creaturarum cognitionem per se pertinere ad productionem verbi diuini nonnulli autumant. nu. 2. & seq.
- Eadem cognitione, quæ verbum diuinum producit, creatura cognoscitur à Patre. n. 14.
- Non est aliqua Dei perfectio creaturas representare. n. 15. 16. 34.
- Dei ad creaturas sola est rationis relatio. n. 16.
- Licet creatura sint obiectum secundarium cognitionis Dei, necessario comparantur cum verbi productione. n. 16.
- Non sunt necessarie æquali necessitate cum substantiali productione verbi diuini. ibid.
- Maior veritas est posse produci verbum Dei, quam creaturas esse posibles. n. 17.
- Creaturas esse in memoria patris æterni saltem secundarie, falso negant Scot. n. 9.
- Namque creatura essent impossibiles, non sequeretur per locum intrinsecum verbum diuinum non producendum, aut alterius proprietatis processum. n. 10.
- Potentia creaturarum etiam visionis prior prioritate vniuersalis est quam verbi productio. d. 4. n. 22.
- Quamuis creatura future, aut existentes libere diligantur à Deo, posibles tamen necessario diliguntur amore complacitiæ simplicis. d. 152. n. 1.
- Ratio producendi creaturas est vnitatis essentia non pluralitas personarum. n. 5.
- Creatura non dicuntur de substantia patris æterni, etiam si dicantur esse de Deo. d. 162. n. 2.
- Deo dicuntur similes, non à contra. d. 169. n. 2.
- Tales sunt omnes creatura, ut possint esse, & non esse. d. 171. num. 4.
- Hæc præmissio, Creatura est Deus, si non addatur, Secundum esse intelligibile, impia est. d. 172. num. 7.
- Si addatur, Secundum esse intelligibile, vel ideale, potest esse falsa & vera. ibid.
- Esse obiectum creaturarum secundum suas rationes formales in Deo fuisse ab æterno negari non potest. num. 3.
- Creatura potest ab æterno creari. n. 11. & d. 174. n. 17. & d. 177. n. 6.
- Si creatura omnis prius penderet à Deo, quam à causa secunda, nulla in nobis maneret libertas. disputat. 174. num. 13.
- † De facto esse creaturam, cui tanquam causæ principis conueniat creare, nemo est qui dicat. d. 177. n. 1.
- † Aliquam creaturam huiusmodi esse possibilem autumat. ibid.
- † Si aliquis creaturæ virtutem versari posset circa res secundum totam suam communitatem, scilicet creaturæ posset. num. 9.
- † Etiam si aliqua creatura posset Angelum ex nihilo producere, vel compositum aliquod secundum entem suam partes facere, non sequeretur posse eamdem aliam rem producere. n. 10. d. 176. n. 8.
- † Nulli creaturæ virtutem ad creandum posse conuenire optima ratione ostenditur. disp. 176. n. 13. 14. Secundum damentum in creaturis fingeretur voluit aut inuoluntatis, quæ principium esset creationis. n. 14.
- † Non potest assumi creatura ut instrumentum ad creandum. n. 1. & seq.
- † In quacunque creatura quantumvis imperfecta virtutem innatam instrumentalem esse ad creandum nulli conuenit. n. 1. 16.
- † Eam potentiam obediencialem vocant. n. 16.
- † Inutilis est huiusmodi virtutis consilia ad mysteria infidei. n. 17. 18.
- † Si creatura per virtutem obediencialem, quam habet, effectum attingeret, secundum omnem rationem, non esset instrumentum, sed principalis causa. numer. 19. 20. 22.
- † Huiusmodi virtutem instrumentalem, in creatura esse signum ratione ostenditur. d. n. 10. & seq.
- † Creatura, quæ formam supernaturalem recipit, ipsa est prima causa ad recipiendum. n. 43.
- † Nequit res esse instrumentum ad eum effectum, ad quem neque initium habet officii. ibid.
- † Si creatura aliqua ab æterno produceretur, non posset currere nisi post infinitam creationem. d. 177. n. 6.
- † Permanentem creaturam potuisse creari ab æterno non negant vili ex patribus. n. 8. & seq.
- † Creaturam esse id, quod aliquando non fuit, & postea à Deo factum est, definitur Aug. loquens de creatura alia existente. n. 11.
- † Non repugnat creaturam produci duratione æternam, ita tamen ut natura sua desinere posset. n. 11.
- Hæc æternitas non est dei proprietatis. ibid.
- † Non minus intrinseca est cuiusque creaturæ non repugnantia & potentia nativa, ut non sit, quam ut sit, & producat. d. 182. n. 10. & d. 214. n. 1.
- In creaturis spiritualibus non est passiva potentia, ut ab ægenti creato corrumpantur. ibid.
- Nulla creatura assumere potest hypostaticam naturam alienam. d. 183. n. 6.
- † Locis propinquitatis indiget qualibet creatura ut conditione ad operandum. d. 188. n. 5.
- Nulla libera creatura ab alia comprehenditur. disp. 25. num. 9.
- Proprietates rationalis creaturæ videntur esse aptitudines naturalis ad societatem. d. 211. n. 4.
- Nullam creaturam ab æterno fuisse de fide est. disp. 224. num. 7.
- Si creatura irrationalis beata esse posset, beatitudinem adipisci posset solo dono suæ creationis, scilicet vero rationalis creatura. d. 226. n. 4. 5.
- Rationalis creatura præter donum creationis noua gratia & protectione ad bene operandum indiget. ibid.
- Ex sua natura considerata libera est ad peccandum. d. 229. num. 29.
- Nulla creatura rationalis impeccabilis natura sua sine circa finem supernaturalem, sine circa finem & legem naturalem creari potest. d. 231. n. 4. & seq.

Index rerum.

Patrum testimonio veritas hec confirmatur. *ibid.*

Non potest etiam producta talis natura, ut necessario alligata sit ad vnam partem, circa quacunque obiecta. *nu. 6. 12. 13. 24.*

Quacunque rationalis creatura non videns clare Deum, varie preest suapte natura apprehendere bona particularia, & ipsum Deum. *nu. 18. 20.*

Hoc ipso quod ex nihilo est creatura rationalis, suapte natura peccabilis est. *nu. 19.*

Creaturam rationalem non posse creati impeccabilem ratione ostenditur. *nu. 19. 20.*

Non est possibilis aliqua creatura que suapte natura clare videat Deum, imo neque illa, cui lumen glorie ad Deum videndum sit naturale. *nu. 20. 21.*

Etiamsi alicui creatura naturale esset lumen glorie, imo ipsa Dei visio, esset vitique peccabilis. *nu. 21.*

Contra naturam creatura rationalis esset liberam non esse, & non posse peccare. *d. 23. n. 24.*

Aliquam creaturam rationalem posse esse impeccabilem nunquam docuit Aug. *ibid.*

Ut creatura rationalis peccet, non requiritur naturalis inclinatio ad peccandum, sed sufficit, & necessaria est libertas. *ibid.*

Impossibilis est cuiusque creatura equalitas Dei secundum naturam. *d. 24. n. 6.*

In creatura rationali non potest esse naturalis inclinatio ad peccandum bene tamen inclinatio libera. *d. 23. n. 40.*

Rationalis creatura libertatem quid possit impedire. *d. 24. n. 6.*

Quacunque cogitatio, quam habet rationalis creatura potest Deo aliis cogitationibus retardari, nec consensus eliciat illa libertate. *d. 24. n. 15.*

Creatura irrationali manenti in sua naturali dispositione, & cum materia propinqua violenta esset denegatio concursus ad agendum. *ibid.*

Cuius rationali creatura cognitionem denegari ad operandum non sit violentum. *ibid.*

Rationalis creatura non est ex sua naturali constitutione in actu primo ad operandum, sed cogitatione indiget. *nu. 15.*

Quancumque creaturam habuisse esse post non esse negari nequit. *d. 17. n. 12.*

Creatura spirituali non conveniunt affectus animantium secundum passionem, & commotionem, sed secundum rationem formalem affectus, si haec sine tali passione reperiuntur possit. *d. 24. n. 11.*

Curiositas.

Curiositas est immoderatus affectus sciendi, & peccatum contra studium. *nu. 10.*

Custodia.

Custodia qua homines ab Angelis protegentur, alia est per remotionem eorum, qua nocere possunt, alia per disciplinam & instructionem. *d. 24. n. 4.*

Vide verbum Angelorum custodia.

Cyrellus.

Cyrelli epistola in qua de veritate processione Spiritus sancti a Filio agebatur, non missa est a Concilio Ephesino ad Nestorium, sed ab Alexandrino Concilio. *d. 146. n. 12.*

D.

Dæmon.

Omnia naturalia in dæmonibus integra manserunt. *d. 208. n. 2. d. 238. n. 11.*

Dæmones non esse malos secundum suam substantiam, & naturam de fide est. *d. 245. n. 19.*

Qui mouet corpus, mouet dæmonem in illo existentem. *d. 195. n. 7. 8.*

Vide verbum, A. g. Ius, Substantia.

Valquez in I. Partem Tom. II.

dæmonum obduratio.

Dæmonem posse de absoluta Dei potentia ita preueniri gratia, ut a peccato respiciat, nemini dubium est. *d. 239. num. 1. 27.*

Dæmonem non esse penitentia capaxem, quo sensu dicat Damas. *en. d. 222. n. 9.*

Dæmon iudicium mutauit, quod prius habuit circa Christi mortem. *nu. 12. 13.*

Obduracionis dæmonum vera causa. *n. 27.*

Dæmonis obduracionem post vnum tantum peccatum fuisse de fide est. *n. 28.*

Actum contritionis sine vi, & miraculo impedit Deus in dæmonibus. *d. 240. n. 3. 4.*

Fieri dæmones impotentes ad cōuersionem à quodam habitu in eis à Deo producto falso putant Aureolus. *n. 5. 6.*

Dæmonem amisisse voluntatem reduendi, & facultatem, quo sensu dicat Prosp. *nu. 10. 11.*

Cogitatio ad penitentiam, qua sit ordinis supernaturalis, nec minima dæmonibus conceditur. *nu. 17.*

Modus, quo Deus suam iustificationis gratiam denegat dæmonibus, ne conuertantur, elucidatur. *n. 9. 10.*

Dæmones raro, aut nunquam precepto aliquo affirmatio obligantur. *d. 141. n. 1.*

Nequit dæmon opus aliquod morale bonum ex omni circumstantia operari, bene tamen opus bonum ex genere suo deprauatum aliqua circumstantia. *n. 3.*

Dæmonibus ad bene operandum solum auxilia efficaciter, & congrua denegantur, non autem sufficientia. *disph. 241. num. 17.*

Dæmones non possunt recte operari impossibilitate tantum consequenti. *nu. 17. 18.*

Post primum instans peccati ita denegatur dæmoni congrua cogitatio, ut lege Dei iam ei manifesta denegetur: scilicet reprobi dum sunt in via. *n. 17.*

Non sufficit dæmonibus omnia naturalia integra manifeste, ut recte operentur. *ibid.*

Nequit dæmon ab omni operatione voluntatis cessare, nec in potestate cessandi, libertas eius attenditur. *n. 18.*

Non sequitur posse aliquando dæmones bene operari, licet libere operentur, sed tantum sequitur, posse ab omni actu peccandi cessare. *ibid.*

Malis dæmonum opera noua parum non sunt peritoria. *num. 19.*

Dæmonum voluntatem posse ab omni actu cessare perperam docuit Scot. *d. 2. 2. n. 10.*

dæmonum potentia, & operatio.

Dæmones corpora hominum, que obsident, non agnunt, etiam si illis videntur ut motores. *d. 184. n. 7.*

Incubi dæmones, quamuis semine aliunde delato causa sint, ut animal generetur, generare non dicuntur. *d. 185. num. 10.*

Plures dæmones simul esse solent in corpore humano, ut magis torqueant. *d. 193. n. 11.*

Ex praesensione aliqua, propter loci propinquitatem, dæmones futura contingencia praescire Tertullianus, & Athanasius sentiunt. *disph. 207. num. 10. oppositum est verum. ibid.*

Morbos immittunt dæmones aerem vitando, non virtute propria, sed causas, qua aerem vitant, applicando. *num. 11.*

In diuinatione dæmones decipiuntur aliquando. *ibid.*

Ea, que longe distant, dicentes futura videntur predicere dæmones. *n. 11.*

Si dæmonis potentia non impediretur, multa, que sunt in vniuerso perirent vni momento. *d. 109. n. 10.*

Inter dæmones virtus est, ut superior illuminare possit inferiorem. *d. 217. n. 10.*

Index rerum.

Demonem non posse alium illuminare, quo sensu neget S. Thom. *ibid.*

Quomodo aliquando homines, aut alia animalia opera demonis generari contingat. d. 218. n. 6. 7.

Demonem nullum habent errorem circa consequentem beatitudinis supernaturalis d. 135. n. 18.

Vide Angelorum cognitio, Motus, Loquutio, & illuminatio.

demonum oppugnatio.

A demonibus in aere existentibus homines oppugnantur. d. 245. n. 9.

Fortie etiam aliqui de inferno mittuntur. *ibid.*

Demonum delegatio ad homines oppugnandos non fit à deo ordinante, sed permittente, sit tamen ab aliquo demone praeipue imperante. *ibid.*

Quo pacto, quamvis demonum oppugnatio non sit à deo, ordo tamen illius à deo fit. n. 10.

Oppugnationem, qua demones videntur, Deus in fines sue providentiae refert. *ibid.*

Singulis hominibus singulos demones esse deputatos ad oppugnationem probabile valde est. n. 8. 9.

Demonem non oppugnat nos voluntatem, aut intellectum immutendo, sed phantasiam commouendo. n. 10.

Demonem aliquantum recedant à nobis, cum superantur. num. 11.

demonis peccatum.

In omni sua actione peccare demones sentit S. Thomas. d. 227. n. 5. 6.

Demonem splendorem naturalem non amisit per peccatum. d. 127. n. 5. 6.

Homicida fuit demon ab initio mundi suadens Caino homicidium Abelis. n. 11.

Primi mendacii, quod in mundo dictum est, fuit auctor. num. 10. 11.

Non peccant demones desiderantes solum simplici affectu beatitudinem, & pena, qua puniuntur carere. d. 241. num. 7. 12.

Vide Angelorum peccatum.

Pena demonis.

Demonem non patiuntur ab igne Physica aliqua actione ab eo derivata. d. 188. n. 8.

Demonem in se non est alicui corpori alligari, ut non subsistat voluntati modum illum alligatiōis mutari. d. 194. n. 10.

Demonem quomodo nunc desideret destructionem sui ipsius. d. 234. n. 13.

Demonem dolore spirituali affici certum est. d. 242. num. 1. & seq.

Demonum poena damni in privatione beatitudinis consistit. n. 4.

Hanc damni poenam patiuntur demones, non quatenus illam sentientes tristantur, sed quatenus ipsa damnisfiantur. n. 4. 5.

Pena sensus demonum est omne malum, quod eatenus est disconveniens quatenus cognitum tristitiam affert. n. 5.

Oportet quoque demones perpetuo Deum prosequantur, non potest dici proprie poena peccati. n. 6.

Ratione doloris, & cruciatibus quam secum affert hoc odium, potest esse demonibus aliqua poena. *ibid.*

Tristitia demonum, & dolor nullam secum patitur veram laetitiam. n. 7. & seq.

Victoria, qua à demonibus homines vincuntur, quo sensu dicantur latari demones. *ibid.*

Cur licet veram voluntatem demones capiant ex victoria hominum ipsos iterum atque iterum aggrediantur. num. 9.

Demonem ita tristatur, ut possibile sit impossibilitate antecedenti non tristari. n. 21.

Sola visione beatifica posset demon à sua tristitia consolari. *ibid.*

Cur licet in ipso tristitia actus magna ratio mali demonibus appareat, ab ea cessare nequeant. n. 1.

Quidam demones in inferno sunt, quidam autem in aere manserunt usque in diem iudicii. d. 241. n. 1.

Demonem ab igne non vere torquentur, sed ideo cruciari, quia apprehenderunt eum, ut de consuetudine novitatis. d. 241. n. 2. & seq.

Huius sententiae non fuit magister Gregorius. n. 4. 5.

Demonem non solum cogitatione damni sui, sed etiam torquentur, verum est. n. 7. 8.

Demonem ab igne cruciari per speciem, aut cognitionem ab eo derivatam nonnulli peccatum dicunt. n. 9. & seq.

Non solum de igne, sed etiam de pluribus aliis rebus demones cogitant. n. 13.

Cur demonis voluntas elevari non possit, ut de quibus sensibili dolorifica trahitur. n. 18. & seq.

Demonem ab igne torquentur per alligatiōem, quam contra suam voluntatem patiuntur, & à qua sequuntur liberari. n. 14. & seq.

Per hanc alligatiōem quomodo vehementer trahuntur, quam alius torquatur. n. 25.

Non minus demones, qui in aere manserunt, ab igne cruciari torquentur, quam si ipsi igni de facto essent alligati. n. 25. & d. 245. n. 9.

Pena demonum, qui in aere manserunt, non est poena post diem iudicii, quidquid dicat Cautan. *ibid.* 243. num. 25.

Quamvis alius modus, quo demones cruciantur, ignotus nobis occulto ipsos ab igne cruciari. *ibid.*

Aliter demones ab igne torquentur, quam damnationem animae. *ibid.*

Nulla nobis suppetit ratio ad probandum, ignem cruciari esse ad demones cruciandos, quam aliud elementum. n. 26.

Iure optimo ignis potius, quam aliud elementum praeparatum est à deo demonum supplicio. n. 27.

damascenus.

Quo sensu spiritum sanctum non esse à filio, neque ex filio Damascenus asseruit: concessit tamen esse per filium. d. 146. n. 35. 36.

damascenus.

Damasceus Philosophus Aegyptius Trinitatem in Deo agnoscere refert. d. 132. n. 3.

damnati.

Damnatorum animas vere esse in inferno, de fide est. d. 194. num. 7.

Odium Dei maximam damnatorum poenam dicitur. d. 242. n. 6.

Damnatorum poenam finiendus esse ex Dei misericordia sentit Orig. n. 11.

daniel.

Ad danielem Gabriel Angelus fuit missus, cuius incarnationis mysterium revelavit. d. 141. n. 3.

de, particula.

Non semper originem denotat, sed aliquando solum rationem obiecti. d. 143. n. 7. 8.

De, particula in hac propositione, Filius est de substantia Patris, materiale principium denotare quidam dixerunt. d. 162. n. 1. 2.

Non denotare materiale principium commune est scholasticorum sententia. n. 2.

Principium consubstantialitatis significat in praedicta sententia. num. 3.

Particula, de, & ex, in quo differant, secundum Augustinum. *ibid.*

Index rerum.

si in predicta locutione particula, de, referatur ad substantiam, formale tantum principium denotat absque origine aliqua. n. 3.

Particula de, & ex, coniuncta verbo adiectivo, non solum principium efficiens, sed etiam principium pertinet ad constitutionem rei producta denotat. d. 172. n. 6.

definitio, definitum.

† Quamvis definitio, & definitum non sint synonyma tamen unum altero non constituitur. d. 121. n. 8.

† Definitiones ex communi modo loquendi & sentiendi depromi debent, alias nihil esset firmum, unde disputatio inciperet. d. 196. n. 10.

† Definitionem posse poni loco nominis positi definitione non negavit Aristoteles. d. 159. n. 26. 27.

† Difficile circa hoc testimonium Arist. dilucide exponitur. ibid.

deista.

Deista qui. d. 108. n. 5.

deitas.

Cur deitas sit ad se, & non ad aliud, non potest in suo conceptu relationem includere. d. 121. n. 15.

Hac predicatio deitas est sapiens, accepto predicato pro attributo essentia, est in sensu identico vera. d. 1. 6. num. 11.

Deitatem esse in tribus personis recte dicitur. d. 158. n. 50.

delectatio.

Non quavis immoderata delectatio luxuria est, sed illa tantum, quae est in veneris. d. 32. n. 10.

Delectatio immoderata in cibo est gula, in appetitu laudis inanis gloria, appetitu tamen excellentia superbia, &c. ibid.

Delectatio in scientia secundum rectum modum addiscendi, quantumvis crescat, non erit peccatum, nisi sit causa alius peccati. ibid.

Si causa sit peccati, tantum habebit malitiam eius, cuius est causa. ibid.

Delectatio inordinata est veluti genus ad varias species peccatorum. ibid.

Delectabile, non solum requiritur respectu corporis, sed etiam respectu spiritus. d. 235. n. 11.

Delectatio gaudium est de bono fibi coniuncto, vel quod reputatur ut proprium. d. 242. n. 3.

Summa delectatio omnem pellit tristitiam. diffus. 245. num. 5.

demonstratio.

† Demonstratio alia est per causam, alia per effectum. d. 135. num. 6.

† Ad demonstrationem per effectum rediunt demonstratio per impossibile. ibid.

denominatio.

† Denominatio extrinseca non est relatio inherens rebus neque ante intellectus operationem. d. 115. n. 1.

† Eam praecedit reale fundamentum, nonnunquam absolutum aliquando respectum. n. 2. 3.

† Realis aliquando dicitur extrinseca denominatio, & quo sensu. n. 3.

† Vtrunque extremum denominatur aliquando eodem modo a forma relativa, aliquando diversa. n. 2. 3.

† Quamvis denominatio extrinseca semper desumatur ab aliquo reali, non tamen semper desumitur a forma eiusdem rationis. d. 194. n. 15.

† Nonnunquam denominatio extrinseca desumitur a forma contraria existenti in alio. ibid.

† Multae denominationes extrinsecae, addita hac particula, realiter, alicui tribuntur. n. 19.

† In tali denominatione illa particula non denotat intrinsecam inhesionem formae, sed reale fundamentum. ibid.

Valquez in I. Parte Tom. II.

deprecatio.

deprecatio actus est intellectus. d. 211. n. 64.

desiderium.

Naturale desiderium, quid & quod duplex. d. 274. n. 4. 5.

Desiderare esse deum per naturam, & in tali consideratione immorari, quo pacto peccatum sit gravissimum. num. 15.

Desiderium, quo nobis desideramus bonum aliquod spirituale, non est peccatum. d. 241. n. 12.

desitio, desinere.

† Illa desinunt per ultimum sui esse, quae desinunt ad inceptionem successivam alicuius. d. 196. n. 16. & d. 229. n. 3. 4. 5.

† Quae desinunt ad desitionem instantaneam alterius, desinunt per primum non esse. ibid.

Vide verbum Inceptio.

determinare.

† Quod determinatur, non continetur in conceptu determinantis. d. 121. n. 5.

deus.

Nomen deus, est terminus communis, non abstractione, & per intellectum, sed communitate, & secundum rem. d. 217. n. 12.

Quodam modo potest distribui ratione communitatis, quam habet. ibid.

Non est terminus expositio filio logico aptus in his quae de personis dicuntur. n. 13. & d. 156. n. 7.

Cum nomen deus ponitur ex parte predicati, etiam si de aliqua persona predicetur, non supponit pro persona, sed pro natura. d. 131. n. 2.

Si tamen ponatur adiuncta aliqua voce notionali, pro persona supponit. ibid.

Deus est idem, quod tribuens vitam. d. 154. n. 8.

Eodem modo significat nomen deus, reuelato mysterio Trinitatis, ac antea. d. 155. n. 17. n. 30.

Individuum, deus, directe naturam significat, connotat tamen personam non determinate, sed vage. d. 156. n. 9.

Quando dicitur Hic deus, non demonstratur persona, sed natura. ibid.

Si persona demonstraretur, non diceretur hic deus nunc, qui erat & demonstrabatur ante revelationem mysteriorum. ibid.

Concretum deus prius est tribus personis prioritate communis & universalis. n. 7.

Etiam si connotatum huius nominis deus, sit commune, non obstat, quo minus concretum deus sit singulare. ibid.

Deus non est nomen suppositi, sed naturae. n. 9.

Habens deitatem, & deus non significant idem eodem modo. num. 8.

Quando patres dixerunt deum esse habentem deitatem, non putarunt modum significandi viri, quae esse aequalem. n. 8. 9.

Cum dicimus dari concretum deus cogitatione nostra ante personas, non concedimus commune suppositum, in quo neque semisuppositum, ut perperam Cisterciensis.

Nomen deus in hac propositione, deus generat, non supponit pro persona patris, sed pro concreto deitatis connotata aliqua persona vage. d. 157. n. 12. 17. 22.

Deum in hac propositione supponit pro patre, dicit S. Thoma, & quo sensu n. 13. 14.

Termino deus addere particulam, nullus, blasphemum esse dicit Caiet. n. 15.

Ratione directi significati nomen deus singularissimum est, ratione tamen connotati quandam habet communitatem. n. 17.

Licet termino deus non possit addi signum universale, aut particulare, addi tamen potest connotati per eum. n. 18.

Index rerum.

Si Deus esset idem, quod habens deitatem liceret dicere, quod Deus genuit alium Deum, quod est absurdum. num. 14.

Nomen deus, non est reipsa abstractum à personis, sed solum cogitatione nostra. n. 23.

Quoties nomen deus afficitur termino notionali, supponi persona aliqua determinata, secus si non afficiatur. num. 26.

Etiā si pronomen hic addatur nomini deus, significatio- nem eius non coarctat, secus est in nominibus comuni- bus, ut Homo. n. 27. 31.

Nomen deus semper supponi pro natura distincte, semper etiam pro persona, aliquando distincte aliquando indi- stincte falso dixit Capricolus, n. 34.

Nomen deus aliquando accipi pro persona, quo sensu dixe- rit Damasc. n. 33.

Dei notitia, natura, existentia.

Solum potest deus demonstrari unus per effectus naturales. d. 135. n. 9.

Deus prius a nobis concipitur perfectus in suo esse, deinde se- cundum operationes. d. 119. n. 10.

Proprietatem in deo personalem vocavit Damasc. modum existendi. d. 126. n. 11.

Tres relatas existentias aliqui ponunt in deo. diss. 125. num. 1. 2.

Ratione naturali probari potest deum intelligere, & velle, non tamen in eo esse actus intellectus, & voluntatis, quia sint vere productio. d. 133. n. 3.

Dei nomina in via solum ostendunt nobis an est Dei, non quid est. p. 14.

Dari posse notitiam abstractivam Dei sine intuitiva Nomi- nales concedunt. d. 134. n. 3. 4.

Hanc notitiam naturali virtute intellectus elici posse falso docet Scot. n. 4.

Non minus est de essentia Dei existere, quam esse sapien- tem. n. 6.

Non potest Dei clara notitia viatoribus communicari. num. 5.

Si quis haberet propriam & quidditativam notitiam Dei, vere diceretur deum intueri. n. 6.

Non potest deus proprio conceptu intelligi, nisi intelligatur existens, imo & omnibus rebus praesens. n. 6. 7.

Si deus posset esse loco absens, parum interesset eius absen- tia, quo minus visio eius clara nos bearet. n. 7.

Si deus cognosceretur per alienas species ex creatis effectibus, solum cognosci posset ut unus. d. 133. n. 4.

Si ad cognitionem creaturae intuitivam opus esset deum quidditative cognoscere, ex creatura cognitione clare mysterium Trinitatis cognosceretur. n. 5.

Nulla species deum representans ad modum rei creata po- test illum ostendere, ut trinum, & unum. n. 5.

Facilius concipimus de deo quod non est, quam quod est. d. 140. n. 11.

Ablato deo per impossibile, sequitur per locum intrinsecum nihil extra ipsum esse possibile, non contra. diss. 143. num. 16.

Deus in se absolutus est ab omni alio. ibid.

Ratio imaginis proprie reperitur in deo, non essentialiter, sed notionaliter. d. 145. n. 1.

Si in divinis attendere similitudo secundum proprietates, non esset maxima similitudo in deo, ut putavit Bo- naventura. d. 145. n. 8. 9.

Quaecunque deo non repugnant, in eo necessario sunt. diss. 147. n. 29.

In deo idem est esse, & posse esse. ibid.

Individuum deitatis concretum prius personis cogitatione nostra concedendum est. d. 165. n. 5. 6.

Si ad huius individui constitutionem tres personae pertine- rent, nec tres dicerentur unus deus, nec communis esset deus tribus personis. n. 5.

Solum possumus per nostram rationem prius & postremum in deo assignare in his, quae reuera in deo sunt. diss. 10.

Licet possumus deum concipere prius ut potentem generare, quam ut generantem actum, non tamen consideramus deum intelligere se prius ut potentem generare, quam ut actum generantem. n. 10.

Praeter tres modos, quibus deus est per essentiam, poten- tiam, & potentiam in creatura, est etiam quarta ratio in rationali, ut in cognoscente. d. 170. n. 14.

Solus deus est suum esse, & existere, alia vero ab eo veniunt, vel proxime esse participant. d. 171. n. 6.

Dei voluntatem non possumus investigare, nisi ex his quae facta videmus. d. 214. n. 14.

Deus secundum se non est primum nostrorum motuum, d. 120. n. 16.

Aequalitas Dei secundum naturam impossibilis est creaturae. d. 33. n. 6.

Deus doloris capax non est. d. 157. n. 1. 2.

Affectus hominum solum conveniunt deo, ablata enim imperfectione. n. 1.

Deus intra latitudinem obiecti proprii intellectus sui continetur, & unde id colligitur. d. 243. n. 18. 19.

Deum cogitatione non posse dissolvi, quo sensu dicitur an finem. d. 116. n. 24.

Vide verbum Essentia dei.

Dei simplicitas, incomprehen- sibilitas.

In deo esse realem compositionem, vel saltem aggregatum per accidentia, sequitur ex doctrina Scoti. diss. 116. num. 19.

Non licet in deo assignare hoc & hoc. n. 21. 22.

Dei essentiam solatatem vocat Scotus. n. 23.

Simplicitati Dei non repugnat rationis compositio. d. 151. num. 10.

Non tamen potest deus compositus, nisi addatur per intellectum. n. 12.

Deo absolute tribuimus constitutionem, non autem com- positionem. ibid.

Deus quomodo incomprehensibilis cogitatur nostro sit. diss. 122. n. 30.

Dei infinitas, perfectio.

In deo non magis perfecte sunt operationes essentiales, quam notionales. d. 112. n. 3.

Si vera esset Scoti opinio de distinctione attributorum Dei inter se, perfectior posset esse deus. n. 22. 4. & 15.

Ex duplici capite provenit Dei essentiam in varias perfectio- nes à nobis distinguere. d. 177. n. 7.

Melius est deo esse Patrem, Filium, & Spiritum sanctum, quam non esse. d. 112. n. 20.

Melius non est deo esse in Patre, quam esse in Filio. n. 10.

Ex eo quod sit in Filio, non sequitur, quod non sit in Patre. ibid.

Quaevis relatio est in deo perfectio simpliciter simplex. ibid.

In deo esse perfectionem personalem sine compositione facta inter personas dicitur Damascenus. d. 112. n. 15.

In deo tantum est una integritas, & perfectio, ad quam conveniunt tres personalitates. n. 22.

Tres perfectiones secundum rationem in deo amplexantur. n. 22. 23.

Perfectio, & integritas essentiae secundum se praestantur tribus divinis personis, sed quae considerantur in deo ut subsistenti in tribus personis, non intelliguntur prius, quam persona. n. 25.

Index rerum.

In Deo vna tantum est infinitas in genere entis, nec tres infinitates a parte rei vilo modo sunt concedende. d. 122. n. 27. & seqq.

Aliqua perfectio simpliciter simplex conuenit Deo ratione persone, que non conuenit ratione nature. disput. 135. num. 23. 24.

Ex eo quod Deus sit in se absolute perfectus, nulla indiget creatura possibili. d. 143. n. 12.

Deus intelligitur Filium generare absque eo, quod pendeat a possibilitate creaturarum, eo ipso quod est in se summe perfectus. ibid.

Nihil perfectionis deo accrescere ex eo quod extra se aliquid operetur, docet Aug. d. 224. n. 24.

Vide verum infinitas.

Dei duratio, immutabilitas.

Tres durationes & existentias relatiuas aliqui ponunt in diuinis. d. 126. n. 12.

Si tres durationes in diuinis ponantur, sequitur etiam esse tres aternitates. n. 15.

Imo si ponantur tres durationes & non perfectissima sequitur esse in Deo vnam perfectissimam durationem, & tres minus perfectas. ibid.

In his, que sunt in Deo, solum reperiri potest prioritas rationis & nature. d. 160. n. 7.

Aternitas Dei n. n. est qualibet duratio sine initio & fine, sed que hoc modo essentialiter conueniat rei duranti. d. 177. n. 22.

Dei vnitas, veritas, locus, presentia in rebus.

Tres vnitates in Deo concedi possunt, sed caute. d. 122. n. 27.

Tres veritates si veritas sumatur pro passione entis, concedi possunt in Deo, vnitas tamen veritas in dicendo tantum est concedenda. n. 27. 28.

Non quauis substantia in Deo non multiplicatur sed illa, que sumitur pro essentia. d. 127. n. 8.

Cum in Deo simul sit essentia vnitas, & personarum trinitas, apud concilia, & Patres dicitur capi numero, nec recedere numero. d. 129. n. 8.

Aequalitas, & inaequalitas numeri, sicut plures, & pauciores, in Deo concedenda sunt. d. 131. n. 15.

Non potest negari numerum ternarium in Deo minorem esse, quam quaternarium in hominibus. ibid.

Non dicitur Deus multiplex, aut triplex: bene tamen trinus. ibid.

Triplex nomen in Deo negauit Nazian. quod perperam concessit Mirand. n. 17.

Si triplex nomen de Deo dici posset, Trina Deo deberetur adoratio. ibid.

Recte dicitur in Deo esse multiplicem, aut triplicem personam, & duplicem emanationem. n. 16.

Deum non posse dici vnicum, aut singularem qui dicant qui vero posse dici concedant. d. 131. nu. 17. 18. & disp. 125. num. 17.

Si hac predicata ad essentiam referantur, recte de Deo dici possunt. d. 131. n. 8.

Non magis est supra Dei naturam esse trinum quam vnum. d. 132. n. 5.

Cum Dei vnitas non dicatur supra naturam dicatur tamen Trinitas. ibid.

Templum esse locum Dei abusive cur dixerit Aug. Trin. d. 187. n. 4. 5.

Soli Deo conuenit esse in rebus, & in toto vniuerso non definitum. n. 5.

Deus in omnibus rebus ita est, vt substantia earum illabatur d. 193. n. 3.

In intellectu Dei quomodo reperitur veritas, vt in enunciante. d. 225. n. 20.

Deus non denegat id, quo aliquis dignus est. disputat. 229. num. 8. 9.

Deum vnum esse, sed vnitum dixit Bernardus. disp. 131. num. 11.

Dei cognitio, scientia & sapientia.

Deum posse sua attributa distinguere putant nonnulli. d. 118. n. 1. 2.

Quam hoc sit falsum docet Bernardus. n. 1. 5.

Licet in Deo sufficiens sit fundamentum distinctionis realis personarum, non tamen est sufficiens, vt per Dei intellectum attributa i. suis distinguantur. n. 19.

Deum in seipso non posse plura attributa distinguere non prouenit ex defectu potentia, sed ex summa intellectus perfectione. n. 18.

Quando Deus seipsum intelligit, idem est eius intelligere & res intellecta. n. 7.

Etiamsi Deus cognoscat aliqua a nobis distinguenda, ipse non ea distinguit, sicut nec discit, licet cognoscat nos distinguere. n. 9. 10. 17.

Non aliter Deus se intelligit, quam si non essent creature. num. 10.

Ens rationis fieri nequit a Deo. n. 1. 12. & d. 115. n. 5.

Si Deus cognosceret ens rationis, prout est obiectum nostre cognitionis, diceretur facere ens rationis. n. 12.

Conceptum formale n. quo ens rationis cognoscimus, non cognoscit ente rationis. cognoscit. n. 14.

Dei sapientia non intelligitur a nobis, vt creatura, neque vt ens a se, sed vt aliquid deitatis. d. 19. n. 9.

Essentialis Dei cognitio in Deo est ipsa Dei essentia. d. 141. num. 16.

Sicut Deus in verbo suo cognoscit omnia sic etiam & in eo omnia dicit. d. 142. n. 1.

Non potest in Deo excogitari cognitio futura persone, aut possibili. n. 26.

Creaturas cognoscere nulla est in Deo perfectio prater suam essentiam. d. 143. n. 15. 16. 34.

Ita Deus cognoscit res futuras, vt si non essent futurae, nulla fieret in eo mutatio. n. 16.

Creatura possibile intelligitur ex eo, quod intelligatur Deus esse. d. 143. n. 22.

Dei cognitio non dicitur comprehensua ex eo, quod creaturas cognoscat, sed potius creaturas cognoscit, quod sit comprehensua. n. 32.

Cognitio actualis eorum, que Deus decreuit facere in tempore, non requiritur, vt verbum procedat. ibid.

Non potest Deus seipsum, aut aliquid sui prius, vt possibile, aut futurum, quam vt presens considerare. disp. 160. num. 9.

Aliquid eorum, que sunt in ipso, non potest Deus considerare sine alio. ibid.

Deus intelligit se potentem generare potentia coniuncta cum actu generandi. n. 10.

Non cognoscit Deus futura contingentia propter realem eorum presentiam in Dei aternitate. d. 208. n. 4.

Deus plura intelligens non componit, aut diuidit sua intellecta. d. 220. n. 9.

Dei apparitio, relatio, voluntas.

Deum semper ministerio Angelorum apparuisse vero similis est. d. 185. n. 2. & seqq.

De Deo dicitur ambulasse post meridiem, ratione assumpti corporis, in quo apparere dignatus est. disput. 194. num. 1.

Sicut in Deo inuenitur relatio, ita & relationis oppositio. d. 122. num. 34.

Quia Deo conuenit relatio intra seipsum, etiam conuenit oppositio relatiua. ibid.

Index rerum.

Ex eo quod in deo sunt, quatuor reales relationes, non sequitur esse quatuor entia, & quatuor res. d. 12. n. 15.
Tantum sunt in deo quatuor relationes reales, & nulla illarum est ad creaturas. n. 15. 16. & d. 159. n. 39.
Dei ad creaturas sola est rationis relatio. d. 147. n. 16.
Nisi abstracta in deo sint pure relationes, non dicuntur plura absolute. d. 155. n. 19.
Non est alia relatio in deo reipsa, quam actu producentis, & actu producti. d. 159. n. 15.
Primi generis relationes, quæ in creaturis ex variis fundamentis distincte resultant, in deo coniuncte reperiuntur. d. 166. n. 1.
Hæ relationes in deo tantum sunt rationis: cuius oppositum falso docuit Scot. n. 1. & seqq.
Licet creatura deo dicantur similes, deus autem non dicitur similis creaturis. n. 12.
Multo plures, quam quatuor relationes in deo esse affirmat Scot. n. 8.
Neminem esse in deo similem quo sensu dicat Scriptura. num. 13.
Sola dei voluntate non possunt inuicem referri, quæ antea non secebat, nisi aliqua sit mutatio. disputat. 176. n. 4. 2. 44.
Actus voluntatis, & intellectus in deo non est creatio actiua, sed principium eius. n. 41.
Quæcumq; dei voluntas circa actus notionales posterior est illis secundum rationem, nullo modo prior. disp. 160. num. 6. 11.
Nullus est actus voluntatis in deo circa actum generationis, aut spirationis futurum aut possibilem tantum. n. 6.
Voluntas, quæ deo placent actus notionales dicitur comitari. ad S. Thom. & quo sensu n. 12.
Actus intellectus & voluntatis dei, qui reflectuntur supra notionales actus, etiam si essentialiter sint posteriores sunt notionalibus. n. 21.
Deus neque volens, neque nolens filium generasse quo sensu dicatur ab August. n. 15.
Quamvis deus ab æterno decreverit hominem producere, & supposito decreto nunquam eius voluntas fuerit sine necessitate efficiendi talem effectum, tamen simpliciter dicendum est ut libere velle. d. 229. n. 21.
Dei voluntas regula est omnium humanarum, & Angelicarum operationum. d. 2. 1. n. 14.
His, quæ libere deus statuit, contraria potuisse velle disput. 139. num. 6.
Deus sententia, & ratione mutabilis dici non potest. ibid.
Dei omnipotentia, Potentia & Operatio.
Solut deus sanctificat. d. 110. n. 3.
Deus secundus est per intellectum, & voluntatem. d. 111. n. 6.
Productio, quæ deo tribuitur, vere, & formaliter est intellectus & volitio, licet ab essentia non distinguatur. ibid.
Non potest deus essentia rationis efficere, & quæ sit huius ratio. d. 115. n. 1.
Dei omnipotentia circa non ens denominative versatur, non autem circa non ens essentialiter. d. 72. n. 3.
Deus non ad extraproductum, quæ Pater, Filius & Spiritus sanctus est, sed quæ sapiens & omnipotens est. disp. 135. num. 4.
Res à deo producta nonnunquam verbum dicitur, & eius productio, dictio seu locutio, improprie tamen. d. 141. num. 8. 9.
Deus non vi trinus, sed vi vnus principium est per se creaturarum. d. 143. n. 20. 21.
Non dicitur deus omnipotens, qui possit hanc & hanc creaturam producere, sed quia potest quicquid non implicat contradictionem. n. 21.

Non tantum suppositum in deo, sed diuina etiam natura in concreto habet omnipotentiam, imo proximè dicitur omnipotens. d. 155. n. 34.
Deus non est distinctum principium generationis, & spirationis à personis, imo ratio principij, quæ re ipsa conuenit personis predicatione tribuitur deo. d. 157. n. 47.
Non est alia processio, quæ dicitur deum esse de deo, quæ Filius est à patre, & Spiritus sanctus ab utroque. num. 24.
In deo non generatur natura sed persona. d. 159. n. 23.
In deo potentiam ad generandum solum esse non repugnat terminorum non recte dicitur. d. 163. n. 1.
Solum esse potentiam producentem in deo respectu personæ productæ, non autem respectu actuum notionalium dicuntur aliqui. n. 2.
Non solum est potentia producentis respectu personæ productæ, sed respectu etiam actuum notionalium in deo. num. 3.
Alia est in deo potentia, vi filius, quam vi Patris ad oppositum perperam docuit Auzer. n. 5. & 6.
Non esse potentiam in deo docuit Arist. loquens de potentia quæ quandoque est in actu quandoque illa caret. 6.
Aliquid est possibile intra eum, prout possibile continetur sub necessario, non tamen est possibile, quod est ens. gens. ibid.
Potentia, quæ deus est possibilis, sola est non repugnans, at potentia, quæ filius dei est possibilis est vera producentis potentia. n. 7.
Etiam si potentia producentis intra deum consideretur antequam producat sub ratione solum potentis producentis ad personam refertur sub ratione relati. n. 8.
Esse potentiam producentem intra deum sequitur ex eo, quod non repugnet esse filium & Spiritum sanctum. ibid.
In deo duplex à nobis principium intelligitur, alterum quod scilicet persona producentis, alterum quo scilicet potentia quæ producit. d. 164. n. 11.
Hoc duplex principium per nostram considerationem non repugnat dei simplicitati. ibid.
Potentiam in deo ad producendum filium & spiritum sanctum esse relationem, & proprietatem perperam quidam dixerunt. n. 2. & seqq.
In explicanda ratione potentie in deo variis solol. 16. & seqq.
Potentia producenti intra deum personam esse ipsa dei essentia, cognoscitur proprietate, quæ ipsam significat, vi sit potentia. n. 11. 14.
Nominem potentia non intelligitur in deo proximum principium, sed remotum principium. ibid.
Intellectus aut voluntas recto significata, connotata personalis proprietate, in obliquo est proximum principium in deo. ibid.
Proprietates connotata nomine potentie ad generandum in deo non est paternitas sub expresso conceptu paternitatis, sed proprietates primæ personæ, vi est plenitudo sententialis. ibid.
Proprietates autem, quæ nomine potentie spirandi connotantur in deo, non est paternitas, & filiatio, sed proprietates spirationis consue significata. n. 12.
Si paternitas & filiatio constituerent huiusmodi potentiam vel non esset integra potentia spirandi in qualibet personæ, vel esset diuersa rationis in una quam in alia. ibidem.
Quenam sit differentia inter hoc nomen deus, & potentiam dei, quamvis utrumque significet essentiam, connotando proprietatem. n. 13.
Si deus produceret alium deum, essentia diuisibilis generandi. n. 15.

Index rerum.

Deus omnipotens dicitur, quoniam per se non potest facere effectus aliquos. d. 165. n. 6.
 Deus eodem modo dicitur nunc omnipotens, ac dicebatur ante cognitionem mysterij Trinitatis. n. 8.
 Non solum Deus omnes causas creatas conservat, verum etiam proxime cum illis eundem individuum effectum operatur. pag. 495.
 Unus Deus summe bonus in initio temporis utranque de nihilo condidit creaturam. d. 171. n. 5.
 Dicere Deum aliquid de sua substantia, aut ex sua substantia creasse error est manifestus. d. 172. n. 6.
 Res à Deo producta habuisse esse post non esse negari haud quaquam potest. d. 172. n. 13.
 Sola mutatione rei producta satis intelligitur à Deo proficere, quod antea non emanabat. d. 173. n. 11.
 Omnia à Deo essentialiter pendere ideo dicuntur, quia nisi aliquo modo à Deo sunt sive per creationem, sive per generationem, nequeunt esse. d. 174. n. 12.
 Deus dicitur generare, non solum quando aliquid noviter fit per generationem, sed quando illud à Deo convertitur. n. 174. n. 18.
 Solum Dei est creare. n. 20. & d. 175. n. 11.
 Non creantur à Deo, quæ secundum substantiam à causa secunda producuntur. d. 17. n. 20. n. 11.
 Absoluta Dei potentia quid sit, & quid potentia ordinata. num. 23.
 Deus secundum totam communitatem Deo, ut propria causæ tribuitur. d. 75. n. 9. 10.
 Non semper satis est non apparere nobis contradictionem aliquam, ut aliquid à Deo fieri posse dicamus, cum respectu sit talis contradictio esse licet nobis non innotescat. num. 11.
 Quoniam non colligatur ex Scriptura soli Deo competere virtutem creandi, satis tamen colligitur ex patribus. num. 11. 12.
 Gratiam infundere, & peccata remittere soli Deo est. d. 176. num. 23.
 Quilibet rem indifferenter assumere ut instrumentum physicum ad quemcumque effectum non potest Deus. n. 14. & d. 233. n. 10. 11.
 Influxus Dei quandoque supernaturalis est, secundum substantiam, quandoque secundum modum tantum. n. 23. & d. 200. n. 11.
 Omnia Deum creasse initio temporis fides Catholica docet. d. 177. n. 11.
 Si Deus naturaliter ageret, & produceret sibi æquale, non solum produceret æternum, sed essentialiter æternum. num. 12. 13.
 Vicem cause efficientis non tamen cause materialis, & formalis Deus supplere potest. d. 179. n. 6. 7.
 Subiecti vicem, a quo accidentia non pendunt, essentialiter supplere potest Deus, non quidem sustinendo, sed conservando accidentia. n. 7.
 Dei omnipotentia eodem modo versatur circa non ens, ac circa ens. d. 181. n. 10.
 Solius Dei est posse annihilare, ibid.
 Deus realiter creare dicitur, non tamen creatione in se existente sed in creatura. d. 94. n. 19.
 Quando dicitur Deus agens naturale, quando supernaturalis. d. 214. n. 12.
 Cur, etiam si Deus in aliqua voluntate produceret actum edij ipsius Dei, non diceretur auctor peccati. d. 240. n. 8. & d. 241. num. 5.
 In aliquibus rebus Deus est tota causa distinctionis, & inæqualitatis, scilicet vero in aliis. d. 177. n. 20.
 Idem dicendum est de distinctione rerum, ibid.
 Deus prius operatur, quam sit in rebus. d. 188. n. 5. 12.
 Vide Dilectio, dictio.

Nomina, & prædicationes, quæ Deo conveniunt.

Nomen filij, & generationis, non metaphorice, sed proprie ablati imperfectis Deo convenit, disp. 113. num. 11. 12. 31.
 Quæ Deo, & creaturis conveniunt, plusquam genere differunt. n. 34.
 Aliter convenire Deo prædicamenta inquit Boetius quam Aug. d. 114. n. 10. 11.
 Non repugnat in Deo aliqua idem esse cum tertio, & inter se realiter differre. d. 123. n. 9.
 Hoc, quod Deo convenit peculiariter, antiquos philosophos latuit. ibid.
 Si individuum sumatur pro incommunicabili, bene posuit in Deo concedi tria individua, sicut tres res. d. 12. n. 11.
 Communi modo loquendi, & sine explicatione non concedenda sunt in Deo tria individua. n. 12.
 De Deo quedam dici videntur, quedam discrete docet Dionysius. d. 131. n. 9.
 Aequale & inæquale, multiplex, trinus quomodo dicuntur de Deo. d. 131. n. 15.
 Deo tribuimus, productiones, generationes, & operationes, quæ respectu non sunt nisi à personis. d. 257. n. 23.
 Non solum abstracta, & concreta essentialia, sed personalia etiam in Deo solam rationem differunt. d. 136. n. 3.
 Cur synonyma non sint. ibid.
 Falso aliqui putarunt personalia saltem concreta, & abstracta realiter differre. n. 12.
 Unus actus in Deo non potest de alio absolute prædicari, & quæ sit huius ratio. d. 138. n. 12.
 Quoniam Dei essentia conveniat communicari, non tamen generari. d. 139. n. 10.
 Deus prius natura dicitur Pater notionaliter quam essentialiter. n. 27. 28.
 Nomina essentialia, & communia priora sunt notionalibus, quando essentialia non dicunt ordinem, & relationem ad creaturas. n. 38.
 Analogice dicitur de Deo Pater essentialiter, & notionaliter. n. 29.
 Cur non possit dici Deus incredulus, seu non credens. d. 140. num. 2.
 Quod in Deo emanationem denotat, non dicitur essentialiter, sed notionaliter. d. 141. n. 14.
 Cur dicatur Deus noster. d. 154. n. 8.
 Quæ sunt in Deo, & denotant respectum ad nos, aut finem, aut efficiens, nostra dicuntur, cetera vero non. n. 9.
 Deus dicitur bonum nostrum, iustitia nostra, non tamen dicimus, essentia divina est nostra, aut iustitia divina est nostra. ibid.
 Hic Deus est hic Deus, vere dicitur sine ulla additione, si pronomen hic afficiat concretum Deus, & non ponatur appositivè. d. 156. n. 1. 13. falso tamen dicitur, si particula hic, appositivè apponatur. n. 13.
 In hac propositione, hic Deus est hic Deus, non demonstratur persona aliqua determinate, sed determinatur a quo notans substantiam vage. n. 12. 13.
 Hac propositio Deus generans est Deus genitus, vera est si voces illæ generans, & genitus apponantur, scilicet si afficiant terminum Deus. n. 14.
 Hac autem generans Deus, est genitus Deus, quocumque modo sumatur particula Deus, est falsa. ibid.
 Hac propositio Deus generat, vera ab omnibus conceditur. d. 157. n. 1.
 Hanc propositionem, Deus non generat, veram esse quidam autumant. n. 2. & seqq.
 Deus est genitus, & ingenuus, vere enunciatur. num. 9.

Si Deus

Index rerum.

Si deus esset idem quod habens deitatem licet dicere, deus
g. nunt alium deum, quod est absurdum. n. 14.
Licet etiam dicere, deus non generat, quod falsum
est. n. 15.
Deus generat, deus non generat, per se opponuntur co-
tradictorie. n. 16.
Deo negare generationem perinde est ac diuine nature il-
lam denegare. ibid.
Hac propositio, deus non generat, cur sit falsa. num. 17.
Et seqq.
Quamuis non possit dici, deus non generat, recte tamen
dicitur genitus, & ingenuus. n. 21.
Cur he propositiones deus est non generans, deus est
non spirans, non sint concedende. n. 21. & 22.
Quomodo dicimus Deum generare deum, non opus est
distingui realiter deum abstractum a deo abstracto eo-
dem modo, sed satis est distingui personam genitam a ge-
nerante. d. 157. n. 24.
Quando dicitur Pater genuit deum, aut deus genuit Fi-
lium, non oportet distingui deum a Filio, vel Patrem a
Deo. ibid.
Non ex eo quod Deo conueniat generare, cuilibet persona
conuenit etiam. n. 25.
Generare deo conuenit non ratione essentie, sed ratione per-
sonae, cui coniungitur. ibid.
Deus genuit deum, & deus est de deo recte dicitur. n. 28.
Deum de deo in simbolo non dicitur ratione vocis no-
tionalis genitum. ibid.
Deus genuit alium deum, quo sensu vere dici possit. n. 33.
Melius dicitur, deus genuit eundem deum. n. 36.
Deus genuit se deum, nequit vere dici. n. 36.
Deus genuit alterum se, quomodo esse verum dicat S. Thom.
n. 38. 19.
Deus genuit deum, qui est pater, nisi aliquid addatur falso
dici docet. S. Thom. n. 38. 9.
Quia de hac propositione alij sentiant. n. 39.
Deus est tres persone, cur negauerit Gilbertus. n. 48.
In quo sensu hac propositio sit concedenda. ibid.
Deus est Pater, est in secundo modo dicendi per se, Pater
est deus in primo. n. 50. 51.
Deus, in quantum deus est Pater, est idem ac deus
per se est Pater. & ita vera propositio. ibid.
Deus eo est deus quo Pater, non solum significat Pa-
trem per se conuenire deo, sed eodem formaliter consti-
tuit subiectum, & predicatum, quod falsum est. n. 51.
† Hac propositio, deus creat, est accidentaria non acci-
denti predicamentali, sed predicabili. n. 53.
† Deus est finis cui non autem cuius gratia. d. 171. n. 10.
Si deus premium esset nostrorum meritorum secundum se,
non consequeretur vnus maius premium, quam alius. d.
229. num. 6.
† Ex deo, & operatione, qua ei coniungitur, vnus inte-
ger finis constituitur, non duo. n. 16. & 17.
Deus non est nostrum bonum, nisi quatenus aliqua opera-
tione nobis coniunctus. n. 17.
Deo nobis competit gra, bene tamen misericordia disput. 231.
num. 30.
Dei attributum.
Vide verbum, Attributum.
dictio.
† dictio spiritalis intellectio quaedam est. d. 112. n. 6.
Si dictio in diuinis non esset intellectio, sed eam supponeret,
verbum non esset magis de patre, quam de spiritu san-
cto. ibid.
dictio in diuinis formaliter est intellectio, & ab intellectu
differt sicut ab inluso. n. 9. & d. 143. n. 16.
Si dictio non esset intellectio in diuinis, non diceretur ver-

bum nata, aut genita sapientia. d. 112. n. 7.
† Dicere, & cogitare idem esse docet argum. ibid.
† Quid sit dici de omni, & dici de nullo. d. 127. n. 6.
† In qualibet materia bis principij argumentum per se
ibid. n.
Dices.
Prima series, & varietas dierum suis solum in creatione
rum corporearum. d. 214. n. 25.
differre & differentia.
† Quidquid ad demonstrationem in diuina differentia pe-
tinet, indiuiduam differentiam appellat. Elias Coter-
sis d. 118. n. 16.
nomina differentia, & differre, in diuinis ad essentiam
referuntur, nisi aliquid addatur. d. 131. n. 7. 8.
† differentie scriptis tota differunt. d. 148. n. 7.
† differentia quales rei significat. d. 179. n. 3.
† Compositio ex genere, & differentia non est realis. 230.
Vide verbum Genus.
definitio.
dij appellari solent in scriptura potentes, & nobilis. d. 178.
num. 15.
dilectio.
dilectio notionalis supra essentialem, quid addat. num. 11.
num. 10. 13.
Sola notionalis dilectio diuina est producta, & amari
mini producti. n. 13. 13.
dilectio notionalis ex suo principio, non solum ratione
subiecti producti simile, sed intellectus. d. 132. n. 36.
De ratione mutue dilectionis est pluralitas. d. 150. n. 7.
Ablata relatione originis in diuinis, sola mutua dilectio ef-
fentialis. d. 151. n. 19.
dilectio notionalis libere fitur in creaturas sicut ad. d. 152.
num. 5.
dilectio, per quam producit spiritus sanctus, sapientia na-
ra est donatio. d. 154. n. 10.
Nihil preter deum necessario, quod eximitur, moueri
potest ad sui dilectionem. d. 151. n. 12.
Vide verbum, Angelorum dilectio,
dionysius.
Omniem de deo notionem, & dispositionem ignoratiam
vocat dionysius.
dionysius vocat patrem fontem veritatis nominis fontis pi-
num principium intelligit. d. 166. n. 22. 23.
Qua de celesti hierarchia nobis addit dionysius, reuelatione
a paulo recepit. testatur. d. 166. n. 1.
Opera dionysii, que multo tempore fuerit suspecta, non vi-
dit augustinus. ibid.
discernere, discretio.
discretum & discretio recte trinitati tribui possunt. d. 137.
num. 9.
discernere minus videtur significare, quam discernere. ibid.
discursus.
Quando ex notitia vnus rei notitia alterius colligitur, re-
re est discursus. d. 206. n. 5. & d. 132. n. 1. & n. 6.
Discursus prouenit ex eo, quod res non cognoscatur intrin-
tino, & proprio conceptu. d. 210. n. 14.
† Per discursum intelligimus solum id, quod per aliam spe-
cies cognoscimus. d. 222. n. 1.
† Nulla mora temporis requiritur ad rationem discursus.
num. 7.
† Ignorantia non est de ratione discursus. n. 7. 8.
† In omni discursu non solum inuenitur pluralitas ob-
ectorum, sed pluralitas conceptuum. n. 2. 13.
† Discutere proprie tantum non est cognoscere rem pro-
ter aliud, aut post aliud, sed etiam conceptum rem ex
conceptu alterius inferre. n. 15.
† Inter premissas, & conclusionem discursus non est phre-

Index rerum.

- fica, & realis connexio, sed representationis tantum, quae denotatur per particulam ergo. d. 223. n. 15.
- diffensus, diuisio intellectus.
- † Diuisio est negatio, quia intellectus unum de alio negat. d. 223. num. 11.
- † Non est una qualitas physice ex pluribus composita, sed duo conceptus, quibus unum extremum representatur alteri disconueniens. n. 15.
- † Diffensus nihil aliud est quam conceptus duorum rerum, seu rationum secum pugnantium. n. 17.
- disimilitudo, dissimile.
- † Dissimilitudo fundatur in diuersitate qualitatis. d. 122. num. 2.
- dissimile in diuinis ad essentiam refertur. d. 131. n. 9.
- distancia.
- † Distancia cur in creatis agentibus limitet operationem. d. 189. n. 5.
- † Distancia inter obiecta non representatur per distantiam, quae est inter phantasmatum, sed per aliquod phantasma, quod corpus interiectum inter obiecta representat. d. 18. n. 17.
- † Quantum distancia possit esse maior, & maior in infinitum, non tamen potest esse actu infinita. d. 204. n. 4.
- distinctio, diuisio.
- † Omnem distinctionem aut esse realem, aut rationis, contra Scotum ostenditur. d. 1. n. 25.
- † Quae ante intellectum non sunt idem, etiam si mutuo separari nequeant, realiter distinguuntur ex Arist. & August. constat. ibid.
- † Distinctio eiusdem a seipso quomodo fiat. d. 117. n. 7.
- † Sepe distinctio eiusdem a seipso solum est nominis, & conceptus obiectui operatio, non autem proprie distinctio. n. 7. 9. & d. 21. n. 18.
- † Distingui per intellectum quae indistincta sunt, ex duplici capite prouenit. d. 17. n. 7. 8. & d. 121. n. 7. 18.
- † Frustra diuiditur distinctio in distinctionem rationis & rationis, & rationis. d. 117. n. 8. & d. 121. num. 17. & num. 16.
- † Distinctio rationis sine fundamento fieri nequit. d. 117. n. 9. & d. 121. n. 17.
- † Distinctionis rationis duplex est modus, alter est tanquam duorum formarum, alter tanquam forma, & rei, cuius est forma. d. 120. n. 8.
- † Fundamentum distinctionis rationis non est in re, quae distinguitur, sed in rebus, in quarum sit distinctio, & in nostro modo intelligendi. ibid.
- † Distinctio secundum intentionem quid sit ex sententia Henrici. d. 121. n. 11.
- † Una distinctio rationis potest esse maior alia. d. 121. n. 18.
- † Distinctio rationis, quae unum differt ab alio, sicut commune a particulari, superius ab inferiori, non impedit predicari unum de alio. ibid.
- Nomina distinctio, & distinctum, recte possunt Trinitati tribui. d. 31. n. 9.
- † Quenam sit sufficiens, & adequata ratio distinctionis unius ab alio. d. 142. n. 18. 19.
- † Distinctio rationis multo inferior est quacunque distinctione ex natura rei. d. 148. n. 2.
- † Distinctio rationis per intellectum diuinum fieri nequit. ibid.
- † Distingui seipsum totis quid sit. n. 3.
- † Inter illa quae nec per potentiam absolutam separari possunt, non est illum distinctionis realis fundamentum. d. 17. n. 6. 7.
- † Ad realem duorum distinctionem non satis est diuersa de eis enumerari. n. 9.
- † Rerum diuisio, quaedam a deo solo fit, quaedam ab ipsa

- rerum natura tanquam a causa formali. disputat. 177. num. 21.
- † Distinctionis principia intrinseca sunt rebus, non autem sola dei voluntate. d. 179. n. 7.
- † Quod potest sine alio esse, plus quam ratione ab illo distinguitur. d. 209. n. 21.
- diuersum.
- † Nomen diuersum, secundum communem modum diuersitatem essentiae significat, nisi aliud quid addatur. d. 321. n. 8.
- diuinare.
- diuinare dicitur, qui praescit futura, quasi diuini muneris sit figura praecognoscere. d. 208. n. 3.
- dolor.
- † Dolor in animantibus praeter rationem formalem talis affectus passionem habet, & corpoream commotionem sibi coniunctam. d. 243. n. 1.
- Metaphoricus dolor non potest esse poena. n. 2.
- Dolor est tristitia de malo sibi coniuncto, vel quod existimatur, ut proprium. n. 2.
- Optime potest esse dolor de his, quae sunt contra simplicem complacentiam. ibid.
- † Dolor de qualitate aliqua sensibilis dupliciter in voluntate nostra resultare potest. n. 21. 22.
- † Dolor sensus non diuisio continuus, sed qualitas quaedam est dolorifera corpori impressa. d. 243. n. 15. 21.
- † Dolor qui est in anima ex combustionem corporis, cui est vnica quo ordine in ipsam deriuatur. d. 243. n. 19.
- † Circa sensibilem qualitatem doloriferam nullo modo potest versari spiritus affectu tristitia & doloris. n. 18. 19.
- domus.
- domus iudicii apud Hebraeos quid. d. 118. n. 13.
- donatus.
- Donatus Patropasianam heresim in Africa seminauit. d. 108. num. 2.
- Ab eo Donatiani appellati. ibid.
- donum.
- Donum, quod est proprietas Spiritus sancti, non consistit in actuali relatione, sed in fundamento huius relationis. d. 113. num. 47.
- Ratio doni, cum solum addat supra rationem spiritali ad creaturam relationem, non constituit diuersam notionem. d. 137. n. 21.
- Donum est veluti ratio generica respectu spiritali. ibid.
- Rationem doni ita proprie essentia diuina, sicut quicumque persona posse appropriari, censuit Durandus. d. 153. n. 1. 2.
- † Donatio in quo consistat secundum Aristotelem. n. 4. 6.
- Doni tres acceptiones assignauit S. Thomas, & quae sint. num. 4. 5.
- Ad eum qui donat, & ad eum cui sit donatio respectum habet donum. n. 6.
- Donum solum appellatur, quod natura rationali dari potest. ibid.
- Donum est supra facultatem accipientis. ibid.
- Non tantum donum est id quod a deo donatur, sed quod donari potest, vel ad id deputatum est. ibid.
- Aliud est donum accidenti aliter, & denominatiue, aliud autem quod natura sua, & proprietate substantiali donum est. n. 7. 8.
- Donum denominatiue non solum dici potest de quauis persona diuina, & de essentia dei, sed de quacunque creatura. n. 8.
- Hac acceptione donum sumptum non opus est realiter distinguere a donante. ibid.
- Donum natura sua, & substantialiter proprietas est solius Spiritus sancti. ibid.

Index rerum.

Inter donum, hac acceptione sumptum, & donantem reali distinctione opus est. *ibid.* & d. 170. n. 11.
Ad rationem doni, quod donari aptum est natura sua non sufficit esse amoris essentialiter, sed requiritur esse productum amore. d. 153. n. 10.
Triplicem doni acceptionem, & donatorem tradit etiam Scotus. d. 154. n. 12.
Nominis doni tria significari, docet Caietanus. n. 2.
Aliter assignatur a Caietano significatum nominis doni, quod significatum nominis Spiritus. n. 3.
DUO.
Duo masculine pluralitatem suppositorum denotat neutraliter vero pluralitatem naturarum sine unione aliqua. d. 155. n. 21. & seqq.

durandus.

Peculiarem de divinis processionibus sententiam habuit. d. 111. n. 1. & seqq.
Non multum differt in modo loquendi ab heresi Alogianorum. num. 4.
Inter essentiam Dei, & personam distinctionem ponit ex natura rei. d. 120. n. 14. 15.
Cum durandi sententia pugnat definitio Lateranensis Concilij sub Innocentio III. n. 19.
Durandi opinio de distinctione relationum ab essentia damnata est cum opinione Gilberti. d. 12. n. 1.
Sententia durandi dicentis Patrem, & Filium dici duo Spiritus sancti principia, nota temeritatis inuitur. d. 194. num. 4.

duratio.

† Duratio quæ est transcendens, neque existens, si cui res, & ens. d. 126. n. 13.
† In duratione infinita non debet assignari primum, sed factus est ante quodlibet fuisse aliud. d. 177. n. 18.
† Id quod totum suum esse habet simul, necessario debet habere terminum, in terminum durationis ex ea parte qua incipit. d. 228. n. 44. 45.
† Duratio & permanentia rei permanentis tantum postulat extremum, in quod definit. n. 45.
† Non potest non coexistere temporari successivo, *ibid.*
Vide verbum, Angelorum duratio.

durities.

† Durities secunda qualitas est soli mixtis conveniens. d. 184. n. 10.
† Durities & mollietas non sunt maior aut minor resistentia, sed vere qualitates sensibiles ex Aristotele. n. 12. 13.

E.

Ebion.

Ebionis heresis quæ. d. 109. n. 1.

Ecclesia.

† In Ecclesia Græca Trisagion illud Sanctus Deus, sanctus fortis, & c. cuius causa positum sit. d. 80. n. 16.
Nominibus essentibus abstractis explicari solet Ecclesia originem unius persone ab alia absque ulla divisione dei. d. 152. n. 29.
Quid contra Pelagianos, & Semipelagianos Ecclesia definiat. d. 174. n. 10.
Catholica Ecclesia Magistra est veritatis. d. 230. n. 1.

Eductio.

† Educere aliquid de potentia subiecti quid sit. disp. 174. num. 8.

Effectus.

† Effectus naturales solum possunt nobis Deum ut unum demonstrare. d. 15. n. 9.
† Cur effectus dicatur, etiam si æquiuocus sit, similis sue cause non contra. d. 166. n. 12.
† Licet effectus in causa principali virtutem postulet in-

nitam, non sequitur eam in instrumentis etiam potest. d. 176. n. 3.
† Non solum effectus dicit ordinem ad principium causam, sed ad instrumentum physicum, quo medietate. n. 9.
† Solum refertur effectus ad id, in quo est virtus, scilicet ipsum. n. 12.
† Si effectus ad aliquam causam refertur, non voluntate, sed suapte natura refertur debet. *ibid.*
† Quotiens agens, ac passum idem est, & impulsivum non est, idem potest effectus produci. d. 211. n. 28.
Vide verbum, Causa, creatura, agens.

Electio.

Electio proprie sumpta est unius pre alio dilectio. disp. 219. num. 16.
Solum potest esse inter plura media *ibid.*
Electio sumpta pro libera dilectione dicitur quæcumque voluntas sine singulari qui nullo modo appetitus magis. *ibid.* & d. 234. n. 8.
Etiam electio hoc modo sumpta sola vacat mediocris dilectioni. *ibid.*
Efficax voluntas, si preesse sumatur, est electio. d. 232. n. 7.
De qua electione dixit Aristoteles non esse impossibilem. num. 8.
Ad electionem in nobis tempus requiritur, scilicet in angustia. d. 236. n. 13.
Ex libera electione immutabilitas in voluntate continetur. d. 239. n. 5. 19.

Elementum.

Elementa non agere post diem iudicij nullum erit minaculum. d. 241. n. 13.
Solum necessaria sunt ad generationes, & corruptiones *ibid.*

Eloim.

Nomen Eloim, potentes dicitur Hebraice. disp. 216. num. 29.

Emanatio.

Emanatio actio immanens est. d. 112. n. 11.
Emanationes in divinis sunt relationes in via, scilicet relatione differunt a relationibus. d. 147. n. 27.
Emanationes passivæ ratione oppositionis ad invicem taliter distinguuntur. d. 148. n. 36.
Non conveniunt in aliquo conceptu unius, ut patet a Caietano. n. 6.
Ordine prioris, & posterioris secundum originem distinguuntur emanationes. n. 7.

Ens, esse.

† Enti reali, & rationis non potest dari ratio aliqua communis, bene tamen nomen. d. 14. n. 5.
† Non datur conceptus communis entis in substantia, & accidenti. n. 6. 7.
† Si daretur, univocus esset. n. 7.
† Voce communis entis non significatur modi peculiaris, quibus contrahitur *ibid.*
† Sine ratione entis nulla differentia cogitari potest *ibid.*
† Ens rationis est id, quod solum habet esse, prout obiective est in intellectu. n. 12. 14. & d. 118. n. 3.
† Que veram habent essentiam, quantum solum existant obiective in intellectu, realia entia sunt. disp. 114. num. 2.
† Ens sufficienter dividitur in ens reale, & rationis. d. 116. num. 25.
† Enti creato & increato nihil potest esse commune prout nomen. n. 26.
† Ens rationis fieri nequit a cognoscere rem, ut est in se. d. 118. num. 11.
† Ens predicamentum a transcendit, non secundum unum conceptum sed secundum plures. d. 119. n. 6.

Et sic

Index rerum.

Et solo nomine decem predicamentis est commune. *ibid.* & d. 121. n. 4. & seq.
† Esse à se, & esse ab alio, sunt transcendentia in re, non tamen in nostra consideratione. d. 119. n. 10.
† Esse per se, & esse in alio, eodem modo sunt transcendentia. *ibid.*
† Ens substantia nihil magis expresse significat, quam substantia. d. 121. n. 4.
† Si ratio entis abstraheretur, non posset manere in modis intrinsecis sibi. *ibid.*
† Ens & res valde differunt secundum S. Thomam. d. 122. num. 30.
† Idem esse, & eodem modo denotare formam probabiliter dici potest. n. 31.
† Ens vt ens significatum extra numerum pluralem, & singularem abstrahitur ab vno, & à pluribus. d. 118. num. 9. 11.
† Per vocem esse potest significari ens, non intellecta unitate, vel pluralitate. n. 11.
† Aliis autem nominibus nequit cogitari hoc modo. *ibid.*
† Vbiunque reperitur natura entis simpliciter, necesse est unitatem, vel pluralitatem simpliciter reperiri. d. 155. n. 3.
† Esse in aliquo bifariam contingit, vel secundum se totum, vel secundum partem. d. 169. n. 4.
† Ens supremum est illud, quod ex se ita est, vt non possit non esse, nec alio indiget, vt sit. d. 171. n. 7.
† Ex se nihil potest esse indifferens, vt sit, & non sit. *ibid.*
† Non ens aliud dicitur denominative, aliud essentialiter, & quid utrumque sit. d. 172. n. 3.
† Circa non ens denominative versatur Dei potentia, non tamen circa non ens essentialiter. *ibid.*
† Inter non ens, & ens finitum non est infinita distantia. d. 175. n. 2. 3.
† Ens secundum totam suam communitatem soli Deo tribuitur vt proprie causa. n. 9.
† Esse, & non esse rei sub eodem sunt ordine. *diffut.* 214. num. 20.

Enos.

Filij Enos cur dicti filij Dei. d. 178. n. 1. 14.

Ephesinum Concilium.

Non est contra definitionem Ephesini Concilij, addi particulam filioque symbolo Nicano. d. 146. n. 21.
Si non liceret aliquid addere Ephesino Concilio, damnandum esset Chalcedonense, quod multa addidit symbolo Nicano. *ibid.*

Error, erroneum.

Erroneum directe, & indirecte quid sit secundum Ferrarium. d. 224. n. 10. 11.
Quidquid contra definitionem Concilij directe pugnat, etiamsi in Scriptura non continetur oppositum, erroneum est directe. n. 11.
Error non requiritur in intellectu, vt voluntas peccet. *diff.* 234. n. 12.

Essentia, Essentiale.

Essentia diuina non producit simile in natura tantum, prout est proximum principium per modum obiecti, sed prout est eadem cum intellectu, & ipsum fecundat per identitatem. d. 113. n. 38.
Diuina essentia non includit in suo conceptu attributa, neque è contra. d. 119. n. 4.
Oppositum falso putauit Canariensis. n. 2. 3.
Essentia Dei adhuc sine attributis considerata infinita est, & perfecta in genere substantie. n. 10.
Diuina essentia non potest conferri cum relationibus, sicut ratio analogice significata cum rationibus particularibus. d. 121. n. 5.

Vasquez in I. Partem Tom. II.

Vere est vna tota in multis, non communis ratione, & conceptu, sicut animal in homine, & equo, sed re ipsa. *ibid.*
Eo ipso quod diuina essentia tribus personis concipitur communis, in singulis ratio particularis est concipienda, quæ in suo conceptu non includat essentiam. *ibid.*

Terminus communis est diuina essentia, nec syllogismo expostorio circa personas aptus. n. 6. 14.

Quantumuis abstracta consideretur, in suo conceptu includit non posse communicari supposito alieno. d. 125. num. 11.

Essentia diuina comparatur cum verbo, vt principium per modum obiecti. d. 141. n. 10.

Qui videt diuinam essentiam, necessario simul cognoscat personas. n. 18.

Dei essentia in quarto modo dicendi per se pertinet ad cognitionem notionalem, quia Pater producit filium, tanquam terminus formalis processionis. n. 13 & d. 162. n. 12.

Essentia diuina cur sit obiectum primum per se comparatum ad verbi productionem. d. 143. n. 16.

In rerum essentia magis, & minus est ex doctrina Aristotelis. num. 17.

Si essentia Dei quatenus representans creaturas ad eas referretur realiter, equalis esset vringue comixio ad verbi productionem. d. 143. n. 14.

Essentiam diuinam esse donum Patris respectu Filij, quod sensu dixerit Gabriel. d. 163. n. 3.

Non posse dici donum respectu alicuius persone diuine ex definitione doni aperte conuincitur. n. 3. 4.

Essentie abstracte non conuenit generare, sed in concreto sumptæ. d. 157. n. 8.

Quantumvis dici nequeat, Essentia diuina generat, aut generatur, aut communicat se, si loquatur de essentia in abstracto, recte tamen dicitur, Essentia diuina communicatur. n. 41. & seq.

Que significant notionales alius cur non possint de essentia diuina in abstracto sumpta predicari. n. 43. 44.

Quomodo aliquando possit esse vera talis predicatio. num. 44. 45.

Diuina essentia etiam vt intelligens se, & alia non est fundamentum paternitatis. d. 159. n. 15. 16.

Omnia essentialia notionalibus priora sunt prioritate vniuersalis. d. 160. n. 5.

Si tamen essentialia respiciant notionalia, vt obiecta, notionalibus posteriora sunt secundum rationem. n. 13.

Essentia diuina materie assimilatur, quatenus intelligitur quodammodo in se recipere personalitatem. *diff.* 162. num. 12.

AEque naturaliter est in qualibet persona. d. 164. n. 1.

Per modum substantie dantis esse, & per modum qualitatris, & quantitatis, quo pacto à nobis diuina essentia consideretur. d. 166. n. 1.

Secundum hanc triplicem considerationem in essentia diuina omnes relationes primi generis fundantur. *ibid.*

Esse & essentia, neque in spiritualibus, neque in corporeis realiter distinguuntur. d. 179. n. 4.

In essentia sub esse possibili non est realis inclinatio per modum potentie ad existentiam. d. 182. n. 4.

Est tamen Logica potentia realis, vt sit, & vt non sit actus. *ibid.*

Vide verbum, Ens, & creatum.

Et, particula.

† Particula, &c, vim habet aliquando confundendi terminum, cui coniungitur. d. 149. n. 7.

Heterogeneum.

† Heterogenea ita inter se sunt diuersa, & inæqualis, vt non sola Dei voluntate, sed natura id habeant. d. 177. num. 20. 21.

c

Eua

Index rerum.

Eua.

Eua cur non genita ab Adamo, neque eius sit filia, d. 113. num. 3.

Eucharistia.

In mysterio Eucharistie non sunt fingenda miracula, quae ad illud defendendum nihil praestant. d. 176. n. 35.

Corpus Christi in Eucharistia non potest ab intellectu humano percipi, ut est in se. d. 214. n. 5.

Accidentium Eucharistiae corruptio per combustionem, vel alio modo supernaturalis est, non tamen miraculosa. num. 9. 10.

In Eucharistia est unio corporis, & sanguinis Christi cum diuinitate, & virtus ad sanctificandum recte suscipientes. num. 18.

† Accidentia esse in Eucharistia sine subiecto nihil habet praeter naturale secundum substantiam, sed tantum secundum modum. n. 22. & seq.

† Modus per se existendi accidentium in Eucharistia naturalis ordinis est. n. 23. 24.

Cum modo existendi per se accidentium in Eucharistia duae negationes necessario sunt connexae. n. 24.

Ex his negationibus negatio substantiae prior est modo existendi per se, negatio tamen inhesionis oritur ex ipso modo positio perfectatis. n. 24. 30. 31.

Destructio substantiae in Eucharistia sacramento solum constituitur, ut vera sint consecrationis verba. n. 31.

† Quantitas corporis Christi habens in se partem extrapartem, carens tamen extensione in ordine ad locum est in sacramento Eucharistiae. n. 32.

In Eucharistia corpus Christi est totum in tota speciebus, & totum in qualibet parte illarum. n. 32. 33.

† Modus quo Christus sic existit in Eucharistia, naturalis ordinis est. n. 32. & seq.

† Non caret modo extensionis quantitas in sacramento Eucharistiae, quia indiuisibiliter existit, sed potius indiuisibiliter existit, quia caret modo extensionis cum loco. n. 34.

Recte poterat esse Christus praesens sub Sacramento, & definire substantia panis absque transubstantiatione. num. 35.

Si in corpore Christi sub Sacramento esset modus aliquis, ratione cuius scilicet natura destrueretur substantia panis, ille esset ordinis supernaturalis. n. 38.

Vide verbum, Christus, Consecratio.

Eugenius Papa III.

Canones contra Gilbertum editos à Bernardo non haberi ut regulam fidei iussit. d. 120. n. 11.

Quid contra Gilbertum definiuit. ibid.

Euidencia.

† Euidencia intrinseca rei non potest per principia extrinseca haberi. d. 135. d. 6. 7.

† Ex euidencia antecedentis non inferitur semper consequens euidens, bene tamen verum. n. 7.

Euidencia antecedentis euidenciam generat consequentis, quando consequens, & antecedens ex natura rei conueniuntur. ibid.

† Euidencia in latetante quid sit secundum Caietanum. ibid.

Eunomius.

Eunomius Ariani ingenitum Patrem dicebat, ut significaret nullam in Deo esse generationem. disput. 104. num. 3. 4.

Eunomius Filium Dei esse verbum negabat, & animal esse dicebat. d. 141. n. 2. 4.

Ex, particula.

Particula, ex, rationem primi principij denotare aliqui Patres Graeci putarunt. d. 146. n. 3. 6.

Quid significet apud Anselmum. d. 164. n. 3. 4.

Aliquod principium denotat secundum Augustinum. d. 113. num. 3.

Exire.

Exire & ire solum ille dicitur, qui propria virtute mouetur. d. 194. n. 8.

Existentia.

Existentiam in diuinis dici posse substantiam, sicut in creatis, aliqui dicunt. d. 125. n. 7.

Si esse per se dicat incommunicabilitatem alteri tanquam supposito, existentia in diuinis non facit nisi modo intelligendi naturam diuinam esse per se sine rationibus. num. 9. 10.

Si communis existentia diuinam naturam faciat per se subsistere, non posset non considerari natura diuina in concreto, quoties cum illa existentia consideramus. num. 10.

Quamuis diuina existentia infinita sit, & non permittit naturam diuinam alieno supposito communicari, pot tamen ideo dicenda est communis substantia. n. 11.

Imo etiam si diuinam naturam faceret per se exire, non posset dici communis substantia. n. 11.

Tres existentias diuinas relatas, tresque durationes aliqui ponunt. d. 126. n. 1. 2.

Nullus ex patribus eas concepit. n. 3. 4.

† Existentia a persona differt tanquam genus ab specie ex Ricardo. num. 8.

† Nouus modus existendi non est noua existentia. n. 12.

† Existentia non est transcendens, sicut res & ens. n. 13.

† Non quaecumque actualis entitas existentia est. ibid.

Existentie non aduenit existentia, neque una existit per aliam. n. 14.

Si tres existentie considerentur in diuinis, tres eternitates sine addito auctore essent concedende, non adiectus solum, sed substantia. n. 14. 15.

Extraneum.

† Propositio illa, Intus exites, prohibet extraneum, quo sensu dicatur ab Arist. d. 205. n. 10.

F.

Facies.

Facies pulchra facies Angeli dicitur consistit. d. 211. n. 1.

Facultas.

† Maior est difficultas in facultate, ut operetur, quam ut recipiat species. d. 120. n. 19. 20.

Febricitans.

† In febricitantibus fieri plures appatitiones ex commutatione spirituum, docet Arist. d. 18. n. 12.

Falsitas.

Maior est falsitas in eo, quod est verum Dei non producti, quam in eo, quod est creatura, non esse possibilis. d. 142. n. 17.

† Falsitas in hoc consistit, quod intelligitur res alter, quam est affirmando de illa aliquid esse, quod non est. d. 223. n. 18.

† In cognitione quidditatis non esse falsitatem, quo sensu dixerit Arist. ibid.

† Falsitas secundum Arist. tantum reperitur in compositione, & disuisione. ibid.

Ferrata.

Non docuit Patrem esse sapientem sapientia genita, ut quidam falso putant. d. 142. n. 8.

Creaturarum possibilitatem cognitionem ad verum productionem per se pertinere non docuit Ferrata, quidquid perperam aliqui dicant. d. 143. n. 2.

Fictio.

† Solum contingit fictio in eo, quod obiectum sit praesens. d. 115. n. 4.

Fides.

Index rerum.

Fides.

- Fides nostra lumen naturale augeat, & persevit. fol. r.
In rebus fidei non tantum, quid sentiendum sit, sed quis servandus sit loquendi modus oportet scire. d. 109. n. 22.
Fidei mysteria supra captum naturalis intelligentie sunt, rationi tamen naturali non aduersantur. d. 123. n. 2.
Fidei revelatio non solum est necessaria, ut supernaturalia mysteria cognoscantur, sed ut multae etiam veritates naturales sine errore percipiantur. d. 133. n. 7.
Alicuius mysterij fidem manere, etiam habita demonstratione illius per alienas species, non repugnat. disp. 133. num. 13. 14.
Huius oppositum falso docuit Scotus. ibid.
Mysteriorum fides solum potest esse circa questionem, an est, num. 24.
Contra fidem sentire quis dicatur. d. 138. n. 12.
Fides cur gratia iustificationis, & vita aeterna dicatur. d. 226. n. 7.
Sub fidei velamine nulla est charitas ita firma, ut ab ea quod defecere nequeat. n. 14.
Fides propria est peregrinantium. n. 17.
Non solum vniuersali iudicio, sed etiam singulari, si sub eadem ratione virumque habeatur, contra fidem peccari potest. d. 235. n. 19.
Parati esse debemus rationem reddere fidei quam habemus, si id fieri possit. d. 113. n. 15.

Fieri rei.

- † Fieri rei in rebus creatis aliquando est sola relatio effectus ad causam, aliquando modus medius inter effectum, & causam. d. 63. n. 4.
† Fieri rei distinctum ab effectu si res producta non pendeat ab agente, continuo definit esse, secus si pendeat. n. 4.
† Ut res aliqua dicatur fieri ex aliquo, non opus est, id, ex quo fit, tempore precedere. n. 17.

Figura.

- † Bisariam videri potest, tum quando reuera corpus tali figura est terminatum, tum quando licet non sit figura corporis, quod videtur in ea tamen positione apparere. talis. d. 184. n. 9.
† Figura sensibile commune est. n. 14.
Figura quantitatis est extremum, & terminus. disp. 220. num. 19.

Filiatio.

- Filiatio non est distincta notio à notione imaginis, & vbi. d. 137. n. 9.
Ad processionem filij pertinet filiatio ut proprietas constitutiva personae procedentis. d. 142. n. 23.
Non est ipsa potentia operandi formaliter, nec conditio voluntatis ut eam constituat sub ratione potentiae spirandi. d. 147. n. 34.
Filiatio cur dicatur proprietas constitutiva filij, spiratio vero distinctiva. n. 37.
Realiter distinguuntur ab spiratione passiva, propter coniunctam sibi spirationem activam. n. 40. 41.

Filius.

- Divinitatem filij qui negavit. d. 109. n. 2. & seq.
Huius haeresis auctor quis. n. 1.
Vique ad Rechabedum regem, tempore Leandri, in Hispania duravit haeresis. n. 2.
Ex hac quae fuerint haereses orta. n. 2. & seq.
Filij divinitas Scripturae auctoritate, Patrum testimonio, Conciliorum definitionibus ostenditur à numero 7. vique ad 16.
Licet filius etiam omnia creaverit, Patri tamen appropriatur creatio. n. 21.
Quamvis arboris ramus, cui vulgo filij dicantur, vere tamen filij non sunt. d. 113. n. 7.

Valquez in I Partem Tom. II.

Vex Filius, processionem denotat. d. 110. n. 6.

Ad rationem filij generandi potentiam in eo requiri docuit Maior. d. 113. n. 7.

Filius Dei non dicitur unigenitus, quia vnicè diligitur à Patre, aequè enim diligitur Spiritus sanctus, sed quia vere est, natus filius. n. 12. 13.

Si filius procederet ut similis natura, ex vi suae processionis, quatenus est per intellectum, omnis processio per intellectum esset generatio. n. 31.

De ratione filij est non solum similem in natura produci, sed etiam ut imaginem producentis. n. 34. 44.

Filius Dei non est imago intellectui creato, sed intellectui Patri. num. 42.

Imago substantialis Patris ad representandum producta est Dei filius. n. 45.

Filius eo dicitur magis vel minus perfectus, quo magis vel minus Patrem representat. n. 45.

Filius Dei non est idem cum Patre, quo sensu verum fit. d. 111. n. 6.

Filius eiusdem speciei relatione referri ad Patrem, & matrem existimat Caietanus. d. 153. n. 13. 14.

Licet filius eadem relatione secundum rem ad patrem, & matrem referatur, non tamen eadè est relatio secundum rationem ad virumque ex sancto Thoma. n. 14.

Filius Dei non dicitur habere principium secundum Magistrum, quamvis dicatur esse à principio. disp. 139. num. 3.

Filij generationem esse ab initio quid sit. n. 3.

Filius dici notionale principium non satis ex Scripturae locis probatur. n. 5. & seq.

Filius Dei principium est non ut sensus, sed ut ritus. n. 10. & d. 100. n. 13.

Non dicitur principatus à Patre. d. 139. n. 17.

Auctor est Spiritus sanctus. n. 17. & 18.

Ratio filij Dei analogice convenit verbo, & creaturis. n. 19.

Quo sensu Dei filius dicatur ingenuus, ut vocavit Ignatius. d. 40. n. 5. & 6.

Solus filius proprie dicitur genitus in divinis. n. 8.

Aliqui haeretici Filium Dei esse verbum negarunt. disp. 141. num. 1. & seq.

Sola similitudine procedere ut verbum, docuit Durandus. num. 4. & seq.

Non considerata relatione spiratoris concipi potest filius, antequam intelligamus Spiritum sanctum. disp. 142. num. 20. 22.

Tertia persona non considerata intelligitur Filius Dei Homosuos. n. 22.

Filius secundum quod spirator est, procedit per cognitionem Patris, quatenus terminatur ad notionem spiratoris, & ad Spiritum sanctum. n. 24.

Nomen Filius formaliter significat relationem producti per generationem. d. 144. n. 2.

Filij Dei rationem imaginis appropriari, docuit Durandus. d. 145. n. 2.

Filius dicitur à nonnullis quasi sicut ille. ibid.

Ratio imaginis in divinis proprie soli filio convenit. n. 3.

Non solum Patres Latini, sed Graeci filium, solum imaginem appellant. n. 4.

Filius Dei accepisse à Patre naturam cum potentia eam communicandi, ac propterea proprie esse eius imaginem, existimavit Bonaventura. n. 8.

Filio non convenit ratio imaginis ratione solius essentiae, neque solius proprietatis, sed ratione viri, & verbi, quamvis diversis modo significetur. ibid.

Eadem est proprietas imaginis filij, & verbi, quamvis diversis modo significetur. ibid.

Persona filij scilicet est simplicissima, & talis proprietatis, ut simul sit filius generatione procedens, & opponatur Spiritui sancto. n. 37.

Index rerum.

Filius solum distinguitur realiter ab Spiritu sancto per spir-
rationem secundum nostrum modum concipiendi. num.
38. & 39.
Hac propositio. Filiatio distinguit Filium ab Spiritu
sancto, vera est, secus si addatur particula realiter.
num. 39.
Inter filium Dei & patrem non est ordo originis in actu
sperandi: bene tamen in habendo virtutem spiritalium.
d. 148. n. 10.
Vna intentio est spirandi virtus in filio Dei, & Patre d. 149.
num. 1.
Qua ratione Filius dici possit sapiens sapientia genita, vel
ingenta. d. 151. num. 22. 23.
Missio qua mittitur Filius non est amor substantialiter, sed
est intellectio, ei autem additur amor quasi accidenta-
rie. d. 153. n. 9.
Filius missio non est substantialiter ipsa donatio. ibid.
Licet filius sit amor essentialiter, qua Deus est, non tamen
est productus amor. n. 10.
Dei filius dicitur nobis datus, & natus, dicitur etiam donum
nostrum, non vero filius noster. d. 154. n. 9.
Nomen filius singularitatem vel pluralitatem accipit a
supposito, non a natura. d. 155. n. 3. & 35.
Filius Dei lumen de lumine, gloria de gloria, & Deus de
Deo, & c. dicitur a Patribus, & Ecclesia. d. 157. n. 29
& 30.
Filius esse de substantia Patris in divinis de fide est. ibid.
num. 14.
In hac propositione si particula de, solum referatur ad es-
sentiam, principium denotat formale, seu consubstan-
tiale, si tamen referatur ad Patrem simul denotat prin-
cipium originis. d. 162. n. 4.
De ratione filii est fieri, & generari. d. 163. n. 7.
Vnum esse filium, & non tres filios, vnum Spiritum san-
ctum, & non tres Spiritus sanctos, sola fide, sicut Trini-
tatis mysterium, constare potest. d. 165. n. 11.
In hominis Filius dupliciter dicitur imitari Patrem, d. 166.
num. 2. & 13.
Cur filius dicatur assimilari Patri, & adaequari, non autem
contra. n. 13. & seq.
Filio Dei convenit spirare secundum quod filius & inquirit
tum filius, & per se, non autem eo spirat quo est filius.
d. 168. n. 5.
Quando dicitur Dei filius mitti ab Spiritu sancto, de mis-
sione late, hoc est, de temporali manifestatione, & rel-
legendum d. 170. n. 11.
Cum filio Dei tribuitur ratio idea, non intelligendum est
ipsi soli convenire, sed per appropriationem ei tribui.
d. 176. n. 44.
Hoc sensu intelligendi sunt Patres, qui filio rationem ideam
tribuunt, & dicunt Patri ministrasse in creatione. n. 46.
& 47.
Filius a Patre accepisse potestatem creandi & patrem per
filium fecisse omnia, quomodo explicet Basilus. ibid.
Dei filius secundum divinam naturam nunquam in Scri-
ptura vocatus est Angelus. d. 183. n. 9.
Secundum humanitatem tamen solet dici Angelus, quasi
patris nuntius. ibid.
Non minus est filius, & imago patris, qui impotens est ad
generandum, quam qui alium filium generare potest.
d. 187. n. 21. 22.
Vide verbum, Imago Patris, Spiritus sanctus, Ver-
bum.
Finis.
† Finis, cui, & cuius gratia, non se habent sicut me-
dium, & finis. d. 231. n. 8.
† Finis cui semper coniungitur cum fine, cuius gratia,
& e contra, nec voluntas ad vnum ferri potest, quin

etiam feratur ad aliud. ibid.
Circum finem ultimam duplex error contingere potest. d. 232.
num. 21. 22.
Circumstantia ultimi finis, nempe Dei, non requiritur ad
bonitatem moralem actus. d. 141. n. 5.
Ultimi finis voluntas quomodo dicitur ab aliis personis
voluntatibus participari. d. 241. n. 10. & 11.
Vide verbum, Voluntas.
Flamma.
Flamma est fumus accensus. d. 389. n. 11.
Floreo.
Non significat actionem produciendi flores, sed finem
esse. d. 151. n. 6.
Etiam si flores existerent in arbore ab ea producti non es-
sent, diceretur arbor flores finibus. ibid.
Florentinum Concilium.
In Concilio Florentino composita haec est inter instantem
pro Ecclesia Latina, & Marcum pro Graeca. d. 110.
num. 17.
Solum admittitur in hoc Concilio rationis distinctio inter
personam, & naturam divinam. ibid.
Ab Eugenio IV. contra errorem Graecorum coactum est Flo-
rentinum Concilium. d. 146. n. 5.
Non solum in hoc Concilio, sed etiam in septima synodo
generalis, habetur particula Filioque, quidquid Graeci
dicant. n. 7.
Non bene intelligitur Florentinum Concilium a receptio-
nibus, qui illud contra Socium adducunt. d. 147.
num. 12. 13.
Flumina.
Diviso fluminum non natura sua, sed Dei sola voluntate
facta sunt. d. 177. n. 20.
Fons.
Fons idem est, quod universale principium, unde omnia
profluunt. d. 140. n. 1.
Forma.
† Accidentaria forma non intelligitur prout inexistens sub-
iecto, quam intelligatur compositum ex subiecto, &
forma, sed simul. d. 151. n. 7.
† Forma exercere suum actum, nihil aliud est quam de-
esse subiecto, cui inest. d. 159. n. 6.
† Res, cui forma aliqui communicatur, vere producit,
etiam si forma non producat. d. 162. n. 8.
† Formae causae semper componit id, cuius est causa. d. 171.
num. 8.
† Formae, quae suapte natura per se subsistere nequeunt,
cum in subiecto producuntur non creantur. d. 173.
num. 17.
† Ex eo quod formaliter se habent, diversae productioni-
bus producantur, non colligitur eundem terminum diver-
sis productionibus posse fieri. n. 18.
† Quando produciuntur forma accidentaria extra sub-
iectum, creatio illa non potest separari a termino, neque
e contra. n. 19.
† Modus per se forme accidentariae non produciuntur
actione a productione forma. n. 19. & 20.
† Quando forma creatur terminus creationis non est sola
forma, sed cum modo perfecti actus. n. 20.
† Non produciuntur ens, sed tale ens, quando forma fit in
subiecto. d. 174. n. 8.
† Esse forma, quae produciuntur dependent a subiecto, ut
inest. ibid. & n. 13.
† Omnes accidentariae formae suae naturae, sunt forma-
turales, & substantiales, prout conveniunt rationem suae
apte naturae sunt pendentes a subiecto. n. 9.
† Materiales formae, non prius natura sunt, quam inest
subiecto. n. 9. & 13.

† Quae

Index rerum.

- † Quando forma dicitur esse prior in suo genere, quam totum compositum ex illa, non dicitur prius in se existere & produci, quam totum, sed esse rationem consuetudinem illius. n. 9.
- † Forme accidentarie, & substantiales materiales creari dicuntur, quando extra subiectum sunt. n. 12. & 18.
- † Quando in toto sunt, non dicuntur produci, ut quod sed comproduci eadem productione cum toto, & congenerari. n. 12.
- † Si prius natura forma esset producta quam esset subiecto, proprie diceretur creari, & non educi de potentia subiecti. n. 13.
- † Accidentaria forma, seu substantialis materialis non solum unitur subiecto a causa secunda, sed etiam ab ea secundum essentiam producitur. ibid. & n. 20.
- † Destructio forma accidentarie in subiecto, non est annihilatio. d. 174. n. 14.
- † Forma aliquae subsistentes dicuntur, non quia actu per se sint, & subsistant, sed quia nata sunt per se esse. n. 15.
- † Formas non habere propriam existentiam, sed existere existentia totius saltem est. ibid.
- † Diversa forma diversum effectum formalem efficit. n. 19.
- † Accidentarie forme supernaturales, a causa secunda non producuntur, non quia creantur, sed quia aliorum sunt ordinis. n. 20.
- † Ad informandum forma est prima causa, sicut materia ad recipiendum. n. 44.
- † Non potest forma aliqua assumi ut instrumentum ad informandum, sicut nec materia ad recipiendum. ibid.
- † Cur licet forma possit esse praesens maiori atque maiori materia, non tamen possit maiorem atque maiorem materiam informare. ibid.
- † Omnes aliae forme, praeter animam rationalem, pereunt dissoluta unione. d. 181. n. 15.
- † Causa formalis, cum ab intrinseco effectum praestet, suppleri nequit a Deo. d. 183. n. 5. & 6.
- † Cur duae forme in eadem materia esse nequeunt. d. 193. num. 5. & 6.
- † Ad formam supernaturalem non datur inclinatio naturalis, sed obedientialis capacitas. d. 135. n. 40.
- Vide Anima.
- Forfan.
- † Particula haec a Graecis aliquando usurpatur ad significandam rem certam modestam causam. d. 219. n. 25.
- Quod raro contingit, forsan evenire dicitur. ibid.
- Fortuna.
- † Solum dicitur, quando evenit praeter intentionem rationalis cause. d. 207. n. 10.
- Vide verbum, Causa.
- Fulgentius.
- † Libri de fide ad Petrum, qui inter opera Divi Augustini habetur, creditur verus author. d. 171. n. 4.
- Cur dicat Fulgentius Patrem genuisse alterum non diversum. n. 8.
- Quo sensu Fulgentius dicat de Christo, Passus passionem non sentiens. d. 157. n. 21.
- Futura.
- Ita cognoscuntur a Deo, ut si non essent futura, nulla fieret in Deo mutatio. d. 143. n. 16.
- Futura cognoscuntur scientia visionis, possibilia vero scientia simplici intelligentie. ibid.
- Futura contingentia respectu naturalium causarum dicuntur quoties causa non concurrunt per se, sed per accidens ad effectum. d. 207. n. 11.
- Hac futurorum contingentia, non ex parte modi quo sunt, sed ex parte rei factae, desumenda est. n. 8.
- Ex parte modi quo sunt, necessaria sunt. ibid.
- Valquez in I. Partem Tom. II.

Licet hac futura dicantur contingentia ex se non dicuntur contingentia, id est, incerta veritatis respectu Angelorum. n. 8.

De cognitione futurorum contingentium nihil definitum est in Parisiensi Concilio. n. 9.

Contingentia futura a demonibus praesciri solum ex praesensione aliqua propter loci propinquitatem dixerunt Tertullianus, & Athanasius. n. 10.

Oppositum est verum. ibid.

Futura libera ab Angelis non cognoscuntur donec non praesentia, quamvis eorum habeant species. disp. 108. n. 15. & 16.

Libera futura, dum praesentia sunt, ab Angelo cognoscuntur nulla facta variatione in specie. n. 16.

Vide verbum, Angelorum cognitio.

G.

Gabriel Archangelus.

Gabriel Archangelus mysterium incarnationis beatae Mariae annuntiavit. d. 215. n. 10.

Fortitudo Dei interpretatur. d. 244. n. 3.

Ad quos facit missus. ibid.

Quando dicitur missus ad confortandum Christum, nomine confortationis non intelligitur corroboratio imbecillitatis, sed fortitudinis laus. ibid.

Gabrielem, non ideo vocavit Magnus Gregorius Archangelum, quia tertius esset hierarchie, sed ut magnum Angelum communi vocabulo significaret. n. 10.

Summum Angelum vocavit eundem, non quia supremus esset omnium Angelorum, sed ut suo ordine magnum esset. d. 12.

Cur a Deo Gabriel Angelus dicatur missus, secundum Bernardum. n. 11. & 12.

Gabrielem fuisse de Angelis supremis non asseveranter docet Bernardus. n. 12.

Garcias Loaysa.

Garcias Loaysa Philippi III Magister omnia Hispania Concilia exactissime compilavit. d. 146. n. 15.

Gaudium.

Gaudium de re amissa noviter reperta maius inter homines reputatur, quam gaudium de re diu possessa. d. 290. num. 7.

Gennadius.

Multum sunt Gennadio librum de Ecclesiasticis dogmatibus, & non Augustino. d. 193. n. 4.

Generalissimum praedicamentum.

† Praedicamentorum generalissima seipsum totis differunt. d. 148. n. 3.

Vide verbum, Praedicamentum.

Generatio.

† generatio late sumpta tam inanimatis, quam animatis convenit, secus propria. d. 132. n. 1.

† generatio propria quid. ibid.

† Ex quibus Aristotelis locis generationis definitio ab Scholasticis colligatur. n. 2.

† Exacte generationis definitio elucidatur. n. 3. & seq.

† generationem late sumptam solum definiuit Aristoteles expresse. n. 3.

† generationem presse sumptam definiuit Maior vere, prolixè tamen. n. 6.

† Ad rationem generationis partem refert pluralitas aut unitas principij. n. 19.

Definitioni communi generationis frustra Caietanus addit partem illam ex vi suae processionis. n. 31.

generatio divina solum terminatur ad filiationem, & relationem Verbi in divina essentia in quarto modo dicendi per se. d. 142. n. 22.

Index rerum.

† Quod per generationem producitur, exit ut natum, & eius origo dicitur natiuitas. d. 153. n. 10.
Generationis principium non est essentia in diuinitate, sed persona. d. 159. n. 17.

Ante generationem actualem concipitur persona potens generare. *ibid.*

Generatio actiua, nihil est aliud quam paternitas ut via, passiva autem, filiatio in fieri. n. 39.

† Generationem terminari ad naturam, hoc est, ad formam, docuit Aristoteles. d. 162. n. 12.

† Generationis unisociatio cum genito ex formali termino desinitur. *ibid.*

† Tam accidentium, quam substantiarum generationes, non potuerunt esse ab eterno. d. 176. n. 17.

† Terminus generationis in homine neque est unio, neque forma, sed totum compositum. d. 195. n. 10.

† Viuentium generatio cur per ultimum sui esse definat. d. 229. n. 46.

† Fit in instanti & in parte determinata. *ibid.*

† Generatio non viuentium successus sit secundum successionem dispositionum ad formam producendam. *ibid.*

Generaciones & corruptiones non erunt post diem iudicii. d. 241. n. 13.

Genitum.

In diuinitate nomen Genitum, non significat procedens in vniuersum, quous genere processionis, sed generatione tantum. d. 140. n. 8.

Solum de Filio dici potest. *ibid.*

Nomen Genitum, & ingentum ut sunt notiones, non opponuntur contradictorie. *ibid.*

Si genitum significaret id, quod modo quous procedit, non esset notio Filij. *ibid.*

Genitura.

† Ipsum parturienti actum, & originem significat. d. 113. num. 9.

Genius.

Bonum genus, nulla facta mentione mali, posuit Plato. d. 245. n. 9.

Genus.

† Genus, & differentia, non distincte concipiuntur a cognoscente reia intuitiue. d. 118. n. 14.

† Genus & quodcumque commune predicatum a nobis concipitur ratione similitudinis, que inter plura reperitur. *ibid.*

† Non potest ratio generis communis cogitari, quin etiam rationes particulares apprehendantur, in quarum conceptu non includatur. d. 121. n. 5.

† Genus definiendum est per speciem quo sensu dixerit Porphyrius. d. 159. n. 28.

† Genus & differentia non sunt due res componentes aliquam vniam, sed diuersi conceptus eiusdem rei. d. 179. num. 2.

† Compositio ex genere & differentia non est realis, sed rationis. *ibid.*

† Quod sit huius compositionis fundamentum. *ibid.*

† Non exprimit genus totam naturam rei, sed partem. n. 7.

† Duplex genus, alterum naturale, alterum Logicum distinguunt Henricus. n. 2.

† In materilibus genus sumi a materia, differentiam vero a forma dicunt Thomiste. n. 3. & 4.

† Genus quid rei significat, differentia quale. n. 3.

† Nec genus sumitur a materia, nec differentia a forma, siue proxime, siue remote, siue in compositis rebus, siue in simplicibus. n. 5. & 6.

† Ut genus, & differentia in re aliqua considerentur, non mereremur, & formam singillatim assumere, sed rem totam diuersimode considerare opus est. *ibid.*

† Tam generis conceptus, quam differentie in rebus compositis compositionem habet. num. 6. & disputat. 3. num. 8. 9.

† Genus assimilari materia, & differentiam formam, ex Aristotele, & Porphyrio constat. d. 179. n. 7.

Gigantes.

Gigantes ab Angelis genitos de mulieribus quidam degenerarunt. d. 187. n. 14.

Geniti fuere a filiis Enos ex filiabus Cain. *ibid.*

Gilbertus Porretanus.

Relationes diuinas ab essentia re ipsa differre docuit Gilbertus. d. 114. n. 1.

Non est sequitur Gualteri sententiam de distinctione attributorum, solumque dixit concurrens Deus aliquando pro persona, aliquando pro natura poni. *ibid.* d. 116. n. 4. & d. 120. n. 1.

Personam ex vna parte, & essentiam, atque attributa ex alia realiter distinguit. d. 116. n. 4.

Hanc propositionem, Deus est sua sapientia que sapientia negauit Gilbertus. *ibid.* d. 116. & d. 120. n. 2.

Quis fuerit Gilbertus, & quo tempore. d. 120. n. 1.

Eius doctrina in Concilio Remensi damnata fuit. *ibid.*

Non docuit relationes esse quasi extrinsecas, quia essentie diuine, ut quidam putarunt. *ibid.* & *ibid.* d. 114. num. 1.

Hanc propositionem, Deus est essentia diuina, que sensu negauit. d. 120. n. 2. & 3.

Essentiam diuinam distinguere a persona distinctione rei a re non dixit. n. 6.

Gilbert assertiones que. n. 9.

Huius discipuli relationes diuinas sola ratione distinguere a natura post Concilium Remense docuerunt. n. 12.

Nomine Dei Patrem, aut aliam personam, nomine autem sapientie essentiam intelligebat. d. 116. n. 16.

Deum distinguere a sua sapientia ratione Theologia dixit. num. 18.

Gloria inanis.

Inanis gloria est appetitus immoderatus laudis. *ibid.* d. 231. num. 10.

Gnostici.

Gnostici heretici, id est, scientes dicti a Nicolo heretico, & Carpocrate exorti sunt. d. 171. n. 2.

Duos Deos alterum bonum, alterum malum a seorsum fuerunt Manichaeus, & mundum visibilem a Deo malo esse conditum. *ibid.*

Gotfredus.

Falso imponit Augustino retradisse illam propositionem, Pater, & Filius diligunt se Spiritu sancto. d. 171. num. 1. & 2.

Græci.

Patrem maiorem esse Filio, qui sensu dicunt Græci Patrem. d. 122. n. 14. & 15.

Cur libere nominibus coniunctio, & unio, maneat ad unitatem personarum Trinitatis demonstrandum. d. 131. num. 10.

Non arguerentur falsitatis Græci, si ablata significatione a Filio, maneret unde posset ab Spiritu sancto realiter distinguui. d. 142. n. 19.

Negant Græci Filium esse spiritatorem, & concedunt ipsum esse verbum Patris cum integra Deitatis natura, & sola relatione Filij. n. 22.

Filium esse spiritatorem, contra Græcos quo pacto probent. *ibid.*

Spiritum sanctum esse imaginem, quo sensu natus Patres Græci dicant. d. 145. n. 5.

Spiritum sanctum a solo Patre procedere Quia dixerunt. d. 146. n. 1.

Index rerum.

Huius erroris primus auctor quis fuerit, non satis constat
num. 1. & 2.
Inter Graecos, & Latinos non fuit aliqua questio de Trini-
tate, nisi de processione Spiritus sancti. n. 3.
Error hic Damasceno, Theophylacto, & Euthymio falso ab
aliquibus imputatur. n. 4.
Dialogus sancti Gregorii in suam linguam Graeci transferen-
tes, & particulam, Filioque pratermittentes excusari
possunt. ibid.
Aperto schismate, circa processionem Spiritus sancti tempore
Leonis IX. à Latinis discesserunt Graeci. n. 5.
Vsq[ue] ad nostra tempora perseverat hic error. ibid.
Immerito conqueruntur Graeci symbolo siceno aliquas fuis-
se particulas additas. d. 146. n. 19. 20.
Non minus Tharastum, qui in septima synodo addidit par-
ticulam, Per filium, quam Latinos, qui particulam Fi-
lioque, addiderunt insimulare debent Graeci. n. 21.
Nonnulli ex ipsis immerito negant symbolam, quod dici-
tur Athanasii, ab illo fuisse compositum. n. 22. 23.
Peius errant alij dicentes fuisse Athanasii, sed illud compo-
suisse, dum ebrius esset. n. 23.
Cur Graecorum nonnulli Spiritum sanctum esse à filio, &
ex filio negauerint, concedentes esse per filium, disp. 146.
num. 36.
Si Spiritus sanctus à Patre, & Filio procedat, duo esse prin-
cipia spirantia contra Latinos inferunt Graeci, disp. 149.
num. 1. & 2.

Gratia.

Gratiam esse Sacramentalem, solum est respectus aliquis ra-
tionis. d. 170. n. 17.
Fere omnes antiqui Scholastici Gratiam creati senserunt. d.
174. num. 1. & seqq.
Homines secundum Gratiam creati, quo sensu dicat S. Tho-
mas. num. 4.
Numquam sensu S. Thomas gratiam creati immo oppo-
situm aperte docuit. ibid.
Gratiam de innata potentia animae educi, asserere nihil ha-
bet commune cum Pelagianis. n. 9. & 10.
Gratie productio cur moralis creatio dicatur. n. 10. & 11.
Gratie infusio non minus perficitur virtutem, infinitam quàm
creatio. d. 176. n. 3.
Gratia habitualis supernaturalis est secundum substantiã.
d. 174. n. 8.
Nemo ex propriis viribus ad gratiam disponi potest. d. 228.
num. 3.
Dispositionem ad gratiam varie auctores vident. ibid.
Si gratia iustificationis à primo auxilio aliquam causam
respiceret in illo cui donatur, potius retributio, quam li-
beralitas, aut misericordia diceretur. n. 7.
Vltimam dispositionem ad gratiam habitualement esse ex solo
arbitrio sine errore dici nequit. n. 10.
Ad recipiendam actualem gratiam operantem non est ne-
cessaria alia gratia. n. 12.
Ad consentiendum tamen huic gratiae, opus est cooperante
gratia. ibid.
Consensus quem prestamus gratiae ex auxilio infusus ut ope-
rans est, in libertate nostra est positus. ibid.
Pura natura, & gratia non potest vnicum inflans assignari.
d. 229. n. 6.
Augmentum gratiae meritum simul duratione esse potest cum
ipso augmento. n. 15.
Consensus voluntatis qui est opus gratiae totus est à libero
arbitrio, & totus à gratia non vicissim, sed simul, non
separatim, sed mixtum. n. 23. 24.
Gratia consummata, & non consummata, solum differunt
penes statum viae, & patrie. n. 24.
Sicut impossibile est eodem instanti temporis gratiam ean-

dem esse patriam, & via ita est impossibile eandem gratiam
esse consummatam, & non consummatam. ibid.
Quamvis non repugnet meritum esse simul duratione cum
aliquo premio, repugnat tamen esse simul duratione cum
quouis genere praemij. n. 25.
Etiam de potentia Dei absoluta gratia cum peccato nequit
esse. d. 236. n. 1.
Ad gratiam habitualement nullam ex nobis potest esse dispositio
d. 240. n. 3.
Gratia operans, & praeveniens in sancta cogitatione, & in
motu non deliberato voluntatis consistit. n. 9.
Ordo gratiae quando praetermittit ordinem naturae. d. 224.
num. 6.
Vide Angelorum iustificatio.

Gregorius Magnus.

Quid de distinctione attributorum ab essentia docuerit Ma-
gnus Gregorius. d. 116. n. 15.

Gregorius Nazianzenus.

Omnia quae habet Pater, habet etiam Filius, quo sensu dicat
Nazianzenus. d. 146. n. 32. 34.
Gregorius Nazianzenus sententiam non esse erroneam aper-
te docet Doctor Angelicus. d. 222. n. 11. 12.
Non esse contra Lateranensem Concilium ostenditur. n. 12.

Gregorius Ariminensis.

Falso imponitur Gregorio Ariminensi sententia durandi de
processionibus divinis. d. 111. n. 3.

Gualterus.

Quaratione Dei simplicitatem cum distinctione reali at-
tributorum, ab essentia defendat Gualterus. disput. 1. 6.
num. 13.
Gualteri opinionem errorem esse, manifeste constat ex Re-
mensi Concilio, & ratione qua ibi usus est Bernardus. d.
116. num. 5.
Plane Gualterus Dei simplicitatem subvertit. n. 6. & 7.

H.

Habitus.

Habitus supernaturales cur non possint produci à causa se-
cunda. d. 174. n. 10.
Habitus ab actu semel à potentia elicitio independentem pro-
ducitur respectu voluntatis. d. 211. n. 11. 13.
Cum volumus, habitibus vivimus, non autem actibus. num.
21. 24.
Nihil possunt per se habitus operari, sed tantum cum poten-
tiis, quibus coniunguntur ut principia adiuvantia. ibid.
Habitus, & privatio opposita, eiusdem rationis sunt, & ad
eandem potentiam referuntur. d. 214. n. 20.
Aliter referuntur habitus, & privatio ad sensus externos,
quam ad intellectum. ibid.
Quamvis habitus, & privatio eius sint eiusdem ordinis, si
tamen privatio essentialiter pendeat ex aliquo positivo
supernaturalis ordinis, non poterunt habitus & privatio
ab eadem potentia eodem modo cognosci. n. 28.
Habitus supernaturales, ut homo connaturaliter exerceat
actus supernaturales exiguntur. d. 219. n. 7.
Nullus habitus ad malum inclinans potest creaturae ratio-
nalis libertatem impedire. disput. 446. n. 4. & d. 241.
num. 4.

Heresis cuiusdam clerici Galli.

Vide verbum Anselmus.

Hebraei.

Hebraeis consuetum est plurali vii pro singulari. disp. 108.
num. 10.
Nomen pluralis verbi singulari saepe coniungunt. n. 11.
Pro adiectivis vii solent substantiis in gignendi casu. disp.
150. nu. 16.
Multa nomina propria Dei erant Hebraeis. disputat. 158.
num. 25.

Hermogenes.

Materiam primam fuisse Deo coeternam, & ingentiam sensu Hermogenes. d. 171. n. 8.

Hic, pronomen.

Pronomen Hic, appositivum, & absolute positum, suppositum demonstrat, si amen non afficiat. Directum nominis significatum demonstrabit d. 156. n. 13.

Hierarchia.

Hierarchiam quomodo Dionysius definiat. d. 216. n. 1.
Non solum Hierarchia superior inferiorem illuminat sed in eadem Hierarchia superior ordo in feriorem. ibid.
Tres sunt Angelorum Hierarchia, & in unaquaque tres ordines. ibid.

Quae de coelesti hierarchia Dionysius tradidit, revelatione à Paulo præceptore suo didicit. ibid.

Actio hierarchica in purgatione, & illuminatione consistit. num. 2.

Tres sunt actus hierarchici, illuminare, purgare, perficere, non reipsa distincti, sed formaliter, realiter tamen unus & idem. n. 27.

Hierarchias Angelorum secundam mensuram naturalis perfectionis distribuit Dionysius, & prima nullam esse divisionem testatur. d. 228. n. 6.

Vide Angelorum Hierarchia.

Hieronymus.

Ex Hieronymo nullum potest de summi fundamentum ad asserendum substantiam communem. d. 12. n. 22.

Caelos esse animatos non docuit ex propria, sed ex aliorum sententia. d. 18. n. 4.

Hierusalem.

Hierusalem & civitas Sion in monte sita erat ad septentrionalem plagam, in qua templum arcam testamenti continens positum erat. d. 232. n. 13, 24.

Homiusion.

Homiusion quid significet d. 100. n. 24.

Ab hac voce abstinendum Catholicis est, & quare. n. 27.

Homo.

Si humanitas assumpta à Christo dimitteretur, non fieret alter homo. d. 135. n. 8. & 18.

Naturam hominis directe significat, quidam homo connotat autem personam. n. 17.

Ut unus homo dicatur diversus ab alio non oportet utrum actu esse. num. 19.

Eo ipso quod una humanitas non sit alia, duo homines sunt etiam si quod dicatur esse alius communicatione idiomatum. n. 20, 21.

Non eo ipso, quod in concreto dicuntur plures homines, etiam in concreto unus de alio negandus est. n. 21.

Hic homo, non dicitur quia sit in hoc supposito, sed quia sit hac natura in hoc vel illo supposito. d. 156. n. 6.

Individuum humanitatis, & altitum in concreto, non minus quam divina, cogitatione nostra datur prius personis non. 7.

Licet homo præcedat cogitatione nostra hoc, & illud suppositum particulare, tamen non antecedit suppositum in genere. n. 7.

Per vocem Hic homo, personam ostendi quo sensu dicat Anselmus. n. 14.

Quamvis hominis forma tunc producat, quando generatur persona humana, non tamen producitur ipsa generatione. d. 161. n. 10.

In generatione hominis terminus totalis est humanitas, non vero formalis. ibid.

Homini esse ex anima materia coniuncta procedit. d. 1-4. num. 6.

Homines adorare, ut superiores, non fuit prohibitum in veteri testamento. d. 183. n. 5.

Singulis hominibus cuiuslibet status à natura singulari.

Stodes Angeli sunt deputati. d. 245. n. 7.

Hominem in figuram alicuius bruti transformari quodam fieri potest. d. 1148. n. 14, 15.

Etiā si de facto omnes rerum species homo accipere possit, non esset in eo frustra agens intellectus. d. 199. n. 2.

Cur licet unus Angelus non possit non cognosci ab aliis, tamen unus homo alteri esse cognitus. d. 205. n. 1.

Cur homo summa contingit etiam à compositione libus provenientia certo non cognoscatur. d. 207. n. 6.

Absentiam panis in Eucharistia propria virtute hominis cognoscere nequeunt. d. 219. n. 21.

Ab Angelo homo potest potest illuminari. d. 217. n. 22.

per solam veritatem propositionem homo illuminatur à Angelo. n. 31.

Hominem cur Agricola comparat Aug. in generatione. d. 218. num. 2.

Quamvis homo determinatur aliquando ab obiecta nate, & exiit ante sui considerationem, hæc tamen determinatio in Deum ut auctorem naturæ reuocatur. d. 221. num. 21.

Homini ingenium varium, & inconstantem valde ostendit. d. 240. n. 1.

Premium beatitudinis solum receptum sunt per opera perfectis vita. d. 130. n. 3.

In homine ut rationalis est, nullo modo est inclinatio naturalis ad peccatum. d. 131. n. 40.

Ratione sensus in homine est inclinatio naturalis ad opus, quod accedente consensu libera voluntas, seu peccatum aliquando n. 40.

Omnis homo naturaliter sine desiderat, quo sepius dicitur ab Aristotele. d. 16. n. 11.

Homogenea.

Sola diuisione continui multiplicatur, & distinguatur. d. 177. num. 20.

Homouision.

Nova visa est aliquando hæc vox, & quibus suspecta. d. 100. n. 22, 23.

Apprime explicat doctrinam, quæ de Filij diuinitate Catholica tradit Ecclesia. n. 23.

Non opus est ut qui dicatur alteri hominibus, ambo etiam tertij substantia processisse. ibid.

Homouision, & synouision longe differunt. ibid.

Eandem naturam, & substantiam cum distinctione unus ab alio significat homouision. ibid. & n. 26.

Hæc vox heresis Ariana optime confutatur. n. 25.

Vocem homouision non fuisse receptam ab illis, nihil facit Hilarius. n. 27.

Licet vox hæc in Scriptura non sit, optime significat, quæ Scriptura docet. n. 26.

Hanc vocem Ariani inueniunt primi, non autem Concilium Nicenum. n. 26, 25.

Vox homouision Ariani inuisa. d. 140. n. 12.

Eam ex Scripturis colligere conatur Ambrosius & Quirinus. num. 3.

Honestum.

Circa honestum, non solum potest esse peccatum ex inopinate caritate, sed ex praua etiam aliqua circumstantia. d. 235. n. 11.

Vide verbum Bonum.

Hosius Cordubensis.

Hosius Cordubensis primus occasum delecti controuersæ de voce Hypostasis. d. 124. n. 2.

Humani actus.

Vide Actus humani.

Humilitas.

Humilitas, quid, & an à magnanimitate distinguatur. d. 235. n. 24. & seqq.

Index rerum.

Qua vitia illi opponantur. *ibid.*

Humilitas Christiana Philosophis gentilibus ignota, in quo consistat. n. 27.

Hypostasis.

Magna fuit olim in Ecclesia dissensio de hac voce. *disp.* 124. num. 1. & seqq.

Antiquo tempore liberum videbatur vnicuique vti in sensu Catholico voce Hypostasis, aut pro natura & essentia aut pro persona. n. 2.

Barbaram esse vocem hanc senserunt nonnulli. *ibid.*

Que sint eius significationes. *ibid.*

Nomen hypostasis apud Aristotelem inuenitur ad significandam veritatem nature, & non solum speciem. n. 4.

Quanta sit huius nominis antiquitas n. 4. & 5.

Nomen hypostasis idem quod substantiam putarunt significare Hieronymus & Augustinus. n. 6. & 7.

Eam suspectam habuerunt doctores. n. 7. & d. 125. n. 12.

Non inter Latinos solum, sed inter Græcos etiam controuersum est de nomine hypostasis. d. 124. n. 8.

Recte explicatur à Nyseno, Basilio, & Damasceno discriminē inter voces Hypostasis, & Vtia n. 10.

Idem, quod suppositum, vel persona significari nomine hypostasis ex Patribus & Conciliis probatur. n. 10. 11.

Qui hoc tempore tres substantias Latine aut Græce tres hypostases in Deo negaret erroris notam mereretur. num. 11.

Vnam tantum hypostasim olim concedi ab aliquibus Patribus ex magna nominis dubitatione procedebat. numer. 11. 12. 15.

I.

Idea.

Ratio ideæ relationem rationis in Deo denotat. *disp.* 143. num. 19.

Idem.

Si nomen Idem substantiæ ue sumatur, & masculine positum sit, personam denotat, si neutraliter naturam & essentiam d. 131. n. 6.

† Illius propositionis veritas, quæ sunt eadem vni tertio, &c. & vti eius secundum Aristotelem explicatur. d. 132. n. 5.

† Aliquid idem esse adequatè, aut inadequatè cum alio quid sit. d. 159. n. 39.

Identitas.

† Identitas est inter ea, quæ participant idem esse, nisi participant illud, sicut partes. pag. 6.

Idololatria.

Idololatria est transferre cultum veri Dei in creaturam ipsam Deum habendo, & colendo aliquo religionis actu, d. 231. num. 27.

Iehoua.

Iehoua nomen semhamphoras dictum est, hoc est, nomen expositum. d. 108. n. 8.

Huius nominis expositionem scripsit Rabbini Haccados Antonio consulti Romæ. *ibid.*

Eius mystica significatio dilucide exponitur. n. 18. 19.

Ignis.

Ignis cur natura sua dicatur calefactiuus, etiam si Dei concursu egeat ad calefaciendum d. 182. n. 18. 19.

Si ei negaretur talis concursus, violentum esset non calefacere. num. 19.

Vt flammam accendat, & comburat eget materia quadam exhalationis. d. 189. n. 10. & 11.

† Nimio ignis calore aerem non inflammari secus stupam quid sit in causa n. 11.

Que sit ratio, cur ignis citius calefaciat quandoque partem remotam, quam proximam. n. 13.

† Ignis elementum natura sua efficacissimum est in corpora d. 243. n. 26.

Illapsus.

Esse in aliquo per illapsum est esse in eo ipsum conseruando. d. 193. n. 3.

Nomine illapsus virtus conseruandi alium denotatur. *disp.* 205. n. 4.

Illapsus soli Deo recte tribuitur. *ibid.*

Illuminatio.

Illuminatio non est eadem cum lumine productio. *disp.* 176. num. 12. 13.

Illuminatio secundum S. Thomam, est manifestatio veritatis, quæ ad Deum ducit. d. 216. n. 12.

Perfectior redditur intellectus audientis per illuminationem. *ibid.*

Non omnis loquutio est illuminatio. n. 226. 27.

Illuminatio inter Angelos non contingit circa res, & euentus naturales. n. 21.

Proprie dicitur illuminatio, cum res aliqua peculiari modo proponitur vt melius ab audiente percipiatur. n. 26. 17.

Illuminare, actus est hierarchicus. n. 27. 28.

Omnis illuminatio ad Deum ordinatur, hoc de mysteriis à Deo reuelatis d. 217. n. 10.

Illuminatio, quæ vnus Angelus alium illuminat, non est inuisibilis mysterio. d. 244. n. 15.

Imaginatio.

† Imaginatio aliquid rationis habet, & cum ratione conuenitur, sensus externi non item. d. 140. n. 24.

† Speciem expressam imaginationis cur non esse verbum dixerint quidam. n. 23.

† Species expressa imaginationis verbum est, non tamen species expresse sensuum externorum. n. 23. 24.

† Quæ secundum imaginationem contingunt, non omnibus communiter apparent. d. 183. n. 2.

Secundum quam rationem imaginatio dicatur secretum cordis d. 210. n. 2. & seqq.

† Sola commotio spirituum animalium posse in nobis excitari imaginationem docet Aristoteles. d. 217. n. 12.

† Posse tali commotione ita commoueri hominis imaginationem, vt velit, nolit, egeret de malo, negat Bonauentura sed oppositum videtur certum. n. 14.

Imago.

Ratio imaginis, quæ veram constituit rationem filij optimè saluari potest absque secunditate. d. 13. n. 21. 22.

Aliud est procedere similem in naturam, aliud procedere vt imaginem. n. 40. 43.

Ratio imaginis quo fita sit. n. 41. 43.

Imago dicitur produci ad representandum vel intentione artificis, vel intentione nature. n. 45. & d. 4. n. 13.

Quoties talis procedit vi sua processionis, vt eo ipso representet eum, à quo procedit, sine & intentione nature dicitur produci ad representandum. *ibid.*

Ratio imaginis non consistit in actuali respectu ad intellectum, cui representat, sed in eo quod talis sit natura & proprietatis, vt nata sit ducere intellectum suum in producentis cognitionem. n. 47. 48.

In humanis ex solâ similitudine nature producti cum producente, nascitur ratio imaginis, secus in diuinis. num. 48.

Ratio imaginis non est diuersa notio à filiatione. n. 19.

Imago originem includit ab eo, cuius est imago. *disp.* 142. num. 11.

Non potest idem esse sui ipsius imago. *ibid.*

Ad rationem imaginis sufficit modo intelligibili procedere ab obiecto. n. 16.

Non requiritur obiectum, cuius cognitione procedit prius à parte reiecte. n. 17.

[Imagi-

Index rerum.

† Idem est principium generica, & specifica differentia. ibid.

Individuum.

† Commune quid est substantiis, & accidentibus, & vniuersalius supposito, & persona. d. 123. n. 20.

† Individuum per se subsistens, etiam si materiale sit, perfectiori modo est, quam natura sine illo modo disp. 126. num. 19.

† Nomen individuum secundum intentionem significat ex Durando. d. 127. n. 2.

† Individuum est veluti ratio propria cuiusque rei in ratione entis. d. 230. n. 7.

† Ratio individui in rebus compositis, physice ex materia, & forma componitur. d. 181. n. 9.

Inferior.

† Non recte sequitur multiplicatio quous inferiori etiam multiplicari superius. d. 122. n. 7 & d. 123. n. 15.

Quenam recte dicantur per inferiora multiplicari. d. 131. num. 16.

Infernus.

In inferno vere esse animas damnatorum, de fide est. d. 194. num. 7.

Animam Christi vere ad infernum descendisse fides docet. ibid.

† Ignis inferni non est instrumentum physicum ad aliquam qualitatem producendam in spiritibus. d. 175. n. 32.

Infernus locus reuera est, vbi cruciantur demones. d. 243. num. 1.

Ignem inferni corporeum esse verum est, id tamen ab Ecclesia expresse non est definitum. n. 1.

Ignis inferni nequit assumi ut instrumentum ad imprimendam speciem, aut cogitationem in intellectu Angeli. num. 11.

Infidelitas.

Licet peccatum infidelitatis consumeretur in errore intellectus, requiritur tamen consensus voluntatis disput. 210. num. 10.

Infinitas.

† Infinitas essentie, non est habere omnem perfectionem, sed causam sui non habere. d. 119. n. 10. 28.

† Non est passio entis. n. 28.

Vna tantum est infinitas in diuinis secundum essentiam. d. 122. n. 28.

Alia est infinitas in proprio & peculiari genere, ut infinitas in sapientia. n. 19.

Hac infinitas non conuenit, nec reperitur in relationibus diuinis. ibid.

Infinitas immensitatis quid ibid.

Quid infinitas incomprehensibilitatis. n. 30.

† Infinitas essentie, hoc est carere causa nulli creature potest competere. d. 223. n. 53.

Vide Dei infinitas.

Infinitum.

† Nullum posse esse infinitum actu, etiam per Dei potentiam docuit S. Thom. d. 175. n. 6.

† Dari infinitum versus initium, quod habeat finem, non est absurdum. d. 177. n. 18.

† Infinitum, aliud est diuisione, aliud infinitum extremis secundum Aristotelem. d. 195. n. 27. 28.

† Infinitum diuisione pertransiri potest, non tamen infinitum extremis. ibid.

† Infinita actu, simul cognosci non repugnat. d. 202. n. 6.

Informatio.

† Informatio propria, & naturali virtute debet esse non aliena, d. 175. n. 44.

Ingenitum.

Si ingenitum sit idem quod increatum, vel non procedens

per creationem, non est notio, nec pertinet ad notionem personalem. d. 137. n. 7. 8.

Vox ingenitum, abutebatur Ariani. d. 137. n. 1.

Cur hac vox aliquibus Patribus fuerit suspecta. n. 1. & seqq.

Lam ea videntur non ad essentiam, sed ad modum essentie, & characteristicam Patris proprietatem denotandam. n. 4. & seqq.

Vox Ingenitum in Scriptura non inuenitur. n. 1. 2.

Non significat negationem creationis, nec in potentiam generandi. n. 4. 5.

Nec solum negationem generationis, sed cuiusque processionis. n. 4. 5. 8.

Idem est Ingenitum, quod sui auctorem aut principium non habens. n. 5.

De Filio Dei qua significatione dici possit. ibid.

Nomen Ingenitum, aliter scribi graece cum significat increatum, aliter cum significat nullo modo procedentem, notat Damascenus. n. 6.

Quo sensu Ingenitum dicatur de Spiritu sancto. n. 7. & 8.

Ingenitus, & genitus, non opponuntur contradictorie ut sunt notiones. n. 8.

Solum de Patre dicitur proprie nomen ingenitum. n. 9.

Non significat nomen ingenitum, relationem realem oppositam filiationi, ut quidam putarunt. n. 9.

Ingenitum formaliter, & expresse priuationem significat sine imperfectione tamen. n. 11.

pro materiali significat vniuersale principium omnium processionem, & formalem originem, non tamen principium in vniuersali, & abstracte. n. 12. & seqq.

Negatio, quam significat Ingenitum, non nascitur ex relatione paternitatis, & spirationis simul, sed ex sola paternitate. n. 14.

An ingenitum posituum absolutum, vel relativum significet, non disputarunt Patres. n. 16.

Cur nomen ingenitus, & genitus, non possint ad essentiam, vel ea, quae essentialia sunt referri. n. 16. 17.

Aliquid respectuum significat pro formali nomen ingenitum, secundum Aug. n. 17.

Non solum pro formali, sed pro materiali etiam respectum significat. n. 18.

Non constituit diuersam notionem ratione formalis significati, sed ratione materialis. ibid.

Nomen ingenitus pro notione Patris contrarie opponitur termino genitus. d. 157. n. 21.

Vide verbum Innascibile, innascibilitas.

Inherere.

† Inherere, & adherere respectu accidentis, eandem prorsus rem, scilicet in existentiam eius in subiecto significans. d. 173. n. 9. 10.

Vide verbum Accidens.

Initium.

† Nomen initium communiter denotat principium durationis. d. 136. n. 2.

Non dicitur de Patre, & Filio in diuinis. ibid.

† Initium latiori significatione sumptum, significat idem quod principium, a quo aliud procedit secundum Bonaventuram. ibid.

Nomen initium aliquando significat imitationem, abamentum, primitias, optimum, seu mains. disp. 224. num. 17.

Vide verbum, Principium.

Inobedientia.

Inobedientia specialis consistit in intentione directa non parendi superiori. d. 231. n. 27.

In quantum, particula.

† Particula In quantum, & secundum quod ipsum idem est quod per se, ex Aristotele. d. 157. n. 50.

† Haec

Index rerum.

- † Hac particula speculatiue sumitur quando signat partem aliquam, aut peculiarem naturam subiecti, ratione cuius ei conuenit predicatum, etiam si per accidens conueniat. d. 159. n. 10.
† Reduplicatiue sumitur, quando reperitur subiectum, de quo aliquid dicitur, quod ei per se conuenit aliquo modo dicendi per se, & tunc dicitur nota per se. ibid.

Inspirabilitas.

Cur non sit distincta a filiatione. d. 137. n. 18.

Instantia.

† Instantia incipiunt per primum sui esse, desinunt per ultimum sui esse. d. 229. n. 45.

Vide verbum, Angelorum duratio,

Instrumentum.

† Nullum assumi potest instrumentum physicum ad creatum ex sententia S. Thomae. d. 178. n. 4. 5.

† Etiam si instrumenta naturalia praeuiam habeant operationem, non sequitur omnia instrumenta eam habere. d. 176. n. 4. 5.

Morale instrumentum non est id, quod solum impetrat aliquid, a Deo, sed quod impetrat faciendo aliquid circa rem, in quam effectus a Deo deriuatur. n. 6. 7.

† Morale instrumentum ad creationem, & annihilacionem non potest esse. n. 7.

† Prauiam operationem in instrumento diuerso modo posulat Scotus, quam Thomista. n. 8.

† Prauiam operatio instrumenti, si ex se nihil ad effectum conducit, necessaria non est. n. 48.

† Quid requiratur, ut aliquid sit instrumentum physicum. n. 9.

† Realiter refertur instrumentum physicum ad effectum est causa. ibid.

† Si eleuatio instrumenti sola esset Dei ordinatio, tantum deesset instrumento relatio rationis. n. 13.

† Aliquid assumi ut instrumentum ad sui conseruationem repugnat. n. 14.

† Quinque modis aliquid potest esse instrumentum. num. 24. 25.

† Quaedam instrumenta praeuiam habent operationem, quaedam secus omnia tamen physica sint, aliquid ex se conferunt effectui. ibid.

ad incarnationem nec fuit, nec dari potest instrumentum physicum. n. 32.

† Genus instrumenti solum in efficientibus contingit. num. 44.

† Etiam si aliquid esse possit instrumentum ad creatum, non tamen esse possit ad annihilandum. n. 44. 45.

† Non potest assumi instrumentum, ut physice operetur id, ad quod virtutem inchoatam non habeat. disp. 188. num. 8.

Vide verbum Creatura.

Integritas.

† Integritas, quae ponitur passio entis una est in qualibet re quantuvis composita. d. 122. n. 21.

† Quamuis in creaturis compositis sint plures integritates partiales, non tamen sunt in Deo. n. 22.

Vide verbum, Perfectio, perfectum.

Intellectio.

† Intellectio in Deo est vera verbi productio in nobis non item. pag. 6.

Aliter refertur intellectio in Deo ad rem intellectam, quae solum est obiectum, aliter ad conceptum productum. ibid.

Verbum & intellectio in Deo idem habent esse. ibid.

Prout est adiectiua productio verbi, relate verbo opponitur, & oppositione ipsa realiter ab eo differt. ibid.

Intellectio & volitio sine relatione ad terminum productionis sunt essentiales in diuinis, cum relatione terminales. d. 11. n. 6.

Intellectio, & volitio notionalis, non oriuntur ex consensibus, & falso putauit Henricus. d. 11. n. 4.

Notionalis intellectio supra essentialiter addit relationem productionis ad terminum productionis. n. 10. 11. Sola notionalis intellectio est productiua, & intellectio productiua. n. 12.

† In humanis intellectio non est speciei expressa productiua, sed potius est ipsa speciei expressa, quatenus intellectio nostra informatur. n. 13. & 14.

Si increata notionalis intellectio non distingueretur a verbo, pater esset sapiens genita a sapientia. n. 14.

Notionalis intellectio est verbi productiua in diuinis, unde cognouimus. ibid.

† Creatura intellectio nunquam producit simile in natura. d. 113. n. 35.

Esse diuinum, propria differentia intellectus principis amoris. ibid.

† Non omnis intellectio quantumuis perfecta, verum est, sed ex solum, quae realiter ab intellectu procedit. n. 16.

Intellectio in humanis formaliter est qualitas ipsa expressa in mente, quae res sit intellectui propria. n. 17.

† Deratione intellectus non est productio vitalis, sed solum est aliquid necessarium requisitum ut sit intellectio. num. 20.

† Solum significatur intellectio, ut actio circa obiectum, non autem ut actio circa ipsam qualitatem intus productam. ibid.

† Cur actio grammaticalis dicatur intellectio. ibid.

† Potius significant ordinem ad rem dictam, & intellectam, quam ad rem productam intellectui, & dictam. num. 29.

Non est prior ratione, quam persona producta, intellectus, quae producit personam, sed tantum origine. disp. 141. num. 14.

Notionalis intellectio, quae pater verbum generat, si se complectitur personam spiritus sancti ut cognitam in primo modo dicendi per se, non tamen in quarto modo. num. 21.

† Nulla intellectio etiam supernaturalis fieri potest sine operatione intellectus. d. 176. n. 18.

Intellectio secundum quam rationem dicatur sanctum creatum. d. 219. n. 2. & seq.

† Non potest omnino ab extrinseco intellectui injungi. d. 211. n. 8.

† Vnitatis intellectus est unitate principii defuncti. num. 17.

† Non est prior natura intellectus obiecti, circa quod versatur. d. 229. n. 17.

† Cur haec actiones intellectus, & voluntatis grammaticales dicantur. ibid.

† Intellectiones per primum non esse desinunt, & per primum esse incipiunt, nec possunt tempore alium non coexistere. n. 47.

Rationem diuini posse esse differentiam extrinsecam intellectus in suo genere, contra Caudanum ostendunt. d. 113. n. 35.

Intellectus.

† Intellectus exprimens in se rem similitudinem, eandem se trahit, voluntas vero trahitur a rebus. pag. 8.

Intellectus, & voluntas non distinguuntur in Deo definitione. d. 111. n. 6.

† Quo pacto dicatur intellectus agens, & patiens secundum Henricum. d. 112. n. 2.

† Non

Index rerum.

- † Non minus noster intellectus in priori actu opera vite exercet a principio intrinseco, quam in posteriori. num. 3.
- † Notitia per intellectum producta, cur partim dicatur ex Augustino. d. 113. n. 17.
- † Negationem, aut privationem a nostro intellectu concipi in hoc statu per modum substantie, aut qualitatibus, ex naturali modo concipiendi oritur. d. 113. n. 15.
- † Relationem rationis facit intellectus noster in hoc statu, non tamen substantiam, aut qualitatem rationis. n. 16.
- † Formare potest & fingere intellectus aliquid quod non est, voluntas vero non item. d. 113. n. 4.
- † Qualitate a se producta facit intellectus obiectum sibi præsens, voluntas vero non item. ibid.
- † Non solum in intellectu est cognitio, sed res cognita. d. 117. n. 2.
- † Quamvis non possit quod indivisum est, realiter dividi per intellectum, bene tamen potest denominari divisum, & distinctum. n. 7.
- † Quæ indistincta sunt res ipsa, distinguuntur per intellectum, unde proveniunt. n. 7. & d. 119. n. 10. 11. & seq.
- † Res ex se indistincta, non potest cognosci ab intellectu per modum plurimum si cognoscatur prout est in se. n. 7. 8. 19. & d. 218. n. 10.
- † Ut intellectus res distinguat, ei debent obijci res distinctæ. d. 118. n. 10.
- † Non ita se habet res in essendo, quando solum distinguuntur per intellectum, ac intellectus in intelligendo. d. 121. num. 18.
- Intellectus sine habitu luminis gloriæ cum suo auxilio ad visionem comparatur cum Deo, sicut instrumentum cum causa principali. d. 176. n. 3.
- Non est negandum intellectum esse propriam, & principalem causam partialem ad producendam rationem aliquam in visione Dei, quamquam aliquantulum dici possit instrumentum. n. 26.
- Verum intellectus respectu visionis Dei dici debeat instrumentum absolute, ac principalem causam, vocum est levis dissensio. ibid.
- † Intellectum omnia fieri per species quas accipit docet Aristoteles. d. 199. n. 2.
- † Agens intellectus, indigentiam specierum supponit in eo in quo est, quamvis ab extrinseco recipiat naturam suam. num. 4.
- † Non dicitur ab Aristotele intellectus possibilis, quia recipiat speciem impressam, sed respectu intellectus quam in se recipit. n. 5.
- † In humano intellectu sensibus alligato, & in ipsis sensibus, esse rerum similitudines experientia constat. d. 220. n. 7.
- † Intellectus agens, non potest determinari a rebus ut a materia, quia nihil circa eas operatur neque ut ab obiecto quia non sunt obiectum illius. d. 201. n. 7.
- † Perfectior intellectus cum aequali specie naturali perfectius intelligit. d. 203. n. 3.
- † Intellectus noster in hac vita essentiam animæ per species intelligit. d. 204. n. 7.
- † Si in modo intelligendi non penderet intellectus noster a sensibus, substantiam animæ, & res alias sine speciebus intelligeret. ibid.
- † Si principium determinans intellectum ad cognitionem per modum efficientis, creatum sit, ipsi debet inhxere. n. 9. 12.
- † Non videt rem quam cognoscit, intellectus in specie tanquam in speculo. d. 218. n. 6.
- † Actus intellectus non potest ut est in se cognosci, quin etiam cognoscatur quo pacto circa obiectum versetur intellectus. d. 209. n. 15.
- † In hoc statu non percipit intellectus noster habitus, & species, quas in se habet proprio conceptu, sed per discursum ex sensibilibus. n. 40. 41.
- † Specie intelligibili instructus intellectus tantum est sufficiens principium producendi cognitionem in se, & non in alio. d. 210. n. 16.
- † Non minus actu proprio cognoscit intellectus negationem entis, quam ipsum ens. d. 214. n. 20.
- † Non solum cessat in cognitione unius rei intellectus noster, quia impediatur alterius rei cognitione, sed quia voluntas vult ab ea cessare. d. 219. n. 8.
- † Quicumque intellectus proprio, & quidditativo concepta cognoscens aliquid, non videtur discursus. disp. 222. num. 12.
- † Creatus intellectus talis naturæ est ut nunc unum efficiat proponat, nunc aliud. d. 239. n. 22.
- † Ad primam cognitionem a Deo determinatur. disp. 240. num. 3. 4.
- † Intellectus propria causa est visionis Dei, secundum rationem intellectionis, & vitalis. d. 176. n. 21.
- † Ideo creatus intellectus elevari potest ad videndum Deum, quia Deus intra latitudinem obiecti proprii eius continetur. d. 243. n. 18. 19.
- † Unde colligi potest Deum intra latitudinem obiecti intellectus contineri. ibid.
- Intelligere.
- † Intelligere ita ab specie intelligibili procedere, sicut esse alicuius rei manat a forma ipsius, putat, sed falso Cuietanus. pag. 6.
- † Nihil aliud est intelligere, quam intellectum, actuali rei similitudine informari. d. 140. n. 17.
- † Si intelligere esset producere, aut saltem directe includeret producere, quidquid diceretur intelligi, diceretur produci. n. 18.
- † Ad intelligendum non est necessaria loci propinquitas cum re intellecta. d. 209. n. 8.
- Intelligibile.
- † Solo nomine refertur ad intellectum. d. 123. n. 16.
- Intentio.
- † Quamvis intentio unius forme possit efficienter provenire ab alia diversæ speciei, non tamen formaliter. d. 216. n. 19.
- Sola intentio non potest tribuere primam malitiam, sed potest tantum augere potest. disp. 232. n. 9. & d. 235. n. 11. 12.
- Invidia.
- Peccatum invidia est contra humilitatem. disput. 237. num. 27.
- Ex superbia nascitur n. 28.
- Invidia esse potest tristitia de bono alieno, etiam si illud, qui tristatur, non sibi appetat. d. 33. n. 2.
- Ioachim.
- Ioachim Abbas quis. d. 110. n. 19.
- Eius sententia damnata est in Concilio Lateranensi sub Innocentio. III. ibid.
- Damnatur etiam in eodem Concilio quo Ioachim impo-
nebat Magistro sententiarum. ibid.
- Falso imposuit Magistro, ipsum quaternitatem concessisse in divinis. d. 138. n. 2. 3.
- Ioannes Baptista.
- Ioannes Baptista cur Angelus a Deo vocatus. disput. 178. num. 1.
- Ioannes Evangelista.
- Ioannis Evangelium non recipiebant Sabelliani, neque Eunomius. d. 141. n. 2. 3.
- Ioannes Evangelista, cur prius ab Angelis quam a Christo pacem deprecatus sit. d. 244. n. 13. 14.

Index rerum.

Ioannes PP.

Non negavit Angelos charitatem habuisse, sed tantum dixit, vel illam non habere, vel non potuisse retinere, & conservare. d. 127. n. 15. 16.

Ioannes Theologus.

Pro eodem usurpavit in Florentino Concilio existentiam, hypostasim, & subsistentiam. d. 126. n. 10.

Iosephus.

Ad Iosephum virum Virginis, & Christi nutritium, Gabriel Angelus in somnis fuit missus. d. 144. n. 3.

Ira.

De ratione formali ira solum est appetitus vindicta ortus ex damno, quod quis ab alio passus est. d. 231. n. 29.

Irenaeus.

Cum Irenaeus inquit ex scientia Cerdonis heretici, duos esse Deos, alterum iustum, alterum bonum, nomine iusti sequum, & severum intelligit. d. 171. n. 4.

Iris.

† Colores, qui in iride apparent, tantum sunt lax quae taliter disposita, ita natura sua apparet. d. 184. n. 6.

Isaias.

Isaias non vidit Seraphinam, a quo purgatus est igne, visu corporeo, sed in spiritu tantum. d. 244. n. 13.

Iudaei.

Ad confutandum Trinitatis mysterium, facile persuaderi possunt Iudaei, ex veteri testamento. d. 108. n. 6.

Iudicium generale.

Post diem iudicii non erunt generationes, neque corruptiones. d. 241. n. 13.

Iudicium intellectus.

† Iudicium intellectus esse qualitatem quandam compositam physice ex pluribus, falso docent nonnulli. d. 121. num. 12. & seq.

† Intellectus iudicium, duo sunt conceptus, quibus obiecta concipiuntur, non absolute, sed unum relate ad aliud, hoc est, vel tanquam conveniens, vel tanquam disconveniens. num. 15.

Ad plenum, & perfectum iudicium, non obstat impotentia peccandi. d. 236. n. 16.

Vide verbum, Compositio intellectus.

Iustificatio.

Iustificatio nostra creatio moralis est, non physica, & naturalis. d. 172. n. 1. & d. 174. n. 10. 11.

Vide verbum, Iustificatio Angelorum.

K.

Kataphrygae.

Qui fuerint Kataphrygae, & quae eorum haeresis disp. 108. num. 3.

Kata Aeschinem.

Kata Aeschinem, qui fuerint, & quae eorum haeresis. ibid.

L.

Lactantius.

Cum merito dixerit Lactantius, patrem, & Filium non secernimus. d. 131. n. 3.

Deum singularem appellabat. n. 18.

Lamia.

Ea, quae Lamia referunt se vidisse, solum secundum imaginationem vi plurimum apparuisse, ex Concilio Anagyranoprobat. d. 184. n. 2. & 15.

Ma, quae narrant vere, eis opera demonum aliquando apparent. n. 15. 16.

Lateranense Concilium.

In Lateranensi Concilio, sententia Iohannis, & quid Magistro imponebat, damnata sunt sub Innocentio tertio. d. 120. n. 19. & d. 138. n. 2.

Quando Concilium Lateranense dicitur, cum ratione esse immortalem, de morte & resurrectione loquitur. d. 128. n. 18.

Nihil definitur de momento creationis Angelorum Lateranense Concilio, d. 234. n. 14. & seq.

Contra errorem Origenis de corporum creatione, nihil definitur Lateranense Concilio, ut ex summa Caesari. n. 17. 18.

Si particula Simul, quae Concilium videri docet, temporis durationem vi concedit Caietano, non possit negari esse dogma fidei Angelis simul cum rebus corporeis fuisse creatos. ibid.

particula Simul in praedicta definitione, idem est, ut patet. n. 18.

† Solum definitur Concilium omnem creaturam fuisse in tempore a Deo factam. n. 18. 19.

† Non intellexit Lateranense Concilium nomine temporis, durationem motus corporis cessare. n. 19.

Laurentius Valla.

Contra usum patrum, & Conciliorum, perfonam significare qualitatem designat. d. 126. num. 17. 18.

Laus.

Laus actus est intellectus non voluntatis. d. 211. n. 344.

Legio.

Legio continet sex millia sexcenta sexaginta sex. d. 176. num. 11.

Leo primus.

Nec singularitatem Deo, nec divinitatem audiri conulare Leo primus. d. 131. n. 8.

Eius epistola decima, recitata in Concilio Chalcedonensi, cui pariter illius Genalis diffinitio. 5.

Leo tertius.

Symbolum Constantinopolitanum, sine illo addimento Filioque, in tabella argentea in altari apostolorum eum servasse, non derogat praedicto additamento. d. 146. n. 1. 22.

Leviathan.

Leviathan, certe manus significat, aut aliquod genus pium. d. 224. n. 27.

Lex.

Cum volumine dicta d. 108. n. 8.
Lex Evangelica in hoc praestat antiquae, quod in ea verbum dignum est apparere in propria carne. d. 181. num. 9.

Libertas.

Operationis libertatem in eo consistere, ut quis cogitet, & delectabiliter operetur etiam si necessitas, false autem mat Scotus. d. 161. n. 56.

Libertas alia est contradictionis, alia contrarietatis, & quod utraque n. 9.

Non consistit libertas in eo solum, ut agens ex cognitione, & forma apprehensa a principio interno determinetur ad actum. ibid.

Optime potest esse libertas natura sine illitate ad peccandum. d. 2. n. 1. 14.

Libertas ad peccandum ex alio capite oritur, quam libertas natura. ibid.

Libertas natura sine illitate ad peccandum solum potest esse suapte natura in eo, cuius voluntas est ipsa regula operationis. n. 14.

Voluntatis libertas radicem habet in indifferentia intellectus, & rationis. n. 18.

Ad libertatem in operando non opus est voluntatem praecedere tempore, sed sufficit, si prius natura et se indifferens sit. d. 236. n. 12.

Libertum.

Index rerum.

Liberum.

- † Quomodo liberum distinguatur à naturali secundum Scotum. d. 161. n. 5.
Liberum dicitur quod indifferens est ad utrumlibet. num. 8.
Liberum à coactione, & naturale non pugnant. ibid.
† Naturale, & liberum non sunt differentie potentiarum, sed eidem potentia conuenire possunt. n. 8.
Quomodo differant ex Augustino. n. 10.

Lingua.

- Lingua eloquentissima, Angelorum lingua dici consuevit. d. 211. n. 2.

Locus.

- † Res in duobus locis existens non habet duo esse substantialia, nec duabus substantialibus actionibus potest produci. d. 176. n. 36.
† In diuersis locis, idem posse bis, aut ter produci, est impossibile. ibid.
† Bisariam contingit esse in loco, circumscriptiue scilicet, & simpliciter, alias definitiue. d. 187. n. 5.
† Esse in loco circumscriptiue quid sit, & quid esse definitiue. ibid. & d. 118. n. 27. 28.
† Vno loco definiti, idem est apud Patres quod in vno loco tantum esse, siue magnus, siue parvus sit locus. d. 190. num. 9.
† Locus pro materiali quid, & quid pro formali. d. 193. num. 9.
† Inter duo loca determinata, non potest esse interuallum infinitum. d. 212. n. 4.
Vide verbum, Corpus, & Angelorum locus.

Locutio.

- † Locutio, quæ operatio vitalis est, non est in viuente, sed in aere recipitur. d. 186. n. 2.
† Sonus est in aere editus ab homine, cum imaginatione ad significandum. n. 5.
† Brutus competere nequit locutio, quanquam possint edere voces. ibid.
† Locutio corporalis secundum substantiam fieri potest ab Angelo, non tamen secundum modum peculiarem quo fit à viuente. ibid.
† Loqui proprie non est facere ut alias intelligat rem quam loquens intelligit, sed facere ut audiens intelligat loquentem id in mente habere. d. 211.
† Locutio non est actus voluntatis sed intellectus exprimentis aliquid. n. 44.
† Expressio, & significatio sunt de ratione locutionis. ibid.
† In qualibet locutione, sine quâ quis sibi loquitur, vel alteri, reperitur expressa similitudo rei alicuius & res expressa, & significata. n. 51.
† Alicui loqui non est manifestum esse illi conceptum nostrum, sed signo aliquo ei exprimere quid nos habemus in corde. d. 211. n. 5.
† Non solum consistit locutio in expressione secreti cordis, sed oportet ut hac expressio ad aliquem dirigatur. num. 65. 66.
† Locutio ad alterum fieri potest per modum imperij orationis, narrationis simplicis, aut doctrina. n. 66.
† Optime locutio esse potest de iis, quæ alteri nota sunt. num. 67.
† Ut quis ad plures loquatur, non opus est voluntatem ad singulos ordinari, sed sufficit confuse in omnes ferri. ibid.
† Ut quis dicatur cum alio loqui, non satis est si ab eo audiatur, sed opus est, ut ad eum dirigat sermonem. d. 213. num. 7.
Vasquez in I. Partem Tom. II.

- † Non omnis locutio est illuminatio, bene tamen è contra. d. 216. n. 22.

Vide Angelorum locutio, illuminatio.

Lucifer.

- Lucifer stella est matutina, quæ claritate ceteris antecellit: diciturque nuntius auroræ. d. 232. n. 23.
Luciferum fuisse supremum inter omnes Angelos, solum Patrum autoritate est probabile. d. 237. n. 2. & 3.
Vide verbum, Angelus daemon.
Ludouicus de Parmo.
Sicilie fuit Apostolicus inquisitor. d. 123. n. 12.
Non obscure ostendit opera Raymundi non esse prohibita. ibid.

Lullius.

Vide verbum, Raymundus.

Lumen, Lumen gloriæ.

- † Lumen productum non refertur eadem relatione dependentia ad vnum luminosum, & ad aliud. d. 176. num. 11. 12.
† Lumen non est idem cum illuminatione. ibid.
† Lumen in aere productum esse similitudinem luminis, quod est in corpore luminoso, sensu Durand. d. 200. num. 2.
† Lumen, & tenebræ ad visum referuntur, sed nihil circa tenebras operatur visus. d. 214. n. 20.
Posto semel lumine gloriæ, necessario sequuntur operationes visionis Dei, dilectionis, & delectationis. diff. 2. 9. num. 22. 23.
Lumen gloriæ nulli creaturæ esse potest connaturale. d. 231. num. 20. 21.
Etiam si lumen gloriæ alicui creaturæ posset esse connaturale, non sequeretur illam non posse peccare. n. 21.

Lutherus.

- Filij æqualitatem cum patre negauit, d. 109. n. 4.
Vocem Homousion, quam habuerit inuisam. ibid.
Falso imponit Hieronymi vocem Homousion exosam cum habuisse. n. 5.

Lux.

- † Si lux conservaretur absente sole, idem omnino effectus naturaliter fieret. d. 109. n. 10.
† Lucem in oculo existentem per seipsam videri docuit S. Thom. d. 205. n. 11.
† Lux in oculo existens nequaquam videri potest. ibid.
Luxuria.
Luxuria est delectatio in venereis. d. 232. n. 10.

M.

Macedonius.

- Macedonius Constantinopolitanus Episcopus Semiarianorum dux fuit. d. 109. n. 3.
Quo tempore fuerit, & quam docuerit hæresin. disput. 110. num. 1.
Non docuit Spiritum sanctum ex filio Dei, & ex matre processisse. ibid.
Spiritus sanctum à Filio procedere dicebat, & à patre separabat. d. 146. n. 12.
Non fuit erroris Græcorum author. ibid.

Magnanimitas.

- Magnanimitas quid, & an ab humilitate distinguatur. d. 235. n. 24. & seq.
Quæ vitia ei opponantur. ibid.
Vide verbum, Humilitas, Superbia.

Magnes.

- Virtutem suam immittit in ferrum, non solum per aerem, sed per lignum. d. 89. n. 14.
† Non tamen attrahit aerem, aut lignum, quamuis ferrum attrahat, & quæ sit eius ratio. ibid.

Index rerum.

Maius.

Maius, vel minus bifariam accipi possunt. d. 127. n. 10.
Maius vel minus, non sunt tribuenda Trinitati sine addito.
num. 12.
Illa propositio, Qui potest maius, potest minus, intelligenda est in eis, quae sunt eiusdem ordinis. d. 214. num. 17.

Malum.

Malum, aliud est morale, aliud naturale. disputat. 177. num. 12.
Naturale malum, aliud est in se, & absolute, aliud respectu alterius. ibid.
Malum moraliter illud est, quod naturae rationali. ut rationalis est, disconuenit. d. 231. n. 16.
Bifariam potest aliquid esse malum alicui, aut reipsa sine ulla cognitione & tristitia, aut quatenus sentitur & cognoscitur, cognitumque tristitiam affert. d. 235. n. 4. & 5.

Manichaeus, Manichaei.

Duos posuit Deos Manichaeus, alterum bonum, alterum malum, ingenitos, coeternos, & sibi inuicem contrarios. n. 4.
Quaedam à Deo bono, quaedam autem à malo esse dicebat. ibid.
Nunquam dixit Manichaeus actus, aut qualitates esse malas, sed solum id de substantiis asseruit. disputat. 177. num. 22.
Verbum Dei non verum corpus, sed solum phantasma asumpsisse dixit. d. 183. n. 5.
Manichaeus demonem malum esse secundum substantiam asserbat. d. 235. n. 19.

Manifestatio.

Nomine manifestationis processionem aeternam significari, probat ex Patribus Beffarion. d. 146. n. 29.

Marius Victorinus.

Quid de attributorum distinctione ab essentia sentiat Marius Victorinus. d. 116. n. 15.

Materia prima.

† Materiam primam ingenitam, & Deo coeternam sensit Plato, & aliqui alij Philosophi. d. 151. n. 8. & d. 177. num. 1.
† Materiam primam ex nihilo à Deo fuisse factam initio temporis, de fide est, & lumine etiam naturali. disputat. d. 171. n. 10.
† Materia prima potius conuenit priuatio, quam forma. d. 172. n. 3.
† Nec materia radix est omnis potentiae, nec forma totius actus. d. 179. n. 9.
† Non potest materia prima alio modo produci, quam per creationem. d. 178. n. 19.
† Si materia haberet esse per formam, quodlibet agens naturale introducens formam attingeret conseruationem, aut productionem materiae. ibid.
† à solo Deo fieri potest materia prima. n. 20.
† Licet materia prima in suo esse non pendeat à forma, tamen neque sine illa potest produci, neque conseruari naturaliter. num. 22. bene tamen de potentia Dei absolute. n. 23.
† Rem vnam esse, quae habet vnam materiam primam, quo sensu dixerit Aristoteles. d. 181. n. 10.

Mathematicus.

† Mathematici non definiunt dimidium per suum correlatum duplum, sed per id quod bis reddit totum. d. 159. n. 25.

Maximilla.

Quae fuerit Maximilla. d. 108. n. 2.

Maximus.

Quo sensu negauerit Maximus, Filium esse eandem & ipsum Spiritus sancti. d. 146. n. 36. 37.

Medium.

† Medium aliud esse participans extrema, aliud non participans, docet Scotus, & quid vtrumque. disputat. 191. num. 2. 3.
† Medij resistentia non innat ad sacrosanctam materiam, quamuis per accidentem ex maiori, vel minori resistentia proueniat maior, vel minor velocitas in motu. d. 195. num. 9. 10.

Melanchthon.

Filij aequalitatem cum Patre negauit Melanchthon. d. 104. num. 5.

Memoria.

† Ex sola memoria non potest generari euidencia rei in se. d. 133. n. 8.
† Memoria, seu recordatio est rei praeterita, & prius cognitione confectio. d. 208. n. 19.
† Memoria non solum est passus intelligentis, sed sentiens etiam secundum Aristotelem. ibid.
† Non necessario memoria sit per speciem cognitionis praeterita sed sufficit cognitio rei praeterita cum ipsa circumstantiis. n. 19. 20.

Mendacium.

Primum mendacium à diabolo tractatum, & dictum est in mundo. d. 227. n. 10.

Mercurius Trismegistus.

Mercurij Trismegisti testimonium de mystico Trinitatis extrat. d. 132. n. 23.
Aliud est testimonium de eodem mysterio, quatenus in eius libro modo non reperiatur, communis tamen haberi non debet. n. 34.
Mercurius dicitur in Aegypto eductus à Moysi, non quia ab ipso audierit, sed quia scriptura, quam Moysi scripsit, eductus est. n. 9.

Meritum.

Ratio meriti solum charitati, & bonis operibus in via salutis conuenit. d. 226. n. 6.
Omne nostrum meritum initium sumit ex Dei cognitione. num. 7.
Quod ex meritis conceditur, dicendum est, non concessum iri, si merita non fuissent futura. d. 229. n. 7.
Principium meriti non potest cadere sub merito. num. 7. 10. 19.
Idem non potest esse meritum sui ipsius. n. 7.
Ad veram & perfectam rationem meriti non est magisteria promissio, nec pactum aut acceptatio. n. 8. 15. & d. 235. num. 19.
Ad rationem meriti libertas requiritur aliqua, non tamen libertas peccandi. d. 229. n. 14.
Si peccandi libertas ad rationem meriti requiritur, non potuisset Christus aliquam meriti operibus participare. ibid.
Obiectum non potest cadere sub merito actionis, quia circa illud versatur. n. 17.
Meritum, & premium in vniuersa sua distinguuntur ex natura rei. n. 18.
Vt aliquod opus mereatur de condigno vitam aeternam, necesse est, procedat ab homine iusto. n. 22.
Quae necessario ex aliquo sequuntur, non dantur ex merito. n. 22. 23.
Eadem prorsus requiruntur ad continuandum meritum antiquum, & ad nouum meritum. n. 28. 29.
Meritum ad gratiam, etiam congruum non est mercedum ex propriis viribus. n. 36.

Quod

Index rerum.

Quando dicitur rationem meriti consequi bonitatem aut malitiam operis, intelligendum est in via, & in agone. d. 235. n. 20.

Metangismonitæ.

Metangismonitæ, qui, quo tempore, & quam heresim do-
cuerint, d. 109. n. 4.

Michael.

Michael in adiutorium populi Dei missus de primis Ange-
lis esse dicitur in Scriptura. d. 244. n. 2.

Mineralia.

† Mineralia cum densam materiam possident neque in
aëre, neque in aqua generari queunt. d. 189. n. 9.

Miraculosum.

Miraculosum dicitur, quod raro evenit, siue naturale, siue
supernaturale sit, secus si frequenter contingat, quamvis
sit supernaturale. d. 214. n. 10.

Miracula præter naturam ordinem, ad confirmationem fidei
sunt. d. 244. n. 6.

Misericordia.

Semper iustitiam misericordia, & contra in omni effe-
ctu comitatur. d. 117. n. 1.

Missio.

Missio duas necessario postulat personas. d. 108. n. 17.

Missio unus personæ ab alia in diuinis intelligi nequit, nisi
ab ea procedat substantialiter. d. 146. n. 10.

Si missio solum esset operatio extra Deum, secundum quam
novo modo incipit esse aut apparere persona in creatura,
pater dici posset mitti à seipso. d. 170. n. 1.

Missiōnem esse manifestationem temporalem qua vna per-
sona ab alia cognoscitur procedere, videtur indicare Au-
gustinus. n. 7.

Ad missiōnem non esse necessariam auctoritatem in persona
mittente dicit Bonaventura. n. 12.

Est æterna personæ processio connotato aliquo effectu tem-
porali, ratione cuius persona que mittitur, dicitur ap-
parere. n. 3. 4. 7.

De ratione missiōnis in vniuersum non est processio secun-
dum substantiam missi à mittente. n. 6.

Missio in genere est exitus missi à mittente, vel secundum
locum imperio, & consilio, ut est in humanis, vel secun-
dum originem, ut est in diuinis. n. 6. 7.

Exitus unus personæ ab alia sine termino connotato non
est missio. n. 7.

Missio simpliciter dicitur temporalis, quamvis sit æterna
processio, & que sit causa. n. 8. 9.

Quamvis missio effectum temporalem, qui communis est to-
ti Trinitati includat, notionale quid est. n. 12.

Cui effectus temporalis præcipuum sit in missiōne, quamvis
in recto non pertineat ad rationem missiōnis. ibid.

Effectus temporalis respectu originis quam modificatur, se
habet quasi differentia respectu generis. n. 13.

Missio alia est visibilis, que fit per effectum, vel signum
visibile, alia inuisibilis, que per effectum inuisibilem.
ibid.

Inuisibilis missio simpliciter, & absolute solum fit per gra-
tiam gratum facientem, secundum quid tamen concedi
potest fieri per fidem, & alia dona. n. 14. 15.

Quamvis missio sit exitus à mittente, non tamen opus est
esse exitum secundum locum, sed sufficit exire secundum
substantiam. d. 194. n. 6.

Missio ex vno loco in alium nequit esse sine locali motu.
ibid.

Missio est exitus unus ab alio. d. 244. n. 2.

Vide Angelorum missio.

Mixtum.

† Mixta omnia de elementorum materia sunt producta.
d. 171. n. 5.

Valquez in I Partem Tom. II.

Modus, Modus dicendi per se.

† Modus quid sit, & in quo ab aliis accidentibus differat.
d. 120. n. 15.

† Modum, non facere compositionem cum re, cuius est mo-
dus, Durandus putat. n. 23.

† Vera sit ex his compositio. ibid.

† Quatuor modos dicendi per se assignauit Arist. d. 142.
n. 20. & d. 157. n. 50.

† Quid primus, & quartus modus. d. 142. n. 21.

† Non omnia, que necessario coniunguntur in secundo
modo dicendi per se, etiam coniunguntur in quarto mo-
do. d. 150. n. 1.

† Non solum aliquid potest conuenire alteri aliquo modo
dicendi per se, prout est a parte rei, sed prout est in in-
tellectu. d. 157. n. 49.

† Quamvis modi, qui propriam habent existentiam possint
produci alia productione quam res cuius sunt modi, non
tamen modi existendi. d. 174. n. 19. 20.

† Modus per se existendi tam in formis accidentibus, quam
in substantialibus posituum aliquid est. n. 20.

† Etiam si esset aliquid negatiuum, non sequeretur creatio-
nem distingui ex natura rei à re creata. ibid.

† Variatio modi realis in aliqua forma esset distinctionem
realem eiusmodi forme à seipso. n. 18.

Mollities.

Mollities est vera qualitas sensibilis. d. 184. n. 13. 14.

Montanus, Montanistæ.

Error Montanistarum, quis. d. 108. n. 2. 3.

Quis fuerit Montanus hereticus. ibid.

Mortale.

Mortale & immortale sine medio opponuntur, sicut moi-
tale & non mortale. d. 182. n. 9.

Moses.

Multo ante Græcos philosophos gentiles Moysen fuisse Euse-
bii & Theodoretus testantur. d. 132.

Creationem Angelorum explicatam fuisse à Moysen nomine
Lucæ docent Augustinus & Beda. d. 224. n. 2. 3.

Fuisse à Moysen prætermisam, ne Iudeorum populus ad idolo-
latram moueretur, docet Athanasius. n. 25.

Vera ratio, ob quam Angelorum creationis non meminit
Moyses, adducitur. ibid.

Motus, Mouens.

† In vno motu aliud est via secundum rem, aliud relatio
inde proveniens. d. 159. n. 42.

† Motus non est quid commune actioni & passioni. d. 173.
num. 5.

† Non ponitur per se in predicamento. ibid.

† Si tota motus successio, & tarditas prouenderet ex res-
sistentia spatij, in instanti moueretur corpus in vacuo.
d. 175. n. 3.

† Etiam si concederemus motum in instanti, inter illum, &
motum in tempore non esset infinita distantia, sed ad
summum differret sicut duæ species. n. 4. 9.

† Quando dicunt philosophi motum posse fieri velociorem
in infinitum, intelligitur secundum partes proportio-
nales. ibid.

† Motus celi ab æternis, sicut quæcunque res permanens esse
potuit. d. 177. n. 18. 19.

† Motus progressiuus, quamvis secundum substantiam ab
Angelo in corpore assumpto fieri posset, non tamen se-
cundum modum. d. 186. n. 4.

Quis sit hic modus peculiaris, quo à viuente procedit. ibid.

† Localis motus ad modum quantitatis, qui dicitur ubi
tendit. d. 188. n. 28.

† Motus, quo mouetur corpus solidum, nec prius tempore,
nec prius natura aut causalitate recipitur in vna parte
quam in alia, secus in corpore fluido. d. 192. n. 5.

f 3

† Mouens

Index rerum.

- † Mouens corporeum bene potest per vnam partem sui reliquas sui partes mouere, & quot modis id fieri possit. *ibid.*
- † Nonnunquam mouet illas per partem determinatam, nonnunquam autem per indeterminatam. *ibid.*
- † In omni, qui a se mouetur, distingui necessario partem mouentem a parte mota non potest probari. *disput. 194. num. 8.*
- † Si terminus motus esset forma extrinseca, ipse etiam motus denominatione tantum extrinseca mobili conueniret. *d. 195. n. 4.*
- † Cur motus dicatur ab Arist. Endeletichia, id est, actus imperfectus. *ibid.*
- † Moueri per accidens illud dicitur, quod ad motum, alterius mouetur, per se autem quod motu proprio. *n. 6.*
- † Quando aliquid mouetur ut pars ad motum totius, vel ut totum ad motum partis, quantum motu sibi inherente moueatur, per accidens dicitur moueri. *ibid.*
- * Tres modos assignauit Arist. motus per accidens. *ibid.*
- † Moueri nihil aliud est, quam modum distantie mutare. *num. 81. & 21.*
- † Qui efficit distantiam localem, efficit etiam motum localem. *n. 18.*
- † Non omnis motus realis debet esse intrinsece in ipso mobili. *num. 19.*
- † Semper tamen fit aliqua intrinseca mutatio in aliquo, ex qua proveniat denominatio motus. *n. 19. & 20.*
- † Moueri per se primo, non est moueri intrinsece, sed moueri non motu alterius, neque aliquo prius moto. *n. 20.*
- † Moueri per accidens est aliquid moueri vel motu alterius vel alio prius moto, licet intrinsece moueatur. *ibid.*
- † Ut aliquid moueatur motu continuo, non opus est partem mobilis esse in termino a quo, & partem in termino ad quem. *n. 25.*
- † Huius oppositum existimauit Arist. *ibid.*
- † Continuum motus ex continuatione forme defumitur. *num. 29.*
- † Motus per vacuum absque successione fieri nequit. *d. 167. num. 5. & 8. 9.*
- † Non dicitur ad vnum spatium per aliud moueri, nisi prius duratione sit in vno quam in alio. *n. 6. 7.*
- † Successio motus ex resistentia interna mobilis provenit, non tantum ex plenitudo solum resistentia. *n. 9.*
- * Vnus motus solum potest esse ad vnum terminum. *d. 120. num. 20.*
- † Motus successus, ex quo tanquam ex causa oritur alius motus, ut plurimum debet duratione precedere illum. *d. 225. n. 11.*
- † Aliquando contingit non precedere. *ibid.*
- Vide verbum, Angelorum presentia, & Angelorum motus.
- Multiplex, multiplicatio.
- Nomen multiplex de Deo dici cur non possit. *disput. 137. num. 15.*
- † Licet multiplicatio, qua fit ex diuisione continui, sine materia & quantitate non fiat, tamen aliter fit in multiplicatione substantiarum. *d. 181. n. 10.*
- Multitudo.
- † Multitudo & diuiso formaliter sunt idem. *d. 128. n. 10. & d. 139. n. 5. 6.*
- † Nomen multitudinis negationem unitatis significare peculiaris fuit Magistri opinio. *d. 29. n. 1. 2.*
- Si nomen multitudinis hanc negationem significaret, idem esset Deo tribuere ternarium & quaternarium. *ibid.*
- † Multitudo ex S. Thoma nihil addit supra unitates ipsas & negationem diuisionis circa quamlibet. *n. 2. & seq.*
- Tam multitudo rerum quantitate tantum a unitate differat, in quantum rerum quantum in predicamento quantitate ponitur. *n. 6. 7.*
- † Ratio multitudinis posita. & ratio est difficultas per intellectum ab unitate. *n. 7.*
- † Multitudo in ratione numeri per intellectum comparatur. *ibid.*
- Mulus.
- Mulus, & quodam animal gentium, etiam proferat uerse nature, imaginem aliquam pre se ferat gentis, & ita filius dici potest. *d. 11. n. 3.*
- Mulos aliquando secundos fuisse ad generandum usque experientia. *n. 8.*
- Imo in Asia frequenter generare docet Theophrastus. *ibid.*
- Mundus.
- † Mundum fuisse ab eterno sensu Aristoteles, & aliqui alij philosophi. *d. 277. n. 1.*
- Hoc nullus ex hereticis, hactenus docuit. *ibid.*
- † Mundum durationis initium habuisse fides docet Caluistica. *ibid.*
- * Id fere omnes nationes credunt. *n. 1.*
- † Non potuisse mundum esse ab eterno aliqui Scholastici docent. *n. 3. & seq.*
- † Non solum quod attinet ad substantias, & ad res permanentes, sed etiam quod attinet mundum esse partem ab eterno. *n. 16.*
- † Mundum sine auctore constituisse existimauit Arist. *n. 18.*
- † Aliqua esse in mundo ita sicut nature eterna in negatione, nec corrumpi possint etiam a causa prima, existimauit Arist. *d. 218. n. 5.*
- † Hoc non solum fides, sed vera philosophia repugnat. *ibid.*
- Mundum visibilem a quodam Deo malo falsum Apollon dicebat. *d. 171. n. 3.*
- Aetas mundi seculum dicitur. *d. 124. n. 18.*
- Mutatio, Mutatum esse.
- † Mutatio commune substantiam habere debet utriusque terminum. *d. 173. n. 1.*
- † Mutatio est acquisitio termini ad quem, cum ordine ad terminum a quo, sive in instanti, sive successione fit. *disput. 197. n. 14.*
- † Mutata esse incipiunt per primum sui esse, & desinant per ultimum sui esse. *d. 229. n. 45.*
- N.
- Narratio.
- Narratio simplex est manifestatio secreti inter equales gentia tantum manifestandi illud. *d. 211. n. 50.*
- Natiuum.
- † Natiuum illud dicitur aliquid, quod ex principio proprio ipsius oritur. *d. 176. n. 18.*
- Natura, Natura diuina, & intellectualis.
- In intellectuali natura nulla alia operatio immutabilest excogitari, quam intellectus, & voluntas. *d. 111. num. 5.*
- Naturam diuinam subsistere non est negandum, est tamen cum Damasceno dicendum in tribus personis subsistere. *d. 125. n. 22.*
- Natura diuina vere a se subsistit, & non ab alio. *n. 23.*
- Natura diuina secundum se solum conuenit essentiali Deo perfectio, non tamen personali. *n. 24. & 25. 27.*
- Non debet cogitari per se diuina natura vera, & Theologico conceptu, quatenus a tribus personis apprehenditur abstracta. *n. 26.*
- Licet creata natura per modum realiter distinctum subsistat diuina tamen tantum habet subsistentiam ratione distinctam, neque alio eget. *n. 25. & seq.*

Index rerum.

Sine modo personali relatio non potest concipi natura divina sui consistere, nisi ad modum absoluti eam concipiamus, ut concipiebant antiqui. n. 25. 26.
 Divina natura infinita dicitur inesse nature, quia sui causam non habet. n. 27.
 Solae rationalis natura capax est liberalis, & gratuita donationis. d. 52. n. 6.
 Nulla rationalis natura prater Deum suapte natura potest esse impeccabilis. d. 231. n. 4. & seqq.
 Ipsa voluntas operantis non potest esse regula inita operandi moraliter in natura rationali creata. n. 14.
 Natura rationalis regula prima est humanarum operationum. n. 16.
 Nomina concreta naturarum, quando ponuntur ex parte predicatorum, supponi pro natura ex parte vero subiecti pro persona, quo sensu dicat Sanctus Thomas, disputat. 157. num. 33.
 Modus proprius operandi natura necessarius est, & quasi alligatus ad unam partem. d. 161. n. 11.
 Non solum natura dicuntur fieri ut quod, sed operari etiam. d. 174. n. 15.
 Nulla creatura in se mala est, sed respectu alterius ex Aug. d. 177. n. 23.
 Nulla rationalis natura est ipsa regula proxima boni prater Deum naturam. d. 231. n. 19.
 Neque potest immutabiliter regule rationis conformari. ibid.
 Cuius natura creatae melius esset uniri verbo, quam esse per se solam & in se. d. 232. n. 7.
 Vide verbum, Dei natura.
Naturalitas.
 Naturalitatem, & supernaturalitatem rerum ex efficienti causa provenire autumat Scotus. d. 214. n. 1.
 Quamvis super naturalitas secundum modum ex comparatione ad causam deumatur, supernaturalitas tamen secundum substantiam non item. n. 8.
 Vide verbum, Supernaturalitas.
Necessitas.
 Necessitas, qua potest determinari voluntas, alia est quoad exercitium, alia quo ad specificationem, & quae utraque. d. 213. n. 24.
 Necessitas antecedens libertati adversatur d. 219. n. 31. 40.
 Consequens tamen necessitas non adversatur libertati. n. 39.
Negatio.
 Quomodo a nobis concipiatur negatio. d. 114. n. 15.
 Negatio non dicitur substantia, aut qualitas sedens rationis. n. 16.
 Non potest dici relatio rationis. d. 115. n. 6.
 Cur ens rationis dicatur ibid.
 Negatio, quae est in subiecto ex fundamento positivo semper nascitur. d. 128. n. 9.
 Negatio secundum se non est inter notiones personae annumeranda, nisi ratione positivi quod denotat disput. 137. num. 5. & seqq.
 Negatio alius forme non tantum est in subiecto, quod caret illa forma, sed oritur ex peculiari aliqua ratione opposita formae cuius est negatio d. 137. n. 13.
 Negatione vimur propositivo, quoties notior est quam illud est autem notior, quoties positivum, quam prius notius est. ibid.
 Parae negatio, quatenus negatio, nulla potest esse perfectio. d. 140. n. 10.
 Inter negationes una potest esse maior alia. d. 143. n. 7.
 Negatio vim habet distribuendi. d. 157. n. 18.
 Negatio tantum afficit voces communes, si eis praeponeatur ibid.
 Potest singulari postposita distribui connotata illius, &

negat praedicatum omni modo & ratione. ibid.
 Terminum singulari postposita eundem habet effectum negatio, ac praeposita. n. 19.
 Negatio entis quo sensu dicatur duratione posse procedere vel natura creationem entis. d. 172. n. 12. 13.
Nexus.
 Procedere ut nexum non solum est procedere a duobus, sed etiam procedere a duobus mutuo se diligentibus d. 150. num. 9.
Nicaenum Concilium.
 Cur in Concilio Nicaeno tam pauca sint dicta de spiritu sancto docet Basilus. d. 146. n. 20. 21.
Nicaenum symbolum.
 Non satis constat ubi primum addita sit symbolo Nicaeno illa particula Filioque. d. 146. n. 19.
 Aliqua particula a Latinis, & Graecis merito sunt addita Nicaeno Symbolo. n. 20.
 Vide verbum, Graeci, & Ioannes Papa.
Nicetas.
 Non concessit in spiritualibus compositionem ex esse & essentia, sed ex essentia & accidentibus. d. 118. n. 16.
Nobilis.
 Nobiles, dii solent & Angeli appellari in Scripturis. d. 178. num. 15.
Noctus.
 Quis fuerit Noctus, & eius haeresis. d. 108. n. 1.
Nomen.
 Nomina non significant nobis proximè res, ut in seipsis sunt, sed ut nobis obiciuntur. d. 117. n. 2.
 Nomina quae significant causam in actu, ut iustificator, &c. nullam dicunt in Deo perfectionem prater perfectionem potentiae. n. 15.
 Nomina per numerum pluralem aut singularem disposita sunt. d. 118. n. 11.
 Nomina numeralia tantum de Deo negative dici non dixit Ambr. d. 129. n. 9.
 Nomina, quae processionem significant in uniuersum non significant peculiarem, & distinctam notionem. d. 137. num. 3.
 Nomina, quibus aliqua Dei attributa significamus, licet expresse & formaliter negationem significant, praemateriali tamen modum positivum substantiae dicunt. d. 137. n. 16.
 Nomina numeralia addita termino res solum denotant realem multitudinem. d. 138. n. 5.
 Si coniungantur termino, Relatio realis, non denotatur distinctio realis, sed multiplicatio relationum in genere relationum realium. ibid.
 Nomen proprium quid sit. d. 139. n. 26.
 Nomen per prius significat id in quo ratio significata reperitur intrinsece & formaliter deinde vero illud in quo reperitur extrinsece, d. 140. n. 20.
 Nomina personalia incomplexa solam relationem directe & expresse significant. d. 144. n. 3.
 Nominibus prout libet non est utendum, neque illorum variae significationes excogitande. d. 135. n. 3.
 Nominis singularitas desumitur ex directo significato, non ex connotato. d. 157. n. 7.
 Vide verbum, Vox.
Nominales.
 Nominales nec relationem rationis, nec distinctionem admittunt. d. 144. n. 7.
Notio, notionalis actus.
 Notiones eiusdem personae non predicantur mutuo predicatione formali. d. 119. n. 4.
 Quid sit notio varie explicant auctores. d. 131. n. 12.
 f 4 Notio

Index rerum.

Notio superior est relatione & proprietate, omnis enim pro-
prietas & relatio notio est, non è contra. n. 13.
Notio non potest esse quid commune toti Trinitati. ibid. &
d. 137. n. 8.
In solo nomine consistere notiones putant Greg. disput. 136.
num. 4.
Formas proprias personarum notas, & characteres vocat
notiones Basil. num. 6.
Cum dicimus in divinis esse notiones, & abstracte esse con-
cedendas, non asserimus in solo nomine manere, sed illis
conceptum peculiarem respondere ut proprium ipsarum
vorum significatum. n. 7.
Licet quinque notiones concedamus in divinis, non tamen
sunt quinque res concedende. ibid.
Per notionem modum cognoscendi personam intellexit. Au-
gust. n. 6.
Cum quinque notiones dicimus, quinque conceptus sola in-
tellectus operatione distinctos concedimus. n. 7.
Nomen notio aliquid rationis significat sicut nomen attri-
butum ibid.
Que significant actionem aut essentialem, aut notionalem,
non possunt de notionibus predicari, secus que non signi-
ficant actionem. n. 9.
Notiones non sunt formalia principia operationum sue ef-
ficientialium sue notionalium. n. 10.
Concreta attributorum sicut etiam essentie de abstractis
notionibus formaliter non predicantur, nisi quando
attributum, sit aliquid consequens esse rei. n. 11.
Tantum sunt ponende quinque notiones, quidquid Scot.
opinetur. d. 137. n. 1. & seqq.
Notio non est ipsa origo formaliter, cum habet rationem
forme in facto esse. n. 3.
Notio perfectionem & dignitatem importat. n. 3. 4.
Huius oppositum aliqui putant. n. 9.
Id, quo peculiari modo persona in nobis innoteat, notio est.
nam. 4.
Notio non est ipsa cognitio, neque medium per quod cogno-
scitur persona, neque modus cognoscendi, sed ratio perso-
ne à nobis cognita. n. 10.
Vnde sumenda sit notionum diversitas. d. 137. n. 10. 11.
Ex communi & particulari non constituuntur diversa no-
tiones. num. 19.
Neque constituuntur per respectum ad creaturas. n. 20.
Qui in divinis quinque notiones, quas notiones appellamus,
negaret, contra fidem sentiret. d. 138. n. 13.
Si eas concederet, sed negaret esse appellandas notiones, nihil
diceret contra fidem, temeritatis tamen notam mere-
retur. ibid.
Circa numerum notionum nihil est definitum ab Ecclesia.
ibid.
Si de aliis rationibus peculiaribus nobis constaret in divinis,
recte eas appellaremus notiones. ibid.
Nullus non fuisse plures notiones innotas quam quinque,
non est sufficiens ratio, ob quam alia inveniri non possit
num. 14.
Nullum vestigium apparet, ut plures quam quinque as-
serantur. ibid.
Actus notionales Dei quodam modo possunt transire ad cre-
aturam, & reflecti supra personam producentem, quod
modo non. d. 140. n. 29.
Notionales termini additi essentialibus aliquando faciunt
eos supponi pro persona. d. 156. n. 14.
Actus notionales & origines idem sunt. d. 159. n. 28.
non dicunt solam relationem productionis, sed operationem
etiam intelligendi & amandi. ibid.
Qui affirmaret actus notionales sue origines esse quid abso-
lutum, graviter erraret. n. 18. 29.
Actus notionales esse voluntarios voluntate comitante, non

tamen voluntate ut principio, quo sensu dicitur S. Tho-
mas. n. 43. 44.
Vera est potentia in Deo respectu actuum notionalium. d.
165. n. 7.
Nubes.
† In nubibus multe nobis obiciuntur figure, quare
tales non sunt, & si proprii viderentur, non ita ap-
parent. d. 184. num. 9.
Numen.
Triplex numen in Deo concessu Mirandulano, sed corpus.
d. 131. n. 17.
Numen ad Dei essentiam refertur. ibid.
Ideo non potest in Deo concedi triplex numen. ibid.
Omnis divina adoratio numini debetur. ibid.
Numerus.
Numerus ternarius in Deo ponendus est ratione propina-
tum, non ratione essentie. d. 121. 127.
In numero creaturarum maius, & minus reperitur à qua-
ritate perfectionis, quam in multitudinis, in divinis non
item. d. 127. n. 10.
† Predicamentalis numerus solum reperitur in rebus quo-
ritis ex S. Thom. d. 118. n. 2.
† Numerus formaliter aliquid rationis est. d. 129. n. 7.
† Numerus in discretionem consistit. d. 135. n. 28.
Numerus non est in singulis unitatibus per se, sed in omni-
bus vel in quolibet cum respectu ad alias. disputat. 197.
num. 13. 14.
Vide verbum, Unitas.
Nutritio.
Nutritio secundum substantiam à Deo fieri potest, non ab
Angelo. d. 186. n. 11.
O.
Obduratio.
Obduratio alia est culpa, alia autem pena. d. 239. n. 1.
Obdurationis, que est culpa, Deus non est causa, sicut obdu-
rationis, que est pena. ibid.
Obduratio, que est culpa, est affirmatio & propositum sen-
per peccandi. ibid.
Obduratio est pena duplex est, altera est privatio gi-
tis, ut quis resurgat à peccatis, altera privatio gratie, ut
aliquid bonum opus operetur. ibid.
Vide verbum, Dæmonum obduratio.
Obiectum.
† Si semel conceditur obiectum non concurrere per modum
principij ad sui cognitionem, frustra requiritur certum-
tatio obiecti cum potentia. d. 204. n. 7.
Absente obiecto posse fieri sensationem in oculis permanent
species obiecti, certum est. d. 208. n. 9.
† Illud fieri de facto, experimento constat. ibid.
† Representatio obiecti non est relatio similitudinis. n. 10.
† Præter species, quibus completur potentia ad operandum
obiectum naturale requiritur certum, & determinatum
num. 14. 15.
† Ex eo, quod crescat obiectum non licet colligere argu-
tum æquale operationis, nisi augmentum verumque sit
secundum eandem, & virtutem formam. d. 201. n. 6.
† Ex privatione proprii obiecti in sensu recte indicat in-
tellectus absentiam illius. d. 214. n. 20.
Nullum est obiectum præter Deum clare visum, quod volu-
tatem moueat necessario quoad exercitium. d. 236. n. 15.
Obiectum, quod non proponitur sub omni ratione boni
parte sui, & ex parte extrinseci circa se non potest motu
rio mouere voluntatem. d. 240. n. 6.
Oculus.
† Oculus seipsum potest videre, aut per reflexum recipit
sui speciem, aut alio modo. d. 175. n. 9. † Cur

Index rerum.

† Cur oculus instrumentum ad videndum dicatur, quamvis ipso virtutem residat aequalis ad effectum. n. 4. 35.
Oculus semel at nisi resistit supernaturalis est secundum modum. d. 214. n. 9.

Odiū.

Peccatum odij contra charitatem aut beneficentiam est. d. 231. n. 27.
Cum odio Dei, quod sit actus humanus, non repugnat esse aliquem actum virtutis moralis ex omni circumstantia bonum. d. 241. n. 5.
Odiū Dei non affert secum necessario omne genus peccati, & offensa contra Deum. d. 241. n. 6.
Odiū alicuius non est desiderium omnis mali, quod sit contra voluntatem illius. ibid.

Omnipotētia.

Omnipotētia non est omnis potentia sed potentia circa omne, quod non implicat contradictionem. d. 139. n. 13.
Omnipotētia in se nihil aliud est quam ipse Deus absolute perfectus quamvis, ut a nobis concipitur, & nominatur, non possit intelligi sine respectu ad creaturas. disp. 103. num. 33.
Omnipotētia Dei ad creaturas producendas eas respicit sub ratione absoluti. d. 163. n. 8.
Gradus omnipotentie, semipotentie, & nullius potentie in persona diuina ex suo cerebro Abaylard. excogitauit. d. 176. n. 46.
Omnipotētia Dei eodem modo versatur circa non ens, ac circa ens. d. 182. n. 10.
Nominē omnipotentie plenam secunditatem ad generationem intellexit. Augustinus contra Maximum. disp. 165. num. 10.
Omnipotētia, quatenus sub se includit potentiam generandi, esse in omnibus diuini personis existimauit. Marfil. num. 1.
Si omnipotentia includeret generandi potentiam, non posset esse in omnibus personis. n. 2.
Omnipotētia dicitur respectu omnium, que absolute in se non explicant contradictionem, ita tamen ut illa ab omnipotentia producantur, sicut natura sua postulant produci. n. 5. 6.
Non dicitur aliquid omnipotens, quia possit omnia illa, ad qua formam habet. n. 6.
Quo modo omnipotentia sit in personis diuinis variant Scholastici. n. 2. 3. & seqq.
Omnipotētia solum dicitur respectu omnium, que extra Deum non implicat contradictionem. n. 7. 8.
Omnipotētia aequalis est, & eodem modo in omnibus personis. n. 9. & seq. & d. 176. n. 45.
Si omnipotentia sumeretur pro omni potentia producendi aliquid tam intra quam extra Deum, non esset aequalis in omnibus personis. n. 8.
Attributum omnipotentie includere generandi potentiam non dixit Aug. n. 8. & seqq.
Vide verbum Implicatio contradictionis.

Operatio.

† Operatio vel actus semper de sua potentia predicatur in sensu formali, non in sensu identico. d. 138. n. 11. 12.
Operatio non dicitur libera absolute, eo solum quod libera sit a coactione, & seruitute. d. 161. n. 13.
Perfectissimus modus operandi est naturalis & liber simul in eadem potentia, non tamen in eadem operatione. num. 14.
† Operationum vitalium quedam sunt, que secundum suam substantiam nequeunt esse nisi a vita, alie sunt, que licet secundum substantiam possint fieri a non viuente, non tamen secundum modum. d. 185. n. 10.
Operationes vitales secundi generis, quo attinet ad substan-

tiam, ab angelo in corpore assumpto fieri possunt. ibid. & d. 186. n. 3. 4.

† Ut aliqua operatio vitalis sit, non opus est recipi in ipso viuente. d. 186. n. 6.

† Operationum vitalium tres sunt modi secundum Bonauent. & quid unusquisque. n. 1.

† Operationes vitales que secundum substantiam a non viuente fieri possunt, denominationem non sumunt a sua substantia tantum sed a modo, quo procedunt viuente. num. 3. 4.

Quae sint istae operationes. ibid.

Quid sit modus peculiaris, quo istae operationes a viuente procedunt, & quicquid assumptio ab Angelo nequit competere. n. 4.

† Quatuor operationes vitales secundi generis secundum substantiam sensu percipiuntur, non tamen percipitur modus peculiaris, quo a viuente exeunt. n. 9.

Operationes liberae solum subiungunt libertati voluntatis, ut eas eliciat, semel tamen eliciat non parent eius imperio, in eo quod ipse secundum se possunt producere. disp. 209. num. 25.

† Operatio vitalis a solo Deo fieri nequit. d. 24. n. 11.

Oppositio, oppositionis genera.

† Oppositionis genera quatuor annumerauit Arist. & quae sint. d. 128. n. 4.

Oppositio secundum priuationem radix est oppositionis contrariae. ibid.

Oratio.

Oratio est actus intellectus manifestans superiori desiderium obtinendi aliquid ab eo. d. 111. n. 66.

Ex utilitate orationis & gratiarum actionis recte colligitur necessitas gratiae Dei ad operandum bonum. disp. 128. num. 11.

Ordo.

Ordo primi & secundi non est in rebus ex natura rei, sed per intellectum. d. 129. n. 7.

† Ordo est habitudo plurius ad vnum primum. disp. 167. num. 1.

Ordo secundum locum definitur ab Augustino, Partium disparium sua vnicuique tribuens loca dispositio. n. 28.

† In ordine prioris & posterioris secundum durationem non opus est assignari primum, si duratio sit infinita, sed satis est ante quodlibet fuisse aliud. d. 177. n. 18.

† In ordine causalitatis semper primum est assignandum, cum in causis non possit dari processus in infinitum. ibid.

Ordo prioris & posterioris esse potest sine ordine causae ratione maioris dignitatis. d. 216. n. 6.

Quod in corporeis rebus est ordo propinquitatis, in spiritalibus est ordo conuersionis vnius ad aliud secundum S. Thomam. n. 10.

Ordo gratiae quando praetermittas ordinem naturae. disput. 244. num. 6.

Vide verbum, Origo, prioritas.

Origenes.

Falso tribuitur Origeni error de inaequalitate filij cum Patre. d. 109. n. 1. 2.

Malachiam, Ioannem Baptistam, & Aggeum Prophetas Angelos incarnatos fuisse existimauit Origenes. d. 184. num. 7.

Origenis error de corporis productione in quinto Concilio Constantinopolitano, non tamen in Lateranensi damnatus est. d. 244. n. 17. 18.

Origo.

Origo non est idem formaliter quod nosio, haec enim consi-

Index rerum.

concipitur ut in facto esse, illa autem ut in fieri. d. 137.
 num. 3.
 Quamvis origenes dicerentur notiones, non deberent confi-
 tuti ut distincte ab ipsis formis in facto esse. ibid.
 Prioritas originis quid sit. d. 142. n. 19.
 Optime potest esse prioritas originis cum similitudine nature,
 & cognitionis. ibid.
 In divinis actibus duplicem ordinem posse considerari alte-
 rum originis, alterum nature docet Scotus. d. 143. n. 6.
 In uno instanti ordinis secundum naturam pluram secundum
 originem assignari posse idem docet. n. 6. 7.
 Ordinem secundum naturam considerat Scotus in Dei in-
 tellectu respectu obiecti primarij & secundarij. ibid.
 Ordo originis in divinis aliis respectu obiecti primarij est
 alius respectu secundarij secundum eundem. ibid.
 Ordo originis respectu obiecti secundarij ex Scoto non est, se-
 cundum quem una persona ab alia procedit. n. 7.
 Origo nihil aliud est quam relatio in fieri & in via d. 147.
 n. 40. & d. 148. n. 1.
 Origines passivas, solum quia disparata & suspecte natura
 diverse sunt, realiter inter se distingui existimant Scot.
 & Durand. d. 148. n. 34.
 Vbi est ordo originis, debet esse originis prioritas. n. 10.
 Origo formaliter non concipitur ut forma inherens in facto
 esse. d. 158. n. 16. 17.
 Origo formaliter non constituit personam, nec distinguit.
 num. 17.
 Semper intelligitur a nobis per modum actus secundi. n. 18.
 Prius a nobis concipitur origo, quam relatio respondens ori-
 gini. d. 159. n. 15. & seqq.
 Origo idem est, quod actus notionalis. d. 159. n. 3.
 Origo actus notionalis dicitur quia conducit ad dignoscen-
 das personas. ibid.
 Idem est origo cum persona adequate, cum essentia tamen
 solum inadeguate. n. 9.
 Idem est secundum rem cum relatione, differt autem in mo-
 do significandi. n. 40.
 Origo activa & passiva non sunt in eadem persona divina
 secus actio & passio in humanis. ibid.
 Realiter distinguuntur origo activa & passiva. ibid.
 Prioritas originis solum est inter producents, & productum
 & inter ea, que per se pertinent ad producents, & pro-
 ductum. d. 160. n. 11.
 Inter origines non esse prius & posterius secundum rem, exi-
 stimant aliqui. d. 168. n. 1.
 Ordinem esse prius & posterius secundum rem per acci-
 dens Durand. putavit. n. 2.
 Inter origines passivas ordo est prioris & posterioris secun-
 dum rem, non minus per se quam inter personas. n. 3.
 Inter origines passivas non solum est prioritas realis, & na-
 turalis, sed etiam rationis, secus inter personas. n. 5. 6.
 Vide verbum, Prioritas.
 Ossa.
 † Ossa in homine anima rationali vivunt, disputat. 113.
 num. 12.
 † Si potentia visus esset in osse velut in naturali subiecto,
 videret os. d. 164. n. 14.
 Otto Frisingensis.
 Otto Frisingensis quis fuerit. d. 116. n. 4. & d. 120. n. 2.
 Gilbertum a calumnia quadam liberat. d. 116. n. 4.
 Solum Otto expressam facit mentionem Gilberti. d. 120. n. 6.
 Ovum.
 † Vnum ovum cur non sit imago alterius, licet sit illi simi-
 le. d. 145. n. 6.
 P.
 Parabola.
 Parabola non semper significat in Scriptura similitudinem

continentem sensum parabolice, sed aliter. d. 120. n. 12.
 Pars.
 † Parte integrales substantie, que actus sunt tota, non
 sunt supposita, bene tamen extra compositionem. d.
 223. n. 20.
 † Partes essentielles nullo modo dici possunt supposita. ibid.
 Parvuli.
 Parvuli ante natiuitatem ab Angelo Custode matris
 studium tanquam matris part. d. 245. n. 3.
 Passio.
 † particula passio de subiecto predicatur secundum pri-
 mam rationem illius, & secundum quod tale est. d.
 157. n. 52.
 † Terminum seu opus passionis esse effectum, & actum
 factum dicitur. Arist. d. 155. n. 4.
 Effectus qui naturaliter est actus passionis, & effectus
 non nobis imprimuntur, voluntatis elationem
 quam sublim. d. 211. n. 21.
 † Nulla passio magis & minus recipit per se. d. 215.
 num. 10. 19.
 Pater.
 In Patre cur ponatur notionalis actus intellectus. d. 11.
 num. 14.
 Quamvis pater filium faciat cognoscere, non tamen est illius
 imago. n. 44.
 Pater mater est filius non natura, sed prioritate originis ex
 sententia Gratiani. d. 122. n. 15. 16.
 Principatorem existendi modum esse Patris quam filij
 docuit Chelibocus. n. 13.
 Non omnis patris realis filio, aut Spiritui in sancto appa-
 ricatur. num. 31.
 Omnia que sunt patris, est filij, que sensu dicunt nonnulli
 patrum. ibid.
 Ad Filium refertur Pater non solum tanquam ad intellectum
 sed tanquam ad productum. d. 133. n. 17.
 Non potest dici Pater alius Deus a Filio, aut alius creator
 d. 133. n. 1.
 Imo dicendum est Patrem, Filium, & Spiritum sanctum
 eundem esse Deum. ibid.
 Qui Patrem apprehendit in divinis sub conceptu filij pe-
 teritatis, aut solus spirationalis actus, nondum ipsum
 expresse apprehendit ut primum principium. d. 137.
 num. 16. 7.
 Pater initiabilis dicitur ab illis, id est, initiabilis, & in-
 sic dicatur. d. 139. n. 3.
 Patrem dici notionale principium non satis ex levi Scri-
 ptura probatur. n. 5. & seq.
 Pater principium est totius creaturæ, & que sensu nomi-
 netur. n. 10. 11.
 Solum pater principium est ut sonat. d. 140. n. 13.
 Pater auctor dicitur Elij, & Filius Spiritus sancti. d. 139.
 num. 17. 18.
 Analogice dicitur Pater de creatis & incarnatis. n. 24.
 Quomodo Pater sit nomen proprium prime persone Trini-
 tatis. n. 5. 26.
 Pater notionaliter dictus prius nature continet Deum, quem
 pater essentialiter dictus. n. 27. 28.
 Solum pater proprie dicitur ingenuus in divinis. d. 140.
 num. 9.
 Etiam si Pater non proxime spiraret Spiritum sanctum
 crederetur principium vniuersale omnis processionis. n. 14.
 Eleganti sentis comparatione hoc illustratur. n. 14.
 Pater aternus vnicuique & simplicissima intuitu generationis no-
 tionalis intelligit se, & Filium, & Spiritum sanctum.
 d. 142. n. 18.

Index rerum.

Pater ut pater est prior origine filio, cum tamen sit simul natura & cognitione cum illo n. 19.
 Pater ut pater concipi potest non considerata relatione spiritoris, antequam concipiatur Spiritus sanctus n. 20.
 Antequam intelligatur filius, concipi potest pater sub conceptu tantum primæ personæ ibid.
 Ad cognitionem notionalem, qua pater producit filium, rationem pertinent in quarto modo dicendi per se essentia, paternitas, & filiatione, reliqua solum comitanter se habent, licet necessario n. 23.
 Cognitione patris non comparatur secundum omnem perfectionem realem, quam habet, cum filio, ut illius productio n. 24.
 Non solum possibiles creaturas, sed futuras etiam verbo suo dicit pater d. 143. n. 16.
 Omnia quæ habet Pater, filij sunt præter ea, quæ mutuo opponuntur, d. 147. n. 13.
 Realiter distinguitur pater à Spiritu sancto, proxime quidem per spirationem, remote tamen per paternitatem n. 38. 39.
 Inter patrem & filium non est ordo originis in actu spirandi, bene tamen in habendo virtutem spiratuum d. 148. num. 10.
 Tantum est una virtus spirandi in patre, & filio d. 149. num. 11.
 Patrem & filium esse duo principia Spiritus sancti docent Durandus & Gregor. n. 12.
 Unicum tantum principium dicendi sunt Spiritus sancti, non plura n. 4. 5.
 Hoc definitum est in Concilio Florentino, n. 1.
 Cur dici possit, pater intelligit verbo suo, non autem generat verbo suo d. 151. n. 13.
 Etiam si recte dicatur, pater dicitur, & creaturas verbo suo, non tamen dicitur pater esse sapiens sapientia genita, & quæ sit ratio n. 20.
 Cur dicitur pater omnia creasse verbo suo n. 21.
 Recte dici potest, pater sapientia genita sapit, quod perperam negavit Scot. n. 21. 22.
 Quamvis pater in aliquo sensu dici possit sapiens sapientia ingenta, in nullo tamen dici potest sapiens sapientia genita n. 23.
 Pater & filius sub proprietate personali non sunt obiecta secundariæ dilectionis, quæ procedit Spiritus sancti, ut male Scot. sed primaria d. 152. n. 2.
 Pater non potest dici plura principia, potest tamen dici plura secundum rationem, & quæ sit huius ratio d. 155. num. 19.
 Pater solum deitatis appellatur n. 30.
 Pater paternitate est Pater, an negari possit d. 158. num. 1.
 Non intelligitur à nobis pater generare, quia pater est sed è contra pater est quia generat d. 159. n. 15.
 Personam patris simul esse cum generatione dixerunt Durand & Gab. n. 12. 3.
 Si pater concipiatur iam habens filium, recte intelligitur paternitate constitui n. 10.
 Personam patris ante generationem intelligi sub ratione cuiusdam forme hypostaticæ, quo sensu dicat Sanctus Thom. n. 10. 1.
 Personam patris dupliciter posse intelligi constitutam docent Scot. & Bonavent. ibid.
 Pater definitur, iacens, quod producit aliud viuens in similitudinem naturæ à principio coniuncto num. 25.
 Persona patris concepta per modum secundæ est fundamentum relationis inaccessibilis d. 159. n. 24.
 Pater vult se generare filium, alie tamen persona vult filium generari à Patre, d. 160. n. 5.

pater, antequam generet, intelligitur à nobis cum sola intellectione essentiali, quam habet, in quantum est Deus. num. 7.
 proprium patris non est sola relatio, sed essentia tali proprietate determinata. d. 163. n. 15.
 Cur pater non dicatur assimilari filio, filius tamen dicatur assimilari, & assimilari patri d. 166. n. 12.
 Recte pater diceretur de diuina substantia, si particula de filium significaret formale principium absque origine, d. 161. num. 4.
 Ita pater est in filio per circuminsessionem ut relatio patris sit in filio, & è contra non per modum forme inherens, sed per modum subsistentis in alio subsistenti d. 169. num. 2.
 Cui pater nunquam dicatur missus d. 170. n. 8.

Paternitas.

paternitas est ratio & proprietas personæ, quæ personam incommunicabiliter subsistit, & ultimo terminatur naturæ d. 171. n. 8.
 paternitas non constitueret patrem, si differret in solo modo significandi ibid.
 Non differt paternitas à patre in significato directo, sed ex parte connotati n. 8.
 Minus differt à patre quam à Deitate ibid.
 Non potest in sensu formali de patre predicari, neque è contra, num. 19.
 Hanc propositionem, Paternitas generat, merito negat Scot. d. 119. n. 4.
 Quamvis paternitas ostendat patrem esse priorem origine filio, non tamen ostendit esse unum absolute d. 137. n. 17.
 paternitas non solum natura, sed cognitione simul est cum filiatione d. 142. num. 12.
 Ad eam terminatur intellectio notionalis patris ibid.
 Non solum concurret paternitas ut proprietas modificans essentiam, ad esse potentia generantis sed etiam veluti obiectum intelligibile n. 3. 14.
 Ad processionem suam pertinet paternitas tanquam relatio principij proprii & per se illius d. 142. n. 22.
 Paternitas non solum à filiatione, sed à similitudine, & alijs differt d. 147. n. 22.
 paternitatem esse in patre sine additamento dici potest d. 158. n. 1.
 rationem in diuinis, prout à nobis nominatur, quidditas quedam est quæ communicari potest n. 19. 10.
 paternitas diuina, etiam si concipiatur ut quidditas quedam non potest communicari n. 30.
 Si prior processio in Deo esset per voluntatem, & posterior per intellectum paternitas esset in duabus personis, sed esset alia quam nunc est ibid.

Patripassiana hæresis.

patripassiana hæresis quo tempore incepit d. 108. n. 1.
 Quis fuerit eius auctor ibid.

Paulus Samosatenus.

Paulus Samosatenus quis, & quæ eius hæresis d. 108. n. 5.
 Paulus Samosatenus Arianus fuit, & Christum purum hominem esse dicebat d. 140. n. 2.

Peccatum.

per peccatum mortale attingit homo destructionem grætiæ velut causa physica d. 173. n. 14.
 peccati causam non aliam esse quam voluntatem creatam, non quatenus bona est, sed quatenus ex nihilo est, inquit Aug. d. 3. 1. n. 7.
 peccare quid sit, n. 14.
 Ad peccatum non opus est ex parte intellectus præcedere defectum considerationis, qui sit error, sed satis est quod effectus consideretur delectabile, quam honestum, n. 23.
 & d. 235. n. 10.

peccatum

Index rerum.

Peccatum aliquando imputatur formaliter & secundum reatum, aliquando secundum reatum tantum. d. 231. num. 5.

Opus, quod est causa alicuius peccati, eadem malitiam habet cum peccato, cuius est causa. n. 26.

Quamvis in omni peccato sit amor amicitiae, & concupiscentiae, non tamen reperitur duplex species malitiae. d. 231. n. 9.

Ex bono concupito & amore, quatenus est amor concupiscentiae, debet considerari species peccati. ibid.

Ad peccatum non requiritur electio, quae sit voluntas efficax. d. 231. n. 8.

Qui defectus sufficit in intellectu ad peccatum. n. 12.

Contingere potest, ut prima malitia peccati proveniat ex medio, & non ex fine. d. 235. n. 4.

Ad peccatum non est in aliqua creatura naturalis inclinatio, bene tamen libera. d. 235. n. 40.

Ut quis possit peccare, non requiritur inclinatio naturalis ad malum, sed libertas voluntatis sufficit, & requiritur. num. 41.

Ad peccatum non requiritur consultatio, & electio, sed saepe sufficit propositio obiecti cum indifferentia. disput. 236. num. 14.

Non opus primum est apprehendi bonum ut honestum, quo moveatur voluntas ad peccandum sed satis est apprehendi delectabile cognoscendo esse contra rationem. num. 16.

Illa propositio, Nullus respiciens ad malum operatur, & peccat, quo sensu sit vera. d. 8 n. 9.

Impotentia peccandi non obstat rationi perfecti, & pleni iudicii. d. 237. n. 6.

In quovis mortali peccato ultimus finis quomodo constituitur. n. 21. 22.

Ratio peccati sine voluntario libero excogitari nullo modo potest. d. 240. n. 5. & d. 41. n. 7.

In peccatis ad rationem meriti non requiritur comminatio. d. 241. num. 19.

Per peccatum vere meretur quis sui annihilationem. ibid.

Vnum peccatum non potest esse poena prioris peccati. d. 242. num. 6.

Vide verbum, Angelorum peccatum.

Pelagius, Pelagiani.

In quo sit error Pelagianorum. d. 171. n. 10.

Donum creationis quod pelagius concessit in Concilio Diospolitano, non immerito gratiam posse appellari concesserunt, Africanus patres. d. 182. n. 11.

Per, particula.

Particula per rationem causae, seu principij significat. disput. 1. 6 n. 27. 28.

Item quod particula cum significare perperam dicunt aliqui. d. 29. ibid. & n. 29.

Particulam per, etiam denotare id, quod ex particula docet Basil n. 28.

Ponit in mysterio Trinitatis particulam per ad denotandam relationem filij ad patrem & ad significandam naturae identitatem falso autumat Graeci ibid.

Si particula per denotaret substantiam, dicere possent filium procedere a patre per Spiritum sanctum ibid.

Non denotare causam finalem, materialem seu formalem in hoc mysterio positam per se constat ibid.

Omne genus causae indistinctum posse significare particulam per docet S. Thomas. d. 15. 1. n. 21.

Per particula, quando dicimus aliquid moveri per medium, aliquid genus prioritatis demonstrat. disput. 97. num. 5.

Perfectio, Perfectum.

perfectio & imperfectio contradiatorie opponuntur. d. 121. num. 2.

Nomen perfectio singulariter est deo accommodatum secundum bonum. d. 6.

Tres perfectiones etiam relatas nullae ex rationibus in Deo ibid.

perfectio quot modis dicatur secundum Galv. n. 4.

perfectio simpliciter simplex est, quae melior est ipsa quam non ipsa. n. 10.

perfectum est, cui nihil deest. n. 11.

perfectum non est absolutum, sed commune quid aliquis & respectivo. n. 19. 20.

Dupliciter sumi potest perfectio. n. 20.

perfectio sumpta pro integritate non requirit realem distinctionem ab ente. n. 20. 21.

perfectio sumpta pro forma quae conducit ad integritatem alicuius, si realis sit, realiter etiam distinguitur ab integritate. n. 21.

perfectio sumpta pro forma, perfecti non est passus eius. n. 23.

Non multiplicatur realiter perfectio, licet realiter multiplicetur relatio. n. 24.

perfectiones simpliciter simplices personales in divinis non sunt comparandae cum personis, sed cum naturis, ut ratio dicatur. d. 125. n. 24. 25.

perfectiora esse priora quodam genere prioritatis dicit Arist. d. 167. n. 3.

Perseuerantia.

perseuerantiam etiam in integra natura esse docuit Dei fides docet. d. 228. n. 11.

Persona.

Non dicitur de essentia persona, quidquid ad eam rationem formalem pertinet. d. 121. n. 15.

personam non significare substantiam nunquam docuit S. Thomas si recte intelligatur. d. 127. n. 7.

Persona divina infinita est in genere entis non ratione proprietatis, sed ratione essentiae. d. 122. n. 18.

persona secundum Boetium dicitur rationalis naturae indivisa substantia. d. 122. n. 18.

A Ricardo de S. Valore definitur rationalis naturae incommunicabilis existentia. n. 10.

persona solum dicitur de rebus rationis participatione ibid.

In productione personae creatae naturae generis cum modo per se existendi productus, sicut in productione personae divinae. d. 116. n. 14.

Nomen Persona familiare est patribus & Concilio ad explicandum Trinitatis mysterium. n. 16.

persona inferior est hypostasii seu substantiae ibid.

Qualitatem significare dixit Valla. n. 17.

Licet interroganti, Quae persona est Petrus, per qualitatem nonnunquam respondeatur, non est dicendum personam significare qualitatem. n. 8.

Persona perfectissimum est in natura. n. 19.

Licet persona sit perfectissimum natura, & dignitatem continet, non sequitur in Deo esse tres perfectiores reales. num. 19.

Nomen persona tria positiua connotat, & negationem directam dicit secundum Scot. d. 127. m. 1.

Non significat personam negationem directam. n. 2.

In diuina facile assignatur modus quo contrahitur natura ad esse personae, sicut in humanis ibid.

Nomen persona secundum intentionem significat secundum durandam relationem vero secundum Caelum. n. 3.

Directe significat substantiam secundum aliam. n. 4.

Nomen persona directe significat substantiam & relationem, indirecte tamen essentiam. n. 5.

Index rerum.

Relationem significat materialiter, subsistentiam tamen formaliter. n. 6. & d. 144. n. 2. 3.
Nomen persona aliquid reale commune omnibus personis secundum rationem significat. d. 120. n. 1.
Personam de Patre, & Filio quiddamque predicat docet Caiet. n. 4. 5.
Verus est solum denominative predicari. n. 6.
Nomen persona commune est Petro, & Paulo denominative, significatque singulariter & individue existere. n. 7.
Persona Petrus, & quidam homo valde differunt in significatione. n. 7. 12.
A significato nominis persona abstrahitur ratio communis denominative petro & paulo, a significato tamen nominis petri abstrahitur ratio nature communis essentialiter. ibid.
Si nomen persona expresse & formaliter relationem significat, dicemus personam aliquid esse personam. n. 6.
Persona definitur per individuum, & incommunicabile, quae duo denominativum verum conceptum significant. num. 7. 8.
Nomen persona essentiale est huic & illi persona hoc nomine significat. n. 8.
A Patre, Filio, & Spiritu sancto, prout hic vocibus significantur, non potest abstrahi conceptus persona communis quiddamque, sed solum denominative. ibid.
Persona ad se & non ad aliud significatur ex August. n. 11.
Persona conceptus cum absolutus sit, non potest abstrahi ab absoluto & respectivo. ibid.
Petrus significat rem, qua constituitur persona, connotat autem naturam humanam, in qua subsistit. ibid.
Persona supra naturam positum modum personatus habet. d. 133. n. 6.

Personarum Trinitatis numerus, & ordo.

Vnam tantum esse Dei personam primum docuit Noetus, esse Epiphanius, vixas tamen prius videtur docuisse secundum Tertullianum. d. 108. n. 1.
Tres personae appellari possunt tria entia, & tres res substantiae. d. 112. n. 30.
Tres divinae personae vnam esse existentiam, vnam durationem & vnam aeternitatem habent tantum. d. 126. n. 16.
In divinis personis ordo est prioris, & posterioris secundum rem, quo ex natura rei est prima, secunda, & tertia persona. d. 126. n. 7. 8.
Hic ordo personarum ex natura rei originis est non numerus. ibid.
Ordo numeri in divinis personis est quid rationis. ibid.
Cum tres personae melius dicantur vnam esse in essentia, quam in illa unita & collecta. d. 131. n. 11. 12.
Sine errore dici possunt collecta, & unita, & coniuncta in vna essentia. n. 2.
Ad significandam primam personam, ut prima est, necessaria fuit alia notio praeter paternitatem, ad significandam tamen secundam & tertiam, sufficiunt filiatio & spiratio. d. 137. n. 18.
Cur secunda persona simul filius, & verbum dicatur ex Athan. n. 20.
Nomen, quae appropriantur personis non dicuntur relative ad aliam personam, nisi materialiter ratione eius, cui attribuitur. d. 141. n. 1.
Inter personas etiam ut relatas sub proprio conceptu relationis est prioritas originis. d. 142. n. 19.
Praeter prioritatem originis, alia rationis prioritas esse potest inter personas. n. 20. & seq.
Nullam personam ratione proprietatis referri ad creaturas existimavit Scot. d. 144. n. 4.
Relatio similitudinis inter divinas personas solum est relatio rationis. d. 145. n. 2.

Valquez in l. Partem Tom. II.

Inter divinas personas non est attendenda ratio similitudinis secundum personales proprietates, sed secundum naturam. num. 9.
Si secundum has attendetur, maior esset similitudo inter personas creatas. ibid.
Tres personae dicuntur vnius essentiae, & vna essentia personarum. d. 154. n. 13.
Si vna persona divina tres assumeret humanitates, nec vnus hominem, nec plures fore dicendas aliqui putant. d. 155. n. 1.
Quam magnum absurdum ex hac sequatur sententia. n. 3. 4.
Si tres personae vnam humanitatem simul assumpsissent, vnus homo esset. n. 17.
Si vna persona tres humanitates assumeret, tres homines dicendi essent. n. 18.
Tres personae Trinitatis dici possunt tres omnipotentes, tres sapientes, &c. adiective tamen non substantive. num. 22. 24.
Ut haec omnia substantiae sumantur, non opus est neutraliter usurpari. n. 31.
Persona etiam constituta relatione potest referri primo alia relatione, quia potest habere duas origines activas. d. 166. num. 10.
Inter personas divinas inuicem actu relatas ordinem naturae realem omnes fatentur. d. 167. n. 1.
Vnam personam esse alia priorem secundum rem negat S. Thom. n. 2. & seq.
Vnam personam alia esse priorem origine modo loquendi vtrum consonum est. n. 1. & seq.
Quamvis vna persona sit prior alia origine secundum rem, non tamen dici potest absolute prior, nisi ad alia particulam secundum originem. n. 11.
Vnam personam esse priorem alia secundum originem non negavit S. Thom. sed esse priorem absolute. ibid.
Quamvis inter personas actu relatas sit ordo realis, & naturalis, & prioritas secundum originem, non tamen vna est prior alia secundum rationem. d. 168. n. 59.

Personarum Trinitatis constitutio, & perfectio.

Si divina persona constituerentur proprietatibus absolutis, non significarentur nomine Patris, & Filij, bene tamen nomine personae, & hypostasis. d. 127. n. 6.
Personae constitutae per relationes contrahuntur velut per materiale subiectum, non tamen ut per differentias essentialis. d. 130. n. 10.
Non omnes persona in verbo exprimunt, quae intelligunt, sed illa tantum quae verbum producit. d. 131. n. 15.
Personas non constitui nec distinguere proprietatibus senserunt aliqui. d. 158. n. 1. 2.
In personis esse proprietatem sumptam pro aliquo complexo significato, quod nihil sit ante operationem intellectus, sensu Greg. n. 2.
Personae vere & proprie constituuntur proprietatibus. n. 3.
In personis negare proprietates, & notiones adhuc incomplexas temerarium est. n. 4.
Personas proprietatibus sonari docuit Sophronius in sexta Synodo. n. 3.
Solum per intellectum constituitur persona relationis & essentiae, cuius oppositum falso dicit Scotus. n. 6.
Mater est fundamentum in nostro intellectu ut constituas personam, quam essentiam, & quid sit illud. n. 9.
Personas constitui proprietatibus absolutis existimavit Scot. num. 11.
In divinis personis non est idem principium constitutum in vniuersum. n. 14.
Originibus constitui personas divinas docuit Bonavent. n. 15.
Principium constituens personam debet intelligi ut forma in facto esse. n. 16. 17.

Index rerum.

- principium constituens personam producentem debet intelligi principium constituens per modum actus primi. n. 18.
- Sola relatione in facto esse, possunt constitui diuine personae. num. 20.
- In diuinis personis principium constituens non potest esse commune. n. 22.
- Si personae conceptu distincto & expresso concipiuntur, recte intelliguntur relatiuis proprietatibus sub expressa relatione formali relationis constitui. d. 159. n. 19.
- Cum constitutio personae diuina sit per rationem, non opus est semper apprehendi constitutam, secus esset, si constitutio esset realis. n. 20.
- Prima persona ante generationem recte potest apprehendi constituta ex essentia, & proprietate inaccessibilitatis. ibid.
- Sic apprehensa, prima persona nondum intelligitur sub expresso conceptu Patris. ibid.
- Prima persona prout concipitur constituta notione fecundandi, relatiue concipitur, quamuis non relatione reali. num. 22. 23.
- Recte constitui potest relatione fundata in potentia persona prima, secus secunda, & tertia. n. 32. 33.
- Ante actum originis concipi potest prima persona, non secunda & tertia. ibid.
- Vna persona diuina non potest dici perfectior alia, etiam ut relata. d. 167. n. 4.
- Esse aliquam personam dignitate primam quo sensu dicat Basil. num. 6.
- Ita prima persona tribuitur creatio, ut non negetur alius. d. 109. n. 21.
- Non sunt quidam tres personae simul, quam qualibet illarum. d. 122. n. 11. 12. 25.
- Non est in vna persona perfectio aliqua realis, quae non sit in alia. ibid.
- Sicut nos concipimus in vna persona esse perfectionem rationis, quae non est in alia persona, ita vna persona à nobis concipitur dignior quam alia, sed non asseritur. num. 26.
- Id, quod personis per solam nostri intellectus apprehensionem conuenit, non debet de illis simpliciter enuntiari. ibid.
- ### Personarum Trinitatis distinctio.
- Personarum distinctio non oritur ex distinctiōe principiorum, sed ex oppositione ipsarum. d. 116. n. 19.
- Personam ab essentia distingui ante intellectum in diuinis praeter Gilbertum asserunt Scot. Nominales, & Durand. d. 20. n. 13. & seq.
- Personas Trinitatis inter se differre multi ex Patribus dixerunt. d. 121. n. 7.
- Caute & cum additamento aliquo hac locutione utendum est. num. 7. 8.
- Personas diuinas differre, duplicem potest habere sensum. num. 7.
- Si aliquando vna persona dicitur diuersa ab alia, cum additamento proprietatis intelligendum est. n. 8. 9.
- Personas non posse dici dissimiles recte dixit August. n. 9.
- Personae diuinae non tam differunt originibus, quam relationibus. d. 136. n. 5.
- Secunda persona non solum proprie est verbum, quia ipsa sola est verbum, sed quia suapte natura & charactere est verbum. d. 141. n. 30.
- Si aliquid praeter ea, quae relate opposita sunt, non esset commune personis, sine dubio inter ipsas esset diuisa essentia. d. 147. n. 13.
- Causam distinctionis inter personas solum relatiuam oppositionem esse, merito docent nonnulli patres. n. 17. 18.
- Personalis distinctio, cum sit secundum rem, oriri debet ex vera & reali oppositione, non ex principio, quo nostro modo intelligendi solum constituitur persona. n. 18.
- Personas diuinas seipsas distingui putant Gregorius. d. 11. num. 1. 2.
- Vere & proprie distinguuntur personae per suas proprietates. num. 7.
- Personas distingui proprietatibus absolute existunt Scot. num. 11.
- In diuinis personis non est idem principium distinctionis vniuersum. n. 14.
- Personarum distinctionem indiscriminatum assignant tres per originem, aut per relationes, & quae sunt in ratione. n. 9. 20.
- Personis diuinis omnia sunt communia praeter relationes. num. 21. 22.
- Non requiritur principium distinguendi personae diuinae esse vnicuique proprium, si tamen dicat oppositionem. num. 22.
- Personas distingui per relationes, & originem quo sensu dicat S. Thom. n. 22. 23.
- Prima persona non potest aliter distingui ab alia, quam expresso conceptu paternitatis, bene tamen conspici. d. 159. n. 21. 22.
- ### Personarum Trinitatis circumfessio, missio, & processio.
- Vnam personam esse in alia secundum solam essentiam existimauit Henricus & Durandus. d. 169. n. 1. & seq.
- Qualibet persona diuina tota est in alia & contra per circumfessionem. n. 3. & seq.
- Toti personae primo conueniunt hic modus existentiae in alia persona, non essentiae, est tamen essentiae fundamentum talis modi existentiae. n. 5. 6.
- Vnam personam esse à alia ratione relationis, quo sensu dicat S. Thom. n. 5.
- Relationes continentis & contenti in personis diuinis non sunt reales, & quae sit ratio. n. 7.
- Per respectum circumfessionis vnius personae in alia nihil aliud significamus secundum rem, quam vnam essentiam absolutam in tribus personis. ibid.
- Effectus temporalis, quo persona produci incipit esse in aliqua creatura, non omnino per accidens coniungitur cum ipsa origine personae. d. 170. n. 7. 8.
- Quamuis hunc effectum tota Trinitas operetur, persona tamen procedens, quae de nouo incipit esse in creatura per illam, vere dicitur ratione illius mitti. n. 8.
- Quamuis omnes personae dicantur venire ad creaturam ratione noui effectus producti, sola tamen persona quae procedit, dicitur mitti. ibid.
- Vna persona potest mitti sine alia. n. 9. 10.
- Quando tota Trinitas incipit esse nouo modo in creatura per effectum gratiae, simul mittitur Filius & Spiritus sanctus, non tamen Pater. n. 10.
- Persona missa realiter distinguitur à mittente. n. 11.
- Cum aliqua persona dicitur seipsam donare, de dono accidentarie intelligendum est. ibid.
- Persona non dicitur mitti per intentionem gratiae, aut aliorum donorum, bene tamen quando incipit esse nouo modo, siue per gratiam siue per aliam. n. 16. 17.
- Cum virtute Sacramenti gratia intendatur, persona dicitur mitti peculiari modo ad creaturam, non quia gratia intenditur, sed quia datur ad peccatorem effectum, quia cuius dicitur sacramentalis. n. 17.
- Personarum diuinarum relationes nihil aliud sunt quam processiones. d. 173. n. 3.
- Omnes personae diuinae ad creationis opus conueniunt. d. 176. num. 45.
- Tunc solum vna persona dicitur sine alia apparere in diuinis, cum vna significatur sine alia. d. 185. n. 9.

Index rerum.

Persona divina conuenit descendere, absque eo, quod loco moueatur. d. 194. n. 5.
 Diuinatum personarum mixtio est processio vnus ab alia secundum substantiam connotato respectu noui modi presentie in loco. d. 241. n. 2.
 Singulare & sine exemplo est, quod secunda persona in diuinis procedat vt filius, & genitus ab vno tantum. d. 112. n. 8.
 Processio diuine persone non est productio noua existentie, sicut nec noue nature, sed sicut est communicatio diuine nature, que antea erat, ita est communicatio existentie. d. 126. n. 14.
 Per talem productionem tota persona producit, non sola personatus. ibid.
 Due sunt in diuinis processionis distincte. d. 127. n. 13.
 Non potest aequo primo bis duabus processionibus aliqua persona produci. ibid.
 Nomina personarum precedentium non ex temporali earum manifestatione, sed ex origine, & aeterna processione fuere diuina. d. 146. n. 30.
 In productione diuine persone duplex intelligitur actus, generationis, alter dicitur origo passiva, & est idem realiter eam persona producta, alter origo actiua, & est idem realiter cum persona producente. d. 163. n. 4.
Personalitas.
 Personalitas in abstracto de relationibus diuinis denominatiue predicatur. d. 150. n. 9.
 Personalitas significat rationem sui, unitatis, & indiuiduationis, qua ultimo natura diuina redditur incommunicabilis. n. 10.
 Priuatio personalitatis create in natura creata non solum oritur ex vnione cum natura diuina, sed ab ea essentialiter pendet, ita vt alio modo fieri nequeat. d. 214. n. 30.
Petrus Apostolus.
 Beatus Petrus e carcere fugiens domum Marie matris Mariæ abiit. d. 245. n. 2.
Phantasia, Phantasma.
 † Phantasia instrumentum est intellectus agentis ad productionem speciei intelligibilis ex S. Thoma. d. 276. n. 3.
 † Phantasia non solum visum imaginationis interiozem, sed visum exteriorem significat. d. 184. n. 5.
 † Phantasia a caviō dicitur, hoc est, appareo. ibid.
 † Phantasma quantum corpus est & materiale sit, instrumentum ad species spirituales est in nostro intellectu. d. 200. n. 6.
 † Phantasmata, seu species internas esse in spiritibus animalibus tanquam in subiecto incertum est. d. 218. n. 12.
 † Sine phantasmata sunt in spiritibus, siue non, necessario dicendum est esse in cerebro, cuius substantia mota etiam ipsa moueantur. n. 13.
 Distantia, que est inter phantasmata non representat distantiam veram, sed representatur per phantasmata, quod representet corpus interiectum. d. 218. n. 13.
 Non possunt alio modo commoueri phantasmata, quam motu substantie cerebri, in quo species & phantasmata resident. n. 14.
 Phantasma vnus hominis non potest in alium transferri ab Angelo, etiam translato humore aut spiritu, in quo residet species. ibid.
Philosophus.
 Quo sensu philosophi dicant, abstractentium non est mendacium. d. 110. n. 9.
 Nonnullos philosophos gentiles mysterium Trinitatis fuisse assequutos testantur aliqui Patres. d. 132. n. 1. & seq.
 Nullus philosophorum sola naturalis intelligentie rationatione minimam Trinitatis notitiam assequi potuit. num. 5.
 Valquez in I. Partem Tom. II.

Philosophi demonstrare recte possunt Deum aliquid posse supra communem ordinem rerum. d. 214. n. 2.
 Quomodo Gentiles philosophi aliquid de mysterio Trinitatis assequi potuerint. n. 6.
 Philosophis reuelatio facta non est de mysterio Trinitatis, sicut Sybillis. n. 7.
 Licet aliquo modo naturali ratione mysterium Trinitatis inuestigari posset, non proinde sequeretur philosophos naturales sine errore propria virtute illud inuenisse, ibid.
Photinus.
 Quis fuerit Photinus, & que eius heresis. d. 168. n. 5.
Physis.
 † Physis, essentiam vel essentiam significat. disput. 124. num. 1.
Pipinus Rex.
 Concilium coegit Pipinus Rex ad errorem Grecorum de processione Spiritus sancti confutandum. d. 146. n. 3.
Plato.
 Platonis ad Dionysium Regem de mysterio Trinitatis extat testimonium. d. 132. n. 2.
 Septuaginta annis post Hieremiam natus Plato non potuit ab eo discere Theologiam secundum August. n. 6.
Planta.
 Quamuis vulgo vna planta alterius filius dici soleat, non tamen est filius, & cur. d. 112. n. 6. 7.
Pluralitas.
 pluralitas summe simplicitati repugnat. d. 116. n. 19.
 Non quocunque pluralitas impedit predicationem vnus de alio. d. 155. n. 21.
Pneutomachi.
 Qui fuerint pneutomachi, & quare sic dicti. d. 110. n. 1.
Pœna.
 pœna sensus est quoddam incentiuum peccati contra Deum, quam Deus nunquam immitit in primo peccato, sed propter priora peccata. d. 219. n. 32.
 pœna damni non est quocunque priuatio gratia iustificantis, sed ea, que incipit ab eo puncto, ex quo secundum legem Dei restaurari nequit. ibid.
 pœna damni consistit in perpetua gloria priuatione, & obfimatione in malo. d. 239. n. 1.
 Omnis pœna malum est, & interdum ex malo aliquo pro-
 gressu. d. 242. n. 4.
 pœna damni malum est, quod non pendet ex cognitione aut tristitia, qualis est pœna pauperum, & amentium. ibid.
 pœna sensus est malum ea solum ratione disconueniens, quatenus sentitur, & cognoscitur, cognitum tristitiam affert. n. 5.
 Vide verbum, Dæmonum pœna.
Possibile.
 † possibile non solum dicitur illud, quod potest esse & non esse, sed illud quod actum est, & necessarium est. d. 165. n. 7.
Potens.
 potentes solent in Scriptura dii appellari, imo & Angeli. d. 178. n. 15.
Potestas.
 Non omnibus, que sunt in nostra potestate, vtimur, cum volumus. d. 211. n. 22.
 Ex his que sunt in nostra potestate eis tantum vtimur cum volumus, que solum possunt aliquid efficere, si coniungantur facultatibus subditis voluntati. n. 22. 23.
Potentia.
 † potentiam actiuam definit Aristot. principium transmutatum in altero, prout alterum est. d. 156. n. 25.

Index rerum.

† Differentia potentiarum non sumuntur ex vario modo operandi circa ipsum obiectum, sed ex diuersitate primarij obiecti. d. 161. n. 8.

Potentia irrationalis, quae sit secundum Aristotelem n. 10.

† Ad veram rationem potentia propter se non est necesse actionem, seu productionem distinguere a re producta, sed satis est rem productam distinguere a producente. disp. 163. n. 4. & seq.

† Potentiam realem non opus est realiter distinguere ab eo cui inest n. 5.

† Quoties alicubi est potentia, suapte natura nequit habere impedimentum perpetuum ex natura rei, nisi fortassis ex accidenti d. 164. n. 9. 14.

Potentia generandi aut spirandi tantum est in personis, quia unum proprietates sunt connotatae. d. 164. n. 13.

Potentiam generandi, aut spirandi esse in omnibus personis existimauit Marsilius d. 165. n. 1.

† Potentia dicitur naturalis, seu obedientialis ex ordine ad formam quam recipit. d. 174. n. 10.

† Non omnis potentia materia est, neque omnis actus forma d. 178. n. 17.

† Duplicem esse potentiam in rebus, realem scilicet, & logicam docet Caietanus, & quid utraque sit. d. 182. num. 1. 2. 10.

† Lassitudo potentia non impedit, ne potentia producat omnia quae potest, sed ne multum continuo duret in operatione. d. 221. n. 12.

† Inclinatione potentia passiva ad suam perfectionem naturalem dicitur naturale desiderium. similiterque inclinatio potentia actiua ad suum actum, disputat. 234. num. 4.

† Nulla potentia appetens siue cognoscens eleuari potest ad operandum circa obiectum, quod intra latitudinem propriam aliquo modo non continetur. disput. 243. num. 18. 9.

Vide verbum, Instrumentum.

Pradicum.

Pradicum & sp. culatium non constituunt diuersas facultates secundum speciem d. 123. n. 21.

Praceptum.

Pracepti positiui transgressio non est speciale peccatum inobedientiae, nisi fiat ex intentione expressa transgrediendi praceptum cum contemptu superioris. disp. 23. num. 18.

Transgressio pracepti positiui iuxta naturam materiae expendi debet. ibid.

Pradicamentum.

† Omnia pradicamenta Deo conuenire docet Boet. & quomodo. d. 174. n. 10.

† Solum pradicamenta substantiae, relationis, & actionis Deo conueniunt proprie secundum August. reliqua tantum translatiue n. 11.

† Res diuersorum pradicamentorum non semper realiter differunt. d. 166. n. 7 & d. 168. n. 4.

† Pradicamentum naturalis quod rationis denotat, scilicet seriem pradicabilem quae sit ab intellectu d. 168. n. 4.

† Sicut pradicamentum sit ab intellectu, ita saepe multiplicatur ab illo. ibid.

† Quamuis generalissima pradicamentorum rationem entis includant, seipsis tamen distinguuntur. disput. 148. num. 6. 7.

† Pradicamenta omnia non debent distinguere ex natura rei. d. 173. n. 5.

† Sex vltima pradicamenta non assignauit Aristot. vt aliorum leges iubirent, se vt essent praecipua capita, ad quae res omnes, de quibus solet disputari, reducerentur. d. 65. n. 24.

Pradicatum.

† Pradicata quaedam significant actionem, quaedam proprietatem aliquam ex Canariens. d. 166. n. 8.

† Pradicari potest aliquid per se de alio non solum in se formalis, sed in identico. d. 177. n. 49. 50.

† Pradicari per se de aliquo est pradicari secundum propriam rationem illius ex sancto Thom. n. 52.

Vide verbum, Modus dicendi per se.

Prasentia.

Vide verbum, Vbi, & verbum Angelorum praesentia.

Prasumptio.

Prasumptio peccatum quando sit contra primum dei. d. 235. n. 21.

Prasumptio quomodo humilitati & magnanimitati opponatur, & an sit a superbia distincta. n. 24. & seq.

Vide verbum, Superbia.

Prateolus.

Prateolus falso dicit Hermogenem Sabellij esse eum ipsum. d. 171. n. 9.

Praxeas.

Quis fuerit Praxeas, & quam docuerit haeresein, d. 168. num. 1. 2.

Primum.

† Prima melius per negationem cognoscitur, quam alio modo ex S. Thom. d. 137. n. 9. 18.

Principium.

Nomen principij de latere & Filio pradicari de fide est. d. 139. n. 1.

† Quid sit principium ex Arist. ibid.

† Desinitio principij ita vniuerse accipi potest, vt nihil denotet imperfectionis in eo, qui producit. ibid.

Non dicitur vniuerse principij de principio notionali & essentiali n. 13.

Deratione principij essentialis est respectu rationis adcuraturas, de ratione tamen principij naturalis est naturalis respectus, vel aliqua modificatio inde proveniens. num. 4.

Ratio principij analogice dicitur de principio essentiali & notionali n. 15.

Perfectius conuenit ratio principij principio notionali, quam essentiali, cuius oppositum falso putauit Durand. num. 16.

Hec maior vel minor perfectio intelligenda est quoad nos, nam respectu distinguuntur haec duae rationes in Deo ibid.

Duplici ratione perfectiori modo concipitur & nominatur a nobis principium notionale, quam essentiali. ibid.

† Latius patet principium quam causa n. 21. 22.

† Principium non dicit imperfectionem in eo, cuius est principium, secus tamen causam n. 9.

† Quid sit principium per se aliquid videtur d. 142. n. 20. 21.

† Etiam si duo aequalia necessitate existant in rerum natura, non sequitur ex eo quod vnum sit per se principium alicuius effectus, etiam aliud esse principium per se illius n. 20.

† Non minus debet esse necessarium principium, quam id, cuius est per se principium d. 143. n. 1.

† Principium per se distinctio, aut productionis non est colligendum ex his quae de solo sunt n. 21.

Nomen Principium in hac propositione Patet & Filius sunt vnum principium, consuevit supponere dicunt aliqui, alij vero determinate. disput. 241. n. 5. & seq.

Verius est supponere singulariter n. 9. 10.

Ratio primi principij in persona prima nomine sententia plenitudinis non tamen nomine paternitatis denotatur. d. 139. n. 30.

Index rerum.

Melius negative, quam positive exprimitur. *ibid.*

† Omne principium in ordine aliquo primum est. d. 167. num. 8.

† Errare circa cognitionem primorum principiorum unde prouenire soleat. d. 2. §. n. 21.

Prioritas, prius.

† Prioritas originis non est prioritas secundum rationem. d. 142. n. 14.

† Prioritas vniuersalis est prioritas eius, à quo non valet subsistendi consequentia. d. 143. n. 14.

Prioritas secundum rationem, & prioritas vniuersalis idem est. d. 150. n. 7.

Prioritas aut posterioritas solum est inter ea, quæ ordinem habent. n. 8.

In diuinis quid dicatur prius origine alio. *ibid.*

Quæ per accidens sunt in producto, aut producente nullum habet ordinem prioritatis, aut posterioritatis cum producto. *ibid.*

Priora natura illa sunt secundum Arist. quæ sine posteriori esse possunt. d. 167. n. 2.

Cum absolute dicitur aliquid prius & posterius, prioritas durationis denotatur. n. 8.

In quolibet ordine illud quod est primum, est prius secundo, & secundum tertio. n. 9.

Sex sunt modi prioris, & posterioris secundum Aristot. num. 9. 10.

Prioritatis secundum originem non meminit Arist. n. 10. 11

Prius natura non solum illud dicitur, quod suapte natura alius rei primarie conuenit, sed illud quod ex se rei conuenit nisi impediatur. d. 171. n. 12.

Quæ dicuntur priora natura ant consideratione in aliquo temporis momento, debent citam in eodem momento recipi esse posse. d. 229. n. 29.

Vide verbum, Ordo, & origo.

Priscilla.

Quæ fuerit Priscilla, & quam habuerit heresim. d. 108. num. 2.

Priscillianus, Priscillianista.

Priscillians quis, & quam habuerit heresim. disput. 108. num. 5.

Priscillianista heretici in Hispania Manicheo consenserunt. d. 171. n. 4.

A Prisciliano Abulensi dicti sunt. *ibid.*

Priscillianista heretici demonem dicebant esse secundum suam naturam & substantiam malum, & auctorem omnis mali. neque à Deo factum, sed ex Christo, & tenebris emersisse. d. 235. n. 39.

Præuatio.

† Quomodo concipiat noster intellectus præuacionem in hoc statu. d. 14. 15.

† Præuatio non dicitur substantia aut qualitas, sed ens rationis. n. 16.

† Non potest dici præuatio relatio rationis. d. 115. n. 6.

† Cur dicatur ens rationis. *ibid.*

† Potius per habitum cognoscitur præuatio, quam è contra. d. 127. n. 4.

Vide verbum, Negatio.

Processio.

Quot modis accipiat processio. pag. 4.

Nomen processio. u. vsu Ecclesie appropriatur Spiritui sancto. *ibid.*

Processiones diuinas proxime ex natura ipsa secundum rationem nature esse sensu Durandus. d. 111. n. 1.

Proprie esse operationes intellectus & voluntatis & non solum per appropriationem omnis schola docet. n. 2. & seq.

Ex diuersitate operationum immanentium in diuina recte colligitur duas tantum esse processiones in specie, in numero vero non item. n. 1.

Valquez in I Partem Tom. II.

Tam in processione per intellectum, quam per voluntatem aequæ habenda est ratio iubeat vel natura, in qua procedit id, quod producit. d. 102. n. 38.

Processio tam significat originem quam relationem, quæ ex origine resultat. d. 154. n. 7.

In processionibus diuinis relationem, seu proprietatem esse terminum formalem existimant aliqui. disput. 162. num. 6. 7.

Terminus totalis in processionibus diuinis est persona. formalis tamen essentia. n. 8.

1. diuina processione non dari terminum formalem existimant Gregor. n. 7. 9.

Quamuis non detur terminus formalis ex natura rei in processione diuina, datur tamen nostro modo intelligendi num. 9.

Si terminus formalis in diuina processione non esset natura, æquiuoca esset persona processio. n. 12.

Processio temporalis, & æterna non est duplex processio, sed una & eadem sola diuersitate constituta penes effectum, quem temporalis denotat. d. 170. n. 9.

Processio temporalis æternam includit. *ibid.*

Vide Personarum Trinitatis processio, & Spiritus sancti processio.

Productio.

† Triplex productionis modus assignatur à Bonauentura d. 111. n. 2.

† Modus productionis ex natura, & voluntate quo differat secundum Durandum. *ibid.*

† Tanto præstantior est productio, quanto similis est productum producenti. d. 19. n. 6.

† In producente duplex est principium alterum quo, alterum quod, & quia utrumque sit. d. 63. n. 1.

† Productio supernaturalis, immo & conseruatio continua non arguit supernaturalitatem rei secundum naturam. d. 2. a. n. 24. 25.

Vide verbum, Creatio.

Promitto.

Verbum promittit aliquando significat Dei æternam prædestinationem. d. 224. n. 8.

Propositio.

† Propositio illa, qui potest maius, potest minus, in his, quæ sunt eiusdem rationis, intelligenda est. d. 116. num. 19.

† Idem est negare propositionem aliquam propter diuersum modum significandi, ac negare propter diuersos conceptus. d. 119. n. 4.

† Propositio illa, quæ sunt eadem vnitertio, &c. non satis defenditur ab Scholasticis in Trinitatis mysterio. d. 122. n. 2. & seq.

† Propositio hæc in rebus creatis verissima est absque limitatione. n. 6.

† Non est principium syllogismorum hæc propositio, neque vnquam ab Arist. fuit posita, vt fundamentum syllogismi. n. 6. 7.

† Posita tamen fuit vt locus argumentorum. n. 6.

† Si de identitate predicationis intelligatur, principium erit syllogismi. n. 8.

† Pariter quæ si de identitate secundum rem, & rationem. num. 9.

Non est in vniuersum vera, si tantum intelligatur de identitate secundum rem. n. 8. 9.

† Propositio illa, quæ sunt equalia vnitertio, sunt equalia inter se, vera est n. 8.

† Propositiones, in quibus prædicata significant actionem, semper sunt intelligende in sensu formali, secus si prædicata significant solum aliam formam. d. 136. num. 10. 11.

Index rerum.

† Propositiones de verbo substantiuo non possunt in sensu identico accipi, secus propositiones de verbo adiectiuo. d. 119. n. 7. 8.

† Quod est ex parte predicati in propositione, non potest determinare nomen, quod est ex parte subiecti, ut supponat pro eo tantum, de quo vera est enunciatio. d. 157. n. 15.

† Propositio affirmatiua de subiecto singulari erit vera, si predicatum subiecto aliquo modo conueniat, negatiua tamen ut vera sit, debet predicatum nullo modo conuenire subiecto. n. 18.

† Propositio quacunque, si per se est, necessaria est, & si necessaria non est, non potest esse per se. d. 157. n. 53.

† Ut aliqua propositio sit per se, non satis est effectum de causa predicari, nisi predicetur necessario. ibid.

Ad veritatem propositionis copulatiue non est necessarium, ut veritas vnius partis ex alia oriatur. d. 214. num. 27.

Quando dicitur ex propositionibus quasdam esse per se notas, quasdam per aliud, intelligendum est respectu intellectus cognoscentis rem per species alienas. d. 212. num. 9.

Propositiones per se notae possunt etiam dici probabiles, & notae per aliud nobis, quia scilicet probare eas possumus ab effectu, & per posterius aliquid. n. 11.

Quae dicantur propositiones mediae, quae autem medio vacantes. ibid.

Vide verbum, Compositio intellectus.

Proprietates.

Proprietates in diuinis non considerantur ut finitae aut infinitae, quatenus ratione nostra distinguuntur ab essentialibus. d. 122. n. 28.

Personales proprietates in omnium sententia sunt relationes. num. 32. 33.

Proprietates est id, quo propria persona in diuinis constituitur. d. 135. n. 1.

Inferior est relatione & notione, omnis enim proprietas relatio est & notio, non e contra. ibid.

Proprietates personales verbi solum est relatio quaedam ad personam producentem. d. 144. n. 6.

Proprietates constituentes vnam personam non includit in suo conceptu formaliter id, quod alteri commune est. d. 147. num. 24.

Proprietates constituentes personam producentem non tantum est conditio potentiae, ut producat, & exeat in actum, sed ut sit potentia formaliter. d. 164. n. 11.

Quantitas proprietates non pertinet in recto ad rationem potentiae, tamen in obliquo essentialiter nomine potentiae connotatur, & in ipsius conceptu includitur. ibid.

Etiamsi proprietates constituentes personam non tribuat illi operationem, est nihilominus perfectio ipsius. d. 164. num. 15.

Vide verbum, Notio, Paternitas, & Personalitas.

Punctum.

† Punctum in linea est inherens, sive sicut modus accidentalis in re, quod modifit. d. 173. n. 10.

† Punctum si separatim esset, moueri posse continuo aperit. videtur. d. 195. n. 26.

† Punctum indiuisibilitatem habet diuersi generis ab indiuisibilitate Angeli, & substantiae sine quantitate. d. 196. num. 11. 12.

† Quantum punctum indiuisibile sit, positionem habet in continuo. spiritus uero & alia quae indiuisibilia sunt, non item. n. 12.

Puillanimitas.

Puillanimitas humilitati & magnanimitati opposita quid sit, & in quo consistat. d. 35. n. 26.

Vide verbum, Praesumptio, & Superbia

Quadrangulus.

Quadrangulum bipedalem ita posse referre per quadrangulum, ut longitudine excedat latum, demonstrat Euclides. d. 191. n. 7.

† Illa propositio, quod est in loco quadrato potest esse in quouis quadrangulo aequali, de corporibus est intelligenda. ibid.

Qualitas.

Qualitas quae cum ipsa facultate est principium, cognoscendi aliquid merito species dicitur. d. 200. n. 2.

Qualitas existens intra sensum non prohibet naturae suae receptionem species sensibilis, sed tantum immutationem secundum formam accidentariam eiusdem naturae. d. 205. n. 1.

Agens quod potest qualitatem augere, potest etiam mutare eam producere, quantitatem vero non item. d. 216. n. 8.

† Non repugnat plures qualitates eiusdem generis esse in eodem subiecto. d. 210. n. 20.

† Ex dualibus qualitatibus diuisis vnam fieri per unionem & continuationem mandatum est, nisi ratione subiecti, seu in quantitate, & substantia. d. 213. num. 11. 14.

† Qualitas quae nulli naturae naturalis esse potest, supernaturalis erit secundum substantiam. d. 241. n. 23.

† Qualitas, supernaturalis secundum substantiam non potest deformitatem afferre, immo maximam induit pulchritudinem. ibid.

Quam, particula.

Aliquando haec particula non accipitur comparatiue, sed negatiue. d. 230. n. 6.

Quantitas.

† Quantitas continua dici solet quantitas motus vel perfectionis. d. 127. n. 10.

In quantitate continua hoc modo nihil reperitur maius vel minus respectu Trinitatis. ibid.

† Ut aliquid dicatur maius quantitate discreta non debet esse perfectius, sed satis est, si in vna multitudine dicatur esse plures. n. 11.

Hoc genere quantitatis maius & minus reperitur in Trinitate. ibid.

† Quantitas continua non est ratio formalis unitatis, sed materiale subiectum. d. 188. n. 9.

† Non potest auferri a quantitate omnis figura abne de absoluta Dei potentia, sed hanc vel illam semper retinebit. d. 195. n. 23.

† Quantitatem quomodo antiqui Philosophi definiunt. d. 196. n. 10.

† Quantitas passio est, ut secundum illam res dicantur aequales, vel inaequales. n. 11.

† Quantitas a solo Deo conseruatur & producit in substantia, non autem ab ipsa substantia. n. 11.

† Si quantitas auferretur a substantia, & deinde restitueretur, non sequeretur esse restitutam in locum, ubi antea erat. ibid.

† Eadem quantitas in spatio maiori ipsa esse nequit, nisi per replicationem, nec de absoluta Dei potentia. d. 197. num. 8.

† Quantitatis proprius effectus est extendere substantiam intra ipsam. d. 241. n. 22.

† Effectus modi quantitatis est extendere substantiam in ordine ad locum. ibid.

† Ex primatione huiusmodi sequitur substantiam, & quantitatem esse totam in toto, & totam in qualibet parte loci. n. 37.

† Sicut quantitas est ordinis naturalis, ita & primatio quantitatis. ibid.

† Etiam

Index rerum.

- † Etiam si quantitas non possit produci sine productione substantia, bene tamen potest augeri. d. 216. n. 18.
 † Non omne agens, quod quantitatem augeat, poterit illam noviter producere. ibid.
 † Duae quantitates, & duae substantiae ita possunt coniungi, ut ex illis fieri possit una. d. 223. n. 13. 14.
 Vide verbum, Substantia.

Quasi, particula.

- Nō semper est similitudinis nota, sed aliquando ipsius rei veritatem demonstrat, sicut particula, tanquam d. 149. n. 4.

Quidam homo.

- † Quidam homo significat directē naturā hominis cum proprietate, & modo substantiali, quē dicitur d. 130. n. 12.
 † Nihil commune significat, nisi denominativae ratione connotati, sicut vox individuum. ibid.
 † Ad quintū predicabile reducitur nec sextū constituit. ibid.

Quies.

- † Quāvis quies aliqua per victimum suū esse desinere possit, tamen non opus est omnem quietem ita desinere, etiam si daret aliquo tempore. d. 197. n. 3.

- † Varij modi desinendi quietis ex varijs modis inceptionis formae sequenti pendet. ibid.

Vide verbum, Motus.

Quomodo.

- Circumstantia quo modo nunquam tribuit primam malitiam actui, sed statim augeat eam quam invenit, nisi forte esset praeceptum determinans actus intensiōem. diff. 235. n. 1. & 12.

- Circumstantia quo modo querit, qua intensiō fiat actus. ib. R.

Rabbinus Haccados.

- Rabbinus Haccados mysterium nominis Iehoua Antonio Coniungit vrbis Romae scriptis. d. 108. n. 18.

Raphael.

- Raphael vnus est ex septem Angelis, qui vniuersae terra sunt perfecti. d. 180. n. 2.

- Raphael Angelus ad Tobiam missus vnus est ex septem qui adsunt ante Deum. d. 214. n. 12.

Rationale agens.

- Rationalis agens proprium est indifferenter ad hanc vel illam partem operari. d. 161. n. 1.

- Vide verbum, Libertas, liberum. Et vide, Natura rationalis.

Raymundus Lullius.

- Nunquam asseruit mysterium Trinitatis demonstratione naturali, sine lumine fidei vel aliqua naturali illustratione probari posse d. 131. n. 1.

- Solum docet, ita euidentes huius mysterij se inuenisse rationes, ut Gentilem & Mahometanum conuertere valeant si eas semel penetrare velint. ibid.

- Tria putat Raymundus demonstrari posse de hoc mysterio supposita fide vel aliqua supernaturali illustratione. n. 2.

- Huius mysterij demonstrationis inquit non esse à priori, sed equiparantia. ibid.

- Quo pacto dicat Raymundus has demonstrationes deduci ex prioribus propositionibus. ibid.

- Quas putat Raymundus esse demonstrationes non solū tales non sunt, sed nec probabilitatis specē habent. n. 2 & seq.

- Ex his, quas Raymundus demonstrationes putat, non pauca sequuntur absurda. n. 4 & seq.

- Doctrinam huius auctoris magna ex parte hereticam esse aliqui auctores docent. n. 5.

- Cur aliqui putent huius auctoris doctrinam à Gregorio XI. prohibitam. ibid.

- Magna de huius auctoris doctrina exorta fuit controuersia apud Cardinales inquisitores Romae anno 1590. ibid.

- Bulla, quā Aymereus dicebat esse cōtentionis doctrinā Raymundi, nō potuit inueniri adhibita exacta diligentia. n. 2.

In defensionem Raymundi multa ex Aragonia regno adducta sunt. ibid.

Ne in Catalogum librorum prohibitorū referretur factum est à doctore Villeta Barcinonensi n. 12.

Eiusdem opera non fuisse prohibita clare ostendit Ludouicus de Paramo. ibid.

De Raymundi doctrina iudicium auctoris. n. 12. & 13.

Habita semel demonstratione, quam ipse docebat, existimabat Raymundus non manere fidem huius mysterij in eo, qui talem habebat demonstrationem, n. 3.

In multis Dei spiritum habuit Raymundus. n. 24.

Rectitudo, rectum.

Rectitudo in Scriptura est sanctitas, & iustitia apud Deum d. 227. n. 14.

Rectum esse coram Domino complectitur, non vnum, aut aliud opus, sed omne opus bonum. ibid.

Relatio.

Relationes diuinas vere esse reales non assentes Deo, sed intrinsecas docet fides Catholica. d. 114. n. 1.

Hoc non negavit Gilbertus, ut male ei imponitur. ibid.

Si relationes diuinae essent denominationes extrinsecas, non possent personarum relationibus multiplicari, & distingui. n. 2.

† In omni relatione est ratio, in, & ratio. ad n. 2.

† Rationem, ad, predicamenti etiam realis abstractam à ratione, in, formaliter non esse realem, sed communē, & abstractā à reali & rationis, putat Caiet. & Can. n. 2. 3.

† Propria ratio predicamenti relationis nō significatur cum ordine ad subiectum, sed ad terminam extrinsecum ex S. Thom. n. 3.

Relationes diuinas non esse reales secundum esse, ad, praesum, ab, in, inferitur ex doctrina Caiet. & Can. n. 4.

† Esse, ad, reale est in relatione reali, siue creata siue diuina. n. 4. 8.

† Sola vox, ad, communis est ad reale, & rationis. ibid. & n. 5. & 6. etiam ex S. Thom. n. 9.

† Cur in predicamento relationis inueniri aliqua entia relationis & aliqua realia dicat S. Thom. n. 5.

† Esse, ad non potest esse commune enti reali & rationis n. 5.

† Esse, ad, relationis realis non potest etiam cogitatione abstracti & separari ab esse in. n. 6. & 8. & 6.

† Audita voce, ad, statim apprehenditur ratio, in, non tamen è contra n. 8.

Ratio, in, intrinseca diuinis relationibus non est tota essentia, & substantia Dei. n. 9.

Relationem diuinam cur appellet Boetius relationem identitatis. n. 10.

† Relatio rationis absolute dici potest relatio. n. 6.

† Relatio rationis solum fit per notitiam comparatiuam intellectus. d. 115. n. 1.

† Relationes rationis formare proueniunt ex defectu nostrae cognitionis. n. 5.

† Non possunt fieri à Deo. ibid.

† Relatio non semper distinguitur à suo fundamento realiter. d. 116. n. 7.

† Relatio ad diuersa solum potest esse, causa distinctionis, quater res non cognoscitur sicut est, sed per species alias. d. 118. n. 8.

Relationes diuinas cum Gilberto aliqui existimant distinguui, cum natura rei ab essentia. d. 120. n. 14. & 15.

Solum per rationem ab essentia distinguui consonum est Patribus, & Conciliis. n. 16. & seq.

Qui ante intellectum relationes ab essentia diuina distinguit, quaternitatem, quam Bernardus in Gilberto impugnat, introducit. n. 21.

Ex hac distinctione inferitur realis compositio Dei, eius simplicitati, & unitati repugnans. ibid.

Relatio non includit essentiam in suo formali conceptu. d. 121. num. 2.

Index rerum.

Aliqui docent oppositum. n. 2. 7.
 Communitur relatio concipitur, ut quid adueniens deitati,
 & illam determinans. n. 5.
 Si relatio in suo conceptu includeret essentiam, predicationes
 fierent satis absurde. n. 6.
 Et persona non dicitur constitui relatione. n. 7.
 Tam abstracte quam concrete conciperetur relatio cum ef-
 fectu formali subsistendi incommunicabiliter, si in suo
 conceptu includeret essentiam. n. 8.
 Nec confuse potest relatio in suo conceptu includere essentiam
 n. 8. & 9.
 Ratio, in inclusa in relatione non est quid absolutum. n. 9. 10.
 Omni relationi suo modo continetur ratio, in, & ratio ad
 scilicet aut realiter aut nostro modo concipiendi. n. 10.
 In relationibus eadem est ratio, in, cum ratione ad, & solo
 nomine differt. ibid.
 Cum relatio concipitur abstracta à deitate, non concipitur
 ut à se, neque ut ab alio, sed ut modus deitatis ibid.
 Non satis est relationem cogitari distinctam à deitate, ut
 dicamus esse creaturam. ibid.
 Si relatio generis aut verbi includeretur in conceptu essentia
 non opus esset dicere, generis sapientia. n. 14.
 Relatio nec continetur nec predicatur per accidentia de essentia.
 n. 15. Nec est de essentia persona. ibid.
 Minus differt relatio à persona, quam essentia. n. 17.
 Relationes in Deo non esse perfectiones neque imperfectiones
 senserunt plures. d. 112. n. 1. & 2.
 Negari non potest relationes in Deo esse perfectiones. n. 2.
 & 16.
 Si relatio non esset perfectio, esset quidem imperfectio. n. 3.
 Tres relationes esse tres reales perfectiones in Deo sentit Ga-
 briel. n. 4.
 Tres relationes esse tres res, dixit Anselmus, & alij plures.
 num. 5. & 6.
 Si tres relationes essent tres reales perfectiones, aliqua esset
 perfectio in parte simpliciter simplex, quae non essent in
 filio n. 7. & seqq.
 Si tres relationes essent tres reales perfectiones in Deo una
 perfectio esset maior altera, ac proinde una persona alte-
 ra perfectior, & maior. n. 11.
 Relatio non est realis ex eo, quod realiter distinguatur à rei-
 sa, cui inest, sed quia refertur suapte natura ad termi-
 num realem, & ex termino multiplicatur. d. 122. n. 24.
 Etiam si multiplicentur realiter relationes, non sequitur
 multiplicari realiter perfectiones. n. 24. & 25.
 Relationes singulae in diuinis tantum sunt perfectiones no-
 stro modo intelligendi, non reales, si nomine perfectionis
 intelligatur forma perficiens aliud. n. 6.
 Si vero nomine perfectionis intelligatur integritas, omnes
 relationes simul unica perfectio sunt Dei & realis, non
 tamen res reales. ibid.
 Etiam secundum nostrum modum concipiendi tres relatio-
 nes non sunt tres infinitates. n. 19.
 In relationibus non reperitur aliqua infinitas ex sua for-
 malitate. ibid.
 Infinitas impenetrabilis eis conuenit ratione essentia, unde non
 non dicuntur tres infinitates impenetrabiles. ibid.
 Quamuis abstracta consideretur relatio, eam necessario
 consequitur oppositio relatiua. n. 34.
 Licet in diuinis sint quatuor relationes reales, non tamen
 sunt quatuor entia aut quatuor res. d. 123. n. 15.
 Relationes tertij generis rationis sunt, & extrinsece deno-
 minationes. n. 16.
 Relatio Patris ad filium in diuinis non solum est ut ad intel-
 lectum, sed ut ad productum etiam. n. 16. & 17.
 Postquam huius de voce hypostasis composita est in Ecclesia,
 nullus ex Patribus absolutam aliquam concessisse in Deo
 subsistentiam, sed relatiuam. n. 15.
 Nihil datur commune absoluto, & relatiuo, nisi solo nomi-

ne. d. 127. n. 2. & d. 130. n. 11.
 Non potest unum relatiuum ad aliud referri etiam relati-
 uum, saltem in relationibus tertij generis. n. 11.
 Quomodo dicat Caiet unum relatiuum posse tria relati-
 ua referri ad duas relationes specie differentes. n. 12.
 Relationis realis non datur alia relatio realis. n. 8.
 Illud dictum Boetij, relatio multiplicat Trinitatem quo-
 modo intelligendum d. 38. n. 2.
 Cum dicimus quatuor relationes, nihil significamus ratio-
 nis. n. 5.
 Ut dicantur plures reales relationes, sufficit rationis distin-
 ctio, sicut ut dicantur plures. ibid.
 Relatio realis potest multiplicari in ratione relationis ex di-
 uerso modo respiciendi terminum realem, alij multi-
 plicatione reali in ratione entis. ibid.
 Quatuor sunt relationes reales in diuinis, non autem qua-
 tuor res distinctae. ibid.
 Relationes diuinae non significant aliquid rationis, sed reals.
 n. 8. Licet relatio ut abstracta à creatura & increata non
 sit infinita, tamen quatenus diuina est, non potest non
 esse infinita ratione essentia. n. 10.
 Una relatio semper de alia in sensu formali predicatur &
 quare. n. 11. 12.
 Relatio rationis non ponitur in predicamento ut sepe ex-
 istimauit Henricus. d. 39. n. 1. a.
 Relatio realis & rationis non datur aliquid terminum.
 num. 13. & 15.
 Relatio, & absoluto non conuenit ratio terminata. ibid.
 Sola relatiua opposita in diuinis est causa distinctum diffi-
 cultatis. num. 7.
 Quing, relationes reales in Deo constituunt contra Schola-
 sticorum communem sententiam est. n. 9.
 Generalis sunt predicamentum relationis alij nonem distin-
 guitur per modum intrinsecum, ad actumque illi quos op-
 ponatur. d. 4. n. 21. 22.
 Intra predicamentum relationis non tantum differant
 quae sunt opposita, sed etiam alia n. 23. & 24.
 Relatio non terminatur ad relatiuum, sed ad absolutum, si-
 si tantum in diuinis n. 21.
 Relatio non tantum distinguitur ab opposita relatione, sed
 ab absoluto, ad quod refertur. ibid.
 Relatio in diuinis hoc differt ab origine, quod illa est forma
 quasi in facto esse, origo uero quasi in via. d. 128. n. 1.
 Relatio rationis non ponitur ex sola intellectus conside-
 ratione sine fundamento aliquo reali. d. 5. n. 11.
 Eadem relatio concepta ut via, & productio personae, sicut
 actus sui passus dicitur origo, consideratur uero ut for-
 ma personae in facto esse dicitur relatio. d. 128. n. 15. 16.
 Relatio, & origo in diuinis reipsa idem sunt saltemque dif-
 ferunt cogitatione. ibid.
 Relationes create supponunt id, quod eis refertur, sicut ta-
 men relationes diuinae. n. 15.
 Relatio non prius intelligitur in diuinis inexistere essentia,
 quam intelligatur persona quae per eam refertur, & con-
 stituitur. d. 158. n. 26. 27.
 Relatio in diuinis non supponit extremam constitutam, & di-
 stincta, bene tamen in humanis. n. 27.
 Quamuis posset abstracti vniuocum conceptum relationis ad di-
 uinis relationibus, non sequeretur diuinas relationes non
 esse constitutivas personarum. n. 31. & 32.
 Non potest à relationibus diuinis abstracti vniuocum con-
 ceptus relationis. n. 32.
 In relatione diuina conceptus forme hypostaticae, seu esse in
 conceptus denominatiuius est, & relatiui secunda inueni-
 nis. ibid. & d. 159. n. 20. & 21. Relationem ut conceptam
 non postulare terminum, sicut tamen ut exercitam po-
 tat Caiet. d. 159. n. 3. & 4.
 Relationem paternitatis ut conceptam personam patris con-
 stituere, idem putat non tamen ut exercitam. ibid.
 + 128

Index rerum.

† Idem est relationem inherere subiecto & id ad aliud referre suum, actum exercere n. 6.
 † Relatio etiam vi concepta terminum habere debet. n. 7.
 Relationem paternitatis prius constituere personam quam sit generatio, dixit Marfilus: imo prius esse scilicet, quia generationem n. 8.
 Si hoc esset verum, non posset dici cum fundamento filius genitus, n. 11.
 Relationem, quatenus concipitur ut forma hypostatica, & proprietates personam constituere, non: amen secundum conceptum relationis, existimavit Capr. & Ferrar. n. 7. & 8. Nomina quibus significatur relatio divina ut forma in facto esse, & ut origo non sunt synonyma n. 15.
 Inter hos conceptus relationis, & originis est ordo rationis, secundum quem prius cogitamus originem, quam relationem. n. 15. 16. & 18.
 † Relativa in creaturis ad absolutum terminantur, non ad relativum. ex Ar. & S. Thom. n. 3. & seqq.
 † Unum relativum non posse cognosci, nisi cognoscatur aliud relativum formaliter, nunquam dixit Aristoteles. num. 24.
 † Nec unum relativum per aliud formaliter definitur ibid.
 † Unum relativum esse alterius relati recte dicitur, non tamen recte per aliud relativum definitur n. 15.
 † Si unum relativum per alterum definitur, circulus committeretur, & negatio in tali definitione ibid.
 In divinis unum relativum refertur ad aliud relativum formaliter, & que sit huius ratio. n. 28. & 29.
 Qui vult in divinis unum relativum definire, ut in seipso est per aliud relativum deberet definire & ita relativum clare intraretur n. 28.
 Nos qui insular rerum humanarum hoc intelligimus, naturam parvis, seu siquid divini per terminum absolutum explicamus n. 29.
 Relationes rationis, que fundantur in nuda essentia divina, communes sunt omnibus personis, secus vero relationes fundate in proprietate personali n. 3.
 Nomine relationis absolute in divinis intelligimus eam, que est per modum forme in facto esse. n. 34.
 † Relatio producti in vitione, quam aliqui vocant terminum formalem fundatur d. 161. n. 3.
 † Relationes primi generis in vinitate fundantur, d. 166. n. 1.
 † Relatio equalitatis in vinitate quantitatis, relatio similitudinis in vinitate qualitatis, relatio identitatis in vinitate essentie, & substantia fundatur ibid.
 † Relatio equiparantie dicitur, quia est eiusdem rationis in utroque extremo, disquiparantie vero, quia est diverse rationis n. 3.
 † Non opus est in universum relationum realium fundamenta realiter distinguere. n. 5. & 6.
 † Relationes secundi generis in actione fundantur, non in potentia ad actum redacta n. 6.
 † In relationibus primi generis si reales sunt semper distinguuntur realiter fundamenta. ibid. & n. 7.
 † In relationibus primi generis fundamenta primo referuntur subiecta vero ratione fundamentorum. n. 7. & 8.
 † Nulla relatio realis potest esse fundamentum alterius realis relationis. n. 9.
 † Ad relationem non datur per se motus, & que huius rationis. n. 11.
 † Non minus est realis relatio identitatis in creaturis, quam relatio equalitatis, & similitudinis n. 4.
 † Relatio, qua identificatur cum substantia, non erit in predicamento relationis. d. 173. n. 5.
 † Relatio realis non ideo realis est, quia ex natura rei differt a fundamento, sed quia ex natura rei refertur ad aliud. n. 11. & 13.
 † Quod signum erit ad cognoscendum relationem realiter a fundamento distinguere. n. 13.

† Relatio potentis, que fundatur in potentia non distinguitur realiter ab ea. ibid.
 † Relationum secundum esse tantum assignavit Aristoteles duo genera. Tertium vero genus dixit esse relationum, que solo nomine referuntur. ibid.
 † Relatio, que vera & realis est non est dicenda secundum dici, sed secundum esse siue sit essentialis, siue accidentalis. n. 13. 14.
 † Relata secundum dici, & secundum esse valde diverso modo definitur Arist. n. 13.
 † Relationem veram nunquam S. Thomas vocavit relationem secundum dici, sed tantum res absolutas, quas consequuntur habitudines, vocat relativa secundum dici, quia ex se non referuntur. n. 14.
 † Non convenit omnibus relativis secundum esse, ut simul natura sint, ex sententia Aristotelis n. 15. & 16.
 † Proprietates, que omnibus relativis secundum esse conveniunt secundum Aristotelem est, ut non contingat sibi relati, nisi cognoscatur id, ad quod refertur n. 16.
 Omnium notissima relatio realis est, productiva actu ad rem productam. d. 176. n. 6.
 † Relatio mutari nequit pro voluntate, nisi prius facta mutatione alicuius absoluti. d. 188. n. 28.
 † Nulla relatio nove incipere potest, nisi mutatione prius facta in fundamento, aut in termino. d. 209. n. 14.
 † Quid sentiat sanctus Thomas de predicamento relationis d. 114. n. 3. 5. & 9.
 Boetium negantem predicamentum ad aliquid de Deo dici explicat S. Thomas ibid.
 † Quo sensu dicat S. Thomas predicamentum relationis solum significare formam assistentem. ibid.
 Quo sensu dicat S. Thomas peculiare esse generi relationum ut aliqua sit per intellectum. n. 16.
 Sanctus Thomas non universaliter dixit relationes realiter distinguere in Deo. d. 12. n. 33.

Remense Concilium.

Nihil definitum est in remensi Concilio contra attributorum distinctionem ab essentia. d. 116. n. 4.
 Ex eius tamen definitione manifeste colligitur non posse defendi hanc distinctionem. n. 5.
 Concilium Remense res. tres singularitates, tres unitates in Deo concedit, dummodo eas cum essentia esse idem dicamus. d. 112. n. 27.

Representare.

representare creaturis non est Deo aliqua perfectio. d. 143. num. 34.

Vide verbum, Dei perfectio.

Reprobi.

reprobis in hac vita cogitationes saltem sufficientes ad inchoandam penitentiam, que sint ordinis naturalis conceduntur. d. 140. n. 12.

Res.

res omnes posibles suapte natura esse obiecta divina omnipotentia docet S. Thomas. d. 180. n. 9.
 res posibles prius, quam divinam potentiam respiciant, & ab ea posibles denominentur, dicuntur tales, ut a Deo produci possint. ibid.
 res omnes posibles obiecta sunt divina omnipotentia ex eo quod in se non implicant contradictionem. ibid.
 Cur non inferatur vis rebus possibiliibus, etiamsi non fiant, nec producantur. ibid.
 res creata beneficio & gratia Dei non corrumpuntur. n. 11.
 Tamen nomine gratia non intelligitur gratia per Christum sed creationis donum. ibid.
 † Non est in rebus inclinatio naturalis per modum potentia ad existendum. n. 19.

Respiratio.

respiratio secundum substantiam fieri potest ab angelo in corpore

Index rerum.

corpore assumpto, non tamen secundum modum, quo
exit à viuento. d. 186. n. 4.

Quis sit hic peculiaris modus. *ibid.*

Resurrectio.

Resurrectio, quamvis à solo Deo fiat, non sit creatio. d.
174. num. 8.

Resurrectionem Saducæi negabant. d. 178. n. 2.

Risus.

Risus quamvis secundum substantiam fieri possit ab Angelo
in corpore assumpto, non tamen secundum modum quo
exit à viuento. d. 186. n. 4.

Quis sit hic modus peculiaris, quo risus exit à viuento. *ibid.*

Rodericus Archiepiscopus

Toletanus.

Rodericus Toletanus Archiepiscopus narrat modum, quo
Concilium Toletanum decimum quintum satisfecit Bene-
dicto secundo circa propositionem illam, secundum essen-
tiam voluntas generavit voluntatem. d. 150. n. 47.

Roma.

Roma paucis annis ante excidium à Gorbis nata est semina
gigantea ex patre & matre communis stirpis. d. 178.
num. 16.

Romanum Concilium.

Non omnes fatentur particulam (silioque) additam esse in
Concilio Romano, quod fuit ante Toletanum tertium.
d. 146. num. 17.

S.

Sabellius, Sabelliani.

Sabellius non fuit primus auctor hæresis Patripassiane. d.
108. n. 1.

Quamvis eius discipuli Patripassiani dicti secundum Augu-
stinum. n. 4.

Sabellius solum in Deo concedebat diversas nomenclaturas.
d. 131. n. 16.

Cur Sabelliani filium Dei negabant esse verbum. d. 141. n. 4.

Euangelium Ioannis non recipiebant. n. 2.

Sacerdos.

Verba Sacerdotis non operantur physice ad transubstantia-
tionem, sed solum moraliter. d. 176. n. 32.

Sacerdotes Angeli dicuntur, quasi nuntij inter Deum & ho-
mines. d. 178. n. 1.

Vide verbum, Consecratio Eucharistie.

Sacramentum.

Si sacramenta attingunt productionem gratie, attingunt
etiam coniunctionem gratie cum subiecto. d. 174. n. 5.

Ante gratiam non producunt sacramenta qualitatem, quæ
à Cætero dicitur ornatus anime. *ibid.*

Sacramenta à nonnullis physica instrumenta ab alijs mora-
lia tantum vocari, unde proveniat. d. 176. n. 8.

Aliquam qualitatem per modum transeuntis in sacramen-
ta derivari, ut causent gratiam falso docuit Capreolus.
d. 216. num. 17.

Vide verbum, Consecratio Eucharistie.

Saducæi.

Saducæi angelos & substantias separatas esse negabant. d.
178. num. 2.

Etiam negabant resurrectionem. *ibid.*

Salomon.

Cur Salomon dicatur vnigenitus matri sue. d. 113. n. 12.

Samuel.

De Samuele quid Iyranus comminiscatur. d. 108. n. 10.

Quid etiam sine fundamento Rabbinii dicant, cum dicitur
suscitatus à pythionissa. n. 11.

Sapientia.

Si sapientia secundum totam suam communitatem & a-
nalogiam consideretur, secundum suam rationem non
est forma. d. 122. n. 34.

plenitudo sapientia in vna tantum persona reperiuntur,
amoris autem plenitudo non item. d. 150. n. 3.

Sardicense Concilium.

Concilium Sardicense quo sensu anathematizati negant
patrem genuisse filium volunt. d. 160. n. 14.

Sathael.

Sathael inter Angelos principum obtinuisse signum Chri-
stom. d. 237. n. 2.

Saturniani.

Saturniani heretici à Saturnino dicti. d. 171. n. 1.

Angelos à Deo fuisse factos dicebant, sepius tamen ex illa
Dei consensu hunc mundum visibilem formassent.

Saturnillus.

Saturnillus hereticus ab aliquibus Saturninus fuit dictus.
d. 171. n. 1.

Scandalum.

Nunquam est peccatum peccatum scandalum sine intentione
ruine proximi. 131. n. 26.

Opus malum quod fit ex intentione ruine proximi, primum
est in specie illa peccati, ad quod imitatur, deinde in pec-
cati specie scandalum. *ibid.*

Scientia.

Peccatio in scientia secundum rectum modum adducendi
non est peccatum, quantumvis crescat, nisi sit causa e-
uentus peccati, & tunc solum habet in maiorem causam.
d. 32. num. 10.

Scotus.

ver actum dicendi, non tamen intelligendi, solum produci,
& per actum spirandi, non per actum amoris procedere

Spiritus sanctum docuit Scot. d. 113. n. 5.

Eius sententiam nonnulli auctores sequuntur. *ibid.*

Nulla ratio est in Scoti sententia, cui verbum patris crea-
turæ representet patri, quoniam Spiritus sanctus. 16.

Scotus formaliter ante intellectum attributa distingui ab
essentia existimat. 116. n. 8.

Non potest explicari, quod solum loquatur de fundamentis
distinctionum. n. 10. & 149.

Plures distinctiones ponit in Deo, quam Gilbert. n. 16.

Ex eius sententia idem sequitur ab ipsam, quod ex senten-
tia Gilberti. *ibid.*

Ratio Bernardi contra Gilbertum falsa, contra Scotum et-
iam pugnat. n. 17. 18.

Ex doctrina Scoti compositionem esse in Deo sequitur. n. 19.

Ratio, qua Scotus probavit distinctionem essentie à relati-
one, eadem est cum ratione Gilberti. d. 120. n. 5.

Relationem ab essentia diuina ex natura rei distingui au-
tumatur. n. 13.

Ex hac sententia inferitur quatenitas in diuinitate in Con-
cilio Lateranensi damnata. n. 19.

Non dixit Scotus, animam rationalem non esse personam,
ut falso ei impositum Canar. d. 123. n. 18.

Scriptura.

Quando in Scriptura ponitur nomen Dei in singulari, semper
intelligitur Deus, & domus indit ei. d. 104. n. 4.

Non solum scriptura vocibus, sed alij etiam sermone in scri-
ptura contenta recte exprimitur, ut dicitur. d. 109.
num. 26.

Quo sensu dicat Scriptura neminem esse Deum similem. d. 109.
num. 13.

Scriptura nusquam clare indicat tempus creationis Ange-
lorum docuit Epiphanius. d. 214. n. 10.

Cum loca Scripturae absque vilo absurdo in propriis
intelligi possint, non sunt per metaphoram exponenda.
d. 242. n. 1. & d. 243. n. 2.

Sculptile.

Sculptilia adorare prohibitum fuit in testamentis veteri &
183. n. 5.

Secre-

Index rerum.

Secernere.

Secernere plus dicit, quam discernere. d. 131. n. 9.

Secretum cordis.

Si secreta cordium non possent representari per species, quia species sunt ordinis naturalis, hoc est, non sunt liberae, nec de potentia absoluta possent dari species, quibus representarentur. d. 209. n. 36. 37.

Secreta cordis esse non tantum voluntatis affectum, sed cogitationes intellectus, non modo quatenus pendunt ex voluntate libera, sed etiam quatenus cogitationes sunt, docuit Greg. Arim. d. 210. n. 1.

Nomine secreti cordis tantum intelligi intentionem voluntatis, & cogitationis, non ut cogitationes, sed ut sub hac intentionem cadunt, vel intentionis causa sunt, probabilis apparet. n. 2. & seqq.

† Secretum cordis Angelis ex se esse notum falso docuit Durand. d. 211. n. 50.

Vide verbum, Angelorum cognitio.

Semen.

Semen, aut accidentia proxime disponentia ad formam substantialem non indigent elevatione alterius agentis, ut eam formam introducant. d. 189. n. 10.

Semiarriani.

Semiarriani qui, & quam habuerint haeresim. d. 109. n. 3.

Semipelagiani.

Quis fuerit Semipelagianorum error. d. 174. n. 10.

Sensus, sensibilis, sentire.

† Sensus interni species expressa cum verbum dicatur, species tamen exteriorem sensum non ite. d. 140. n. 23. 24.

† Sentire non est actus imperfectus secundum Arist. d. 141. n. 21.

† Sentire non consistit in via & fieri, sed in forma & qualitate in facto esse ibid.

† Sensibile commune sine proprio sentire nequit. d. 184. n. 14.

† In sensibus, qui requirunt alterationem praeviam ad sensationem, qualitas intus existens impediens alterationem impedit etiam sensationem. d. 205. n. 10.

† Illa Arist. propositio intus existens, & dilucidatur ibid.

† Sensus externi cognitio in quo differat à cognitione intellectus. d. 108. n. 18.

† Suam sensationem nullus sensus exterior sentire potest, quia sensatio sensibilis non est. n. 10.

† Si sensibilis esset, sentiremus, in qua parte fieret sensatio, & quante esset magnitudo. ibid.

† Sensus externi ad operandum loci propinquitatem respectu obiecti requiruntur, intellectus non item, disp. 209. num. 40.

† Sensus communem principium sensuum vocat. Arist. d. 218. n. 12.

† Ab imaginatione non distinguitur sensus communis ibi.

† Sensus tam interior, quam exterior plura cognoscit per modum plurium. d. 220. n. 15. 16.

† Non componit nec dividit sensus exterior, neque interior. num. 16.

† Quando plura percipit sensus per modum plurium, non ita perfecte operatur circa singula, ac si singula per se intelligeret, aut sentiret ibid.

† Sensus interior, quatenus dicitur communis sensus praesentia solum percipiens obiecta plurium sensuum exteriorum obiecta simul percipit. ibid.

† Nulla reperitur in sensu veritas, neque falsitas. d. 223. n. 8.

† Licet sensus siue interior, siue exterior plura simul percipiat, ea tamen nullo modo comparat. n. 8. 9.

† Sensibile excedens ideo est causa molestiae, quia sensu ledit. d. 243.

† Quantum ob causam laeso sensus à sensibili proveniat, non autem ab specie. ibid.

Quae sit causa ob quam à sensibilibus qualitatibus posset affici tristitia sensus noster. n. 13. 14.

Vide verbum, Species sensibiles.

Separatio.

† Separatio vnius ab alio distinctionem realem demonstrat. d. 122. n. 32.

Septenarius numerus.

Septenarius numerus pro aliqua magna multitudine solet in Scriptura poni. d. 180. n. 2.

Seraphim.

Seraphim idem significat quod ardens. d. 237. n. 5.

In supremo ordine prima Hierarchia collocatur seraphim. d. 334. n. 4.

Sicut, particula.

particula sicut saepe in Scriptura suppleri debet. d. 233. n. 26

Significatum, significatio.

† Ex diverso conceptu formali provenit diversa significatio, imo & diversus modus significandi. d. 119. n. 4. 5. & d. 158. n. 17. & d. 164. n. 10.

† Diversa significatio mutuam tollit predicationem formalem. d. 119. n. 5.

† Significatum nominis directum est, quod in casu recto explicatur, indirectum tamen quod in obliquo. d. 127. n. 5.

† Directum significatum formale, & materiale esse potest, & quid utrumque. n. 10. ibid.

† Eadem erit significatio, quae idem omnino facit cognoscere. d. 158. n. 18.

† Significare est rem facere cognoscere ibid.

† Diversa significatio penes modum nostrum concipiendi desumitur. d. 159. n. 40.

Signum.

† Signa universalia, sine particularia solum afficiunt voces communes ratione directi significati. d. 17. n. 17. 18.

† Illorum, quae ex se nota sunt, signa esse aliqua naturalia non repugnat. d. 211. n. 57.

Silentium.

† Silentij esse auditum, quo sensu dixerit Aristotel. d. 214. num. 19.

Similis, similitudo.

† Similis in qualitate, forma, seu figura, non in substantia dici consuevit. d. 109. n. 27.

† Similitudo alicuius rei, vel est ratione qualitatis, aut formae eiusdem rationis, vel quia aliquid representat cognitione. d. 202. n. 9.

† Similitudo priori modo nequit pluribus assimilari, potest tamen similitudo posteriori modo. n. 9. & 10.

Simon Magus.

Simon Magus primus fuit ex Evangelio hereticus. d. 171. n. 1. Homines dicebat ab Angelis factos, non à Deo, angelos tamen à seipso, & muliere quadam, quam Helenam vocabat. ibid.

Se Spiritum sanctum, & Deum iactabat, infinitamque sapientiam appellabat, & Iudaeis tanquam filium Samaritanis tanquam patrem, aliis vero gentibus tanquam Spiritum sanctum accepisse dicebat. ibid.

Simplicitas, simplex.

† Summa simplicitati pluralitas repugnet. d. 216. n. 29.

† Quae simplicitas sunt, non possunt apprehendi ut plura ab intellectu ea vidente, ut sunt in se. d. 118. n. 4.

† Rebus simplicibus non repugnat compositio ex genere & differentia. d. 179. n. 2.

Vide verbum, Compositio, compositum.

Simul, particula.

† Ut aliqua possint simul esse, non satis est esse diverso modo. d. 193. n. 6.

Aliqua simul fieri aliquando idem est ac brevissimo tempore fieri. d. 124. n. 7.

Particula, simul, aliquando non refertur ad durationem temporis in Scriptura, sed idem est, ac pariter. n. 8.

Singula.

Index rerum.

Singulare.

Nomen singulare quo sensu de Deo dicitur possit. d. 131. n. 18.
† De singulari recte possunt contraria predicata dici ratione
diversorum, quae illo nomine singulari connotantur. con-
tradictoria non item. d. 157. n. 21.

Sirmienſe Concilium.

Sirmienſe Concilium quando coactum. d. 108. n. 5.
Quante sit auctoritatis. n. 14. & d. 109. n. 24.
Quid de nomine Hypoſiſis Sirmienſe Concilium definiat.
d. 122. n. 2.

Concilium Sirmienſe Arrianum fuit. d. 160. n. 14. & d. 167
num. 47.

Nullus est auctoritatis. d. 85. n. 9.
Damnat negantes filium obsecutum fuisse patri in creatio-
ne, sed longo diversio sensu quam Catholici patres, qui id
dixisse videntur. ibid.

Situs praedicamentum.

† Praedicamentum situs solum videtur esse respectus extrin-
seca denominationis ad aliud. d. 188. n. 28.

Vide verbum Praedicamentum.

Societas.

Societas communicatione comparatur, & sine illa conflare
nequit. d. 211. n. 4.
Aptitudo naturalis ad societatem videtur esse proprietates ra-
tionalis naturae ibid.

Sol.

† Rotunditas in sole non est prior origine, seu causalitate re-
spectu luminis producti. d. 160. n. 8.

Solus nomen.

Nomen solus, aut solū, non potest addi nomini personali
in divinis si praedicatum sit commune, bene tamen si pra-
dicatum sit personale. d. 131. n. 19.
Si nomen solus Deo iungatur unitatem essentiae, & verita-
tem deitatis denotat. ibid.

Sonus.

† Sonus, qui nascitur ex verberatione aeris, quae fit per lo-
calis motum, simul est cum verbo ratione. d. 136. n. 12.

Species intelligibiles, & sensibiles.

† Species expressa creata intellectio est, actio, potestque dici
verbum. d. 112. n. 13.

Ex notitia clara speciei impressae Dei non potest evidenter
mysterium Trinitatis etiam quod attinet ad quaestionē
an est cognoscibilis. d. 125. n. 9. 10.

† Cum species expressa sit rei actualis representatio, non
potest sibi intellectui inesse, quin ei representet actuali-
ter obiectum. d. 141. n. 19.

† Species & similitudines rerum esse in aliqua facultate
commentitium existimat Durandus. d. 200. n. 2.

† Mas species & similitudines eiusdem esse naturae cum re-
bus, quorum sunt similitudines idem putat. ibid.

Singularium rerum singularis esse species in Angelis docuit Sco-
tus. d. 202. n. 1. & seqq.

† Vnica specie angelo plura cognoscere probabilis est. nu-
m. 2. & seqq.

Etiam si daretur aliqua species plures naturas representans,
non sequeretur posse representare omnes naturas inferio-
res possibilis. n. 1.

† Non est impossibile vna, & eadem specie creata & finita
infinitas rerum essentias, aut individua infinita repre-
sentari. n. 5.

† Ut aliqua species representet infinitum, non opus est
esse perfectionis infinitae, sed sufficeret esse alterius naturae,
aut proprietatis ab specie, quae finita representet. n. 6.

† Licet daretur species actu infinita representans in actu
primo non propterea esset concedendum omnia illa si-
mul actu posse cognosci. n. 6. 7.

† Vnius speciei non opus est esse vnam obiectum aequatum
secundum aliquam rationem vniuocam. n. 72.

† Species representans aliquod obiectum non est eiusdem
naturae cum illo. n. 9.

† Speciem res actum in speculo videri in ipso existimat
Thomas. d. 206. n. 4.

† Si species alicuius obiecti maneret in externo sensu, non
minus sensatio fieret ipso absente, quam praesente. d. 208.
num. 9.

Imo hoc fieri de facto experimento constat. ibid.

† Species impressa non dicitur similitudo obiecti, quia illud
faciat actu cognoscibilis, sed quia est principium ad eliciendum
illius actualis cognitionem. n. 14.

† Species expressa est actualis similitudo obiecti, & illud se-
cit actu cognoscibilis. ibid.

† Prater species, quibus in actu primo potentia compleretur
ad operandum, necessarium est obiectum proprium &
naturale, circa quod operari possint. d. 208. n. 14. 15.

† Species angelorum eodem modo comparari ad praesentia,
praeterita, & futura, quo sensu dixerit S. Thom. n. 17.

† Species in oculo solum praesentis visionem coloris, aut loci
secundum se, ac si praesens esset, sine iudicio praesentis pre-
teriti, & futuri. n. 18.

† Species intelligibilis debet esse principium cognoscendum
cum iudicio futuri aut praesentis, aut praeteriti, si cognos-
catur res sicuti est. ibid.

† Eadem species expressa, quae semel aliquid cognoscimus, non
potest deseruire ad aliud cognoscendum, non facta aliqua
mutatione in ipsa. d. 209. n. 14.

Eadem specie expressa simul plura omnino diversa possint
representari. n. 16.

† Speciebus expressis vniurum cum volumus non tamen ex-
pressis. d. 211. n. 12.

† Speciebus impressis nihil per se operantur, sed tantum ob-
iectis facultatibus, quibus in huiusmodi ut principia ad-
iuvant. ibid.

† Multiplicatio specierum ex sensibus externis ad internum
visque ad intellectum non est in nostra potestate. n. 24.

† Si species aliqua relinquatur ad memoriam ex actu in-
telligendi, illius productio non est in nostra potestate. ibi.

† Species intelligibilis ideo figuratur, quia est imago ob-
iecti. d. 220. n. 19.

† Non solum expressa, sed etiam impressa species imago est,
& figura obiecti. n. 10.

† Quoties ad aliquid cognoscendum opus est diversis speci-
bus impressis, numerus vniuocus, sed plures sunt formales con-
ceptus. d. 223. n. 9. & 10.

† Per impressionem speciei intelligibilis non potest tor-
queri intellectus, cum potius sit forma perfectius. d. 223.
num. 11.

† Species intelligibilis quantumvis sit excellent, non potest
esse causa doloris, aut molestiae. n. 12.

Species praedicamentalis.

† Quae specie differunt, inaequalis sunt perfectione. d. 222.
num. 13.

† Species seipsas notae non differunt. d. 138. n. 4.

† Aut in omnibus speciebus debet esse respectus individua-
rum distinctio, aut in nulla specie est possibilis. d. 222.
num. 8.

† Esse possibile rerum species infinitas versus infinitum non
constat. d. 201. n. 4.

† Nullum sequeretur, absurdum etiam si diceretur esse
possibiles. ibid.

Spes.

Spes, quae virtus Theologica est, Deum respicit rationale
obiectum, a quo aliquod speramus. d. 137. n. 22.

Nunquam esse potest sine credulitate consequenti id, quod
desideratur. ibid.

Index rerum.

Perperam constituitur habitus spei ad desiderandum affectu simplici beatitudinem, & ad delectationem de illa in patria. *ibid.*
 Contra virtutem spei deficit, qui a Deo sperat aliquid consequi, non eo modo, & ordine, quo Deus vult. *n. 21. 22.*
 Aliquid ab homine, aut Angelo sperare, quod solum a Deo sperandum est, virtuti spei opponitur. *n. 22.*
 Non potest peccari contra virtutem spei, ex eo quod creditur propriis viribus fore consequendum, quod a solo Deo erat sperandum. *n. 23.*
 Obiectum spei est arduum. *ibid.*

Spirandi virtus.

Virtus spirandi una tantum est in Patre, & Filio, nec aliquis hoc unquam negavit. *d. 149. n. 1.*
 Etiam abstracto non solum virtus spirandi significat essentiam, sed eam quodammodo determinata relatione. *num. 10.*
 Non est per accidens in duobus suppositis virtus spirandi, sed necessario, & per se. *d. 150. n. 1.*
 Si virtus spirandi in una tantum esset persona, & illa esset fecunda, produceret quidem Spiritum sanctum, sed non eiusdem characteris cum eo, qui nunc procedit. *num. 10.*
 Virtus spirandi non requirit duo supposita solum ratione ordinis, quem habent emanationes, vt falso putavit Scotus. *ibid.*
 Qui dicunt ideo virtutem spirandi duo requirere supposita, quia notionalis operatio voluntatis supponit necessario notionalis intellectionem incidentem in Scoti sententiam. *ibid.*
 Cur virtus spirandi, etiam si tota esset in vno supposito, non esset aequa, & eodem modo atque in duobus. *n. 11.*
 Proprietates duarum personarum non requiruntur, vt conditiones potentia spirandi, sed principij spirantis, vt quod *num. 13.*

Spirator, spiratio.

Spiratio formaliter est amor, & ab eo differt sicut ab inclusio. *d. 112. n. 9.*
 Spirationem actiuam a Paternitate & filiatione ex natura rei distingui putavit Scotus, & Durandus. *d. 128. n. 1.*
 Oppositum certum est. *n. 12.*
 Si spiratio actiua a filiatione ex natura rei distingueretur, quatenus in Trinitate esset concedenda. *n. 23.*
 Non solum in genere entis, sed etiam in genere relationis non distinguitur realiter spiratio actiua a Paternitate & filiatione. *n. 3.*
 Proprietas spiratoris non est propria essentia. disputat. *141. num. 38.*
 Spirator naturam significat cum communi proprietate spirandi connotando supposita in obliquo, non hoc, aut illud particulare. *d. 156. n. 10. 11.*
 Spiratio per se provenit a duobus suppositis. *d. 157. n. 31.*
 Relatio spiratoris non fundatur neque recipitur media paternitate, & filiatione sed fundamentum est origo actiua. *d. 166. n. 10.*
 Subiectum autem quod refertur, sunt dua persona Patris & Filij. *ibid.*

Spiritualis, spiritus, spiritus animales.

Spiritus nomine in scriptura res incorporea significantur. *d. 178. n. 19.*
 Spirituales, vel habentia modum spiritualium non possunt ex se situm habere, nisi ratione corporis, aut quantitatis, cui coniunguntur. *d. 195. n. 8.*
 Si haec situm haberet, moueri non possent de extremo ad extremum nisi per medium. *ibid.*
 Haec spiritualia cum corpore moueri possunt nulla in ipsis intrinseca mutatione facta. *n. 8. 9.*

Valquez in I. Partem Tom. II.

Spiritum animalium commotione excitari in nobis imaginationem docet Aristoteles. *d. 218. n. 12.*
 In rebus spiritualibus sensum deferere, & solo rationis ductu philosophari oportet. *d. 243. n. 21.*

Spiritus sanctus.

Spiritus sancti diuinitatem qui negarint. *d. 110. n. 1. 2.*
 Spiritum sanctum esse Angelum nonnulli dixerunt. *n. 2.*
 Esse animam mundi dogmatizauit Abaylar. *ibid.*
 Spiritus sancti communicatio anima est sanctificatio. *n. 5.*
 Diuinitas Spiritus sancti testimonio noui testamenti contra hereticos probatur. *n. 3. 4.*
 Nomen spiritus processionem significat. *n. 6.*
 Ratione originis dicitur spiritus. *ibid.*
 Spiritum sanctum non esse genitum fides docet Catholica. *d. 113. n. 12.*
 Spiritum sanctum non esse genitum difficile ostenditur ratione. *d. 113. n. 13. 15.*
 Eo quod Spiritus sanctus filius Dei esse nequeat, plures heretici eius diuinitatem negarunt. *n. 4.*
 Etiam Spiritus sanctus aliam personam produceret, non esset filius. *n. 22.*
 Nullus Patrum efficaci ratione probat Spiritum sanctum non esse Filium. *n. 4. & seqq.*
 Aliter procedit Spiritus sanctus a Deo per voluntatem, quam Adamus. *n. 24.*
 Spiritus sanctus cur dicitur sepius *d. 131. n. 12.*
 Spiritus sanctus non recte dicitur principatus a Patre & Filio. *d. 119. n. 17.*
 Non dicitur proprie Spiritus sanctus genitus, nec ingentus, quamuis aliquo modo genitus & ingentus alij possit. *d. 140. n. 8.*
 Non potest Spiritus sanctus comparari vt obiectum per se requisitum ad productionem verbi. *d. 142. n. 16.*
 Si esset obiectum per se requisitum ad verbi productionem, verbum esset illius imago. *ibid.*
 Licet Spiritus sanctus comparatur cum notionali intellectione Patris primo modo dicendi per se, non tamen comparatur in quarto modo. *n. 21.*
 Spiritum sanctum esse imaginem qui dicant. *d. 145. num. 1. & seqq.*
 Esse patris & filij similitudinem, non tamen imaginem dicit Rupertus. *n. 5.*
 Ideo Spiritus sanctus non est imago, quia nulli representatur. *num. 14. 15.*
 Spiritus sanctus dicitur spiritus filij. *d. 146. n. 11.*
 Spiritus sanctus per manifestationem temporalem non distinguitur a filio. *n. 29.*
 Realiter distingui Spiritum sanctum a filio tam relatione filiationis, quam spiratoris affirmant Scotus & Henricus. *d. 147. n. 4. & seqq.*
 Imo etiam si filius non spiraret Spiritum sanctum, ab eo realiter distinguendum Scotus existimat. *ibid.*
 Hanc sententiam sine fundamento aliqui erroris insimulant. *n. 11. & seqq.*
 Non fit in Spiritu sancto vlla diuisio substantiae diuina, et si illi non communicetur virtus spirandi. *n. 13.*
 Si Spiritus sanctus esset eadem cum persona filij, nullus esset realis ordo inter illam personam, quatenus esset filius, & eandem quatenus esset Spiritus sanctus. *n. 28.*
 Si cum filio non opponeretur Spiritus sanctus, non repugneret esse eundem cum illo. *n. 29. 30.*
 Spiritum sanctum a filio distingui realiter sola filiatione fides non docet. *n. 30.*
 Hac propositio Pater, & Filius diligunt se Spiritu sancto varie a doctoribus explicatur, & conceditur. *disput. 141. num. 1. & seqq.*
 In hac propositione terminus non explicatur vt forma inmanens, sed vt quid extra productum. *n. 20.*

h

Cur hac

Index rerum.

- Cur hac propositio dici possit, non tamen illa pater & filius spirant se Spiritu sancto. n. 14.
- Cur etiam non possit dici, Spiritus sanctus diligit se seipso. num. 16.
- In quo sensu hac propositio vera possit esse. n. 18. 19.
- Quando hac propositio dicitur in vero sensu, particula Seipso denotat solum principium quod, id est, personam, quae se diligit. ibid.
- Vere, & proprie pater & filius diligunt creaturas tam su-
peras & existentes, quam possibiles Spiritu sancto. d. 151.
num. 4.
- Qua sit ratio veritatis huius propositionis. n. 5.
- Spiritus sanctus secundum Augustinum, eo est donum quo
Spiritus. d. 153. n. 9.
- Spiritus sanctus non convenire esse donum ratione proprieta-
tis notionis autumatur Scotus. d. 154. n. 1.
- Non solum Spiritus sanctus, sua proprietate personali est
spiritus, sed etiam donum, in eo est donum, quo spi-
ritus. num. 4.
- Ex sententia Augustini non solum relatio spiritus ad Pa-
trem & Filium est ipsa ratio doni, verum etiam ea magis
exprimitur nomine doni, quam Spiritus. n. 5.
- Spiritus sanctus ad filium refertur, ut ad spiratorem, quia
hac sola ratione filius ab eo distinguitur. d. 156. n. 29.
- Ad Patrem tamen bene posset referri secundum paternita-
tem, cum secundum illam sufficienter sit terminus di-
stinctus. ibid.
- Spiritus sanctus non recte septem spiritus appellari potest,
ut quidam falso commiscuntur. disputat. 244. num.
14.
- Spiritus sancti processio,
& missio.
- Ratione originis dicitur Spiritus sanctus à se ipso non loqui,
& à filio mitti, ab eoque accipere. d. 110. n. 6.
- Eius processio solum appellatur nomine communi processio-
nis, aut spirationis. d. 112. n. 12.
- Si Spiritus sancti processio esset generatio, Filius Dei non es-
set vnguentus. ibid.
- Spiritus sanctus ita necessario à Patre & Filio procedit, ut
ab unoquoque illorum separatim eiusdem proprietatis,
& characteris non possit procedere. n. 25.
- Spiritus & differentia intrinseca suae processionis procedit,
ut Deus, non per extrinsecam, & accidentariam diffe-
rentiam. n. 33. 35.
- Similis procedit Spiritus sanctus in natura, non tantum
ratione divinae essentiae, tanquam subiecti, sed ex vi sui
principii. n. 38.
- Tam Spiritus sanctus, quam verbum in Deo procedit simi-
lis in natura substantiali, quatenus procedit per opera-
tionem infinitam secundum essentiam. n. 39.
- Quamvis Spiritus sanctus ex vi suae processionis similis in
natura procedat cum principio, non est filius, quia non
procedit ut imago. n. 40.
- Spiritus sanctus nec fundamentaliter habet rationem ima-
ginis. n. 47.
- Spiritus sanctus non est imago, quia non accipit naturam
cum ea proprietate, cum qua representare possit. n. 49.
- Spiritus sanctus à Patre & Filio, tanquam ab uno princi-
pio procedit. d. 129. n. 1.
- Spiritus sanctus ex solius essentiae amore procedere sensu
Scotus, imo non procedere actu dilectionis notionalis, sed
actu alto posteriori. d. 242. n. 2. & seq.
- Formaliter procedit Spiritus sanctus amore essentiae, &
trium personarum. n. 26.
- Ex amore creaturarum, etiam possibilem, non procedit
Spiritus sanctus. d. 143. n. 25.
- Spiritus sanctus à Filio non procedere Graeci dogmati-
zant. d. 146. n. 1.
- Oppositum Scripturae auctoritate constat. n. 2. & seq.
- Definitum est ab Ecclesia in Concilio generalissimo Ge-
nuae, quam Latini. n. 12. & seq.
- Septem Graecorum Patrum testimonium Spiritus sanctus à
Filio procedere ostenditur. n. 24. & seq.
- Non dicitur Spiritus sanctus spiritus filii, quia tempo-
luer datur, sed quia ab aeterno procedit à Filio, non
non diceretur spiritus filii nisi ab eo procederet. n. 37.
& 37.
- Non distingueretur Spiritus sanctus realiter à Filio, si
eo procederet. d. 147. n. 3. & seq.
- Id non satis probant Caietanus & Durandus. n. 31. & seq.
- Si Spiritus sanctus à solo Patre procederet, duas distinctas
relationes produci non sufficerent suas personae compo-
nere. n. 36. 27.
- Etiam si Spiritus sanctus à solo filio procederet, non
Patre distingueretur. n. 38. 39.
- Si Spiritus sanctus non procederet à filio, non essent ha-
manationes reales, sicut nec duas personae. n. 39.
- Principaliter procedere à patre recte docuit S. Thoma. d. 148.
num. 9. 10.
- Spiritus sanctum proprie à patre procedere quod suffi-
cat Hieronymus. n. 10.
- Non recte dicitur Spiritus sanctum principaliter à pa-
trē, quam à filio procedere & quae sit huius ratio. ibid.
- Per se & ex characteristica proprietate non procedit à
duobus Spiritus sanctum male docuerunt Durandus
& Scotus. d. 150. n. 2. & seq.
- Oppositum verum esse ostenditur. n. 6.
- Si virtus spirandi in una tantum esset persona, non proce-
deret Spiritus sanctus secundum eandem characteristi-
cam proprietatem. ibid. & n. 8.
- Cum Spiritus sanctus vi amor perfectus procedat, quod est
processus vi mutui amoris. n. 8.
- Non solum requirit Spiritus sanctus plura supposita ad
sui productionem ut obiecta, sed etiam ut principia.
num. 8. 9.
- Per amorem viri inque persone, tanquam obiecti primi
procedit Spiritus sanctus. n. 9.
- Quando dicimus Spiritum sanctum procedere à duobus, qui
procedit vi nexus, non efficientem, sed formaliter duas
causas. ibid.
- Spiritus sanctus vi suae processionis à duobus procedit ut du-
ae sunt. n. 12.
- Relatio nexus & mutui amoris in Spiritu sancto rationis
relatio est habet tamen fundamentum in re. ibid.
- Talis debet esse Spiritus sanctus vi suae processionis, ut in illo
cogitari possit relatio mutui amoris, & per illam a nobis
explicari characteristica eius proprietatis. ibid.
- Dilectio qua Spiritus sanctus procedit, non duplex, sed una
simplex à duobus se mutuo diligenteribus est. n. 3.
- Simul producit Spiritus sanctus, & diligit à Patre &
Filio, & simul etiam diliguntur res aliae, quae cum eam
productione per se comparantur. d. 15. n. 17.
- Spiritus sanctus non procedit formaliter per amorem crea-
turarum etiam possibilem. d. 152. n. 5.
- Spiratio Spiritus sancti, non est ratio processionis creatura-
rum nisi per appropriationem, & valde improprie.
num. 5.
- Quamvis Spiritus sanctus ab aeterno nullo donetur, nihil
obstat, quo minus ab aeterno donum dicatur. d. 153.
num. 7.
- Spiritus sancti missio est ipsa aeterna processio, additum
respectu ad creaturas, ad quas mittitur ratione donatus
effectus. n. 8.
- Eadem missione, qua mittitur Spiritus sanctus donatur ab
eo, a quo mittitur. n. 9.
- Missio Spiritus sancti natura sua est amor, qui quatenus
denotat ordinem ad creaturas, est generatus. ibid.

Index rerum.

Spiritus sanctus vi sue processione, quæ est amor, habet in-
 trinsecus posse donari, non voluntate ei advenienti, sed ip-
 sonem amore quo substantialiter procedit. ibid.
 Spiritus sanctus non solum ut spiritus, sed etiam ut donum
 substantialiter procedit. ibid.
 Spiritus sanctus, licet sit natura sua sapientia, non tamen
 dicitur producta sapientia, quia non procedit per intel-
 lectum. n. 10.
 Si processio sumatur pro relativa proprietate Spiritus san-
 ctus a processione habet esse donum, non esse Deum, si
 vero accipitur pro origine per eam habet utrumque. d.
 154. n. 5.
 Ideo Spiritus sanctus donum est, quia actu, quo procedit do-
 nari potest. ibid.
 Spiritus sanctus constituitur in ratione donum non quate-
 nus actu includit respectum ad creaturas, qui respectus est
 rationis, sed quatenus talis exit, ut si possibile esset crea-
 tura, ipsi donari posset. n. 6.
 Spiritus sancti proprietates non est donum formaliter sub ex-
 pressa ratione doni, sed fundamentaliter, quod est tali
 amore produci. n. 7.
 Si processio pro relatione sumatur, recte dicitur, Spiritus
 sanctus processione est donum, si tamen pro origine su-
 matur processio, non item. n. 7. 8.
 Spiritum sanctum dici donum nostrum, solum quando actu
 nobis donatur, docuit sanctus Thomas. n. 9.
 Dicit donum nostrum quia nobis donari potest, sensit Scotus.
 ibid.
 Non est primum donum Spiritus sanctus, quia habeat pecu-
 liarem rationem causa circa creaturas, quibus alia dona
 conferuntur. n. 12.
 Primum donum dicitur Spiritus sanctus, quia vi sue origi-
 nis substantialiter habet proprietatem doni. n. 13.
 Paternitas, & filio per se spectant ad productionem Spi-
 ritus sancti, quia sunt per se obiecta talis dilectionis. d.
 156. n. 11.
 Productionem Spiritus sancti, non vi amor, sed ut productio
 est, liberam esse putavit Henricus, sed contra tenet na-
 turalem. d. 161. n. 2.
 Si libera esset productio Spiritus sancti ut productio est, pos-
 sent Pater, & Filius ab ea cessare. n. 3.
 Spiritus sancti processionem necessariam esse & liberam si-
 mul, putat Scotus. n. 3.
 Non solum necessaria, sed naturalis & non libera dicens
 est. n. 7.
 Libera est libertate a coactione. n. 8.
 Spiritus sancti processio naturalis dicitur ex omni parte,
 quia est a voluntate ut natura. n. 12.
 Spiritus sanctus procedit a voluntate proxime, non ta-
 men a natura secundum nostrum modum intelligendi.
 num. 12.
 Maxima esset imperfectio processionem Spiritus sancti esse
 liberam, libertate sumpta pro indifferencia. n. 4.
 Spiritus sancti processio bifariam per se ordinatur cum ge-
 neratione. d. 178. n. 5.
 Spiritus sanctus peculiari modo fuit in columba manife-
 stus sine manifestatione altorum personarum. d. 170.
 num. 11.
 Spiritum sanctum donari cum donis gratie perfecte, cum
 donis nature imperfecte, cum donis glorie perfectissime,
 dixit Bonaventura. n. 14.
 Columba, in qua Spiritus sanctus visus est, non secundum
 imaginationem solum apparuit. n. 18.
 Spiritum sanctum a Patre per Filium procedere, quo sensu
 dixerint Patres Græci. d. 176. n. 47.

Sto, verbum.

Verbum Stetit, aliquando significat perseverare, aliquan-
 do esse, significat etiam non cadere. d. 217. n. 12.
 Valquez in l. Partem Tom. II.

Stupa.

Cur Stupa nimio ignis calore inflammatur, aer tamen
 non item. d. 189. n. 11.

Stupor.

Stuporis effectus egrediens quædam est, quæ cum sit esse-
 ctio animalium, in inanimatis fieri nequit. disp. 189.
 num. 9.
 In brachium immittitur stupor primo, non in chordam,
 & huiusmodi. n. 8. 9.

Subcontrariæ propositiones.

† Subcontrariæ propositiones ambæ possunt esse veræ. disp.
 157. n. 3.

Subiectum.

† Subiectum inhesionis, & adhesionis sola voce differunt.
 d. 173. n. 9. 10.
 † In subiectis est vere potentia receptiva formarum, quæ
 ab ipsis realiter distinguantur, & in eis sunt. disp. 115.
 num. 6.

Vide verbum, Potentia.

Subsistere, Subsistentia.

† Nomen Subsistentia, apud Concilium & Patres pro
 persona usurpatur. d. 125. n. 1 & n. 1. 14.
 † Iam ab Scholasticis pro ratione & actu subsistendi su-
 mitur. ibid.
 Vnam dari in Deo subsistentiam communem absolutam,
 qui senserint. d. 125. n. 1. & seq.
 Præter vnam communem, & absolutam subsistentiam, et-
 iam sunt tres relative ex Caetano. n. 6.
 Subsistentiam, quæ communis & absoluta, ab aliquibus di-
 citur, personalitatem vocari quidam negant. n. 7.
 Nulla in Deo est communis subsistentia tribus personis.
 num. 8.
 Inter divinam existentiam & absolutam subsistentiam ab
 aliquibus positam nulla ratio distinctionis assignari po-
 test. n. 11.
 Qui præter tres relativas subsistentias aliam communem
 concedit, fallitur, sicut qui quatuor personas in Deo con-
 cederet. num. 12.
 Qui præter tres subsistentias relativas aliam communem
 absolutam concedunt, vim vocis subsistentia ignorant.
 num. 15.
 Nomen Subsistentia abstracte, pro complemento perso-
 na, quæ personalitas vocatur ab Scholasticis docendi
 gratia usurpari nota dignum non est. n. 15. 16.
 Semper hæc vox concrete usurpata est a Patribus & Conci-
 liis. n. 15. & seq.
 † Partiales subsistentia inepte ponuntur. n. 12.
 Ex testimonio Hieronymi, & Augustini, nullum potest de-
 sumi fundamentum ad constituendum vnam subsisten-
 tiam communem absolutam. n. 21.
 Imo neque in aliquo ex Patribus minimum ad hoc detegi-
 tur vestigium. n. 20. & seq.
 Subsistere in divinis est perfectio simplicitatis, simplici-
 tatis generativæ, siue speciatim. n. 23. 24.
 Communis subsistentia non est necessaria, ut concretum de-
 ratu constituantur. n. 25.
 † Subsistentia abstracta non actum seu formam, sed rem
 ipsam primaria significatione denotat. d. 126. n. 8.
 † Subsistentia non est existentia, sed existentia modus.
 d. 126. n. 14.
 † Subsistere, siue esse per se, & esse in alio secum pugnant.
 d. 174. n. 15.

Substantia.

† Substantia est ens simpliciter. d. 21. n. 4.
 † Si vim vocis, & eius impositionem attendamus, idem si-
 gnificat substantia Latine, quod Græce Hypostasis.
 d. 124. n. 13. 14.

Index rerum.

Substantiam de Deo dici abusive, quo sensu dicat August. num. 4.

Nomen Substantia, iam vsu Ecclesiastico pro natura, & essentia rei sumitur. n. 15.

Nomen Substantia in vniuersum significat modum quandam realem desumptum ex officio substantie, quod est subsistere, vel substat. d. 120. n. 6.

Substantia sic accepta de prima & secunda substantia denominatur dicitur, non essentialiter. ibid.

† Prima substantia est indiuiduum substantia, secunda autem est quodcumque vniuersale predicatum vsque ad generalissimum. ibid.

† Spiritus substantia non habet facultatem exequentem prater intellectum & voluntatem. d. 175. n. 13. 14.

† Vt una substantia sit in alia per illapsum, opus est esse in ea ipsam conseruando. d. 193. n. 3.

† Vna substantia creata nequit esse in alia per illapsum, cum nequeat eam conseruare. d. 193. n. 3 & 5.

† Spiritus substantia non replet, neque occupat locum. num. 12.

† De substantia qualibet spoliata quantitate, aut non habente modum commensurationis respondentem quantitati, sicut de Angelo philosophandum est. d. 196. n. 9.

† Substantia sine quantitate nullam habet extensionem, figuram, aut supersiciem. n. 10.

† Substantia separata a quantitate nulli esset, neque ad punctum confluere. n. 11. 12.

† Quamuis indiuisibilis maneat substantia sine quantitate, non tamen habet indiuisibilitatem puncti, sed alterius generis. n. 12.

† Nulla substantia creari potest supernaturalis. d. 214. n. 8. & d. 131. n. 20.

† Substantia qualibet perfectior est quocumque accidenti. d. 211. n. 7.

† Nulla est substantia, cuius productio ex se, & natura sua connexionem habeat cum destructione alterius substantie preexistentis. d. 176. n. 41.

Vide verbum, Quantitas.

Substantia nomina.

• Nomina substantia in diuinis non alio modo significant post revelationem mysterij Trinitatis, quam antea. d. 155. n. 34.

• Substantia concreta in creatis ex numero suppositorum multiplicanda esse senserunt Marius & Gabriel. n. 6.

• Absurdum non leue sequitur ex hac doctrina n. 7. 8.

† Naturam directe significant nomina concreta substantia, non suppositum. n. 8.

† Pluralitatem substantiarum, ex pluralitate forma & suppositi simul designandam, esse pluralitatem vero adiectiuorum ex sola pluralitate subiectorum Caietanus exi- stent. n. 8. & seq.

† Nomina substantia concreta unitatem vel pluralitatem designant ex unitate vel pluralitate forma quam directe significant. n. 3. & seq.

† Nomina substantia concreta, alia sunt persona, alia sunt natura. n. 17.

† Substantia nominis significatio secundum primariam impositionem non variatur ex eo quod significet vnam naturam in multis suppositis, vel plura in eodem. n. 30.

† Substantia significant formam per se subsistentem, & ex se habentem singularitatem, vel pluralitatem. n. 22.

† Nomina substantia, reator, gubernator, opifex, artifex, &c. partim substantia, partim adiectiua assimilantur. n. 34. 35.

Se, Pronomen.

† Pronomen se, identitatem denotat suppositi. disp. 157. num. 38.

Superbire, superbia, superbus.

Affectus superbia, quo quis contemnit subiectum, non est transgressio regula posita a superiori per maiorem pre- peti, sed appetitus excellentie vltra debitam mensuram propria dignitatis disp. 231. n. 19. & d. 132. n. 11. & d. 23. n. 1. & 29.

Superbus dicitur qui super vult videri, quam est. d. 231. num. 29.

In peccato superbia amor inordinatus continetur inuisi, qui vocari solet auaritia ab aliquibus. n. 12.

Superbia peccatum non est in appetitu nimio excellentie naturalis, nisi eam quis appetat in defectum aliorum. d. 233. n. 8.

Definitio superbia, scilicet, Appetitus inordinatus propriae excellentie, eludatur. n. 9.

In omni peccato superbia est affectus alius similitudinis dei. d. 234. n. 17.

Superbia humilitati, & magnanimitati opponitur. d. 231. num. 14. & seq.

An a presumptione distinguatur. ibid.

Delectari in propria excellentia non tribuendo illam sibi, vt auctor, adhuc simpliciter affectus, non est peccatum superbia. n. 29. & 35.

Nullum peccatum superbia in omissione consistit. n. 10.

Superbus imperij cupidus vix seum comitem, & suum im- perij patitur. d. 2. 8. n. 11.

Vide Humilitas & Magnanimitas.

Superius.

† Superius nunquam excludit inferius, nisi in illa alia suppositum. d. 19. n. 10.

Vide verbum Inferior.

Supernaturalitas, Supernaturale.

† Ens supernaturale reate dicitur ad naturale, vt ad natu- ram supra quam dicitur esse. d. 214. n. 8.

† Supernaturalia secundum substantiam dicuntur forma respectu subiecti, cui ita ab extrinseco conueniunt, vt neque subiectum, suapte natura, neque aliquid aliunde- les perfectiones exposcat. ibid.

† Supernaturale secundum modum dicitur id, quod con- aliis secundum substantiam sit naturale, sit tamen a Deo ordine prater naturam. n. 9.

† Cum dicuntur effectus supernaturales ex parte agentis, non significantur esse vnum agentis naturale horum ef- fectuum, & aliud supernaturale. n. 12.

† Quae sunt supernaturalia secundum modum, non solum ab angelis, sed etiam ab hominibus certo cognosci pos- sunt. n. 16.

† Supernaturalitas secundum substantiam, solum reperitur in accidentibus formis. d. 251. n. 21.

Suppositio impossibilis, & suppositio nominis.

† Ex suppositione impossibili per locum intrinsecum vtile est argumentum. d. 143. n. 51. & seq. & d. 147. n. 1. & 2.

† Ex huiusmodi suppositione ordine inferitur, quid sit for- male principium per se ad distinguendum, vel producendum aliquid. d. 143. n. 12.

† Ex impossibili suppositione non sequitur quilibet pars contradictionis. n. 23. & d. 147. n. 2.

† Suppositio quid sit. d. 157. n. 11.

† An a significatione distinguatur. n. 11. 12.

Vide verbum, Significatio.

Suppositum.

† Suppositum superius est persona dicitur etiam de nu- bus ratione expertibus. d. 13. n. 10.

† In supposito creato eandem estimationem, substantiam, & suppositum, non tamen in supposito increato sensu Di- randus. d. 125. n. 1. 2.

Vide verbum, Subsistentia, persona Sibylla.

Index rerum.

Sibylla.

Sibyllas mysterium Trinitatis statu Spiritus sancti predicasse, qui affirmant. d. 13. n. 6. 7.
Alia ratio est Sibyllarum, quam philosophorum gentiliū in cognitione Trinitatis n. 7.

Syllogismus.

† In expositorio syllogismo medium non potest esse terminus communis. d. 21. n. 6. & d. 123. n. 13.
† Expositorius syllogismus probatur per illa principia. Dici de omni, & dici de nullo. d. 123. n. 6.
† Forma syllogistica in quavis materia vim habet n. 7.
Hic syllogismus, Deus est Pater, Deus est Filius, ergo Pater est Filius, defectum habet n. 11. 13.
Hic tamen, Hæc essentia diuina est Pater, hæc essentia diuina est Filius, ergo Pater est Filius, duos habet defectus, n. 11. 12.
Forma syllogistica non aduersatur mysterio Trinitatis, si regule logicarum seruentur. n. 14.
Vide verbum, Discutias.

Synonymia, Synonyma.

† Quoties vnum nomen non synonymis ad aliqua significandum, actu illa distinguimus per intellectum, licet ex natura rei non distinguantur. d. 15. n. 2.
† Synonymia vnde desumenda sit. d. 116. n. 3.

Synulion.

Synulion, & Homofion, longe differunt. d. 109. n. 23
Synulion, quid significet. ibid.

T.

Tactus.

† Tactus quantitatis nullo modo potest esse secundum profunditatem. d. 9. n. 1.
† Non solum in tactu, sed in obiectu, qualitas intus existens sensationem similes prohibet. d. 205. n. 10.
Vide verbum, Scitus.

Tahalab.

Tahalab Hebraice, Latine significat lumen splendorem, & splendorum. d. 27. n. 17. 18.

Tanquam, particula.

Tanquam particula, non semper est similitudinis nota, sed aliquando ipsius rei veritatem demonstrat, sicut particula Quasi. d. 19. n. 4.

Tecum, particula.

Particula Tecum, nonnunquam idem significat, quod pariter. d. 224. n. 27.

Temporale.

Vt aliquid temporale dicatur, satis est secundum aliquid sui temporale esse. d. 70. n. 9.

Tempus.

† Tempus communiter sumitur pro duratione motus corpori celestis. d. 224. n. 19.
† Aliquando sumitur pro quacunque duratione etiam permanenti, que initium habet. ibid.
Creati aliquid ab initio temporis, & non ab eterno idem est. num. 20.
Vide verbum, Angelorum duratio.

Tenebræ.

† Tenebrarum esse visum, quo sensu dixerit Aristoteles. d. 214. n. 10.
† Tenebræ, & lumen ad visum referuntur, sed nihil circa tenebras operatur visus. n. 20.

Tentatio.

Tentationem inuitare ad peccandum, absque eo quod indifferenter proponatur ratio mali & boni, impossibile omnino est. d. 241. n. 16. 7.

Terminus formalis, & a quo.

† Terminus formalis alicuius productionis habere esse per illam existimauit. Auercolus. d. 102. n. 6.
Valquez n. 1. Partem Tom. II.

† Si terminus formalis deberet fieri per generationem, in generatione hominis nullus esset terminus formalis n. 8.
† De ratione termini formalis non est quod producat actionem, qua sit totum, sed quod sit forma totius. n. 8. 10. 12.

† Totalis terminus actionis non terminat eam sub ratione aut relatione expressa producti sed secundum rationem absolutam talis entis. d. 16. n. 13.

† Terminus formalis dicitur terminare actionem, quatenus per illum non tanquam per principium, nec in qua rem productam, sed tanquam per naturam tribuitur esse termino totali. ibid.

† Terminus a quo non manet cum re, qua sit ex illo. d. 72. num. 8.

† Terminus a quo fit res, non potest esse, esse possibile rei. ibid.

Vide verbum, Generatio.

Testamentum vetus.

In veteri testamento prohibitum fuit sculptilis adorari, non tamen Angelos & homines, vt superiores tantum. d. 183. n. 5.

Testimonium.

Testimonium non potest euidentiam rei in se signare. d. 135. n. 6 & seq.

Tetragrammaton.

Ex nomine Tetragrammaton mysterium trinitatis ostenditur. d. 108. n. 18. 19.

Tharafius.

Tharafius a libro Carolino reprehensus quod dixerit Spiritum sanctum per Filium a Patre procedere, defenditur ab Arriano nullam agnoscere differentiam inter particulas a Filio, & per Filium. d. 146. n. 14.

Theodoretus.

Theodoretum tanquam primum auctorem sui erroris Græci sequuntur. d. 145. n. 2.

Theodoretus affirmat Spiritum sanctum non esse a Filio, nec per Filium. ibid.

A Concilio Ephesino anathematizatus, paulo post in Concilio Chalcedonensi rescriptus. ibid.

Damasceum sequuntur fuisse errorem Theodoreti S. Thomas existimauit. d. 146. n. 34.

Theologi.

Theologorum opinio dicentium in Deo esse relationes ex natura rei ad creaturas, vt defendunt eas per se pertinere ad verbi productionem, reprehensione digna est. d. 143. n. 33.

S. Thomas, Thomista.

Solum respondet S. Thomas ad argumentum, S. d. contra, quod definitione articuli aduersatur. disput. 114. num. 50.

S. Thomas nunquam concessit communem absolutam subsistentiam in Deo. d. 121. n. 3.

Vbiunque S. Thomas loquitur de esse Dei, illud vocat absolutum. d. 126. n. 3.

Sanctus Thomas nunquam negat personam directe significare subsistentiam, si recte intelligitur. disputat. 127. num. 7.

Non negauit sanctus Thomas in trinitate esse maius & minus quantitate discreta. n. 11.

Sanctus Thomas unitatem transcendentalem in negatione formaliter, unitatem autem quantitatis in positioe consistere putat. d. 128. n. 1. 2.

Numerum predicamentalem solum reperiri in rebus quantis, & in aliis solum reperiri numerum per rationem censet. n. 2.

Aperte scietur Sanctus Thomas unitatem, & multitudinem ex sententia Aristotelis opponi contrarie. num. 5. 6.

Index rerum.

Sanctus Thomas merito refugit concedere personas Trinitatis differre, si aliud non addatur. d. 131. n. 7. 8.
 Sanctus Thomas deum non posse dici triplicem, sed trinum sentit. n. 13.
 Sanctus Thomas non audeat Deum unicum, & singularem appellare. n. 17.
 Afirmat nulli philosopho gentili mysterium hoc innotuisse. d. 132. n. 1.
 Recte probavit sanctus Thomas in patre duas esse relationes secundum rationem ad Filium, & Spiritum sanctum, & ex diverso modo producendi utrumque, quantum sit una secundum rem. d. 135. n. 14.
 S. Thomas sic definiuit principium, ut nullam denotaret imperfectionem, in eo quod est a principio. d. 139. n. 1.
 S. Thomas putavit male assignasse Bonaventuram positum significatum vocis Ingeniti, sed nihil ab eo sentit diversum Bonaventuram. d. 140. n. 14.
 Quando S. Thomas dicit verbum divinum principaliter referri ad Patrem, & ex consequenti ad creaturas, non potest exponi de creaturis solum futuris. d. 142. n. 13.
 Non dicit S. Thomas creaturas etiam possibiles per se ad verbi productionem pertinere. n. 26. 27.
 Cur S. Thomas concessit verbum divinum dici posse verbum creaturarum, & de creaturis, non a creaturis. num. 28.
 Nunquam negavit S. Thomas ratione essentie, & proprietatis simul, verbum referri ad creaturas. d. 144. n. 6.
 Multi putarunt dixisse sanctum Thomam verbum solum referri ad creaturas ratione solius essentie. n. 5.
 S. Thomas dixit Græcos Patres vocare Spiritum sanctum imaginem Filij. d. 145. n. 3.
 In S. Thomæ relationes non constituere distinctas personas, idem est, quod distinguere personas. disput. 146. num. 41. 42.
 Quando dixit S. Thomas nomen proprium cuiuslibet persone significare id, per quod illa persona distinguitur ab omnibus aliis, non loquitur de principio distinctionis realis, sed quasi specificæ. n. 41.
 Recte dixit sanctus Thomas emanationes distinguere, quia una est ab uno, & altera a duobus. d. 148. n. 7.
 Perperam ipsum impugnat Scotus. n. 7. 8.
 Cur sanctus Thomas dixit, Patrem non solum Filium, sed etiam se, & nos diligit Spiritu sancto. d. 152. n. 5.
 Quo sensu dicat sanctus Thomas Spiritum sanctum procedere ut donum, quia procedit ut amor. d. 154. n. 10.
 Eius mentem non sunt affectui Caietanus, & Canariensis. ibid.
 Difficile locutus est sanctus Thomas de unitate, & pluralitate quam nomina significant. d. 155. n. 26.
 Eum Thomistæ contendunt explicare, & conciliare testimonia, id tamen non assequuntur. n. 27. & seq.
 Non putavit S. Thomas nomen Deus semper supponere personam, saltem consue. d. 157. n. 1.
 Cum dixit S. Thomas ablati relationibus personalibus non manere hypostases, non solum loquitur de relationibus reprobis. d. 159. n. 36.
 Quo sensu dixerit absque ratione motus nihil manere præter relationem. n. 42.
 Quo sensu dixerit Spiritum sanctum procedere naturaliter non per modum naturæ, sed per modum voluntatis. d. 161. n. 12.
 Quomodo etiam dixerit processionem non esse a naturæ, sed a voluntate. n. 1.
 Non negavit S. Thomas in Deo potentiam producentem respectu actuum notionalium, ut perperam putavit Caietanus. d. 6. n. 2.
 Solum negavit potentiam producentem respectu operationum essentialium voluntatis, & intellectus in Deo. ibid.

Quo pacto explicari possit S. Thomas, quando de inspiratione loquitur. d. 174. n. 7.
 Quando S. Thomas dicit omnia instrumenta præcedere operationem habere, videtur de moralibus instrumentis loqui. d. 176. n. 6.
 Quando S. Thomas dicit bonum esse fabricatum malo, de malo absolute & non respectu loquitur. disput. 177. num. 23.
 Sanctus Thomas refert sententiam Augustini de animatione calorum, de anima assensente, non de informante ipsum intelligit. d. 83. n. 2.
 Quamvis sanctus Thomas noget in Anglio speciem, quæ prius visa ducit ipsum in Dei cognoscendum, non tamen negat speciem intelligibilem, tanquam principium dicentis. d. 205. n. 11. 12.
 Sancti Thomæ modestia in indicando de aliorum sententiis summo prece commendatur. d. 224. n. 5.
 Concilij Lateranensis decreta sanctum Thomam quando aliqui Thomistæ sine fundamento dicere n. 36.
 Ante tempora S. Thomæ illud Concilium fuit celebratum, & tempore ipsius Epistola decretalis tam complata. ibid.
 Toletana Concilia.
 Concilium toletanum vnde dicitur, docet plane Deum non esse triplicem, sed trinum. d. 131. n. 13.
 In Concilio toletano tertio primam innotuit ad apostolicam Filioque symbolo Nicæno, & in Concilio toletano octavo. d. 146. n. 17.
 In aliis Conciliis toletanis non in symbolo, sed in definitione fidei ponitur. n. 17.
 In his autem Conciliis non ponitur particula Filioque, sed, & filio. ibid.
 Tormentum.
 Tormentum solum cogitatione apprehensum non minus torquere potest animum, quam si verum esset. d. 243. n. 3.
 Torpedo piscis.
 Torpedo piscis unde sit dictus. d. 89. n. 4.
 Torporem immittit in brachium non in humum, & chordam, per aliquam tamen qualitatem per medium illud usque ad brachium derivatam. n. 9.
 Totum.
 Totum, & pars inveniuntur in Trinitate, sicut manus & pedes non perfectione, sed quantitate distincti. disput. 127. num. 11. 12.
 Totum neutraliter ad essentiam refertur in propositionibus quæ sunt in divinis. d. 31. n. 3.
 Quoties prædictio totius non est creatio, comprehensio partium non potest esse concretio. d. 74. n. 7.
 Nihil potest habere virtutem producenti partem, nisi virtutem habeat producenti totum. ibid.
 Traditio Ecclesiæ.
 Traditio Ecclesiæ illa est, quando communis consensus patrum & Ecclesiæ aliquid vi fidei dogma docet. disput. 124. num. 12.
 Sine Ecclesiæ traditione aut Scripturæ nullatio Theologica esse potest. n. 13.
 Transcendens.
 Transcendens dicitur, non quia semper res cum illis cognoscantur, sed quia de quocunque affirmari possunt. d. 119. n. 10.
 Vide verbum, Ens, Accidens.
 Transsubstantiatio.
 Intranssubstantiatio, quæ est ex parte in corpore Christi, non est unum commune subiectum utriusque terminus. d. 172. n. 2.
 Ad veram rationem transsubstantiationis non est dicere humanitatem Christi physice produci, aut novitatem conservari secundum substantiam. d. 76. n. 15.
 Etiam

Index rerum.

Etiamsi verba consecrationis essent physica instrumenta transsubstantiationis, non esset dicendum fore operaturam substantiam corporis, & sanguinis Domini. n. 33.
 Non operantur physice, sed moraliter. n. 32.
 Nec hoc requiritur ad veram transsubstantiationis rationem. n. 33. 35.
 Ex sola veritate verborum consecrationis colligit Concilium Tridentinum veram & propriam rationem transsubstantiationis. n. 33. 34. 35.
 In transsubstantiatione non sunt concedenda miracula, quæ ad mysterium Eucharistie defendendum non sunt necessaria. n. 35.
 Veritas transsubstantiationis non postulat, ut terminus ad quem producat. ibid.
 Quid sit formaliter transsubstantiatio. n. 37.
 Terminus transsubstantiationis non est præsentia, sed ipsa substantia corporis Christi. n. 38.
 Non quæcunque substantiarum successio est transsubstantiatio, nisi ex vi præsentia vnius alia designat in suo esse. num. 38.
 Transsubstantiatio non est creatio. ibid.
 In transsubstantiatione vnius substantiam desinere ex vi præsentia alterius, solum fieri potest virtute verborum ibi.
 Si transsubstantiatio esset productio totius corporis Christi, sine dubio esset creatio. ibid. & n. 39. & seqq.
 In ea transsubstantiatione descriptio substantie panis non est annihilatio, sed corruptio. n. 40. 41.
 Si transsubstantiatio fieret per productionem substantiam alicuius substantie, ex vi cuius alia desinere, duplex esset ordo, alter transsubstantiationis, & terminus a quo esset positus, alter creationis, & terminus a quo esset nihil. n. 42.
 In prædicta transsubstantiatione terminus a quo transsubstantiationis non responderet physice productioni termini ad quem sed veritati verborum ibid.
 In transsubstantiatione quæ de facto est in Eucharistia, reperitur hoc duo, est enim consecratio qua corpus Christi consecratur ex nihilo: & ordo duarum substantiarum. n. 43.
 De ratione transsubstantiationis non est, quod substantia, in quam fit transmutatio, producat, aut conservetur per illam d. 2. 4. n. 36.
 Qui tali modo productionis rationem transsubstantiationis defendens in sacramento Eucharistie, id quod de fide est, ad genus quoddam philosophie excogitatum potius quam verum & necessarium reducit ibid.
 Adductio corporis Christi ad sacramentalis species valde dissert a transsubstantiatione. ibid.
 Vt fiat hæc transsubstantiatio necesse est oppositionem aliquam habere præsentiam corporis Christi cum panis substantia. n. 37.
 Oppositio inter hæc duo non est secundum se neque ex aliquo modo illis communicato, sed ex sola verborum veritate ibid.
 Si hæc propositio copulativa, hic sit corpus meum & hic non maneat substantia panis, fieret consecratio, non esset transsubstantiatio, & quæ huius ratio. ibid.
 Cur consecratio per hæc verba, hoc est corpus meum, sit vera transsubstantiatio. n. 38.
 Vide verbum. Consecratio, & Eucharistia.
Tridentinum Concilium.
 Concilium Tridentinum docens contritionem ad gratiam disponere non sumpsit contritionem pro dolore & amore Dei super omnia. d. 23. 8. n. 3.
 De contritione orta ex amore Dei super omnia potius dixit hominem per eam cum Deo reconciliari. ibid.
Trinitas.
 Trinitas mysterium, vel saltem illius aliqua persona certo

probari potest aliquibus testimoniis veteris testamenti, in qui nouo testamento credunt. d. 408. n. 6.
 Quibus Scriptura locis ex veteri testamento mysterium Trinitatis confirmari possit. n. 7. usque ad 17.
 Ex nomine Ichoua & ex Rabbini contra Iudeos probatur. n. 16 & seqq.
 Trinitatis mysterium in omnibus Concilijs definita est veritas num. 23.
 Ex nouo, & veteri testamento probatur contra hæreticos. n. 21. & seqq.
 Mysterio Trinitatis non aduersatur illud principium, quæ sunt eadem vni tertio, sunt eadem inter se. d. 123. n. 11.
 In Trinitate tres sunt relationes eadem cum essentia, & distincte realiter inter se. ibid.
 In Trinitate non reperitur maius vel minus quantitate motus, aut perfectionis. d. 127. n. 10.
 Reperitur tamē quantitate discretas, id est, multitudine. n. 11.
 Hæc nomina maius, & minus non sunt tribuenda Trinitati absolute, & sine additamento. n. 12.
 Similiter nec totum, & pars ibid.
 Trinitas non significat negationem in Deo. d. 130. n. 4.
 Cur Trinitas personarum non deroget Dei simplicitati, recte docet Bernard. d. 131. n. 17.
 Cur Trinitate mysterium supra naturam dicatur non auctori Dei vnitatis. d. 132. n. 5.
 Nullus Catholicorum asseruit naturali demonstratione mysterium Trinitatis probari posse. d. 132. n. 1.
 Mysterium Trinitatis ex solo testimonio, aut memoria non potest euidenter cognosci, etiam quod attinet ad questionem an sit. d. 135. n. 6. & seqq.
 Neque ex vilo effectu naturali, aut supernaturali. num. 9. & seqq.
 Quæ toti Trinitati communia sunt, essentialia dicuntur, non notionalia. n. 13.
 In mysterio Trinitatis explicando non concretis solum sed abstractis nominibus, vti licet multorum Patrum auctoritate ostenditur. d. 136. n. 5. & seqq.
 In Trinitate vnus tantum est fons. d. 139. n. 10.
 Trinitas non est per se principium creaturæ. d. 143. n. 20. 21.
 In Trinitate est prima, secunda, & tertia persona, non intellectus sed ordine reali, & naturali. d. 167. n. 8.
 Licet omnis effectus extra Deum communis sit Trinitati, tamen tota Trinitas non constituit ratione illius. d. 170. num. 10. 11.
 Licet ratione effectus extra Deum tota Trinitas sit per essentiam, potentiam, & præsentiam in re, in qua operatur, nihilominus vna persona peculiari modo potest esse, quo non sit alia. n. 11.
 Axioma illud, Opera Trinitatis ad extra sunt indivisa, vnde habuerit ortum. d. 176. n. 45.
 Toti Trinitati conuenit creare. ibid.
 Omnis effectus extra Deum communis est toti Trinitati. d. 18. n. 9.

Trinitarij.

Trinitarij qui & quo tempore. d. 108. n. 5.
 Trinitarij Hæretici impudenter conatur auctoritate symboli Athanasij labefactare. d. 146. n. 24.

Triplum, triplex nomen.

Nomen Triplex, & multiplex non posse de Deo dici aliqui negant. d. 131. n. 12. 11.
 Nomen Triplex, ratione effectuum posse dici de Deo solum concedit Aug. ibid.
 Triplum & Triplex, proportionem inequalitatis significat ex S. Thom. n. 13.
 Ex eo quod nomen Triplex de Deo dicatur, nihil absurdum inferitur. n. 13. 11.
 Nomen Triplex, aut multiplex non est nomen proportionis sed multitudinis. ibid.

Index rerum.

Licet nomen Triplex sit nomen proportionis, minoris ex eo quod dicatur de Deo, solum sequitur in Deo esse aequalitatem numeri, quod verum est. n. 14. 15.
nomen Triplex cur de Deo dici non possit. n. 15.
Bene tamen trinus. ibid.
Si voces istae ad personas referantur, recte de eis predicari possunt. n. 16.

Tristitia.

Tristitia est veluti genus ad varias species peccatorum. disp. 23. num. 10.
Tristitia vehemens omnem pellit delectationem. d. 242. n. 8.
Cur vehemens tristitia possit esse cum desiderio magno aliquid boni futuri, non tamen cum delectatione boni praesentis. n. 8. 9.
Tristitia de aliquo extrinseco malo, alterius rationis est quam de qualitate, & alteratione intrinseca ab extrinseco agente derivata. d. 243. n. 16.
Vide verbum, Dolor.

Tussis.

Tussis quantum fieri possit ab Angelo in corpore assumpto secundum substantiam, non tamen fieri potest secundum modum, quo exit a viuentis. d. 186. n. 4.
Quis sit hic peculiaris modus. ibid.

V.

Vacuum.

Nullum corpus per vacuum moueri potest de extremo ad extremum per medium sine successione. d. 197. n. 8. 9.
Id fieri posse nunquam affirmavit Aristoteles ex propria sententia. ibid.
Licet corpus intra vacuum existens non contingeret extremam superficiem vacui non moueretur in instanti. n. 12.

Valentinus.

Valentinus gentilis Arrianus consensus. d. 109. n. 6.
Spiritus sanctum esse Angelum asserbat. d. 110. n. 2.
Valentini haeresis de verbi productione fabulosa refertur. d. 141. num. 31.
Valentinus gentilis a nonnullis refertur pro errore Gracorum. d. 146. n. 5.

Varimandus.

Quem errorem sequutus sit Varimandus. d. 109. n. 4.

Vas.

Vas aeneum facilius tractari potest aqua feruida plenum, quam si aliam crassiorem materiam calefactam contineret. d. 89. n. 1. 3.
Cur ansula vasis multo calidiores sint, quam partes quae aquam proxime contingunt. n. 12.

Vbi.

Vbi modus est soli corpori quantitativus conueniens. d. 188. n. 28.
Forma Vbi, quae dicitur modus quantitatis commensurabilis, auferri nequit omnia a mobili. d. 195. n. 32.
Vbi corpus, & Angelorum non sunt sub eodem predicamento, neque in aliquo vniuoco conceptu conueniunt. ibid.
Vbi corpus est forma illis intrinseca, Vbi vero Angelorum est extrinseca denominatione. ibid.

Vide Verbum, Locum Angelorum praesentia, motus.

Velocitas.

Velocitas motus per se prouenit ex motoris virtute per accedens vero ex minori resistentia medij. d. 197. n. 9. & 10.
Velocitas a successione motus valde differt. ibid.
Velocitas motus semper habet terminum versus maximum si virtus motoris fuerit finita. n. 11.
Velocitas, & velocius posse moueri, virtutem arguit infinitam. ibid.

Verbum.

Verbum nasci de scientia in actu primo, non in actu

secundo docuit Aug. d. 112. n. 7.

Verbum, quo intelligimus, non possumus nisi per reflectionem cognoscere. n. 13.
Vox Verbum, primarie imposita est ad significandum verbum vocis, idque proprie significat. d. 140. n. 21.
Proprie etiam significat verbum mentis, modo huiusmodi conuenit secundum Aug. n. 22.
Verbum etiam dicitur species imaginationis expressae, non tamen species expressae sensum externorum. n. 23.
Verbum & dictio propria sunt rationi naturalis potentiae, vel eius quae rationalis influxum aliquo modo participat. num. 23. 24.
Non dicitur verbum vniuocum de conceptu, & vox. n. 24.
Verbum, quo differt a sermone. d. 141. n. 3.
Verbum natura sua denotat eandem emanationem ab aliquo cuius est verbum. n. 14. & 29.
Verbum & dictio aut inuicem relata sunt, aut idem sunt. num. 15.
Verbi creati productio non est eius dictio propria, sed potius alia dicitur. n. 22. & 149.
Verbum exterius & vocale non significat verbum interius sed loco illius substituitur ad significandum rem creatam. num. 23.
Verbum mentis vocant Augustinus scientiam. n. 25.
Verbi dictionem inquit Augustinus esse cogitationem, & inquisitionem, nunquam tamen productionem speciei expresse appellauit dictionem. n. 25. 26.
Non semper in quavis intellectione produci verbum putauit Augustinus. n. 24. & 26.
Verbum nostrum dictio ipsa est natura sua, non tamen dictum. num. 19.
Verbum rei imaginem, & cogitationem, ipsam appellat Anselmus. n. 28.
Verbum nostrum mentis quod sit in memoria & actus primo intellectus, non est sui ipsius imago. d. 142. n. 1.
Verbum sit imago videri non oportet, ut obiectum sit causa efficiens illius etiam remota. n. 18.
Verbum quod procedit specie innata, non procedit ab obiecto ut ab efficiente, etiam remota. ibid.
Verbum in humanis non significat primarie qualitatem dictam, aut producta ut putauit Ferrar. d. 144. n. 1.
Nomen Verbum, & Filius, non sunt synonyma. n. 6.
Verbum nostrum est ipsa formalis intellectus. n. 9.
Verbum cogitationis nostrae signum est rei cognitae. disp. 211. num. 65.

Verbum Dei.

Verbum Dei natam sapientiam vocat Athanasius. d. 112. num. 7.
Cur de verbo Dei, & de verbo nostro diuersimode sit loquutus Verbum diuinum vere genitum esse, Spiritum sanctum autem item docet Ecclesia. d. 113. n. 11.
Genitura dici non potest. n. 9.
Verbum Dei vere esse filium & generari, ex ipsa generationis definitione constat. n. 11.
Verbi Dei generatio mirum in modum alias excedit generationes. ibid.
Eandem indiuiduam naturam communicat non vtriusque. ibid.
Absurdum est verbo diuino nomen filij, sed non materis tribuere. num. 8.
Verbum in Deo non tantum concipitur ad amorem ut primum, nec tantum ut res dilecta, sed etiam ut principium produciens amorem. n. 30.
Verbum non representat patri, quia habet eandem naturam cum illo, sed quia est eiusdem naturae, eandem habet coniunctam cum proprietate verbi producti per intellectum. n. 48.
Verbum non esse eo verbum quod est sapientia inquit Augustinus. d. 121. n. 14.

Index rerum.

Ratio verbi non constituit diuersam notionem à filiatione, sed ipsam coarctat, & ab ipsa coarctatur. d. 137. n. 19.
 Ratione relationis ad creaturas, quam connotat verbum, non constituitur diuersa notio. n. 20.
 Verbum Dei sermo vocari potest. d. 141. n. 3. 4.
 Essentialiter, & notionaliter verbum accipi in diuinis dixerunt aliqui. n. 6. 7.
 Proprie acceptum verbum notionaliter tantum vsurpatur in Deo. n. 8.
 Nec in Scriptura, nec apud sanctos Patres reperitur essentialiter dictum verbum in Deo. n. 10.
 Verbum in diuinis relatiue dici & non essentialiter pluries dixit August. n. 11. 12.
 Si verbum esset secundum se commune in diuinis, non repugnaret dicere verbum esse de verbo, sicut dicitur Filius sapientia, de sapientia. n. 12. 13.
 Per nomen Verbum non solum significatur in genere filio secundae personae, sed modus etiam proceptionis illius. n. 12.
 Particula illa persona quae ipsum verbum producit exprimit in verbo id, quod intelligit. n. 15.
 Verbum Dei sine cogitatione esse, quo sensu dicat Aug. n. 16.
 Verbum aeternum ita à Patre producit, ut etiam dicatur ipsum, & eo iam productum dicuntur alia. n. 27.
 Id quod primarie dicit Pater, esse verbum aeternum secundum tamen in eo omnia alia dicit. ibid.
 Verbum diuinum non minus distinguitur ab Spiritu sancto quam à Patre. n. 17.
 Non considerata processione Spiritus sancti intelligimus nihilominus verbum productum integrum Deum omnipotentem, &c. n. 21.
 Nullus posuit in verbo Dei relationem plusquam rationis ad creaturas. d. 143. n. 1. 2.
 Omnes creaturas in se exprimit secundum earum rationes, & earum verbum est. n. 26.
 Perfectum est verbum diuinum in se substantialiter, sine ulla respectu ad creaturas. ibid.
 Verbum patris est essentia de essentia sapientia, & scientia de scientia per omnia similia & equalia Patri. n. 29.
 Si verbo deesset scientia futurorum, quae est in patre, non esset sapientia ingenta. n. 30.
 Verbum quod nascitur ex nostra scientia, dissimile esse ei, quod nascitur ex Patris aeternae essentia, unde colligit Augustinus. n. 38.
 Verbum primarie significare essentiam existimauit Ferrar. d. 144. n. 1.
 Verius est verbum significare primarie, & formaliter relationem. n. 1. & 2.
 Nomen verbi primarie significat relationem producti per dictionem, sicut filius relationem producti per generationem. n. 2.
 Verbum referri ad creaturas ratione solius essentiae putauit Scotus, ratione solius proprietatis existimauit Aureolus, & perperam uterque. n. 5. & 6.
 Si ratione solius essentiae conueniret, esset hac relatio communis tribus personis. n. 6.
 Per relationem, quam verbum dicit ad patrem habet peculiarem rationem manifestantis ad res manifestatas. ibid.
 Verbum ad creaturas relatione rationis refertur neque relationem realem vllam posuit. n. 7.
 Verbum respectu rationis refertur ad patrem, ut ad eum, cui representat, non sicut forma sed sicut terminus intellectus patris. n. 7. 8.
 Verbum diuinum terminus est intellectus non cuiuscunque, sed tantum Patris. n. 8. 9.
 Unde proueniat verbum diuinum proprie esse Patris solius imaginem. d. 145. n. 14.
 Verbum diuinum nulli alteri, quam Patri representat. ibid.

Verbi, Filij, & imaginis eadem est proprietates diuersimode tamē significata. in diuinis. n. 15.
 Verbum non assumpsit hominem sed humanitatem. d. 155. num. 10.
 Verbum Dei non erum corpus, sed phantasticum assumpsisse dixerunt Manichei. d. 184. n. 5.
 In verbo aliqua videri quid sit d. 217. n. 7. & 8.
 Ea quae in verbo videntur distincta cognitione ab illa, quae verbum videtur, cognoscuntur. n. 7.
 Quae beatus videt in verbo, à Deo ipso accipit, non ab alio. ibid.
 Quid sit in verbo aliqua videri ex mente Scoti. n. 7. & seq.

Verbi Dei generatio, & constitutio.

Verbum in diuinis procedere in eadem natura, quia intellectio Dei est esse, & substantia ipsius, recte docet S. Thomas. d. 112. n. 5. 4. 5. 6.
 Verbum non solum procedit simile in natura, sed etiam ut imago. n. 10.
 Et habet esse verbum quod procedit per intellectum. n. 48.
 Principium producenti verbum non est intellectio patris sed memoria hoc est, intellectus veluti in actu primo. d. 142. num. 1.
 Productio verbi est ipsamet intellectio notionalis, quae est in Patre. ibid.
 Ex solius essentiae notitia verbum productum à Patre falso sensit Scotus. n. 1. & seqq.
 Verbum procedere ex notitia quasi abstracta sui ipsius & Spiritus sancti senserunt aliqui colligi ex Caietano. n. 6.
 Verbum prius à patre produci, quam ab eo cognoscatur, putauit Ferrar. n. 8.
 Verbi productio, & generatio intellectio est. n. 10.
 Essentia, & attributa cum verbo Dei comparatur ut principium per modum obiecti ad illius productionem. ibid.
 Ex intuitiva notitia sui ipsius, & Patris verbum procedit. num. 11.
 Sicut productio verbi ad esse illius terminatur, sic & eius cognitio, utpote quae productio verbi est. n. 12.
 Licet verbum ex ipso tanquam ex obiecto procedat, non est sui imago. n. 12.
 Verbum non est imago eius, quod fuit in memoria patris tanquam in producente, sed eorum quae tantum sunt ut obiecta intelligibilia. n. 13.
 Verbum est in memoria patris veluti in actu primo, tanquam in principio producente, & intelligente. ibid.
 Qui dicunt verbum producere formaliter intellectu, quia Spiritus sanctus cognoscitur, & negant Spiritum sanctum comparari ut principium ex parte obiecti ad productionem verbi sibi contradicunt. n. 25. 26.
 Verbum per se procedere in diuinis cognitione creaturarum etiam existentium falso quidam putant. d. 143. n. 1.
 Cur verbum non procedat per se ex cognitione creaturarum existentium, nec cognitione veritatem contingentium. n. 2.
 Cognitione creaturarum possibilem verbum per se procedere quidam existimant. n. 2. & seqq.
 Oppositum est verum. d. 143. n. 1. & 99. & n. 31.
 Verbum diuinum creaturarum est similitudo secundum proprias earum rationes, non est tamen imago. n. 2. 3.
 Eadem cognitione, qua producit verbum cognoscitur creatura. n. 14.
 Magis est necessarium verbum diuinum produci, quam creaturas cognosci & magis implicat verbum diuinum non produci, quam creaturas non esse posibles. num. 17. & 32.
 Si per se procederet verbum cognitione creaturarum, illarum esset imago. n. 18.
 Imago eius est verbum, à quo procedit ut ab obiecto existentis in actu primo in intellectu. ibid.

Si ver-

Index rerum.

Si verbum procederet per se à creaturis vt ab obiecto secundario, esset etiam imago illarum secundarie. n. 19.
 Ex eo quod de facto non producit verbum diuinum sine creaturis, non bene colligit Caietanus creaturas per se pertinere ad productionem verbi. n. 20.
 Verbum diuinum non in eadem natura, & proprietate processurum, si essent impossibiles creaturæ, absurdisime aliqui concedunt. n. 22.
 Nullam habet connexionem verbum productum in tali natura, & tali proprietate cum eo, quod finis sit possibile, aut sit talis natura. n. 23.
 Prioritate consequentia siue vniuersalis prior est cognitio creaturarum, etiam visionis, quam productio verbi. n. 24.
 Ad productionem verbi quatenus consideratur cum respectu ad creaturas, & scientia earum actuali per se pertinent creaturæ. n. 31.
 Verbum procedat, non requiritur actualis cognitio eorum, quæ Deus decreuit facere in tempore. n. 32.
 Verbum constituitur proprietate verbi antequam sit actus verbum creaturarum. d. 154. n. 6.
Veritas.
 Veritas alia est in dicendo, alia quæ est passio entis. d. 122. n. 27. 28.
 Veritas in dicendo vna tantum est in Deo concedenda, tres tamen veritates concedenda sunt, si veritas sumatur pro entis passione. ibid.
 Veritas transcendentalis quid sit. n. 28.
 Veritas practica hoc solum habet diuersum ab speculatiua vt verba enunciationis efficiant in re id quod significant d. 176. n. 26.
 Ad veritatem practicam sufficit vt in fine integre prolationis fiat effectus. ibid.
Via, Viator.
 Viatores non possunt ea, quæ sunt in Deo, vno nomine significare. d. 118. n. 17.
 Viator quis dicatur. d. 134. n. 1.
 Non potest propria & quidditatiua Dei notitia communicari viatoribus. n. 5.
 Posse viatori noticiam euidentem Trinitatis, quod attinet ad questionem An est communicari, nonnulli docent. d. 136. n. 1. & seqq.
 Via, quæcunque intelligatur aliquo alio determinata, semper est formaliter in nostro conceptu, vt actus secundus est. d. 158. n. 18.
Violentia.
 Vide verbum, Vis.
Virgo beata.
 Beatam Virginem essentiam Angeli vidisse in salutatione, quo sensu dicat Arbanus. d. 178. n. 7.
Virtus.
 Virtus inchoata dicitur, cui responderet effectus secundum omnem rationem, sed secundum aliquam. d. 176. n. 19.
 Tam virtuti complete quam inchoate commune est indigere concursu Dei vniuersali. ibid.
 Virtus colligi possit & an in re aliqua sit virtus ad aliquem effectum producendum. n. 28. 29.
 Virtus siue a postulat effectum determinatum, non solum secundum speciem, sed etiam numero. d. 211. n. 69.
 Virtutes per se infusæ supernaturales sunt secundum substantiam. d. 214. n. 8.
 Virtutis Theologica proprium est respicere Deum vt formale obiectum. d. 235. n. 21. 22.
 Huius virtutis obiectum formale est medium debitum inter extrema. ibid.
 In omni actu virtutis, præterquam in actu charitatis, est amor amicitie respectu ipsius operantis. d. 241. n. 12.
 Vide verbum, Potentia.

Vis.
 Vim patitur ille tantum, cui contra interitum incipit, vel forma aliqua denegatur, vel contraria illi resistit. d. 200. n. 10.
 Violentia non semper inferitur, cum aliquod contrarium auferatur. d. 231. n. 21.
Visus, visio.
 Omnis clara Dei visio, quæ videtur à creaturis, est confusa speciei. d. 118. n. 7.
 Nihil variatur obiecti visio ex eo, quod sit abstracta, vel tempore futurum, aut præsens. d. 134. n. 7.
 Ex notitia intuitiua clara Dei visionis non potest haberi notitia euidentis mysterij Trinitatis, solum quod dicitur ad An est. d. 135. n. 9. 10.
 Etiam si quis videret visionem claram Dei, non visa Trinitate, non haberet euidentem notitiam Trinitatis, quod attinet ad An est. n. 10.
 Si visus esset ineffe vel in naturalis subiecto videretur, si tamen esset præter naturam, non videretur propriè inordinatum, quod haberet. d. 164. n. 41.
 Neque visio, neque alius actus vitalis à solo Deo fieri potest. d. 175. n. 6.
 Visio Dei clara tribuitur virtuti nature intellectus non secundum totum esse, quod habet, sed secundum quod intellectus est. d. 176. n. 19.
 Per medium prius visionem non potest aliquid aliud videri, vt est in se, nisi in eo medio sit tota alterius dispositio. d. 211. n. 11.
 Visum esse luminis, & tenebrarum, quod sequi dicitur Augustinus. d. 214. n. 19.
 Visio diuina essentis, quæ semel habetur, nunquam reuertitur. d. 215. n. 11.
 Non quæcunque Dei clara visio beatitudo est, sed quæ est perpetua. d. 216. n. 8. 15.
 Videntes Deum nulla ratione peccare possunt. n. 9. 14. & seqq. & d. 227. n. 20.
 Videntes clare Deum sibi ipsi mereri non possunt, alij autem potest. d. 226. n. 15.
 Videntes clare Deum immobilis est à bono. d. 229. n. 23.
 Visio clara Dei necessario retrahit à peccato necessitate antecedenti, quæ tollit omnem libertatem. n. 31. & Augustinus. d. 231. n. 17.
 Visio Dei nulli creatura potest esse connaturalis. Augustinus. d. 231. n. 20. 11.
Vita, vita æterna.
 Vita & esse, ratione sui non potest alicui diffiniri, bene tamen ratione alicuius adiuncti. d. 234. n. 13.
 Vt aliquod opus sit dignum vita æterna, debet procedere ab homine iusto, & in gratia excellenti. d. 239. n. 22.
Viuentia.
 Viuentia à seipsis mouentur. d. 194. n. 8.
 Viuentia substantia non potest sine aliqua operatione viuentis esse. d. 219. n. 7.
 Viuentia ex aquis, & ex terra facta sunt. d. 224. n. 27.
 Viuentia in instanti sunt in parte determinata, sicut non viuentia. d. 229. n. 46.
Vinguis.
 Vingues viuere putat S. Thomas. d. 123. n. 2.
 Oppositum verius apparet. ibid.
 Etiam si inuenerent, non dicerentur filij, & quæ huius satisfactio. ibid.
Vnio, vnitum.
 Nomen Vnio collectionem plurium in vnam participationem quadam deuorat. d. 131. n. 10.
 Non ita accommodatur ad significandum indiuiduam diuinæ essentiam, sicut nomen Vnitas. n. 10. 11.
 Vnitum idem significat, quod collecti ad eum ex multis. n. 11.

Index rerum.

Etiam si vnio hypostatica facta fuisset in tribus personis, non sequeretur cognitionis clare tribus illis vniionibus, clare etiam cognoscendum mysterium Trinitatis. d. 135. num. 11.

† Vnio siue sumatur pro relatione vnitatis, siue pro modo in materia, & forma producta, non est terminus formalis generationis. d. 162. n. 12.

† Poteria ad efficiendam extremam vniionem non supponit potentiam ad efficiendam extremam. d. 174. n. 5. 6.

Vnio hypostatica supernaturalis est secundum substantiam. d. 214. n. 8.

Hypostatica vnio apperi potest sine peccato, & cum illo. d. 233. num. 8. 9.

Hypostatica vnio non solum non potest esse cum peccato, verum nec potest deserviri per peccatum a voluntate assumpta nature. d. 240. n. 6.

Vnitas, vnum, vnicum.

Tres vnitates in Deo concedi possunt, caute tamen loquendum est. d. 122. n. 27.

† Vnitatem transcendentalem formaliter esse negationem diuisionis putant aliqui. d. 128. n. 1. 2.

† Vnitatem quantitatis in positivo consistere docet. S. Thomas. n. 2.

† Vnitas in positivo consistit quid autem illud sit explicatur num. 3.

† Vni & multa contrarie opponuntur ex Arist. n. 4. & seq.

† Licet vnitas in positivo consistat, negatione significatur, ut melius cognosci queat. n. 6.

† Si vnitas formaliter in negatione consisteret, numerus predicamentalis solis negationibus constaret. n. 8. 9.

† Vnitas abstracta a quavis materia, & a quantitate corporis consideratur a Mathematicis. n. 9.

† Quantitas continua non est ratio formalis vnitatis, sed materiale subiectum ibid.

† Si vnitas priuatio aut negatio multitudinis esset prior esset multitudo vnitatis. n. 9. 10.

† Vnitas sola non ponitur passio entis, sed vnitas, vel multitudo. n. 11.

† Siue vnitas in positivo, siue in priuatio consistat, non potest ens esse significatum, siue vnitate accipi. ibid.

† Si vnus & vnum categorice, ut aiunt ponantur, vnus refert personam, vnum vero neutraliter naturam. d. 131. num. 3.

Vnicum quo sensu de Deo dici possit. n. 18.

† Vnum, vel multa sunt passio entis, & ex aquo diuiduntur eius naturam. d. 155. n. 3.

† Vnitas, seu pluralitas nominis ex directo significato desumenda est. n. 8.

Vniuersale.

† Vniuersale logicum per notitiam comparatiuam fit, non per abstractiuam. d. 115. n. 4.

Vide verbum, Commune.

Volitio, voluntas, velle.

Cur dicatur voluntas a rebus trahi, licet aliquando in simpliciter earum complacentia immoretur. pag. 8.

Voluntas in omni actu exercet opera vitæ a principio interno. d. 12. num. 2.

Volitio notionalis non oritur ex essentiali tanquam a principio, ut falso putauit Henricus. n. 4.

Quo sensu dicatur voluntas vnam rem ordinare in aliam. d. 115. num. 4.

Voluntas non potest formare aut fingere aliquid, quod non est, secus intellectus. n. 7.

Voluntas secundum essentiam genuit voluntatem, quo sensu dixerint Patres Concilij Toletani 15. disp. 157. num. 45. & seqq.

Velle generare, quod significat complacentiam de actu generationis, essentialis est in Deo, non notionalis. n. 5.

Quacunque Dei voluntas circa actus notionales posterior est illis secundum rationem, nullo modo prior. n. 6.

Omnis actus simplicis voluntatis supponit obiectum suum, eo modo, quo circa illud versatur. n. 12.

Actus voluntatis efficax non supponit suum obiectum, sed efficit. ibid.

Triplicem actum, voluntatis, alium liberum omnino, alium omnino naturalem, alium liberum ex se sed conuoluntate naturalem fingit Henricus. d. 61. n. 1. 2.

Voluntas ex sua natura virtute habet, ut non possit non amare summum bonum clare visum. n. 6. & 7.

Voluntas quando dicatur operari per modum naturæ, quando vero ut voluntas. n. 11.

Que dicantur appeti naturaliter a voluntate. ex D. Tho. ib.

Voluntatem liberam Gnomiam, spontaneam seu spontaneam vocat Nicetas. n. 12.

In voluntate virtus est natura ad actus supernaturales, non completa. d. 176. n. 25. & 26.

Virum dicenda sit voluntas respectu horum actuum principalis, an instrumentalis causa, vocum est non rerum discernio. n. 16.

Actus voluntatis, ut est in se, non potest cognosci quin etiam cognoscatur ut complacentia, aut displicentia circa obiectum. d. 209. n. 15.

Imo si in eodem actu voluntatis concedatur fuga, & persecutio simul, non potest actus ille cognosci ut affectus voluntatis, quin cognoscatur ut persecutio & fuga. ibid.

Intentionem voluntatis esse relationem voluntatis falso committitur Henricus. n. 20. 21.

Intentio voluntatis nihil aliud est, quam actus eius, circa obiectum. ibid.

Qui actum, & affectum voluntatis circa obiectum cognoscit eius etiam intentionem penetrabit. ibid.

Dupliciter potest voluntas moueri quoad exercitium, vel ex inconsiderantia, vel ex natura obiecti. d. 10. n. 7.

Idem affectus voluntatis in se immutatus potest esse successus liber, & necessarius. ibid.

Affectus voluntatis solum ex inconsiderantia necessarij ignoti sunt Angelo, sicut & liberi. ibid.

Affectus necessarij ex natura obiecti ab Angelo cognoscuntur. ibid.

Non semper mouetur voluntas ab intensiori cogitatione, sed ab ea, que peculiari quadam expressione proponit obiectum in proportionem cum voluntate. n. 10.

Quamuis voluntas, dum haberet duas cogitationes non posset moueri a minus intensa, non sequitur necessario moueri ab intensiori cum possit neutri consecrari. ibid.

Quando dicatur voluntas aliqua velle naturaliter. d. 223. n. 23.

Necessario fertur voluntas quoad exercitium, quoties in ipsa operatione, aut exercitio non potest apparere ratio mali. n. 29.

Operatio voluntatis non est prior natura obiecto, circa quod versatur. d. 29. n. 17.

Cur operatio voluntatis, sicut & intellectus grammaticalis dicatur. ibid.

† Consensus voluntatis, qui est operatio, totus est a libero arbitrio & regis a gratia, non vicissim, sed simul, non separatim sed mixtim. n. 23. 24.

Non potest peccare voluntas, nisi precedat in intellectu defectus considerationis. d. 231. n. 18.

Voluntatis libertas radicem habet in indifferentia intellectus, & rationis. ibid.

In hoc statu non potest voluntas ab aliqua re ita moueri, ut non possit oppositum efficacius proponi. n. 18. 19.

Voluntas ex se hoc habet, ut a bono, quod non proponitur efficacius sub omni ratione boni, non possit necessario trahi. n. 19.

Voluntatis naturale desiderium quid sit. d. 234. n. 4. 5.

Voluntas versari potest circa impossibile, cognitum etiam

ut im-

Index rerum.

ut impossibile affectu simplici complacentia, non tamen electionis. n.6.7.
 Voluntatem esse impossibilem, non tamen electionem, quo sensu dicat aristoteles. n.7.
 Sufficiens potest moveri voluntas ad obiectum sola apprehensione, & simplici cognitione. n.7.
 Illud axioma, Qui vult antecedens, vult consequens, quo sensu sit verum. n.12.
 Voluntas tam Angeli, quam hominis moveri potest ex libertate sue ad bonum, siue ad malum, sola obiecti simplici propositione. d.235. n.16.
 Voluntas efficax non potest circa impossibilia, ut impossibilia versari. n.17.
 Ut voluntas libera sit, satis est si prius natura ex se considerata indifferens sit, ut hoc, aut illo modo operari possit. d.236. n.12.
 Operatio naturalis voluntatis, non necessario precedit tempore operationem liberam, sed vtrique simul duratione esse potest. n.15.
 Operatio voluntatis in via non dicitur naturalis, quia sit necessaria quoad exercitium, sed quoad specificationem. ib.
 A solo Deo clare viso voluntas potest moveri quoad exercitium. num.15.
 Nostram voluntatem a Deo impelli ad peccandum, tamē Deo culpe non imputari dicunt heretici nostri temporis. n.17.
 Non alia ratione primus actus voluntatis potest esse a Deo, nisi quia prima cogitatio, qua mouetur voluntas, est a Deo determinante intellectum. n.18.19.
 Cur, etiam si voluntas, moueatur ad peccatum cogitatione, vel occasione immissa a Deo, non imputetur Deo peccatum, nec nos ab illo excusamur. n.19.20.
 Ut voluntas dicatur se mouere ad volendum, non est necessarius alius actus voluntatis, virtute cuius impellat se ipsam. n.20.
 Operatio voluntatis optime potest in instanti incipere ibid.
 Libertas voluntatis non est tantum respectu futuri ibid. & d.248. n.10.
 Ex libera electione non potest oriri immutabilitas voluntatis, si ante electionem mutabilis erat. d.239. n.5. & 19.
 Si voluntas post electionem adhuc in se immutata, non maneat libera, concedendus esset diuersus modus apprehendendi rem. n.19.
 Voluntas, quo magis libera est, eo maiori impetu ferri in obiectum sine fundamento dicitur. n.25.
 Si voluntati preparata cognitione congrua concursus denegaretur a Deo ad consensum, vis illi inferretur. d.240. num.3.4.9.
 Non infertur Deus vim voluntati etiam si illi denegaret perpetuam cogitationem, qua ad bonum moveri posset. ibid.
 Creatura voluntatis libertas a nullo habitu ipsi voluntati in-

suso impediri potest. n.6. & d.241. n.4.
 Quid possit eius libertatem impedire. d.240. n.6.
 Voluntas efficax impossibilem esse nequit. d.241. n.7.
 Libertas voluntatis per prauos habitus non minuitur, nec sece, extrinsece tamen minuitur. & quomodo. n.4.
 Voluntas sine prauis non potest esse circumstantia sequentium voluntatum, nisi ipsa per se, aut per aliam voluntatem moueat ad sequentes. n.10.
 Si omnes voluntates, que sequuntur post voluntatem vicinam finis, ipsam participarent, saltem virtute, omne quod est post mortale peccatum, peccatum esset. n.9.
 Voluntas beatitudinis quomodo dicatur ab alijs penitentibus voluntatibus participari. n.11.
 Non potest voluntas ab omni actu cessare. n.18.
 Eius libertas non est posita in cessatione ab omni actu, sed hoc, quod possit hoc, aut illud eligere & velle ibid.
 Quibus modis humana voluntas immutari possit. d.245. num.4.5.
 Voluptas.
 Vehemens voluptas ex aristotele omnem pellit tristitiam. d.242. n.7.8.
 Cur vehemens voluptas possit esse cum timore mali sumi, non tamen cum tristitia mali presentis. n.23.9.
 Vox.
 † Voces proxime significant res, ut sunt in nostro conceptu. d.115. n.5.
 † Voces communes, addita aliqua partialia expriment proprietatem, aut officium aliquis in animadu determinatis pro aliquo singulari. d.155. n.26.
 Vicia.
 Discrimen inter vicia, & Hypostasim recte explicatum. Beati. Nylsen. Damasci. & nonnulli alij. d.12. n.10.
 Vicia naturam, vel essentiam significant. n.1. & 10.
 Vitile.
 Vitile, ut vitile solum habet bonitatem medij. d.235. n.4.
 Wicleffus.
 Immerito Wicleffus reprehenditur ab VValdensi, quod dixerit terminum a quo creationis non esse omnino vitium. d.172. n.8.
 Wicleffus agens de termino a quo creationis in quo errauerit. n.7.8.
 Non ita desipuit Wicleffus, sicut putauit VValdensis. n.8.
 X.
 Y.
 Z.
 Zenon Philosophus.
 Materiam primam fuisse Deo coeternam, & ingenitam sensu Zenon Philosophus. d.171. n.3.

Societ. IESV Paderb. 1671

FINIS

ANTVERPIÆ,

Ex Typographiâ Henrici Aertssij.

M. DC. XX.